

19.09.2016

Kokousaika 19.09.2016 11:00 - 11:51

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu
Kivekäs, Otso

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Männistö, Lasse
Oskala, Hannu
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Torsti, Pilvi
Vainikka, Mirka
Vesikansa, Sanna
Koskela, Antti

saapui 11:09, poissa: 805 - 807 §:t

varajäsen

Muut

Puoskari, Mari
Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Paavolainen, Sara

poistui 11:43, poissa: 826 ja 827 §:t
kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Pajunen, Jussi
Sauri, Pekka
Viljanen, Ritva

kaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
poissa: 808 §

Sinnemäki, Anni
Panhelainen, Pia
Malinen, Matti
Pohjaniemi, Marju
Saxholm, Tuula

apulaiskaupunginjohtaja
va. apulaiskaupunginjohtaja
vs. rahoitusjohtaja
henkilöstöjohtaja
va. kansliapäällikkö
poissa: 808 §

Summanen, Juha

hallintojohtaja
poistui 11:47, poissa: 826 ja 827 §:t

19.09.2016

Åhlgren, Harry Kari, Tapio Teppo, Tiina	johtava kaupunginasiain viestintäpäällikkö johtava asiantuntija poistui 11:27, poissa: 816 - 827 §:t
Andersson, Victor Hyttinen, Hannu Härmälä, Timo Matikainen, Kristiina Mickwitz, Leena Rautanen, Marja-Liisa Tapiolinna, Hilikka Thodén, Annikki Vallittu, Anja Villeneuve, Anna Lindén, Timo Menna, Lauri	kaupunginsihteri kaupunginsihteri kaupunginsihteri kaupunginsihteri kaupunginsihteri kaupunginsihteri vs. kaupunginsihteri vs. kaupunginsihteri kaupunginsihteri hallintoasiantuntija vs. apulaiskaupunginsihteri hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja	
Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 805 - 827 §:t
Esittelijät	
Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 805 - 808 ja 814 - 818 §:t
Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 809, 810 ja 823 §:t
Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 811, 812 ja 824 - 826 §:t
Pia Panhelainen	va. apulaiskaupunginjohtaja 813 ja 827 §:t
Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 819 - 822 §:t
Pöytäkirjanpitäjä	
Lauri Menna	hallintoasiantuntija 805 - 827 §:t

19.09.2016

§	Asia	
805	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
806	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
807	Kj/1	V 28.9.2016, Vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloite alueiden eriarvoisuuden torjumisesta
808	Kj/2	V 28.9.2016, Kansliapäällikön virkaan ottaminen ja avoimen viran hoitaminen
809	Sj/1	V 28.9.2016, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite kahdessa osoitteessa asuvien erityisoppilaiden koulukuljetuksista
810	Sj/2	V 28.9.2016, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite alueellisesta kielikokeilusta Helsingissä
811	Kaj/1	V 28.9.2016, Helsingin uuden yleiskaavan - Kaupunkikaavan hyväksyminen
812	Kaj/2	V 28.9.2016, Kaupunkiympäristön toimialan yhteinen tilahanke, hankesuunnitelman hyväksyminen
813	Stj/1	V 28.9.2016, Valtuutettu Thomas Wallgrénin ja Veronika Honkasalon aloite hätmajoituksen järjestämisessä noudatettavasta ohjeistuksesta
814	Kj/3	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 23 k.)
815	Kj/4	Helsingin kaupungin linjaus kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton täsmentämiseksi ja alaikäisten ilman huoltajaa saapuneiden turvapaikanhakijoiden kuntapaikkakiintiöksi
816	Kj/5	Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen 4.-5.10.2016 Espoossa
817	Kj/6	Kaupunginvaltuuston 14.9.2016 tekemien päätösten täytäntöönpano
818	Kj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
819	Kj/8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
820	Ryj/1	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta telekaapelin, vesijohdon ja paineviemärin asentamisesta mereen Hernesaaren ja Pihlajasaaren väliin
821	Ryj/2	Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle toimenpide-esityksestä Meilahden jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §:n mukai-

19.09.2016

siksi luontotyypeiksi

822	Ryj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
823	Sj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
824	Kaj/1	Rakennuskiellon määrääminen Vartiokylän Itäkeskuksen tontille 45173/5 (nro 12411)
825	Kaj/2	Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen suojelua koskevasta rakennussuojeluesityksestä
826	Kaj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
827	Stj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

19.09.2016

Kj/1

§ 805

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Sanna Vesikansan ja Mika Raatikaisen sekä varatarkastajiksi Arja Karhuväärän ja Pilvi Torstin.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjan varatarkastajiksi Lasse Männistön sijasta Arja Karhuväärän ja Osku Pajamäen sijasta Pilvi Torstin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Sanna Vesikansan ja Mika Raatikaisen sekä varatarkastajiksi Lasse Männistön ja Osku Pajamäen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Kj/2

§ 806

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Kj/1

§ 807

V 28.9.2016, Vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloite alueiden eriarvoisuuden torjumisesta

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa vihreiden valtuustoryhmän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vihreiden valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessa esitetyillä perusteilla, että talousarvion 2017 esittelyyn mennessä selvitetään tehokkaimmat tavat torjua lasten eriarvoistumista Helsingin eri alueilla. Keinoja tulisi selvittää opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa, mutta myös liikuntatoimessa, nuorisotoimessa, rakennusvirastossa ja muutoin kaupungin toiminnassa. Asia voitaisiin selvittää opetus- ja varhaiskasvatusviraston yhteistyössä kuullen alan tutkijoita ja muita virastoja. Myös keinojen vaikuttavuuden seuranta on syytä aloitteen mukaan suunnitella.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 2 §:ssä tarkoitettu valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin 22 §:ssä määrätään sellaisten aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuu-

tettua. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Lasten eriarvoistuminen eri Helsingin alueilla on osa haastavaa pääkaupunkiseudulla tunnistettua segregatioilmiötä. Alueita eriyttävät kehityskulut korostuvat Helsingissä, kun samanaikaisesti helsinkiläisten tulotaso on korkeampi kuin muualla maassa. Tietokeskuksen mukaan nämä kehityskulut ovat nähtävissä tuloeroja tarkasteltaessa väestöryhmittäin ja alueittain. Pienituloisissa perheissä asuvien lasten osuus on muuta maata korkeampi ja lisäksi joka neljäs lapsi asuu yksinhuoltajaperheessä. Työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut Helsingissä. Lapsiperheiden vanhempien työttömyys ja toimeentulovaikkeudet ovat merkittävä eriarvoisuutta lisäävä tekijä.

Kaupunginvaltuuston tämän valtuustokauden strategiaohjelmassa on tavoitteena, että helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat. Tämän pohjalta hyvinvointierojen seuranta on kehitetty ja seurannan tuloksia on hyödynnetty hallintokuntien painopisteiden määrittelyssä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013 - 2016 on osa strategiaohjelman toteuttamista. Ohjelman toimeenpanosuunnitelma sisältää poikkihallinnolliset kehittämiskohteet ja lisäksi hallintokunnat toteuttavat strategiaohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että niihin sisältyy kuvaus eri hallintokuntien lukuisista lasten eriarvoistumisen torjumiseen tähtäävistä toimenpiteistä tällä hetkellä ja kehittämiskohteista niiden omassa toiminnassa ja hallintokuntien välisessä yhteistyössä. Eriarvoisuuden torjuminen on lausuntojen mukaan virastoille tärkeä tavoite. Lasten ja lapsiperheiden varhaisen vaiheen tukemisen tärkeyttä painotetaan erityisesti varhaiskasvatuksessa ja sosiaali- ja terveystoimessa. Positiivisella erityiskohtelulla edistetään yhdenvertaisuuden toteutumista. Alueiden ja asukkaiden erilaiset palvelutarpeet huomioidaan lähtökohtaisesti palvelujen kehittämisessä, palveluverkkoratkaisuissa ja resurssien mitoituksessa. Lisäresurssien kohdentamisen taustalla on kaupungin 1990-luvun lopulla käyttöönottama positiivisen diskriminaation toimintamalli (PD), joka on käytössä mm. opetus- ja varhaiskasvatustoimessa. PD-indikaattoreiden pohjalta tilannetta seurataan ja tehdään päivityslaskelmia. Nuorisotyössä alueellista yhteistyötä, paikallisia kokeiluja ja jalkautumista lisätään. Sosiaali- ja terveyspalveluja uudistetaan ja uuden perhekeskustoimintamallissa tavoitteena integroidut palvelut, joissa lapsiperheiden palvelut ovat saatavissa samassa kokonaisuudessa ja palvelutarpeiden arviointi toteutuu moniammatillisesti. Lähiöprojektin toimintakauden 2016 -17 päätavoitteena on lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy mm. liikuntatoimen ja rakennusviraston kanssa toteutettavissa hankkeissa valituilla alueilla.

Kaupunginhallitus seuraa hyvinvointierojen kehittymistä säännöllisesti strategiaohjelman seurannan yhteydessä ja lisäksi iltakoulujen yhteydessä, joissa on käsitelty mm. työllisyyteen ja nuorten asemaan liittyviä tilannekatsauksia. Viimeksi kesäkuussa oli esillä katsaus koulujen alueellisesta eriytymisestä ja siihen liittyen asuntopolitiikan mahdollisuudet vaikuttaa alueelliseen eriytymiskehitykseen (6.6.2016, § 580).

Kaupunginhallitus katsoo, että selvityksen tekeminen tehokkaimmista tavoista torjua lasten eriarvoistumista kaupungin eri alueilla on oikeasuuntainen kehittämistoimenpide laaja-alaisessa ja monitahoisessa asiassa. Kokemukset tähänastisesta työstä, erilaisista hankkeista ja toimialojen asiantuntemus tulee hyödyntää. Eriarvoistumiseen puuttuminen ja toimenpiteiden kohdentaminen edellyttävät luotettavaa tietopohjaa sekä moniammatillisia ja asiantuntevia tulkintoja. Lapsien ja lapsiperheiden osalta arviointi edellyttää herkkyyttä tunnistaa perheiden erilaisia olosuhteita ja hyvää alueiden tuntemusta muuttuvassa toimintaympäristössä. Eriarvoisuuden torjumiseen tähtäävien toimintamallien ja toimenpiteiden vaikuttavuuden seurantaa voidaan kehittää osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan ja – kertomukseen liittyvää yhteistyötä kuten varhaiskasvatuslautakunta esittää.

Kaupunginhallitus yhtyy opetuslautakunnan näkemykseen, että toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin poikkihallinnollisena yhteistyönä tulee varata riittävästi aikaa eikä sitä voida tehdä tänä syksynä ensi vuoden talousarvion esittelyyn mennessä.

Kaupungin toiminnassa hallintokuntien yhteistyöllä on keskeinen merkitys torjuttaessa alueellista eriytymiskehitystä lasten ja lapsiperheiden osalta. Kaupungin johtamisjärjestelmäuudistukseen kytkeytyvän toimiala- ja lautakuntarakennemuutoksen tavoitteena on parantaa palvelujen asukaslähteyttä ja se luo pohjaa jatkossa valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden entistä paremmalle läpiviennille, kun yhteistyö tiivistyy uudella strategiakaudella.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Kj/1

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2016 § 772

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Hannu Oskalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.05.2016 § 144

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle alueiden eriarvoisuuden torjumista koskevasta vihreiden ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää alueiden eriarvoistumisen torjumista ja alueiden omaleimaisuuden kehittämistä tärkeinä tavoitteina.

Alueiden eriarvoistumisen torjumiseksi tarvitaan luotettavaa ja ajantasaista tietoa alueiden asukkaista, lasten, nuorten ja perheiden elinolosuhteista sekä heidän palvelutarpeistaan. Tietoa lapsiperheiden elinolosuhteista ja palvelutarpeista saadaan mm. nuorten hyvinvointikertomuksesta, sosiaalisesta raportoinnista sekä osallistamalla alueiden asukkaita palvelujen uudistamiseen. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämisyksikön toiminnossa hyödynnetään palvelujen uudistamisessa alueen asukkaiden näkemyksiä mm. asiakasraatien, asukasiltujen ja kokemusasiantuntijoiden muodossa.

Alueiden hyvinvointitietoa saadaan jatkossa myös terveys- ja hyvinvointi-indikaattorien avulla, joita kehitetään sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämisyksikön avulla.

19.09.2016

Kj/1

omissa palveluissa ja lasten hyvinvointi-indikaattoreita yhteistyössä Helsingin Tietokeskuksen kanssa.

Merkittävä lasten ja lapsiperheiden eriarvoisuutta lisäävä tekijä on lapsiperheiden vanhempien työttömyys ja toimeentulovaikkeudet. Lasten syrjäytymisen ehkäisemisessä keskeistä on mahdollisuus harrastaa ja olla osallisena yhteisössä. Taloudellista eriarvoisuutta pyritään ehkäisemään kohdentamalla ehkäisevää toimeentulotukea lapsiperheille ja lasten harrastusten tukemiseen.

Sosiaali- ja terveystieteiden keskeinen strateginen tavoite on palvelujen uudistaminen asiakaslähtöisesti ja asiakastarpeiden mukaisesti. Palvelujen uudistamisessa ja perhekeskustoimintamallissa keskiössä ovat integroidut, kokonaisvaltaiset palvelukokonaisuudet, jossa lapsiperheiden palvelut ovat saavutettavissa samassa kokonaisuudessa. Yhtenä osana palveluiden uudistamista on moniammatillinen palvelutarpeen arviointi, jolloin sekä lapsen että koko perheen asiakastarpeet tunnustetaan kokonaisvaltaisesti ja pystytään tukemaan perhettä oikea-aikaisesti varhaisessa vaiheessa.

Mikäli lapsi ja perhe tarvitsee enemmän tukea, on lastensuojelun asiakkuuden tarpeen arvioimiseksi koko kaupungissa käytössä yhteiset kriteerit, joilla arvioidaan sekä lapsen hyvinvoinnin että vanhemmuuden tilannetta. Samoilla kriteereillä selvitetään myös perheen myönteisiä voimavaroja palvelutarvetta arvioitaessa.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä hallintokuntien välistä yhteistyötä lasten, nuorten ja lapsiperheiden alueellisen eriarvoistumisen ehkäisemisessä. Yhteistyöllä ja osaamista yhdistämällä voidaan tarjota monipuolisemmin ja kattavammin ehkäisevää tukea lapsiperheille ja siten ehkäistä eriarvoistumisen kehittymistä eri alueilla.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnassa kehitetään lasten ja perheiden tilanteiden moniammatillista arviointia, jonka tavoitteena on vahvistaa perheen omia voimavaroja ja löytää tarpeen mukaiset palvelut, joilla perheitä voidaan tukea. Terveys- ja hyvinvointitietojen pohjalta voidaan uudistaa palveluja siten, että alueiden eriarvoisuus vähenee, lapsiperheiden hyvinvointia edistetään ja terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

19.09.2016

Kj/1

Opetuslautakunta 31.05.2016 § 103

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä tavoitteena koulutuksellista tasa-arvoa ja alueiden erilaistumiskehityksen torjumista. Asuinalueiden erilaistumiskehitys on uhkaa koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiselle.

Helsingissä on monipuolinen koulutustarjonta. Suomenkielisessä perusopetuksessa kaupungin koulujen lisäksi peruskoulutusta antaa 14 sopimuskoulua ja 13 muuta yksityistä tai valtion koulua. Oma oppilaksiottoalue on 11 sopimuskoululla ja 2 valtion koululla. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on yksi yksityinen koulu.

Oppilaan oma lähikoulu määräytyy oppilaaksiottoalueiden ja -kriteereiden kautta. Lähikoulun valitsevien määrä on kasvanut viime vuosina suomenkielisessä perusopetuksessa. Keväällä 2015 omaan lähikouluun meni 1. luokkalaisista 88 prosenttia ja 7. luokkalaisista 76 prosenttia. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa 1. luokkalaisista 96 prosenttia ja 7. luokkalaisista 90 prosenttia tuli oman koulun oppilaaksiottoalueelta. Näihin lukuihin on laskettu myös omalta oppilaaksiottoalueelta koulun painotettuun opetukseen päässeet oppilaat.

Lähikoulun valitsevien määrän kasvuun vaikuttaa monet tekijät. Koulut ovat tehneet pitkään hyvää alueellista yhteistyötä, kehittäneet nivelvaiheyhteistyötä alku- ja esiopetuksessa, 6. ja 7. luokkien välillä sekä peruskoulun jälkeen siirryttäessä toiselle asteelle. Kaupungin koulujen enimmäisoppilasmäärä 1. ja 7. luokille on osaltaan ohjannut alueen oppilaita lähikouluun ja toisaalta rajoittanut jonkin verran koulun oman oppilaaksiottoalueen ulkopuolelta tulevien oppilaiden määrää. Myös soveltuvuuskoeverkon sekä kieliohjelman alueellisesta monipuolisuudesta ja oikeasta kohdentamisesta lisää koulutuksellista tasa-arvoa.

MetRop tutkimus, joka toteutettiin kaikissa metropolialueen kunnissa ja tehtiin vuosina 2011 ja 2014, havaittiin, että Helsinki sijoittuu kuntana metropolialueen keskiryhmään niin oppilaiden osaamisen kuin heidän hyvinvoinnin kokemuksensa osalta. Helsingin koulujen välillä on melko suuria eroja sekä osaamisen että hyvinvoinnin suhteen. Oppilaiden osaaminen oli tilastollisesti merkitsevässä yhteydessä vanhempien koulutustasoon. Vahvuudet ja vaikeudet -mittarin ilmaiset ongelmat olivat sitä yleisempiä, mitä alemman koulutustason perheestä oppilas tulee. Myönteinen sosiaalinen käyttäytyminen lisääntyi

vanhempien koulutustason mukaan. Välittömän tuen tarve oli myös yhteydessä vanhempien koulutustasoon.

Alueellista ja koulujen välistä eriarvoistumiskehitystä estetään kouluverkkoratkaisuilla ja oppilaaksiottoa säätelemällä. Eriarvoistumiskehitystä ehkäistään laadukkailla, osallistavilla ja joustavilla oppimisympäristöillä. Osaa kouluista tuetaan kohdennetuilla lisäresursseilla, kuten positiivisen diskriminaation rahoituksella.

Nuorten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla heidän kiinnittymistään yhteiskuntaan ja kulttuuriin monihallintokuntaisena yhteistyönä. Kouluja vahvistetaan erityisesti niillä alueilla ja niissä toiminnoissa, joissa nuorten yhdenvertaisen aseman varmistaminen sitä edellyttää. Monihallintokuntaiset, alueelliset hyvinvoinnin koordinaatioryhmien toiminta vahvistaa poikkihallinnosta yhteistyötä. Sen toiminta pohjautuu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen alueilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman koulutuksellisten tasa-arvohanke kohdistuu kouluihin, joiden alueella on alhainen koulutustaso ja tulotaso sekä paljon muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä asukkaita. Toimenpiteillä tuetaan oppilaiden koulunkäyntiä ja varmistetaan erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden osalta peruskoulun päättäminen ja toiselle asteelle siirtyminen. Tätä työtä tehdään yhteistyössä nuorisotoimen, sosiaali- ja terveystoimen sekä kulttuuri- ja liikuntatoimen kanssa.

Kodin ja koulun yhteistyön malleja on monipuolistettu, jotta kaikki huoltajat saadaan mukaan oppilaan kasvun ja kehityksen tukemiseen. Vanhempien osallisuutta on lisätty ja vahvistettu.

Oppilaiden käytös- ja poissaolo-ongelmien selvittelyyn luodaan uusia toimintamalleja. Poissaoloihin tehty puuttumisen portaat –malli on käytössä kaikissa kouluissa sekä ryhmämuotoisen toiminnan avulla kiinnitetään oppilaita opiskeluun ja mahdollisimman joustavaan jatkamiseen toiselle asteelle.

Oppilaita motivoidaan monipuoliseen liikuntaan koulupäivien aikana ja niiden jälkeen. Koulupäivien liikunnallisuutta lisätään ja oppimisympäristöjä kehitetään toiminnallisemmaksi. Liikkuva koulu – toimintamalli vakiinnutetaan Helsingissä kaikkiin kouluihin. Opetusvirasto ja liikuntavirasto yhdessä Lähiörahasto- ja Lähiöprojektihankkeiden kanssa selvittävät mahdollisuuksia kehittää koulujen pihoja osaksi alueen lähiliikuntapaikkoja.

Kulttuurilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö on monipuolista. Helsingin eri osissa toimivia yksiköjä hyödynnetään alueellisesti ja alueellisten

19.09.2016

Kj/1

rakenteiden vahvistamisen kautta lisätään vuorovaikutusta koulujen ja laitosten välillä.

Opetusvirasto tukee kouluja positiivisen diskriminaation määrärahan avulla. PD-määrärahaa on jaettu vuodesta 1999 ja määrärahan jakamismallia on vuosien varrella kehitetty. Nykyinen malli on otettu käyttöön vuonna 2009. Määrärahojen jakoon vaikuttavat seuraavat oppilaaksiottoaluekohtaiset tekijät: huoltajien koulutustaso, perheiden tulotaso sekä oppilaiden maahanmuuttajataustaisuus. PD-mallin tavoitteena on tunnistaa ne koulut, jotka tarvitsevat koulujen oppilaspuolelta sosiaalista taustaa kuvaavien muuttujien perusteella lisäresursseja. Tavoitteena on lisätä koulutuksellista tasa-arvoa ja sosiaalista tasapainoa eri alueiden kesken.

Suomen muissa suurissa kaupungeissa ei käytetä vastaavan tyyppisiä malleja koulujen määrärahojen jakamisessa. Sen sijaan Tukholman kaupungin opetustoimi käyttää mallia, joka perustuu samoihin kolmeen muuttajaan. Mallin kehittämisen lähtökohtana on alkujaan ollut se, että mallin muuttajien valinnan ja muuttajien saamien painokertoimien tulee perustua tutkimustietoon ja mallin ennustevoiman testaamisesta saattaviin tuloksiin. Mallin ennustevoima tarkoittaa käytännössä sitä, kuinka hyvin malli onnistuu kuvaamaan koulujen toimintaympäristön haasteellisuutta

PD-indeksi on tarkistettu vuonna 2012 ja keväällä 2016. Viimeisessä tarkistuksessa näkyi rakentamisen ja koulujen yhdistymisen vaikutus joidenkin koulujen oppilaaksiottoalueiden indikaattoreihin. Alueellisten sosioekonomisten muutosten seurauksena koulujen järjestys tuen saajina on muuttunut ja myös negatiivisen indikaattorin saajien prosentuaalinen määrä on vähentynyt vuodesta 2012 (45%) vuoteen 2016 (38%).

Opetuslautakunta kannattaa selvityksen tekemistä tehokkaimmista tavoista torjua lasten eriarvoistumista. Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin poikkihallinnollisena yhteistyönä tulee varata riittävästi aikaa, jolloin talousarvion 2017 esittelyyn mennessä kattavaa selvitystä ei pystytä tekemään.

Käsittely

31.05.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Hertzbergin puheenvuoron johdosta esittelijä muutti esityslistan 3. kappaleen ("Helsingissä on monipuolinen...") viimeisen virkkeen

19.09.2016

Kj/1

kuulumaan seuraavasti: "Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on yksi yksityinen koulu."

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Outi Salo, linjanjohtaja, puhelin: 310 86774
outi.salo(a)hel.fi

Tietokeskus 30.5.2016

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Tietokeskuksen lausunto eriarvoisuuden torjumisesta (Vihreiden ryhmäaloite)

Eriarvoistumiseen puuttuminen ja toimenpiteiden kohdentaminen edellyttää luotettavaa ja hyvää tietopohjaa ja asiantuntevia tulkintoja. Tietokeskus on useita vuosia tuottanut tietoa asuinalueiden eriytymiskehityksestä ja viime vuosina myös eri väestöryhmien väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat nousseet raportoitavan tiedon joukkoon.

Tietokeskuksen tulevien vuosien tilasto- ja tutkimusohjelman yhtenä strategisena painopistealueena on eri väestöryhmien hyvinvointierojen seuranta, joka on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laakisäateistä kokonaisuutta. Työ, koulutus, sosiaaliset suhteet, asuminen, palvelut ja tulonsiirrot luovat mahdollisuuksia ihmisarvoiselle elämälle.

Helsingiläisten yleinen tulotaso on muun maan tulotaso korkeampi, mutta väestöryhmien välillä on havaittavissa eroja. Tuloerojen tarkastelu väestöryhmittäin ja alueittain tuo näkyväksi sosioekonomisia eroja ja yhtäläisyyksiä sekä köyhyys- ja syrjäytymisriskejä. Pienituloisissa perheissä asuvien lasten osuus on korkeampi kuin muualla maassa ja lisäksi joka neljäs lapsi asuu yksinhuoltajaperheessä. Myös työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut Helsingissä, mikä välillisesti voi vaikuttaa lasten eriarvoistumiseen.

Tulevina vuosina tietokeskuksessa tuottaa tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnin eri ulottuvuuksista kohdennetuilla tilasto- ja tutkimushankkeilla. Nuorten hyvinvoinnista on jo julkaistu laaja hyvinvointikertomus verkkosivusto ja lasten hyvinvoinnin osalta uusia hyvinvoinnin tietosisältöjä ja seurantaindikaattoreita suunnitellaan tällä hetkellä tietokeskuksen johtamana usean viraston yhteistyönä. Tietokeskus on tiiviisti

mukana nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa sekä välillisesti mukana tiedontuottajana myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyössä.

Tietokeskus ottaa kokeiluluontoisesti käyttöönsä sähköisen hyvinvointikertomuksen syksyllä 2016. Välineeseen on mahdollista valita eriarvoistumista kuvaavia indikaattoreita lasten ja nuorten osalta. Tietosisältöä suunnitellaan syksyn aikana tietokeskuksen johtamana usean viraston yhteistyönä. Tavoitteena on, että tuotetun indikaattoritiedon avulla operatiivisessa toiminnassa nykyistä paremmin pystytään asettamaan tietoon perustuvia tavoitteita lasten ja nuorten eriarvoistumisen vähentämiseksi.

Tietokeskus on yhteistyössä opetusviraston kanssa tänä keväänä toteuttanut koulujen PD-indikaattorien (positiivinen diskriminaatio) päivityslaskelmat. Valmistelun ohessa on huomattu, että koulujen oppimistuloksiin ja koulujen tilaan liittyvien tietovarantojen keräämistä tulisi kehittää ja säännöllistää, jotta erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta ja yleisiä kehityssuuntia voitaisiin arvioida nykyistä paremmin. Yleisemminkin lapsiin ja kouluihin liittyvien tietovarantojen kehittäminen on erittäin tärkeä osa lasten eriarvoisuuden torjuntaa.

Lasten eriarvoisuuden tilanteen tarkastelu ei ole mahdollista ilman laadukkaita ja säännöllisesti päivitettäviä tietovarantoja ja tutkimusta. Tietoon perustuva johtaminen on tietokeskuksen toiminnan ytimessä ja voimme siten tukea tätä tärkeää työtä.

Lisätiedot

Timo Cantell, johtaja, puhelin: Puh nro 09 310 73362
timo.cantell(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 26.05.2016 § 82

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta alueiden eriarvoisuuden torjumisesta:

Lasten harrastamisella on monenlaisia myönteisiä hyvinvointivaikutuksia, ja etenkin liikuntaharrastusten avulla on mahdollisuus tarjota lapsille ja nuorille sellaisia kokemuksia, jotka tukevat heidän tervettä kasvuun ja kehitystään (mm. Pirnes & Tiihonen, 2010). Liikuntavirasto on pyrkinyt toteuttamaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaista tavoitetta, jonka mukaan jokaisella helsinkiläisellä lapsella ja nuorella tulee olla mahdollisuus yhteen harrastukseen.

Helsingin eri alueiden eriarvoistumiseen liittyvät riskit on tiedostettu liikuntavirastossa, ja tämä kehityssuunta on pyritty huomioimaan palveluiden suunnittelussa jo useamman vuoden ajan. Liikunnan harrastamattomuus näkyy Helsingissä erityisesti itäisessä Helsingissä ja Pasilassa. Näillä alueilla yli viidennes 20 vuotta täyttäneistä ei harrastanut vapaa-ajallaan liikuntaa. Mellunkylässä liikuntaa harrastamattomien osuus on THL:n tuottaman kyselyn mukaan 28 prosenttia ja Pasilassa 24 prosenttia (Helsingin Tietokeskus 2016). Kouluterveyskyselyn (2013) perusteella puolestaan tiedetään, että fyysisen aktiivisuuden suositukset täyttyvät kaikkein heikoiten idän ja koillisen alueella.

Liikuntatoimi on rakentanut viime vuosikymmeninä vetovoimisia liikuntapaikkoja ja tukenut muita liikuntahankkeita erityisesti itäisessä Helsingissä, jossa liikuntaa harrastetaan suhteessa vähemmän kuin muualla Helsingissä. Merkittävimpiä näistä liikuntapaikoista ovat Liikuntamyly, Kivikon liikuntapuisto, Kivikon hiihtohalli, Kontulan liikuntapuiston tekojääkenttä, Pallomyllyn palloiluhalli, Vuosaaren liikuntapuisto, Aurinkolahden uimaranta, Vuosaaren jäähalli ja Arena Centerin Myllypuron salibandyhalli sekä lähiliikuntapaikat ja ulkokuntoilulaitteet.

Liikuntavirasto seuraa sekä valtakunnallisia että kaupunkikohtaisia lasten ja nuorten hyvinvoinnin tietolähteitä, ja pyrkii tavoittamaan palveluillaan juuri heikoimmassa asemassa olevat kuntalaiset sekä ne, jotka eivät vielä hyödynnä liikuntapalveluja terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi. Tästä syystä etenkin eri alueiden matalan kynnyksen liikuntapalvelutarjontaa on haluttu kehittää. Palveluohjausta eri hallintokuntien välillä pyritään jatkuvasti kehittämään muun muassa erillisten hankerahoitusten turvin, jotta erityistä tukea tarvitsevat perheet tai muut lasten kanssa toimivat tahot tulisivat tietoisiksi liikuntaviraston palveluista.

Vuoden 2012 syksyllä liikuntavirasto aloitti yhdessä opetustoimen kanssa valtakunnallisen Liikkuva koulu – ohjelman jalkauttamisen helsinkiläisiin peruskouluihin. Ohjelman avulla on tavoitettu lähes kaikki helsinkiläiset koululaiset alueesta tai oppilaiden taustoista riippumatta. Tällä hetkellä Liikkuva koulu on osa nykyisen hallitusohjelman kärkihanketta ”Liikuntaa tunti päivässä”. Liikuntaviraston sitovana talousarvio tavoitteena vuodelle 2016 on, että 85 prosenttia sekä suomen- että ruotsinkielisistä perusopetuksen kouluista ovat Liikkuvia kouluja.

Fyysisesti aktiivisempaa ja viihtyisämpää koulupäivää tukevat myös liikuntaviraston omat lapsille ja nuorille suunnatut matalan kynnyksen liikuntapalvelumallit (EasySport ja FunAction). Palveluiden kehittäminen aloitettiin niin kutsutuilta positiivisen diskriminaation alueilta, joista etenkin EasySport on laajentunut kattamaan kokonaisvaltaisemmin myös muita Helsingin alueita. Kevään 2016 aikana toimintaan osallistuville

lapsille on toteutettu kysely, jonka avulla on haluttu selvittää muun muassa toiminnassa ilmeneviä alueellisia eroavaisuuksia. Vastauksia saatiin yhteensä 515, ja niistä ilmeni, että EasySport-liikuntaan osallistuvien lasten perheissä puhutaan yhteensä 42 eri kieltä. Vastaajista 65 prosenttia oli sellaisia, joiden kodissa puhutaan ainoastaan suomen kieltä. Osallistujista yli puolet (51 %) ei harrasta liikuntaa urheiluseurassa. Kaikista vastanneista 45 prosenttia ilmoitti, että EasySport-toiminnan myötä hengästyttävän liikunnan määrä on lisääntynyt heidän arjensa. Tarve alueellisesti kohdennettuun toimintaan on kyselykin perusteella ilmeinen, sillä ryhmäkoot olivat suurimmat idän alueella järjestävissä ryhmissä. Samalla alueella oli myös eniten niitä (24%), joka ilmoittivat, etteivät harrasta EasySport-liikunnan lisäksi mitään muuta. Itä oli myös alueista monikielisin; 63 prosenttia somalian kieltä ja 43 prosenttia arabian kieltä puhuvista vastaajista tuli tältä alueelta.

FunAction-toiminta on yläkouluikäisille nuorille suunnattu edullinen ja monipuolinen harrasteliikuntapalvelu. Toiminta on keskittynyt pääsääntöisesti idän alueelle, mutta lähiöprojektin myöntämisen kahden vuoden mittaisen hankerahoituksen turvin FunAction – toimintamallia tullaan kuluvan vuoden aikana laajentamaan yhdessä nuorisosiainkeskuksen kanssa lännen - ja erityisesti Malminkartanon, Kannelmäen, Haagan ja Pitäjänmäen alueelle. Lisäksi liikuntavirastossa on tarkoituksena lähteä kehittämään yhdessä kouluterveydenhuollon ja opetustoimen kanssa Liikunnan ja kansanterveyden edistämistätiön mallintamaa ”Personal trainer-toimintamallia”, jonka tarkoituksena on tarjota henkilökohtaista ja/tai ryhmämuotoista ohjausta ja liikuntapalvelua niille kahdeksaslukkalaisille oppilaille, jotka saavat koulujen Move – mittauksista (fyysisen toimintakyvyn seuranta) huolta herättävän tuloksen. Pilotit mallin kehittämiseksi käynnistyvät kuluvan vuoden syksyllä, ja kehittämistyössä tullaan hyödyntämään jo alustavasti testattua yksilöllistä nuorten liikuntaneuvontaa. Pilottivaiheen kehittäminen tapahtuu aluehallintaviraston myöntämisen hankerahan turvin.

Nuorisotutkimusverkoston tuoreimman nuorisobarometrin (2016) mukaan 15 – 29 –vuotiaista nuorista joka kolmas on jättänyt harrastuksen aloittamisen rahapulan takia. Helena Huhdan (Nuorisotutkimusseura 2015) tutkimuksen mukaan työttömän nuoren kaikki aika on vapaa-aikaa, jolloin myös sosiaaliset ja yhteiskunnalliset kiinnikkeet säilyvät tai katkeavat. Vapaa-ajalla siis joko selviydytään tai syrjäydytään. Liikuntaviraston NYT-liikuntahankkeen tavoitteena onkin tarjota toiminta- ja työkykyä lisäävää liikuntaa työttömille 17–29-vuotiaille helsinkiläisille. Alueellisesti kattava viikoittainen liikuntalajitarjotin tarjoaa eri lajien harrastusmahdollisuuksia ja Jump in –liikuntaneuvonta henkilökohtaista ohjausta. Asiakaskyselyihin vastanneista Nyt-liikunnan asiakkaista noin 31 prosenttia oli ilman työ- tai koulutuspaikkaa, noin 41 prosenttia opis-

keli ja noin 28 prosenttia oli työelämässä. Vastanneista kolmannes ei harrastanut liikuntaa lainkaan ennen NYT-liikuntaan osallistumista.

Alueellisesti kohdennetuista hankkeista liikuntavirasto aloittaa syksyllä 2016 erillismäärärahan turvin myös Aktiivista arkea lähiöissä – hankkeen, joka kohdentuu Itä-Helsingin kahteen lähiöön, Jakomäkeen ja Myllypuroon. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on löytää hyvinvointia aktiivisesta arjesta ja yhteisöllisestä tekemisestä sekä vaikuttaa positiivisesti terveyskäyttäytymiseen osallisuuden ja aktiivisen osallistumisen keinoin. Hanketta kohdennetaan erityisesti aktiivisesta toiminnasta syrjäytyneeseen tai muuten passiiviseen aikuisväestöön sekä lapsiperheisiin, joiden taustalla voi olla mm. vähävaraisuutta, pitkäaikaistyöttömyyttä tai yksinhuoltajuutta.

Kaupunginhallituksen myöntämällä erillismäärärahalla liikuntavirastossa lähdetään kehittämään toimintamallia, jonka avulla pyritään tavoittamaan niin turvapaikanhakijoina juuri Suomeen saapuneet kuin jo pidempään Suomessa asuneet maahanmuuttajat ja monikulttuurisen taustan omaavat kaupunkilaiset.

Kohdennetuista erillishankkeista voitaneen vielä mainita hanke, jonka tavoitteena on tarjota liikuntatoimintaa maahanmuuttajataustaisille naisille ja perheen äideille, joilla on esimerkiksi riittämättömän kielitaidon tai mahdollisesti myös luku- ja kirjoitustaidottomuuden vuoksi haasteellista löytää tietoa ja palveluja terveydestä ja liikunnasta. Liikuntaryhmät kohdentuvat alueille, jossa asuu paljon maahanmuuttajia kuten Itä-Helsinkiin.

Monien kehittämishankkeiden lisäksi erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeet on pyritty huomioimaan liikuntaviraston omassa toiminnassa mm. matalan kynnyksen liikuntaryhmiä järjestämällä sekä suunnittelemalla loma-ajan toiminta sellaiseksi, että kaikilla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua ryhmiin omien valmiuksiensa mukaan. Lisäksi liikuntavirasto tukee ja tekee yhteistyötä vammaisjärjestöjen liikuntatoiminnan järjestämisessä. Järjestöt tavoittavat omalta osaltaan juuri haasteellisemmassa asemassa olevat kuntalaiset.

Liikuntaolosuhteiden kehittämisessä erityisenä painopisteenä ovat Helsingin lukuisat lähiliikuntapaikat, jotka sijoittuvat kaupungin eri alueille vähentäen alueiden välistä eriarvoisuutta. Lähiliikuntapaikkojen tavoitteena on madaltaa kaupunkilaisten liikunnan harrastamisen kynnystä ja innostaa alueiden asukkaita liikkumaan omatoimisesti ja ympäri vuoden. Liikuntavirasto on käynnistänyt lähiliikuntapaikoissa uutena palvelumuotona kaikille helsinkiläisille suunnatun maksuttoman Liv-ulkotreenin. Uudelle matalan kynnyksen palvelumuodolle on ollut selvä tarve, ja se on tavoittanut nopeasti laajan asiakaskunnan.

19.09.2016

Kj/1

Esittelijä

osastopäällikkö
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Tarja Loikkanen-Jormakka, osastopäällikkö, puhelin: 310 87500
tarja.loikkanen(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 24.05.2016 § 85

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta alueiden eriarvoisuuden torjumisesta:

Eriarvoisuuden torjunta on tärkeä aihe varhaiskasvatuksen toiminnassa. Kaikkia koskevat yhdenvertaiset varhaiskasvatuspalvelut osana oppimisen polkua tasaavat lasten erilaisista lähtökohdista johtuvia eroja ja takaavat kaikille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua koulutetun henkilöstön järjestämään varhaiskasvatustoimintaan.

Varhaiskasvatusvirastossa positiivisen diskriminaation määräraha vuonna 2016 on 950 000 euroa. Määrärahalla on lisätty hoito- ja kasvatushenkilöstön määrää, lastentarhanopettajien osuutta hoito- ja kasvatushenkilöstöstä sekä palkattu lisää erityislastentarhanopettajia erityisesti niillä asuinalueilla, joilla on nähtävissä lasten kasvuun liittyviä riskitekijöitä. Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että positiivisen diskriminaation määräraha pidetään jatkossa vähintään vuoden 2016 tasolla. Vaikutus on suurinta panostettaessa varhaisiin vuosiin.

Varhaiskasvatuksessa puututaan tehokkaasti erilaisin tukitoimin kasvun, kehityksen ja oppimisen haasteisiin sekä ennaltaehkäistään erilaisista riskitekijöistä johtuvia ongelmia. Erityisen tuen resursseja kohdennetaan alueittain eniten tukea tarvitseville lapsille ja tiivis yhteistyö neuvolan ja muiden lapsiperheiden palvelujen kanssa auttaa kartoittamaan lasten tuen tarpeita. Erityisesti varhaiskasvatuksen, huoltajien ja neuvolan yhteinen Hyve4-malli ja siihen liittyvä tiedonsiirto päiväkodin ja neuvolan välillä tuottaa paljon lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvää tärkeää tietoa ja auttaa kohdentamaan erilaisia tukitoimia.

Erityistä huomiota on kiinnitetty eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomen kielen oppimiseen. Varhaiskasvatusalueilla työskentelee suomi toisena kielenä -lastentarhanopettajia, jotka toimivat alueille konsulttivina työntekijöinä sekä arvioivat ja kehittävät kielitaidon parantamiseen tähtääviä toimintamalleja. Ota koppi! -hankkeessa on yhteistyössä neuvolan ja perusopetuksen kanssa kehitelty toiminnallisia menetel-

miä lasten suomen kielen osaamisen kehittämiseksi. Ota koppi! -ohjelmassa on kiinnitetty erityistä huomiota myös siihen, että lasten kotona puhutun kielen osaamista tuetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Helsingin varhaiskasvatuksessa on lähdetty kehittämään kumppanuu-teen perustuvia toimintamalleja, joilla edistetään varhaiskasvatuksen sisältöjen monipuolista toteutumista kaupungin eri osissa. Yhteistyössä kulttuurikeskuksen kanssa on palkattu työttömiä taiteilijoita päiväko- deissa tapahtuvaan taidekasvatustyöhön alueilla, joiden sosio-ekonomi- nen tilanne on keskivertoa heikompi ja joissa taiteen saavutettavuus on heikko. Toimintamalli otettiin käyttöön vuonna 2015 ja sitä tullaan jatkamaan vuosina 2016 ja 2017. Yhteistyössä nykytaiteen museo Kiasman kanssa on järjestetty taidekasvatustyöpajoja eri puolilla kau- punkia sekä järjestetty henkilöstön täydennyskoulutusta. Kaupunginor- kesterin kanssa on mahdollistettu esiopetuksessa olevien lasten osal- listuminen kaupunginorkesterin konserttiin.

Varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella on tärkeä rooli kaikkien lasten yhtäläisten oppimisedellytysten turvaamisessa. Esiopetuksesta peruso- petukseen siirryttäessä nivelvaiheen yhteistyö opetustoimen kanssa on tärkeää sujuvan koulun aloittamisen varmistamiseksi. Varhaiskasvatuk- sen ja opetustoimen yhteistyössä on kehitetty kouluun siirtymisen pro- sesseja siten, että kaikkien lasten tarpeet tulevat huomioiduksi.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuksen toi- mintamalleja kehitetään edelleen myös eriarvoisuuden torjumisen nä- kökulmasta. Keinojen vaikuttavuuden seuranta voidaan kehittää osa- na lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan liittyvää yhteistyötä. Kun puhutaan lapsista, toiminnan vaikuttavuutta ei mitata siten, että asiat punnittaisiin mittarein. Lapsen kehitys ja oppiminen käydään vanhem- pien kanssa läpi vuosittain. Tarvittaessa mukana on asiantuntijoita.

Virasto tekee aktiivisesti yhteistyötä yliopiston kanssa. Alkamassa on arviointihanke, josta saatavaa tietoa käytetään hyväksi toiminnan kehit- tämisessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Eriarvoisuuden torjumisella on suoria vaikutuksia terveyteen ja hyvin- vointiin sekä lasten mahdollisuuteen osallistua tasa-arvoiseen koulutuk- seen. Yhdenvertaisten varhaiskasvatuspalvelut Helsingin eri alueilla ehkäisevät osaltaan lasten ja lapsiperheiden eriarvoistumista ja tasaa- vat lasten erilaisista lähtökohdista johtuvia eroja. Laadukas varhaiskas- vatus edistää lasten sosiaalista, alueellista ja kulttuurista tasa-arvoa.

Käsittely

19.09.2016

Kj/1

24.05.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan niin, että toisen kappaleen loppuun lisätään seuraava lause: Vaikutus on suurinta panostettaessa varhaisiin vuosiin.

Lisäksi lausunnon loppuun lisätään seuraavat virkkeet: Kun puhutaan lapsista, toiminnan vaikuttavuutta ei mitata siten, että asiat punnittaisiin mittarein. Lapsen kehitys ja oppiminen käydään vanhempien kanssa läpi vuosittain. Tarvittaessa mukana on asiantuntijoita.

Virasto tekee aktiivisesti yhteistyötä yliopiston kanssa. Alkamassa on arviointihanke, josta saatavaa tietoa käytetään hyväksi toiminnan kehittämisessä.

Vastaehdotus:

Aleksi Niskanen: Vastaehdotus: Lisäys kohtaan 2 ensimmäisen lauseen perään: Eriarvoisuuden torjunnassa täytyy kohdella huonossa asemassa/syrjäytymisvaarassa olevia lapsia sekä kantasuomalaisia, että maahanmuuttajataustaisia lapsia tasavertaisesti. Positiivisen diskriminaation määrärahoista ei saa tulla ohituskaistaa maahanmuuttajalapsille kantasuomalaisten lasten kustannuksella.

Aleksi Niskasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

17.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mikko Mäkelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 24378
mikko.makela(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 12.05.2016 § 65

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Nuorisoasiainkeskus pitää alueiden eriarvoisuuden torjumista tärkeänä tavoitteena. Nuorisoasiainkeskuksen uutta suuntaa valittaessa strategisesti keskeisenä painopisteenä on ollut nimenomaan alueellisen eriarvoisuuden torjuminen ja alueiden omaleimaisuuden kehittäminen. Yksi nuorisoasiainkeskuksen keskeisistä toimintaperiaatteista on, että ”tehdään enemmän siellä ja niiden kanssa, jotka tarvitsevat enemmän”. Tä-

mä edellyttää panostusta alueisiin, joissa lasten ja nuorten riski syrjäytyä on suurempi. Nuorisoasiainkeskuksen toiminnassa keskeistä on ollut myös hyvä ja toimiva kumppanuus muiden lasten ja nuorten kanssa työtä tekevien tahojen kanssa.

Nuorisoasiainkeskuksessa tiedostetaan se, että nuorten tarpeet vaihtelevat alueittain Helsingissä. Alueiden eriarvoistumisen torjumiseksi tarvitaan luotettavaa, monipuolista ja ajantasaista tietoa alueista ja niiden asukkaista, erityispiirteistä ja elinolosuhteista. Tähän haasteeseen vastataan muun muassa nuorten hyvinvointikertomuksessa, johon on kerätty avoimen tiedon periaatteella niin tutkimus- ja tilastotietoa kuin nuorten ja toimijoiden kokemuksia. Taustalla on ajatus, että erilaista tietoa yhdistämällä voidaan saada luotettavampaa tietoa hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Monipuolisen tiedon ja indikaattoreiden pohjalta voidaan seurata alueiden ja tilanteiden kehittymistä sekä ohjata resursseja enemmän tarvitseville nuorille ja alueille.

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että alueiden eriarvoisuuden torjumiseksi hallintokuntien välinen yhteistyö on välttämättömyys. Nuorten syrjäytymisen ehkäisytyössä toimitaan usein ns. harmaalla vyöhykkeellä, jossa asiakkuus ei ole selkeästi minkään hallintokunnan oma tehtävä. Osamista ja resursointia yhdistämällä voidaan päästä parempaan lopputulokseen ja tarjota ehkäisevää tukea niillä alueilla ja niille nuorille, jotka mahdollisesti jäisivät ilman palveluita.

Nuorisoasiainkeskus huomioi alueiden erilaiset tarpeet myös henkilöstösuunnittelussa. Parhaillaan nuorisoasiainkeskuksessa kootaan ajantasaista tietoa alueellisista palvelutarpeista ja tarvittavista henkilöstömääristä pitkän tähtäimen henkilöstösuunnittelua varten. Tarkoituksena on suunnata lisää resursseja alueille, joissa tarve on suurin.

Nuorisotyön tehtävä on turvata kaikille nuorille tasavertaiset mahdollisuudet tehdä ja olla, asuinalueestaan riippumatta. Nuorisoasiainkeskuksen uudistuksen myötä on alueellista kehittämisvastuuta lisätty, joka tarkoittaa muun muassa alueellisten yksiköiden vastuuta sen huolehtimisesta, että nuorten mahdollisuudet toteutuvat omalla alueella. Näitä mahdollisuuksia ovat;

- mahdollisuus muodostaa kaverisuhteita,
- mahdollisuus toimia toisten hyväksi ja vaikuttaa ympäristöönsä,
- mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria,
- mahdollisuus liikuntaan,
- mahdollisuus viettää aikaa muiden nuorten kanssa paikoissa, joihin nuoret ovat tervetulleita,
- mahdollisuus saada apua ja tukea,
- mahdollisuus oppia uutta ja vahvistaa omia taitojaan.

Nuorisotyössä alueellista yhteistyötä, paikallisia kokeiluja ja alueille jalautumista lisätään. Alueellisissa nuorisotyön yksiköissä kehitetään alueen tarpeiden pohjalta työtapoja ja tarjotaan tukea tarvitseville nuorille aiempaa enemmän mahdollisuuksia saada yksilöllistä ohjausta ja apua erilaisissa elämäntilanteissa. Maahanmuuttajiin suunnattu työ on nostettu yhdeksi erityiseksi kärkihankkeeksi.

Yksi tapa vaikuttaa alueiden eriarvoistumisen torjuntaan, on lisätä asukkaiden osallistumismahdollisuuksia oman asuinalueensa kehittämiseen ja parantamiseen. Nuorisoasiainkeskuksessa tätä on kehitetty soveltamalla osallistavan budjetoinnin mallia Ruutibudjettia (RuBu). Ruutibudjetissa nuoret ovat kumppaneina kehittämässä alueiden palveluita nuorille ja tekemässä aloitteita alueiden parantamiseksi.

Alueellisen eriarvoistumisen kehityksen torjumiseksi tehdään nuorisoasiainkeskuksessa kohdennettua nuorisotyötä. Kohdennetulla nuorisotyöllä tarkoitetaan yksilöiden ja ryhmien kanssa tehtävää syrjäytymisen ehkäisyyn ja sosiaaliseen vahvistamiseen tähtäävää työtä, jota tehdään yhdessä muiden kanssa. Kyse on työn tarveperustaisesta kohdentamisesta sinne, missä tuen tarvetta on enemmän. Työtä tehdään ehkäisevästä näkökulmasta, jossa nuoria ohjataan ja tuetaan vaiheessa, jolloin vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia on vielä runsaasti ja nuorisotyöllinen lähestyminen on perusteltua.

Esimerkkejä kohdennetusta nuorisotyön työmuodoista Helsingissä ovat sosiaali- ja terveystieteiden kanssa yhteisesti toteutettava Luotsi-toiminta sekä opetusviraston kanssa yhteistyössä tehtävä Kaikki Käy Koulua – hanke. Kohdennettuja nuorisotyön hankkeita järjestetään myös paikallisesti nuorisotyöyksiköiden ja eri tahojen kanssa yhteistyössä alueen tarpeiden perusteella, esimerkiksi alueen koulun ja oppilashuollon kanssa yhdessä suunnitellen tai alueella toimivan järjestön kanssa yhdessä toteuttaen.

Luotsi-toiminta on nuorisoasiainkeskuksen ja sosiaali- ja terveystieteiden monihallintokuntainen malli, joka palvelee yläkouluikäisiä koko Helsingin alueella. Sen tavoitteena on hyvinvoiva nuori ja syrjäytymisen ehkäiseminen. Luotsi-toiminta mahdollistaa nuorille ehkäisevästä näkökulmasta yksilöllisiä tarpeita vastaavaa tukea, myönteisiä kokemuksia ja vapaamuotoisia tilanteita kokea hyväksyntää. Nuorilla rakennetaan henkilökohtainen tukiohjelma, jossa nuoren kykyjä, taitoja, sosiaalista kompetenssia ja osallisuutta vahvistetaan nuoren omista lähtökohdista. Tukea viedään nuoren arkeen ja toimintaa tehdään nuoren lähiympäristössä.

Kaikki käy koulua -hankkeessa viedään ryhmämuotoista tukea kouluympäristöön. Työmallisissa muodostettavat kasvuryhmät on sisällytetty

koulun opetussuunnitelmaan valinnaisaineena. Kasvuryhmissä autetaan nuorta tunnistamaan koulunkäynnin ja elämän pulmakohdat, omat voimavarat ja vahvuudet ja etsitään yhdessä vaihtoehtoja parempaan. Toimintaa suunnitetaan opetusviraston ja nuorisoasiainkeskuksen yhteistyönä alueilla ja kouluissa ilmenneiden tarpeiden pohjalta eniten tarvitseville alueille.

Nuorisoasiainkeskuksessa pidetään tärkeänä, että myös tulevan johtamisjärjestelmän muutoksen ja toimialamuutoksen jälkeen yhteistyön mahdollisuudet säilyvät ja tekemisen tapoja ja sujuvuutta kehitetään edelleen. Tärkeää on myös panostaa riittävästi resursseja ehkäisevän työn ja varhaisen tuen yhteisille rajapinnoille, josta usein kärsivät peruspalveluiden järjestämisen resurssipaineessa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Mikko Vatka

Lisätiedot

Tiina Nurmi, nuorisosihteeri, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.05.2016 § 170

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Vihreiden ryhmäaloite alueiden eriarvoisuuden torjumisesta esittää, että talousarvion 2017 esittelyyn mennessä selvitetään tehokkaimmat tavat torjua lasten eriarvoistumista Helsingin eri alueilla. Keinoja tulisi selvittää opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa, mutta myös liikuntatoimessa, nuorisotoimessa, rakennusvirastossa ja muutoin kaupungin toiminnassa. Asia voitaisiin selvittää opetus- ja varhaiskasvatusviraston yhteistyössä, kuullen alan tutkijoita ja muita virastoja. Myös keinojen vaikuttavuuden seuranta on syytä suunnitella. Kaupunkisuunnittelulla on roolinsa, mutta se on liian hidaskaikuteista toimiakseen pääasiallisena keinona.

Kaupunginosien tasapainoinen ja hallittu kehittäminen on kaupunkisuunnittelun keskeisiä tavoitteita. Kaupunkisuunnittelulla ja kaavoituksella luodaan mm. edellytyksiä asuntopolitiikalle, jolla vaikutetaan väestöryhmien alueelliseen sijoittumiseen, pyritään tasaamaan alueellisia eroja sekä tätä kautta ehkäistään asuinalueiden epätasapainoista kehitystä. Alueiden eriarvoisuuden ehkäisemiseksi kehittämistoimenpiteitä ja investointeja tulee kohdistaa entistä koordinoitummin ja samanaikaisesti.

sesti. Toteuttamalla täydennysrakentamishankkeiden yhteydessä julkisten alueiden parantamista, palvelutilojen monipuolistamista sekä toiminnallista ja sosiaalista kehittämistä luodaan hyvät edellytykset eriarvoisuuden ennalta ehkäisylle. Muun muassa laadukkaat puistoalueet ja julkiset tilat, turvallinen arkiympäristö sekä hyvät liikuntamahdollisuudet yhdessä hallintamuotojakaumaltaan monipuolisen asuntorakentamisen kanssa edistävät alueiden positiivista kierrettä. Kaupunkisuunnitteluvirasto sekä Helsingin lähiöprojekti yhteistyössä muiden virastojen kanssa edistävät erilaisten parantamistoimenpiteiden yhteensovittamista täydennyskaavoitushankkeissa. Tästä hyvänä esimerkkinä on Meri-Rastilassa vuonna 2014 käynnistynyt laajamittainen alueen kaavoitukseen ja julkisen ympäristön parantamiseen tähtäävä kaupunkiudistus-työ.

Asuinalue koostuu kodin välittömästä ympäristöstä, jossa liikutaan päivittäin. Oman asuinalueen turvallisuus on yksi tärkeimmistä koetun turvallisuuden osa-alueista, ja sen turvallisuus on keskeinen asia arjen viihtyvyyden ja alueellisen eriarvoisuuden kannalta. Helsingin tietokeskuksen vuonna 2015 toteuttaman turvallisuustutkimuksen mukaan turvattomuuden kokemukset ovat pysyneet asuinalueilla pitkälti entisellä tasollaan, mutta myös positiivista kehitystä on nähtävissä. Esimerkiksi Myllypurossa ja Jakomäessä turvattomuuden kokemusten määrä on vähentynyt vuoden 2009 mittaustilanteesta. Kummallakin alueella on tehty määrätietoista kehittämistyötä alueen täydennysrakentamisen, julkisen ympäristön parantamisen sekä syrjäytymisen ennalta ehkäisyn osalta. Voidaan katsoa, että Myllypuron laaja-alainen kaupunkiudistus sekä Jakomäen alueen koordinoitu kehittäminen ovat olleet tärkeä tekijä myös turvattomuuden kokemusten vähenemiseen.

Asemanseudut, ostoskeskukset sekä puistot ovat keskeisiä asuin ympäristöjen julkisia ja kaupallisia keskittymiä, joiden laatutasolla on vaikutusta asuinalueiden eriarvoisuuteen ja asukkaiden kokemuksiin omasta arkiympäristöstään. Kehittämisen nykyisenä haasteena on etenkin toimijoiden laaja kirjo, omistajarakenteen sirpaleisuus sekä osin toisistaan eriävät intressit. Asemanseutuja ja ostareita tulee kehittää voimallisemmin yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, valtion ja paikallisten toimijoiden kanssa. Parantamalla asemanseutujen ja muiden liikenteen solmukohtien laatutasoa edistetään eri kulkutapojen hyvää saavutettavuutta, lisätään ihmisten liikkumista omassa arkiympäristönsään sekä vahvistetaan paikallisten palveluiden edellytyksiä. Yhdessä kaupunkirakenteen tiivistämistavoitteen kanssa asuinalueet kytkeytyvät rakenteellisesti paremmin toisiinsa, jolloin todennäköisyys myös sosioekonomisten ongelmien kasaantumisesta perifeerisiin alueisiin on epätodennäköisempää.

Helsingin kaupungin lähiöprojekti on kumppanuutta ja asukasosallisuutta korostava kaupungin eri hallintokuntien yhteistyöprojekti, joka toimii koko esikaupunkivyöhykkeellä. Projekti tukee kaupungin strategian ja tavoitteiden toteuttamista. Lähiöprojektin tehtävänä on kiinnittää huomiota alueiden eriarvoisuuden torjumiseen. Toimintakauden 2016-2017 yhtenä päätavoitteena on lasten ja nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy. Projekti tekee yhteistyötä muun muassa rakennusviraston ja liikuntaviraston kanssa yleisten alueiden kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi sekä kehittää syrjäytymisen ehkäisyyn keskittyviä alueellisia toimintamalleja yhdessä palveluhallintokuntien, kuten nuorisoasiainkeskuksen, kulttuurikeskuksen ja sosiaali- ja terveystieteiden kanssa. Esimerkiksi liikuntaviraston ja nuorisoasiainkeskuksen kanssa toteutettavassa lännen liikuntaprojektissa parannetaan lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksia Malminkartanon, Kannelmäen ja Pohjois-Haagan alueilla. Lähtökohtana on matalan kynnyksen toiminta ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy liikunnan ja yhdessä tekemisen keinoin.

Lähiöprojekti osallistuu myös kaupungin lähiörahaston käytön tukemiseen yhdessä kaupunginkanslian kanssa. Lähiörahasto on erillinen investointirahasto, josta rahoitetaan hankkeita, jotka nostavat Helsingin lähiöiden arvostusta parantamalla niiden viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta sekä ikääntyvien kaupunkilaisten palvelumahdollisuuksia. Keskeisessä osassa on alueiden eriarvoisuuden torjuminen. Lähiöprojekti tukee hankkeiden valmistelua, hallintokuntien välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa sekä pyrkii varmistamaan hankkeiden etenemisen.

Alueellisen eriarvoisuuden torjuminen on pitkäjänteistä hallintokuntien ja alueen toimijoiden välistä yhteistyötä. Lähiöprojektilla on tässä työssä tärkeä koordinaattorin, yhteensovittajan ja puolestapuhujan rooli. Projekti tukee kaupungin kustannustehokasta resurssien käyttöä kana-voimalla lähiöalueilta tulevia tarpeita kaupunkitasoiseen keskusteluun, kokoamalla yhteen eri virastojen tarpeita, edesauttamalla yhteistä suunnittelua sekä pilotoimalla ja jalkauttamalla toimintamalleja virastojen toimintaan. Tärkeässä osassa on täydennyskaavoituksen edistäminen ja julkisen ympäristön parantamistoimenpiteiden yhteensovittaminen ja koordinointi.

Käsittely

10.05.2016 Ehdotuksen mukaan

Lautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä siten, että se käsitteli asian Ykp 1 asian Vp 5 jälkeen.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Tero Santaoja, lähiöprojektin projektipäällikkö, puhelin: 310 37155
tero.santaoja(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.05.2016 § 197

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi eriarvoisuuden torjumista koskevasta ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

Yleistä rakennusviraston toiminnasta alueiden tasa-arvoisuuden edistämisessä

Rakennusviraston perustehtävänä on taata toimiva ja turvallinen kaupunkiympäristö Helsinkiin. Kaupunkiympäristön palveluiden järjestämisessä erityisesti ulkoleikkipalvelut sekä jalankulun ja pyöräilyn ympäristöt koskettavat lapsia ja nuoria. Rakennusvirastolla on käytössään useita keinoja pyrkiä mahdollisimman tasapuoliseen alueiden palveluiden järjestämiseen huomioiden mm. alueiden kunto, identiteetti sekä asukkaiden toiveet ja tarpeet. Osa keinoista on nopeavaikutteisia, mutta myös järjestelmällinen, pitkän tähtäimen suunnittelu- ja ohjelmointityö on tärkeä osa alueiden eriarvoistumisen ehkäisemistä. Yleinen taloustilanteen heikko kehitys asettaa kuitenkin haasteita rakennetun ympäristön laadun ja kaupunkiomaisuuden arvon säilymiselle.

Strategisessa suunnittelussa alueiden tasa-arvoisuuden edistämisen keinoja ovat mm. kaupunginlaajuiset palveluiden verkostotarkastelut, tuotteita ja palveluja koskevat linjaukset sekä aluesuunnitelmien laatiminen. Investointien ja ylläpidon ohjelmoinnissa asetetaan painopistealueita ohjaamaan toiminnan resursseja tarpeellisiin kohteisiin. Palveluja arvioidaan ja priorisoidaan jatkuvasti, ja samalla pyritään parantamaan toiminnan tuottavuutta, jotta esimerkiksi ylläpidon laatutason säilyttäminen nykyisellään olisi mahdollista. Asukkaiden palautteita ja tyytyväisyyttä seurataan vuosittain analysoimalla saadut asukaspalautteet sekä teettämällä kyselyitä.

Rakennusvirasto tekee yhteistyötä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa, jotta palvelujen kokonaisuus on linjassa eri toimijoiden kesken. Tärkeitä yhteistyökumppaneita alueiden eriarvoistumisen ehkäisyssä lasten näkökulmasta ovat varhaiskasvatusvirasto, liikuntavirasto, opetusvirasto ja lähiöprojekti.

Aluesuunnittelu

Helsingin kaupungin strategiassa on nostettu esiin esikaupunkialueiden ja asuinalueiden vetovoimaisuus asukkaiden ja elinkeinoelämän toimijoiden näkökulmasta. Yhtenä toimenpiteenä tähän ovat yleisten alueiden aluesuunnitelmat, joiden pohjalta parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukioiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistävässä kaupunkirakenteessa.

Aluesuunnitelma on rakennusviraston työväline katu- ja viherverkostojen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi tasapuolisesti koko Helsingissä. Sen avulla osaltaan ohjelmoidaan ja suunnitellaan rakennusviraston toimintaa ja taloutta. Aluesuunnitelmassa selvitetään katujen ja viheralueiden ylläpidon, peruskorjauksen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetaso, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys. Suunnittelu tehdään vuorovaikutteisesti alueen asukkaiden ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Tarpeita alueen kehittämiseksi kerätään järjestelmällisellä kuntokartoituksella, asukaskyselyillä ja gallupeilla sekä erilaisten työpajojen ja vuorovaikutustilaisuuksien avulla. Esimerkiksi alueen kouluja innostetaan lähtemään mukaan aluesuunnitteluun ja työstämään kehittämissuhteita lasten ja nuorten omasta elinympäristöstä.

Verkostotarkastelut ja linjaukset

Verkostosuunnittelun ja palvelulinjausten avulla pyritään takaamaan tasapuolinen palveluverkosto koko kaupungissa ja myös pitämään palvelujen laatutaso samana. Palvelulinjaukset laaditaan käyttäjiä kuunnelleen, ja esimerkiksi skeittiohjelmassa määritellyt korjattavat ja uudisrakentamiskohteet on kerätty käyttäjien palautteiden perusteella. Verkostotarkastelujen ja aluesuunnittelun avulla pyritään turvaamaan ja havaitsemaan epäkohdat myös palveluihin johtavissa jalankulun ja pyöräilyn reiteissä. Käyttäjien palaute muun muassa ulkoilureittien turvattuuteen ja valaistuksen puutteellisuuteen liittyen voidaan huomioida aluesuunnittelussa esiin nousevien hankkeiden ja hoitotoimenpiteiden täsmentämisen myötä.

Katu- ja viheralueiden ylläpito

Vaikka katu- ja viheralueet laajenevat rakentamisen myötä, uusien alueiden ylläpitoon ei määrärahaamissa ole vastaavaa varausta. Katu- ja viheralueiden ylläpidon laatutaso pyritään kuitenkin pitämään pääosin nykytasolla, mikä vaatii panostamista palvelujen järjestämisen ja tuottavuuden parantamiseen. Ylläpitoon osoitettujen määrärahojen riittävyttä turvataan mm. lisäämällä kilpailuttamalla hankittujen palveluiden osuutta.

Alueiden tasa-arvoisuutta pyritään edistämään ylläpitämällä eri puolilla Helsinkiä edustuspuistoja ja erikoiskohteita, kuten kartanoympäristöjä.

Aluekeskusten, kuten Malmi ja Itäkeskus, puhtaanapidon taso on pidetty samalla tasolla kantakaupungin kanssa. Lapsille tärkeiden leikkialueiden turvallisuutta tarkastetaan säännöllisesti, ja leikkialueiden välinevalikoima pyritään pitämään kattavana alueesta riippumatta. Leikki- ja puistotoiminnan osalta järjestetään säännöllisesti tapaamisia varhaiskasvatusviraston ja kiinteistöviraston kanssa. Asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstä pyritään vahvistamaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua yleisten alueiden hoitoon esimerkiksi puistokummeina tai talkootoiminnassa.

Lähiöprojekti ja lähiörahasto

Helsingin kaupungin lähiöprojektin ja lähiörahaston avulla rakennusvirasto on pystynyt toteuttamaan erityisesti esikaupunkialueilla kunnostus- ja perusparannushankkeita, joille ei muutoin olisi nykyisellä resursoinnilla löytynyt rahoitusta viraston investointibudjetista. Lähiöprojektin ja rakennusviraston yhteishankkeiksi on nostettu kohteita, jotka ovat osa paikallista identiteettiä ja asukkaille tärkeitä. Lähivuosien hankkeita ovat olleet erilaiset yhteisölliset taideprojektit (esimerkiksi alueen nuorten erityispanostuksella toteutettu Jakomäen taidealikulku Broda) sekä leikkipuistojen tai kävelykatu- ja aukioalueiden kunnostushankkeet eri puolilla Helsinkiä. Hankkeiden mahdollistamisen lisäksi lähiöprojektilla on merkittävä rooli hallintokuntia yhdistävänä ja tiedonvaihtoa lisäävänä toimijana, jonka kautta käyttäjähallintokuntien, alueen asukkaiden, elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden tarpeet on mahdollista tuoda kootusti toteuttavien hallintokuntien tietoon. Lähiöprojekti on rakennusviraston keskeinen kumppani eriarvoistumisen vähentämisessä ja alueiden tasapuolisen kohtelun mahdollistajana.

Vuonna 1996 perustetun lähiöprojektin kuudes toimintakausi alkoi vuoden 2016 alusta. Uusi kausi kestää kaksi vuotta, mikä antaa mahdollisuuden arvioida projektin toimintaa osana seuraavan valtuustokauden strategiakokonaisuuden valmistelua. Nykyisellä toimintakaudella lähiöprojekti keskittyy aluekohtaisiin sekä erilaisiin syrjäytymistä ennaltaehkäiseviin pilotteihin ja teemallisiin kokonaisuuksiin, kuten asemaseutuihin. Kohdealueina ovat erityisesti Meri-Rastila, Jakomäki, Malmi, Malminkartano, Kannelmäki ja Pohjois-Haaga. Lähiöprojektin tavoitteena on edistää toimenpiteitä, joilla kehitetään esikaupunkeja kantakaupungin kanssa tasaveroisina kaupunginosina sekä tehdään tunnetuksi alueiden omia vetovoimatekijöitä yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Vuorovaikutus

Lautakunta katsoo, että vuorovaikutusta ja hallintokuntien yhteistyötä alue-, katu- ja puistosuunnittelussa on syytä edelleen kehittää, ja asuk-

19.09.2016

Kj/1

kaat on otettava enenevässä määrin huomioon jo suunnittelun alkuvaiheessa aktiivisina osallistujina. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että kaikilla kaupunkilaisilla on yhtenäiset mahdollisuudet osallistua asuinpaikasta ja sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Siksi vuorovaikutuksessa tulee jalkautua sinne, missä ihmiset jo ovat. Suunnittelukilpailuja, työpajoja ja lähiöprojekteista saatuja hyviä kokemuksia tulee laajentaa osallisuuden edistämiseksi.

Käsittely

10.05.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän ehdotus: Lisätään lausuntoehdotuksen uudeksi viimeiseksi kohdaksi otsikolla "Vuorovaikutus" oleva seuraava teksti:

- "Lautakunta katsoo, että vuorovaikutusta ja hallintokuntien yhteistyötä alue-, katu- ja puistosuunnittelussa on syytä edelleen kehittää, ja asukkaat on otettava enenevässä määrin huomioon jo suunnittelun alkuvaiheessa aktiivisina osallistujina. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että kaikilla kaupunkilaisilla on yhtenäiset mahdollisuudet osallistua asuinpaikasta ja sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Siksi vuorovaikutuksessa tulee jalkautua sinne, missä ihmiset jo ovat. Suunnittelukilpailuja, työpajoja ja lähiöprojekteista saatuja hyviä kokemuksia tulee laajentaa osallisuuden edistämiseksi."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Suvi Kokkonen, lakimies, puhelin: 310 39952
suvi.kokkonen(a)hel.fi
Virpi Vertainen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38518
virpi.vertainen(a)hel.fi
Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

19.09.2016

Kj/2

§ 808

V 28.9.2016, Kansliapäällikön virkaan ottaminen ja avoimen viran hoitaminen

HEL 2016-008036 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita OTL, VT, FM Sami Sarvilinnan kansliapäällikön virkaan 15.10.2016 lukien seitsemän vuoden määräajaksi 14 000 euron kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin (johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokka 28).

Samalla kaupunginvaltuusto päättää määrätä Sami Sarvilinnan hoitamaan avointa, nykyisen organisaation kansliapäällikön virkaa sitä haettavaksi julistamatta oman viran ohella edellä mainitusta ajankohdasta lukien.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Esteelliset: Ritva Viljanen, Tuula Saxholm

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että päätösehdotukseen ja avoimen viran hoitamisen perusteluihin viran aloitusajankohdaksi muutetaan 15.10.2016.

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti:

Muutetaan ehdotus kuulumaan seuraavasti:

(2) Kaupunginvaltuusto päättää valita hakijoista ansioituneimman VTM, OTK Ritva Viljasen kansliapäällikön virkaan 4.10.2016 lukien seitsemän vuoden määräajaksi 14 000 euron kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin (johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokka 28).

(3) Samalla kaupunginvaltuusto päättää määrätä Ritva Viljasen hoitamaan avointa, nykyisen organisaation kansliapäällikön virkaa sitä haet-

19.09.2016

tavaksi julistamatta oman viran ohella edellä mainitusta ajankohdasta lukien.

Kaupunginhallitus toteaa, että Ritva Viljanen on hakijoista ansioitunein hakuilmoituksessa esitetyillä kriteereillä. Hakijoiden ansiot ilmenevät liitteestä 1. Seuraavassa on vertailtu kolmen haastattelujen pohjalta kärkeen nousseiden hakijoiden ansioita. Hakijoiden vertailu on tehty hakemusten, haastattelujen ja henkilöarvioinnin perusteella.

Ritva Viljanen

Oikeustieteen kandidaatti ja valtiotieteen maisteri

Johtamiskokemus

Ritva Viljanen on toiminut vuodesta 2012 lähtien Helsingin kaupungin sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajana. Johtamisvastuulle kuuluu 14 virastoa ja useita yhtiöitä ja säätiöitä. Taloudellinen vastuu on noin 900 miljoonaa euroa ja ao. tehtävissä työskentelee 9000 ihmistä. Vuosina 2012-2014 hän vastasi lisäksi kaupungin henkilöstöasioista. Apulaiskaupunginjohtaja esittelee vastuualueensa asiat kaupunginhallituksessa. Lisäksi Viljanen on ollut sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan ensimmäinen sijainen ja vastannut myös näiden asioiden esittelystä sijaisusaikoinaan.

Aiemmin Ritva Viljanen on ollut 2003-2012 sisäasiainministeriön kansliapäällikkö, jossa hänen johtamisvastuulleen kuului 11 000 työntekijää ja taloudellinen vastuu oli 1,2 miljardia. Sisäministeriölle kuuluivat hänen ollessaan kansliapäällikkö mm. kunta- ja alue-hallintoasiat, maahanmuutto ja sisäinen turvallisuus.

Tätä ennen Ritva Viljanen työskenteli keskushallinnon viraston, Väestörekisterikeskuksen ylijohantajana vuosina 1997-2012, sisäasianministeriön hallitusneuvoksena ja aluehallintoyksikön päällikkönä 1992 - 1997, oikeusministeriön lainsäädäntöneuvoksena 1989-1992 ja valtiovarainministeriössä useissa eri viroissa 1982 - 1989.

Muu työkokemus

Nykyisin Ritva Viljanen on oman työnsä ohella mm. kuntatyönantajien KT:n valtuuskunnan puheenjohtaja ja Kunnallisen virkariitalautakunnan puheenjohtaja. Lisäksi hän on Metropolian hallituksen jäsen ja Turun yliopiston hallituksen jäsen. Hänet on kutsuttu jäseneksi Koulutuksen kansalliseen arviointineuvostoon.

Ritva Viljanen on ollut alue- ja lääninhallintouudistuksen projektijohtaja, valtion liikelaitosuudistuksen projektipäällikkö sekä sisäisen turvallisuuden ohjausryhmän puheenjohtaja kolmen ohjelmakauden ajan. Lisäksi

hän on ollut lukuisissa muissa valtakunnallisesti keskeisissä hankkeissa puheenjohtajana ja jäsenenä.

Merkittävin kansainvälinen kokemus on työskentely EU:n sisäisen turvallisuuden ministerineuvostossa ja koordintointitehtävä Suomen puheenjohtajakaudella kokonaisuudessaan 2005-2007. Hän on toiminut myös Baltic Sea Task Forcen puheenjohtajana.

Kehittäminen

Ritva Viljanen on ammattilaisten äänin valittu kolmesti vuoden hallinnon kehittäjäksi ja vaikuttajaksi. Suurimpina saavutuksina Helsingin kaupungilla voidaan pitää erityisesti sitä, että Ritva Viljasen kaudella kaupungin toisen asteen ammattikoulupaikkoihin saatiin merkittävä lisäys ja nykyisin kaikki peruskoulun päättäneet pääsevät toiselle asteelle tai koulutuksen tukitoimeen. Lisäksi on käynnistetty tulevaisuuden koulun suunnittelu ja sitä toteuttava digiloikka ohjelma. Lisäksi on perustettu respa, ohjaamo ja maahanmuuttajien osaamiskeskus, joilla pyritään tukemaan nuorten ja maahanmuuttajien asemaa.

Helsinkiin on Ritva Viljasen kaudella päätetty tehdä useita kulttuuri-investointeja. Tällaisia ovat keskustakirjasto, Tanssin talo, Helsingin kaupunginmuseon uudet tilat HAM, uusi kaupunginmuseo ja museoiden yhteinen kokoelmakeskus. Lisäksi olympiastadionin kunnostus etenee.

Tuula Saxholm

Kauppätieteiden maisteri, Finance for Executives (1/5 EMba) (Aalto-yliopisto)

Johtamiskokemus

Tuula Saxholm on toiminut Helsingin kaupungin va. kansliapäällikkönä 5.2016 lähtien. Kaupunginkanslian tehtävänä on toimia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajiston yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä. Kanslia-päällikkö vastaa viraston toiminnasta.

Tuula Saxholmin vakinainen virka on v. 2014 lähtien Helsingin kaupungin rahoitusjohtaja. Hänen johtamansa talous- ja suunnitteluosasto huolehtii kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelusta kaupungin strategian valmistelusta ja hallinnon yleisestä kehittämisestä sekä konserniohjaukseen, rahoitukseen, riskienhallintaan ja harmaan talouden torjuntaan liittyvistä tehtävistä. Osasto avustaa kaupunginjohtajistoa aluerakentamisprojektien ohjauksessa ja asuntopolitiikan koordinoimisessa. Osasto arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Lisäksi osasto huolehtii viraston talousasioista ja henkilöstökassatoiminnas-

ta. Osastolla työskentelee noin 100 henkilöä. Osaston vastuulle kuuluu koko kaupungin talousarvio.

Sitä ennen Tuula Saxholm on toiminut 2005-2013 Helsingin kaupungin talousarviopäällikkönä, jolloin hänen johtamansa osaston toimialaan kuuluivat mm. kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelu (kaupungin talousarvion valmistelu) sekä kaupungin strategian valmistelu.

Tuula Saxholm on toiminut myös Helsingin kaupungin hallintopäällikkönä 1995-2005.

Muu työkokemus

Tuula Saxholm on toiminut henkilöstösuunnittelijana 1991-1995 sekä yksityisellä sektorilla mm. talousyhteyshenkilönä Nokia Data Systemissä.

Sami Sarvilinna

Oikeustieteen lisensiaatti ja filosofian maisteri, lisäksi Master in Public Policy (Princeton University) ja Magister Juris in European and Comparative law (Oxford University)

Johtamiskokemus

Sami Sarvilinna on toiminut Helsingin kaupunginlakimiehenä v. 2007 lähtien. Kaupunginlakimies on kaupunginkansliaan (aiemmin hallinto-keskukseen) kuuluvan oikeuspalvelut-osaston päällikkö. Osaston henkilöstömäärä on 40 ja budjetti noin 3 miljoonaa euroa. Oikeuspalvelut on Helsingin kaupunkikonsernin oikeudellinen asiantuntijaorganisaatio, joka huolehtii keskitetysti konsernin oikeudellisista palveluista ja kaupungin edunvalvonnasta. Oikeuspalvelut mm. neuvoo ja ohjaa oikeudellisissa kysymyksissä, edustaa ja avustaa oikeudenkäynneissä, järjestää tarvittaessa koulutusta sekä laatii ohjeita ja malleja käytännön toiminnan tueksi.

Sami Sarvilinnan aiempi työura on ollut oikeusministeriössä, jossa hän on työskennellyt mm. hallitusneuvoksena / vanhempana hallitussihteerinä / hallitussihteerinä vv. 2000-2007 (alaisia on ollut korkeintaan 15).

Muu työkokemus

Sami Sarvilinna on työskennellyt oikeusministeriössä vv. 1992 - 2000 eri tehtävänimikkeillä ja Helsingin käräjäoikeudessa käräjätuomarina 2000 – 2006.

Sami Sarvilinna on Oy Apotti Ab:n hallituksen jäsen 2016 – ja Malminkartanon Kiinteistöt Oy:n / Heka Malminkartano Oy:n hallituksen puheenjohtaja 2007 – 2012.

Yhteenveto arvioinnista

Kaupunginhallitus toteaa, että vertailussa kiinnitettiin huomiota, hakuilmoituksessa mukaisesti, kokemukseen johtamistehtävistä laaja-alaisessa toimintaympäristössä, vankkaa julkistalouden ja –hallinnon tuntemusta, näyttöä vahvaa strategista ajattelua edellyttävistä tehtävistä sekä muutoksen aikaansaamisesta, hyviä vuorovaikutus- ja neuvottelutaitoja ja kykyä tehdä yhteistyötä kaupungin sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa. Laajentuva kansainvälinen yhteistyö edellyttää myös sujuvaa englannin kielen taitoa ja kykyä ylläpitää ja edistää kansainvälisiä verkostoja.

Ritva Viljasella on hakijoista selvästi laaja-alaisin johtamiskokemus suurista organisaatioista. Hän on ainoa, jolla on myös kokemusta esitelystä kaupunginhallituksessa. Hänellä on vankka julkistalouden ja –hallinnon tuntemus, näyttöä vahvaa strategista ajattelua edellyttävistä tehtävistä sekä muutoksen aikaansaamisesta, hyvät vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot ja kykyä tehdä yhteistyötä kaupungin sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa. Hänellä on näyttöä kansainvälisestä toiminnasta eli hänen osaamisensa ja näyttönsä vastaavat hakuilmoituksessa esitetyt painotuksia.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että Tuula Saxholmilla on pitkäaikainen kokemus kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelusta. Myös kaupungin strategioiden valmistelu, aluerakentamisprojektien ohjaus ja asuntopolitiikan koordinointi sekä hallinnon yleinen kehittäminen kuuluvat hänen johtamalleen osastolle. Hän on myös perehtynyt konserniohjaukseen. Hän on toiminut kansliapäällikön sijaisena ja va. kansliapäällikkönä nykyisessä kaupunginkansliassa.

Sami Sarvilinnan osalta kaupunginhallitus toteaa, että hänen johtamiskokemuksensa on juridisiin kysymyksiin erikoistuneesta yksiköstä. Hänen työkokemuksensa painottuu oikeudellisiin asioihin. Kaupunginlakimiehenä hän on oikeusasioiden yhteydessä perehtynyt kaupungin organisaatioon ja edustanut kaupunkia laajoissa ja merkityksellisissä oikeudellisissa asioissa. Kaupunginlakimiehen tehtäviin eivät kuitenkaan kuulu strategian valmistelu eivätkä laajat kaupungin talouteen tai toimintaan kuuluvat valmisteluasiat tai kaupungin kehittäminen muuten kuin hänen oman osastonsa osalta. Siten hänen kokemustaan näiltä alueilta on pidettävä suhteellisen vähäisenä.

Vertailtaessa puolestaan Viljasta ja Saxholmia Viljanen on pitkäaikaisen ja monipuolisen johtamiskokemuksensa, kehittämisansioidensa,

19.09.2016

Kj/2

kansainvälisten tehtäviensä ja esittelykokemuksensa perusteella ansioituneempi kuin Saxholm. Ritva Viljasen osaaminen ja näytöt vastasivat hakijoista parhaiten niitä seikkoja, jotka hakuilmoituksessa oli mainittu.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

EI-ehdotus: Pilvi Torstin vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Veronika Honkasalo, Antti Koskela, Terhi Peltokorpi, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Silvia Modig

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen äänin 9 - 5 (1 poissa).

Veronika Honkasalo, Antti Koskela, Terhi Peltokorpi, Pilvi Torsti ja Mirka Vainikka jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen ja seuraavat perustelut:

Ritva Viljanen on hakijoista ansioitunein hakuilmoituksessa esitetyillä kriteereillä. Pilvi Torstin vastaehdotuksessa on vertailtu kolmen hakijan ansioita. Hakijoiden vertailu on tehty hakemusten, haastattelujen ja henkilöarvioinnin perusteella.

Perustelut eriävään mielipiteeseen jättäneet viittaavat Pilvi Torstin vastaehdotuksessa mainittuihin hakijoiden vertailuihin ja yhteenvedon arvioinnista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

19.09.2016

Kj/2

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Kansliapäällikön viran hakijoiden yhteenveto_020916

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Virkaan valittu
Viran muut hakijat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita OTL, VT, FM Sami Sarvilinnan kansliapäällikön virkaan 4.10.2016 lukien seitsemän vuoden määräajaksi 14 000 euron kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin (johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokka 28).

Samalla kaupunginvaltuusto päättää määrätä Sami Sarvilinnan hoitamaan avointa, nykyisen organisaation kansliapäällikön virkaa sitä haettavaksi julistamatta oman viran ohella edellä mainitusta ajankohdasta lukien.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 22.6.2016, 196 § hyväksyä Helsingin kaupungin hallintosäännön johtamisjärjestelmää koskevat osat 1.6.2017 lukien, ja että hallintosäännön täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

Hyväksytyyn hallintosäännön (uusi hallintosääntö) 5 luvun 2 §:n mukaan keskushallintoa johtaa kansliapäällikkö. Keskushallintoon kuuluvat kaupunginkanslia, palvelukeskusliikelaitos, taloushallintoliikelaitos ja työterveysliikelaitos. Kansliapäällikkö toimii kaupunginkanslian päällikkönä. Kansliapäällikkö on toimialajohtajien esimies. Kansliapäällikkö suorittaa pormestarin määräämät tehtävät. Kansliapäällikkö nimitetään enintään

seitsemän vuoden määräajaksi ja hänen kanssaan tehdään johtajaso-
pimus.

Kansliapäällikön virka on uusi virka kaupungin tulevassa organisaatios-
sa. Virka on perusteltua täyttää jo ennen uuden organisaation voimaan-
tuloa, jotta kansliapäällikkö voi hoitaa uuden johtamisjärjestelmän täy-
töntöönpanoon liittyviä tehtäviä.

Kaupunginhallitus päätti 27.6.2016, 640 § perustaa kansliapäällikön vi-
ran ja kehotti kaupunginkansliaa käynnistämään viran täyttämiseksi jul-
kisen hakumenettelyn. Kaupunginhallituksen päätökseen sisältyi, että
virkaan valittu henkilö toimii lisäksi nykyisen kaupunginkanslian päällik-
könä 31.5.2017 asti päätösehdotuksessa ilmenevällä tavalla.

Kansliapäällikön virka on ollut julkisesti haettavana 6.7. – 8.8.2016. Ha-
kuilmoitus julkaistiin Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa
10.7.2016 sekä Metro-lehdessä 6.7.2016. Lehti-ilmoitusten lisäksi ha-
kuilmoitus oli esillä kaupungin eRekry-palvelussa sekä MOL.fi, Oiko-
tie.fi ja LinkedIn -palveluissa.

Uuden hallintosäännön 7 luvun 1 §:n mukaan kansliapäällikön valitsee
kaupunginvaltuusto.

Kansliapäällikön tehtävänä on johtaa keskushallintoa, toimia kaupun-
ginkanslian päällikkönä ja toimialajohtajien esimiehenä sekä suorittaa
pormestarin määräämät tehtävät. Kansliapäällikkö toimii kaupunginhal-
lituksen, sen jaostojen sekä pormestarin esittelijänä.

Uuden hallintosäännön 23 luvun 1 §:n mukaan kansliapäällikön kelpoi-
suusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta johtamis-
tehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä
suullinen ja kirjallinen taito.

Muodollisten kelpoisuusvaatimusten lisäksi ilmoitettiin edellytettävän
kokemusta johtamistehtävistä laaja-alaisessa toimintaympäristössä,
vankkaa julkistalouden ja – hallinnon tuntemusta, näyttöä vahvaa stra-
tegista ajattelua edellyttävistä tehtävistä sekä muutoksen aikaansaami-
sista, hyviä vuorovaikutus- ja neuvottelutaitoja ja kykyä tehdä yhteis-
työtä kaupungin sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa. Laajentuva
kansainvälinen yhteistyö edellyttää myös sujuvaa englannin kielen tai-
toa ja kykyä ylläpitää ja edistää kansainvälisiä verkostoja.

Virkaa täytettäessä tulee ottaa huomioon perustuslain 125 §:ssä sää-
dettyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin eli taito, kyky ja koeteltu
kansalaiskunto.

Virkaa haki hakuajan kuluessa 23 henkilöä. Liitteenä 1 on hakemusten perusteella laadittu yhteenveto hakijoista.

Hakemusten perusteella haastatteluun kutsuttiin seitsemän hakijaa: Jyrki Heinonen, Marja-Leena Rinkineva, Sami Sarvilinna, Tuula Saxholm, Marianne Tikkanen, Marita Toikka ja Ritva Viljanen.

Hakijoita haastattelivat 15.8. - 16.8.2016 kaupunginhallituksen puheenjohtaja Tatu Rauhamäki, kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat Osku Pajamäki ja Otso Kivekäs, kaupunginjohtaja Jussi Pajunen, henkilöstöjohtaja Marju Pohjaniemi sekä PD Personnel Helsinki Oy:n konsulttijohtaja Taija Stoa.

Psykologiseen henkilöarviointiin kutsuttiin viisi hakijaa: Jyrki Heinonen, Marja-Leena Rinkineva, Sami Sarvilinna, Tuula Saxholm ja Ritva Viljanen.

Kaikki arviointiin osallistuneet hakijat täyttävät viran kelpoisuusvaatimukset. Vaikka hakijoiden työkokemus ja osaaminen vaihtelevat, heillä kaikilla on vahva osaaminen usealla viran toimenkuvaan kuuluvalla osa-alueella. Kaikilla on kokemusta organisaatioiden johtamisesta, organisaatiomuutosten johtamisesta tai niiden johtamiseen osallistumisesta sekä vankka julkistalouden ja – hallinnon tuntemus. Kaikilla arviointiin osallistuneilla on myös tarvittava kielitaito sekä tarvittava taito ja kyky pitää yllä ja edistää kansainvälisiä verkostoja.

Hakijoiden ansiot ilmenevät liitteestä 1. Hakijoiden vertailu on tehty hakemusten, haastattelujen ja henkilöarvioinnin perusteella.

Kaupunginhallitus katsoo hakijoiden työkokemuksen, koulutuksen sekä haastatteluista ja psykologisista henkilöarvioinneista ilmenevien seikkojen perusteella, että Sami Sarvilinna on kansliapäällikön virkaan parhaiten soveltuva. Sami Sarvilinnan ansioituneisuus julkishallinnon vaativissa tehtävissä ja henkilökohtaiset ominaisuudet antavat hänelle parhaat edellytykset keskushallinnon ja kaupunginkanslian johtamiseen ja kehittämiseen. Hyvänä neuvottelijana ja kokeneena edunvalvojana hänellä on erinomaiset edellytykset tulokselliseen yhteistyöhön sekä sisäisten että ulkoisten sidosryhmien kanssa, myös englannin kielellä.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpanopäätöksen yhteydessä, päättää valittavan kansliapäällikön kanssa tehtävästä johtamissopimuksesta. Johtajasopimus täydentää hallintosäännön ja viranhoitomääräyksen sisältöä. Siinä tarkennetaan kansliapäällikön ja pormestarin työnjakoa sekä sovitaan tavoitteiden asettamisesta, toteutumisen arvioinnista ja seurannasta. Johtajasopimuksessa on tarkoitus sopia myös vapaaehtoisen irtisanou-

tumisen ehdoista tilanteessa, jossa kansliapäällikön toimintaan kohdittaisi vakava luottamuspula.

Jotta valittavalla kansliapäälliköllä olisi toimivaltuudet johtaa nykyistä kaupunginkansliaa uuden organisaation aloittamiseen asti, kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se määräisi Sami Sarvilinnan hoitamaan nykyiseen organisaatioon kuuluvaa kansliapäällikön avointa virkaa 4.10.2016 alkaen 31.5.2017 asti oman virkansa ohella.

Voimassa olevan hallintosäännön 15 §:n mukaan avoimen viran määräaikaisen hoitajan ja hänen palkkauksensa määrää virkasuhteeseen ottava viranomainen. Jos viranomainen on kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus voi antaa määräyksen enintään 180 päivän ajaksi. Kaupunginkanslian johtosäännön 14 §:n 1 momentin mukaan viraston päällikön ottaa kaupunginvaltuusto.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentin mukaan viran julkisesta hakumenettelystä voidaan poiketa muun muassa kun kysymyksessä on avoinna olevaan virkasuhteeseen ottaminen määräajaksi.

Kaikki hakuasiakirjat ja muut hakuprosessiin liittyvät asiakirjat ovat nähtävillä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston kokouksissa ja tätä ennen valmistelijalla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Kansliapäällikön viran hakijoiden yhteenveto_020916

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Virkaan valittu
Viran muut hakijat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

19.09.2016

Kj/2

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.09.2016 § 750

HEL 2016-008036 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Käsittely

05.09.2016 Pöydälle

Esteelliset: Sami Sarvilinna, Ritva Viljanen, Tuula Saxholm

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi Osku Pajamäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

19.09.2016

Sj/1

§ 809

V 28.9.2016, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite kahdessa osoitteessa asuvien erityisoppilaiden koulukuljetuksista

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää edellyttää, että erityislasten koulukuljetuksia seuraavan kerran kilpailutettaessa kilpailutuksesta vastaavalle lautakunnalle tai jaostolle valmistellaan esitys ja kustannusarvio myös mallista, joka mahdollistaisi erityislasten kuljetukset kahdesta osoitteesta.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mukaisesti.

Vastaehdotus:
Sanna Vesikansa:

Lisäys toisen kappaleen (2) jälkeen:

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää edellyttää, että erityislasten koulukuljetuksia seuraavan kerran kilpailutettaessa kilpailutuksesta vastaavalle lautakunnalle tai jaostolle valmistellaan esitys ja kustannusarvio myös mallista, joka mahdollistaisi erityislasten kuljetukset kahdesta osoitteesta.

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

19.09.2016

Sj/1

1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta koulukuljetuksiin oikeutetuille erityislapsille, jotka asuvat osan ajasta toisen vanhemman luona, järjestettäisiin koulukuljetus myös etävanhemman luona.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että aloite on palautettu 16.5.2016, § 468 uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupungin tulee selvittää, kuinka moni erityiskuljetuksen piirissä olevista lapsista asuu kahdessa osoitteessa ja kuinka koulupäivät jakautuvat eri osoitteiden kesken. Samalla tulee selvittää, kuinka paljon lisäkustannuksia erityiskuljetuksen laajentaminen maksaisi kaupungille. Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan antamaan lausuntoon ja toteaa, että opetusvirasto on sen jälkeen selvittänyt kaupunginhallituksen edellyttämät seikat.

Perusopetuslaissa kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus on sidottu asumiseen. Opetus on järjestettävä siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Oppilaan lähikoulu osoitetaan asuinosoitteen perusteella, jonka mukaan määräytyy myös oikeus perusopetuslain 32 §:n mukaiseen koulumatkaetuuteen.

Yhteishuoltajuudessa lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä oleskelu- ja tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että lapsi todellisuudessa asuu kahdessa paikassa.

Helsingissä taksikuljetus voidaan myöntää niille oppilaille, jotka eivät selviydy koulumatkastaan julkisilla liikennevälineillä psykologin, koulukuraattorin tai lääkärin lausunnon perusteella. Henkilökohtainen koulukuljetus voidaan myöntää vain lääkärin lausunnon perusteella. Se, että oppilas on erityisopetuksessa, ei siten pelkästään oikeuta taksikuljetukseen.

Eryityskuljetuksen piirissä on tällä hetkellä 1040 oppilasta, joista 249 oppilaan huoltajat asuvat kahdessa eri osoitteessa. Vähintään noin 24 % oppilaista tarvitsisi kuljetusta kahteen osoitteeseen.

Opetusvirasto on kilpailuttanut kuljetukset ja yhden koulun oppilaita voi kuljettaa useampi yrittäjä. Sopimuksen mukaan kuljetusyritys vastaa kuljetusten reitittämisestä. Reittien suunnittelussa huomioidaan oppilaiden kuljetustarpeet, turvallisuus ja koulujen lukujärjestykset.

Kuljetusta tarvitsevien lasten perheiden tilanteet ovat hyvin erilaisia. Lapsi voi asua etävanhemman luona harvemmin kuin vuoroviikoin ja se voi vaihdella kuukausittain. Toinen vanhempi voi asua toisessa kaupungissa

Kuljetusten kokonaiskustannus on kahtena edellisenä vuonna ollut noin 5 miljoonaa euroa vuodessa. Yhteiskuljetuksen keskimääräinen hinta oppilasta kohden on noin 30 euroa päivässä ja henkilökohtaisen kuljetuksen noin 70 euroa päivässä. Kustannusvaikutuksia on arvioitu yhdessä palveluntuottajien kanssa. Kahteen osoitteeseen kuljettaminen aiheuttaa palveluntuottajalle merkittäviä muutoksia kalustoon, henkilöstöön ja reititykseen. Tarvitaan enemmän autoja, kuljettajia ja reititysmonimutkaistuu. Tämän arvioidaan tuovan jopa 35 %:n kasvun kuljetushintoihin. Tämä tarkoittaa vähintään 1,9 miljoonan euron kustannusten kasvua opetusvirastolle. Noin 45 oppilaan toinen huoltaja asuu Helsingin ulkopuolella ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta kuljetusta ei voisi rajata ainoastaan Helsinkiin. Helsingin ulkopuolelle kuljettaminen lisää arvioituja kustannusvaikutuksia.

Opetusvirastossa ei voida ennakoida, kuinka koulupäivät jakautuisivat eri osoitteiden kesken, koska yhteishuoltajuudessa huoltajat päättävät lasten asumisesta.

Nykyinen kuljetus perustuu vakiokuljetusmalliin, joka lisää lasten turvallisuutta, koska lapset tuntevat kuljettajan. Yhden lapsen kuljettaminen kahteen osoitteeseen tekisi lähes mahdottomaksi nykyisen vakiokuljetajiin perustuvan mallin toteuttamisen.

Korkein hallinto-oikeus on antamassaan päätöksessään todennut, ettei kunnalla ollut lapsen oleskellessa sen vanhemman luona, jonka luona ei asu, velvollisuutta järjestää hänelle maksutonta koulukuljetusta tai

19.09.2016

Sj/1

myöntää kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävää avustusta asuinosoitteen perusteella osoitettuun koulupaikkaan.

Opetuslautakunta on lausunnossaan arvioinut, ettei kuljetusten laajentaminen oppilaan toiseen osoitteeseen ole tässä taloudellisessa tilanteessa mahdollista.

Kaupunginhallitus pitää esitettyä selvitystä riittävänä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2016 § 779

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Hannu Osalan ehdotuksesta.

16.05.2016 Palautettiin

09.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 02.02.2016 § 11

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että erityislapsille, jotka asuvat osan ajasta toisen vanhemman luona, järjestettäisiin koulukuljetus myös etävanhemman luota. Tilanne on haasteellinen näille perheille ja asia on noussut esille aikaisemminkin.

Koulukuljetusta tarvitsevien lasten perheiden tilanteet ovat hyvin erilaisia. Myös lapsen asuminen toisen vanhemman luona voi kuukaudessa vaihdella, joka hankaloittaisi kuljetusjärjestelyjä. Eroperheistä toinen vanhempi voi asua myös Helsingin ulkopuolella.

Opetusvirasto ei saa rekistereistä tietoa, kuinka moni erityisluokalla ja erityiskuljetuksessa oleva asuu tällaisissa perheissä, joten mahdollisia kustannusvaikutuksia on vaikea arvioida.

Erityiskuljetusten piirissä on tällä hetkellä 1 100 oppilasta, joita hoitaa 7 eri kuljetusyriytystä. Kuljetukset on kilpailutettu ja sopimuksen mukaan kuljetusyriitys vastaa kuljetusten reitittämisestä. Koulun oppilaita voi kuljettaa useampi yrittäjä. Koulukuljetusten reititysten suunnittelussa joudutaan ottamaan huomioon oppilaiden kuljetustarpeet sekä koulujen lukujärjestykset ja niissä tapahtuvat muutokset. Lisäksi oppilaiden koulukuljetusten reititys on toteutettava aina ottamalla huomioon mm. turvallisuusnäkökohdat.

Mahdollisuus hakea oppilasta myös toisesta osoitteesta lisää entisestään kuljetuksissa huomioon otettavien muuttujien määrää ja tämä voi edelleen venyttää kuljetusaikaa, heikentää kuljetusten laatua ja mahdollisuutta esim. vakiokuljettajiin. Kuljetusten tarjoajat arvioivat mahdollisen muutoksen lisäävän koulukuljetuksista aiheutuvia kustannuksia 10 prosentista jopa 30 prosenttiin. Vuoden 2016 tulosbudjetissa eikä voimassa olevissa sopimuksissa ole varauduttu koulukuljetusten laajentamiseen.

Koulukuljetusten kokonaiskustannus oli vuonna 2014 n. 5 miljoonaa euroa. Alustavan tiedon mukaan vuonna 2015 taksikuljetusten kustannuksiin käytettiin arvioilta noin 5 miljoonaa euroa. Yhteiskuljetuksen keskimääräinen hinta oppilasta kohden on n. 30 euroa päivässä. Hen-

kilokohtaisen kuljetuksen hinta puolestaan on n. 70 euroa päivässä oppilasta kohden.

Perusopetuslaissa kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus on sidottu asumiseen (4 §). Opetus on järjestettävä siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Oppilaan lähikoulu osoitetaan asuinosoitteen perusteella (6 §), jonka mukaan määräytyy myös oikeus 32 §:n mukaiseen koulumatkaetuuteen. Yhteishuoltajuudessa lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Mainittu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä oleskelu/tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 7 § ja 9 §)

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan kunnalla ei ollut lapsenoleskellessa sen vanhemman luona, jonka luona ei asu, velvollisuutta perusopetuslain 32 §:n nojalla järjestää hänelle maksutonta koulukuljetusta tai myöntää hänen kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävää avustusta kunnan lapsen asuinosoitteen perusteella osoittamaan koulupaikkaan. Edelleen KHO:n ratkaisun mukaan tämä, ei loukannut perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaista oikeutta maksuttomaan perusopetukseen eikä lapsen oikeutta tavata sitä vanhempansa, jonka luona ei asu.

Edellä todetun perusteella kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää oppilaidenkuljetuksia sen vanhemman luota, jossa lapsi ei asu. Taksikuljetus voidaan Helsingissä myöntää niille oppilaille, jotka eivät selviydy koulumatkastaan julkisilla liikennevälineillä psykologin, koulukuraattorin tai lääkärinlausunnon perusteella. Henkilökohtainen koulukuljetus voidaan myöntää vain lääkärinlausunnon perusteella. Se, että oppilas on erityisopetuksessa, ei pelkästään oikeuta esim. taksikuljetukseen.

Edellä todetun perusteella opetuslautakunta katsoo, että tässä taloudellisessa tilanteessa koulukuljetusten laajentaminen oppilaan toiseen osoitteeseen ei ole mahdollista.

Käsittely

02.02.2016 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Jalovaara ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

19.09.2016

Sj/1

Kannattajat jäsenet Hertzberg, Nyman

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Jäsen Jalovaaran palautusehdotus

Jaa-äännet: 6

jäsenet Korolainen, Nordman, Palm, Raittinen, Sazonov, puheenjohtaja
Krohn

Ei-äännet: 4

jäsenet Hertzberg, Jalovaara, Nyman, Rode

Tyhjä: 1

jäsen Leoni

Opetuslautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 6-4 (1 tyhjä).

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja

Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ulla-Maija Vähäsarja, aluepäällikkö, puhelin: 310 71764

ulla-maija.vahasarja(a)hel.fi

19.09.2016

Sj/2

§ 810

V 28.9.2016, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite alueellisesta kieliko- keilusta Helsingissä

HEL 2016-002644 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen:

Ehdotan että valtuutettu Hyttisen aloite hyväksytään.

Mika Raatikaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingissä ryhdytään alueelliseen kielikokeiluun, jossa oppilas voi halutessaan valita jonkin muun vieraan kielen opinnot nykyisen pakollisen ruotsin kielen tilalle.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan lausuntoon.

Opetuslautakunnan lausunnossa todetaan, että Suomen perustuslain 17 §:n mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Perusopetuslain 11 §:n mukaan perusopetuksen oppimäärän tulee sisältää toista kotimaista kieltä. Nykyisen hallitusohjelman kärkihankkeiden yhtenä tavoitteena on selvittää lainsäädännölliset edellytykset alueellisiin kokeiluihin kielivalikoiman laajentamiseksi ilman velvoittavaa toisen kansalliskielen opiskelua. Selvitystyö ei ole vielä edistynyt. Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa on kirjattu, että Helsinki on vahvasti kaksikielinen. Koska Helsingin toimintaympäristö on kaksikielinen, on tarkoituksenmukaista taata oppilaille valmiudet toimia kaksikielisessä kaupunkiympäristössä. Helsingissä ei ole perusteltua luopua toisen kotimaisen kielen opiskelusta peruskoulussa. Kokeiluluvan hakeminen ei ole perusteltua eikä ole tarkoituksenmukaista tehdä kyselyjä huoltajille.

Kaupunginhallitus pitää esitettyä selvitystä riittävänä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2016 § 782

HEL 2016-002644 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

19.09.2016

Sj/2

12.09.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Terhi Peltonenin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 23.08.2016 § 139

HEL 2016-002644 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Suomen perustuslain 17 §:n mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Perusopetuslain 11 §:n mukaan perusopetuksen oppimäärän tulee sisältää toista kotimaista kieltä.

Nykyisen hallitusohjelman kärkihankkeiden yhtenä tavoitteena on selvittää lainsäädännölliset edellytykset alueellisiin kokeiluihin kielivalikoiman laajentamiseksi ilman velvoittavaa toisen kansalliskielen opiskelua. Tämä selvitystyö ei ole vielä edistynyt.

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa on kirjattu, että Helsinki on vahvasti kaksikielinen. Strategiassa todetaan, että Helsingin kaltaisessa pohjoismaisessa hyvinvointikaupungissa kaksikielisyys on valttia. Koska Helsingin toimintaympäristö on kaksikielinen, on tarkoituksenmukaista taata oppilaille valmiudet toimia kaksikielisessä kaupunkiympäristössä. Näin ollen Helsingissä ei ole perusteltua luopua toisen kotimaisen kielen opiskelusta peruskoulussa.

Ehdotettu kielikokeilu vaarantaisi oppilaiden jatko-opintokelpoisuuden ja asettaisi opiskelijat eriarvoiseen asemaan, koska toinen kotimainen kieli kuuluu pakollisena toisen asteen opintoihin. Kielikokeilu johtaisi toisen kotimaisen kielen (suomi, ruotsi) opiskelusta luopumiseen. Näin ollen kokeiluluvan hakeminen ei ole perusteltua eikä ole tarkoituksenmukaista tehdä kyselyä huoltajille.

Käsittely

23.08.2016 Ehdotuksen mukaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

19.09.2016

Sj/2

Keskustelu.

Jäsen Ahva teki seuraavan vastaehdotuksen:

"Opetuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta katsoo, että valtuustoaloitteen mukaisesti Helsingin tulee anoa opetus- ja kulttuuriministeriöltä lupaa alueelliseen kielikokeiluun, jossa oppilas voi halutessaan valita jonkin muun vieraan kielen opinnot nykyisen pakollisen ruotsin kielen tilalle, koska kielitaidon vahvistaminen ja monipuolistaminen tukee voimakkaasti Helsingin tulevaisuuden kasvu- ja kansainvälistymistavoitteita."

Jäsen Ahvan ehdotus raukesi kannattamattomana.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Jäsen Ahva ilmoitti eriävän mielipiteen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
taina.tervonen(a)hel.fi

§ 811

V 28.9.2016, Helsingin uuden yleiskaavan - Kaupunkikaavan hyväksyminen

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

aiempi diaarinumero HEL 2012-012586

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 17.10.2016 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 17.10.2016 saakka Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Heikki Salmikivi, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 31037483
heikki.salmikivi(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 6.10.2015 päivätyn ja 14.6.2016 muutetun liitteenä olevan Helsingin uusi yleiskaava - Kaupunkikaavan oikeusvaikutteisena yleiskaavana ja liitteenä olevat 14.6.2016 päivätyt Kaupunkiluonto- ja Kulttuuriympäristö-teemakartat oikeusvaikutteisilta osiltaan yleiskaavan selostuksesta ilmenevin perustein.

Tiivistelmä

Helsinki on vetovoimainen kasvava pääkaupunki ja tämän yleiskaavan tehtävänä on luoda mahdollisuudet kasvavan kaupungin pitkäjänteiselle suunnittelulle. Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa kaupunkilaisille hyvän kaupunkielämän puitteet: riittävä asuntotuotanto, palvelujen

ja työpaikkojen saavutettavuus, vahva perusta yrittämiselle, viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö sekä riittävät virkistysalueet.

Yleiskaava mahdollistaa Helsingin kasvun. Se varmistaa edellytykset riittävälle asuntotuotannolle sekä elinkeinoelämän toiminnalle. Yleiskaavaehdotuksen aluevaraukset mahdollistavat väestönkasvun vähintään 860 000 asukkaaseen ja 560 000 työpaikkaan vuoteen 2050 mennessä.

Kasvava ja menestyvä Helsinki on koko Suomen etu. Helsinki on Suomen kehityksen veturi ja seudun vetovoimaisuus on merkittävä asia koko valtakunnan talouskasvun kannalta. Uusi yleiskaava luo edellytykset tulevaisuuden kilpailukyvyille.

Yleiskaavan ratkaisut perustuvat visioon Helsingistä raideliikenteen verkostokaupunkina, jolla on vahva laajentunut pääkeskus, kantakaupunki. Verkostokaupungilla on myös vahva seudullinen ja kansainvälinen ulottuvuus. Tämä näkyy erityisesti yleiskaavaehdotuksen keskustaverkossa ja liikenneyhteyksissä.

Helsingin kantakaupunki on samaan aikaan sekä yritystoiminnan keskus että houkuttelevan asumisen paikka. Yleiskaavan valmistelun lähtökohtana on ollut, että tarvitaan lisää tilaa läheltä ydinkeskustaa yritysille ja lisää asuntoja vastaamaan urbaanin kaupunkiasumisen lisääntyneeseen kysyntään. Tämän mahdollistamiseksi yleiskaavassa varaudutaan täydennysrakentamiseen sekä kaupunkirakennetta jakavien ja urbaanin kaupungin laajenemista rajoittavien moottoritiealueiden muuttamiseen kaupunkiympäristöksi niin liikkumisen kuin maankäytön osalta.

Verkostokaupunkivision toteuttamiseksi yleiskaavaan on merkitty huomattava määrä uusia raidevarauksia. Joukkoliikennejärjestelmän perustana on laajeneva raideliikenneverkko nopeine runkoyhteyksineen. Jalankulkijan asemaan kiinnitetään erityistä huomiota tulevaisuuden Helsingissä. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn merkitys korostuu kaavaehdotuksen kasvavissa keskustoissa. Pyöräilyn laatukäytävät muodostavat sujuvan verkoston pidemmille matkoille. Tiivistyvä joukkoliikennekaupunki luo puitteet ekologisesti kestäväälle yhdyskunnalle.

Yleiskaavassa virkistys- ja viheralueet on nivottu yhteen verkostoksi. Lisäksi vahvistetaan Helsingin roolia merellisenä kaupunkina. Virkistysalueet ja -palvelut sekä meri ovat helposti saavutettavissa. Helsingin erityisyys, säteittäinen, yhtenäinen viherrakenne yhdistyy seudun laajoihin virkistys- ja viheralueisiin. Poikittaisia viheryhteyksiä on merkitty kaavakarttaan vahvistamaan viherverkostoa. Yleiskaavassa on koko kaavaaluetta koskeva yleismääräys, jonka mukaan vihersormien ja muiden seudullisten viheralueiden sekä paikallisen viheralueverkoston jatku-

vuus tulee turvata. Kaavaehdotukseen merkityt viheralueet ja kaavamääräykset mahdollistavat myös tärkeiden luonto- ja luonnonsuojeluala-
lueiden säilymisen ja metsäverkoston muodostamisen.

Kulttuuriympäristöt ovat Helsingin vahvuus. Yleiskaavamääräyksellä varmistetaan, että suunnittelussa sovitetaan yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Yleiskaava koskee koko Helsingin aluetta lukuun ottamatta Östersundomia, jonne ollaan laatimassa kuntien yhteistä yleiskaavaa.

Esittelijän perustelut

Yleiskaava on strateginen

Yleiskaavakartta on yleispiirteinen. Se osoittaa Helsingin ja kaupunkirakenteen kannalta strategisesti tärkeimmät kehittämissuunnat ja keskeiset painopisteet. Tarkoista aluerajauksista on siirrytty ruutumutoiseen esitystapaan, joka määrittää alueiden pääkäyttötarkoituksen, mutta ei sido tarkasti tarkemmassa suunnittelussa tehtäviä ratkaisuja.

Yleiskaava on oikeusvaikutteinen. Yleiskaavan keskeinen aineisto koostuu yleiskaavakartasta, yleiskaavaselistuksesta ja teemakartoista. Teemakartoilla esitetään yksityiskohtaisempia ratkaisuja, joihin yleiskaava perustuu ja ne antavat lisäinformaatiota kustakin suunnittelun osa-alueesta. Teemakartat eivät ole oikeusvaikutteisia lukuun ottamatta niissä esitettyjä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita, luonnonsuojelualueita ja Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015 - 2024 suojeltavia alueita.

Uusi yleiskaava on mitoittava. Mitoituksella määritellään asemakaavoituksen lähtökohtia ja pystytään näin ohjaamaan kaupungin rakentumista tavoitteellisemmin. Mitoitus mahdollistaa kaavavarannon luotettavan seurannan, asuntotuotannon määrällisiin tavoitteisiin vastaamisen ja palveluverkon taloudellisen suunnittelun.

Yleiskaavaehdotuksen pohjaksi laadittuja maankäyttö- ja liikennetarkasteluja kuvataan yksityiskohtaisemmin kaavaselistuksen liiteraportissa "Helsingin keskeisimmät maankäytön muutosalueet". Lisäksi koko yleiskaava-aineistoon liittyy yksittäisistä alueista laadittuja laajempia maankäyttötarkasteluja sekä teema- ja selvitysraportteja.

Yleiskaava osana Helsingin seutua

Helsingin uudessa yleiskaavassa on otettu huomioon koko seudun kasvu ja kehitys. Yleiskaava mahdollistaa Helsingin seudun nykyisen ydin-
kaupungin kehittämisen kuntarajoista riippumatta. Kaavaprosessi on ni-

voutunut yhteen koko Helsingin seudulla tehtyjen tai tekeillä olevien suunnitelmien kanssa.

Yleiskaava on laadittu yhteistyössä seudun muiden kuntien ja Uudenmaan liiton kanssa ja sen mitoituksen lähtökohtana oleva väestöprojekti on yhdenmukainen muiden seudulla laadittujen suunnitelmien kanssa. Sekä Helsingin liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015), Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma (MASU 2050) että Helsingin seudun asuntostrategia 2025 perustuvat seudun nopeaan kasvuun, jossa erityisesti ydinalueille kohdistuu merkittävää asuntokysyntää. Helsingin seudun 14 kunnan yhdessä laatimat suunnitelmat ovat myös valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen yhtenä lähtökohtana.

Yleiskaavan pääsisältö - vuonna 2050 Helsinki on metropolialueen urbaani ydin

Yleiskaavan visiona on Helsinki joukkoliikenteen verkostokaupunkina, jonka laajeneva kantakaupunki on koko seudun ydin. Täydennysrakentamisella tuetaan aluekeskusten kehittymistä keskustoiksi ja varmistetaan toimivien vihverkostojen säilyminen. Yleiskaavan mahdollistama rakentamispotentiaali syntyy täydennysrakentamisesta, kaupunkibulevardeista ja Malmin lentokenttäalueen rakentamisesta.

Yksi kolmasosa yleiskaavan tuomasta uudesta kerrosalasta on täydennysrakentamista. Kaupunkia tiivistetään kaikkialla, erityisesti raideliikenteen asemien ja solmukohtien sekä merkittävien pysäkkien ympäristöissä. Kantakaupungin lisäksi esikaupunkien keskustoja kehitetään toiminnoiltaan sekoittuneina, tiiviinä palvelujen, työpaikkojen ja asumisen elävinä keskittyminä. Raideliikenteellä hyvin saavutettavat keskukset muodostavat keskenään verkoston ja mahdollistavat siten palvelujen hyvän saavutettavuuden.

Keskusta-alueiden lisäksi elinkeinotoimintaa varten tarvitaan toimitila-alueita joukkoliikenteellä hyvin saavutettavilta alueilta. Yleiskaavassa mahdollistetaan joidenkin nykyisten toimitila-alueiden kehittäminen myös tuotannon tarpeisiin. Näistä merkittävimpiä alueita ovat Pitäjänmäki, Roihupelto-Herttoniemi ja Vuosaaren sataman yritysalue. Tattari-suon ja Tattariharjun arvioidaan kehittyvän Malmin lentokentän muutoksen myötä.

Yksi kolmasosa yleiskaavan tuomasta kerrosalasta syntyy kantakaupungin laajentuessa kaupunkibulevardivyöhykkeille. Kaupunkibulevardeissa on kysymys ennen kaikkea kaupunkirakenteellisesta ratkaisusta - ei pelkästään liikenneratkaisusta. Kyse on kokonaisten uusien kaupunginosien rakentumisesta nykyisen kantakaupungin jatkeeksi, jotka vastaavat tiiviiseen kaupunkirakenteeseen kohdistuvaan merkittävään asuntokysyntään.

Viimeinen kolmannes koostuu uusista laajemmista aluekokonaisuuksista, kuten Malmin lentokentästä. Laajempien aluekokonaisuuksien etuna ovat suunnittelun toteuttaminen kokonaisuutena sekä alueiden rakentamisen ennustettavuus. Esimerkiksi Malmin lentokentän alueella varaudutaan tehokkaan ja toiminnoiltaan sekoittuneen alueen rakentamiseen noin 25 000 asukkaalle.

Vaikutusten arviointi

Yleiskaavan toteuttamisen vaikutuksia on arvioitu koko suunnittelutyön ajan. Yleiskaavatyössä on arvioitu vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, luontoon, virkistykseen, maisemaan, kulttuuriympäristöihin, ihmisiin, elinkeinoihin ja talouteen sekä seudullisia ja valtakunnallisia vaikutuksia. Vaikutustenarviointiraportit sisältyvät kaavaselostuksen liitteisiin. Kaupunginhallitus katsoo, että vaikutusarviointit ovat riittävät kaavan tarkoitus ja tehtävä huomioon ottaen.

Kaavaehdotus toteuttaa kaavalle asetetut tavoitteet kestävästä raideliikenteen verkostokaupungista, jolla on vahva laajeneva pääkeskus - kantakaupunki. Yleiskaavan mahdollistama kaupunkirakenne tukee liikumisen edellytyksiä kaikilla kulkumuodoilla myös tulevaisuudessa. Yleiskaavaehdotus varmistaa elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittämisen Helsingissä.

Yleiskaavaehdotuksella on pyritty varmistamaan, että Helsingistä löytyy houkuttelevia sijoittumispaikkoja erikokoisille yrityksille korostamalla keskustan kehittämistä ja kasvuedellytyksiä sekä samanaikaisesti alakeskusten saavutettavuutta poikittaisella raideliikenteellä. Yleiskaavan perusratkaisussa pyritään toiminnallisesti sekoittuneeseen rakenteeseen, jotta erilaiset palveluyritykset, luovat alat ja pienetkin yritykset löytävät toimintaedellytykset Helsingistä. Tuotannollisille yrityksille on varmistettu hyvät toimintaedellytykset säilyttämällä pääosin isot yhteinäiset toimitila-alueet ja luomalla niille kehittämisedellytykset. Yritysten työvoiman saantia tulevaisuudessa pyritään varmistamaan riittävällä asuntokaavavarannolla saavutettavuudeltaan hyvillä paikoilla.

Yleiskaavaehdotus mahdollistaa väestönkasvun ja riittävät virkistysalueet kasvavalle väestölle. Samalla se turvaa luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden säilymisen sekä arvokkaat kulttuurihistorialliset ympäristöt. Yleiskaavaratkaisu tukee myös Helsingin kehittymistä merellisenä kaupunkina.

Kustannusvaikutukset

Yleiskaavan mukaisen maankäytön toteuttamisesta on alustavien arviointien perusteella arvioitu koituvan Helsingin kaupungille ilman pääoma- ja maanhankinnan kuluja 10,5 - 13 miljardin euron kustannukset,

jotka jakautuvat uusien alueiden käyttöönoton kustannuksiin, täydennysrakentamiskustannuksiin sekä erilaisiin liikenne- ja palvelurakentamisen hankkeisiin. Näistä kustannuksista uuden kerrosalan rakentamisen suoraan edellyttämiä investointeja voidaan arvioida olevan yhteensä 6,5 - 8 miljardia euroa, sisältäen arvioidut palvelurakentamisen investoinnit. Vastaavasti yleiskaavan mukaisen maankäytön toteuttamisesta on arvioitu kertyvän kaupungille maankäyttötuloja 35 vuoden tarkasteluajanjaksolla noin 7 - 8 miljardia euroa.

Kaupungin investoinneilla maankäytön muutoksiin mahdollistetaan noin 44 miljardin euron yksityiset investoinnit rakentamiseen ja kaupungin elinvoimaisuuden kehittämiseen.

Yleiskaavan aluevarauksien tavoitekerrosala ja asemakaavoituksen aikataulu tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Todelliset kustannukset ja maankäyttötulot riippuvat investointien ajallisesta ja maantieteellisestä sijoittumisesta ja tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että jatkosuunnittelussa tulee pyrkiä kaupungille koituvien tulojen ja menojen osalta kannattaviin osakokonaisuuksiin ja oikea-aikaisiin investointeihin siten, että kaupungin talous säilyy edelleen kestäväällä pohjalla. Tämä tarkoittaa, että ensisijaisesti tulee kehittää olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvia täydennysrakentamisalueita. Liikenne- ja palveluverkon osalta tasapainoinen talouskehitys edellyttää investointien toteuttamista palvelutarpeen kannalta oikea-aikaisesti ja tarvittaessa vaihteittain. Yleiskaavan toteuttamiseen liittyvät taloudelliset ja toteuttamiskelpoisuuden haasteet ja riskit tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Toteutettavat kokonaisuudet on sidottava kaupungin investiohjelman ja toteutusjärjestyksen tulee olla perusteltu ja realistinen eri näkökohdat huomioon ottaen.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan toteuttamiseen liittyvien investointien suuruus ja ajoitus tarkentuvat jatkosuunnittelussa toteutettavaksi kaupungin tasapainoisen talouden edellyttämän käyttö- ja investointitalouden raamin puitteissa.

Yllä olevan lisäksi on hyvä huomioida, että yleiskaavasta arvioidaan syntyvän kaupunkitaloudellisia hyötyjä tiivistyvän kaupunkirakenteen tuottamien kasautumisetujen myötä. Tiivistyvän ja monipuolisesti saavutettavissa olevan kaupungin arvioidaan houkuttelevan uusia veronmaksajia ja investointeja.

Yleiskaavan aikataulu ja suunnitteluprosessi

Yleiskaavan laatiminen on tullut vireille 13.11.2012 päivätyllä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla. Yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelma hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 20.11.2012 yleiskaavan

pohjaksi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelma olivat nähtävillä 22.11.2012 - 23.1.2013.

Yleiskaavan visio 2050 - pitkän tähtäimen kehityskuva hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 3.12.2013 yleiskaavaluonnoksen laatimisen pohjaksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 16.12.2014 hyväksyä ja asettaa nähtäville 25.11.2014 päivätyn yleiskaavaluonnoksen. Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti 10.11.2015 kaupunginhallitukselle 6.10.2015 päivätyn yleiskaavaehdotuksen hyväksymistä ja sen asettamista nähtäville 60 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti.

Yleiskaavaehdotusta on tarkennettu kaavaehdotuksesta saadun palautteen, lausuntojen ja muistutusten sekä jatkosuunnittelun ja -selvitysten pohjalta. Tehdyt muutokset ilmenevät kaavaselostuksen luvusta 6.7.

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tarkennetaan asemakaavoituksen ja liikennesuunnitelmien ohjelmointia yhteistyössä seudun muiden kuntien ja valtion viranomaisten kanssa.

Viestintä ja vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Yleiskaavan valmisteluun on voinut osallistua koko suunnitteluprosessin ajan useilla eri tavoilla: tulemalla mukaan erilaisiin tilaisuuksiin, osallistumalla keskusteluun yleiskaavan verkkosivuilla www.yleiskaava.fi, ottamalla yhteyttä suunnittelijoihin ja jättämällä mielipiteen tai muistutuksen virallisina nähtävilläoloaikoina. Yleiskaavaa on käyty myös runsaasti esittelemässä eri kaupunginosayhdistysten tai muiden osallisten järjestämissä tilaisuuksissa. Tarkemmin yleiskaavan viestintää ja vuorovaikutusta on esitelty kaavaselostuksessa ja aiempiin suunnitteluvaiheisiin liittyvissä vuorovaikutusta koskevissa liiteraporteissa.

Yleiskaavan ensimmäinen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 28.11.2012 ja toinen viranomaisneuvottelu 23.3.2016. Neuvotteluista laaditut muistiot ovat esityslistan liitteinä. Neuvotteluissa on ollut edustettuina valtion viranomaistahoja, seudun kuntia ja kaupungin virastoja.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot tarkistetun kaavaehdotuksen valmisteluajana saaduista muistutuksista, lausunnoista ja kirjeistä sekä niihin annetut vastineet.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRA 19 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 27.11.2015 - 29.1.2016, jolloin kunnan jäsenillä ja osallisilla oli mahdollisuus esittää siitä muistutuksia.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1444 muistutusta. Muistutusten sisältö on tiivistetty teemoittain ja alueittain ja niihin on annettu vastineet kootusti. Tiivistelmät vastineineen on esitetty esityslistan liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Muistutukset kohdistuivat pääosin uusiin maankäyttövarauksiin kaikkialla kaupungin alueella. Uusien asuntorakentamisvarausten nähtiin vähentävän luonto-, viher- ja virkistysalueita sekä harrastusmahdollisuuksia.

Yksittäisiä alueita koskevissa muistutuksissa korostuivat Vantaanjokilaakson lähialueet, Keskuspuisto, Käpylä, Kumpula, Vartiosaari ja Lautasaari sekä Tuomarinkylä ja Malmin lentokenttä. Tuomarinkylän alueesta esitettiin lähes 500 lomakemuotoista muistutusta sekä alueen yrittäjien ja seurojen edustajien yhdessä allekirjoittama adressi (20 allekirjoittanutta). Malmin lentokentän muistutuksissa viitattiin Helsingin kaupungille aiemmin toimitettuun ilmailukäytön jatkoa vaativaan kuntalaisaloitteeseen sekä 3.3.2016 mennessä 71 000 kansalaisen allekirjoittamaan adressiin. Lisäksi toimitettiin 74 eri yhteisön allekirjoittama muistutus kansallisen kaupunkipuiston perustamisen puolesta.

Myös huoli kulttuuriympäristön arvojen säilyttämisestä nousi esiin muistutuksissa eri puolilla kaupunkia. Alueiden kulttuurihistoriallisten, rakennustaiteellisten tai maisemallisten arvojen pelättiin heikkenevän.

Useissa muistutuksissa tuotiin esiin, että uutta rakentamista, erityisesti asuntorakentamista olisi tullut osoittaa voimakkaammin nykyisille toimitila-alueille. Toisaalta esitettiin myös vastakkainen näkemys toimitila-alueiden tärkeydestä elinkeinoelämälle.

Yleiskaavan esitystapa ja yleiskaavan mitoitusperusteena oleva kaupungin väestönkasvuskenaario esiintyivät teemana monissa muistutuksissa. Esitystapaa kritisoitiin epätarkaksi. Väestöarvio koettiin useissa muistutuksissa epärealistiseksi, jolloin ratkaisuksi pääsääntöisesti ehdotettiin suurempaa rakentamisen volyyymiä Helsingin rajojen ulkopuolelle.

Joissakin muistutuksissa tuotiin esille myös kaupungin kasvun tärkeyttä ja pidettiin yleiskaavan entistä tiiviimmän kaupunkirakenteen mahdollistamia ratkaisuja oikean suuntaisina. Mm. kaupunkibulevardeihin liittyvää maankäyttöä pidettiin useissa muistutuksissa pääsääntöisesti hyvänä. Toisaalta bulevardien epäiltiin vaikeuttavan merkittävästi henkilöautoilua ja heikentävän liike-elämän edellytyksiä kaupungissa.

Muistutusten joukossa saatiin kaupunkilaisilta yleiskaavatason lisäksi lukuisia yksityiskohtaisempia ehdotuksia, aloitteita ja ideoita jatkosuunnitteluun. Esitetyt ideat on välitetty kaupunkisuunnitteluvirastossa eteenpäin asemakaavoittajille ja liikennesuunnittelijoille aiheesta riippuen.

Kirjeet

Nähtävilläoloajan ulkopuolella on saapunut 42 kirjettä. Kirjeet kohdistuivat pääsääntöisesti samoihin teemoihin ja alueisiin kuin muistutukset. Mm. Lauttasaari-Seura toimitti 5010 henkilön allekirjoittaman adressin sisältäen allekirjoittajien näkemyksen yleiskaavaehdotusta paremmasta yleiskaavaratkaisusta Lauttasaaren osalta. ”Keskuspuistoa ei saa supistaa Helsingin yleiskaavassa” -adressissa oli 14 150 nimeä.

Kaupunginhallitus on merkinnyt tiedoksi sille 15.8.2015 osoitetun, esityslistan liitteenä olevan Pro Tuomarinkylän kirjeen ja toteaa, että Pro Tuomarinkylä -liike on osoittanut kaupunkisuunnittelulautakunnalle nähtävilläoloaikana 19.1.2016 päivätyn muistutuksen, joka on ollut esityslistan liitteenä kaupunkisuunnittelulautakunnan päättäessä yleiskaavaehdotuksesta kokouksessaan 14.6.2016. Vuorovaikutusraportissa on annettu vastineet Tuomarinkylän aluetta ja virkistys- ja lähivirkistysalueita sekä harrastustoimintaa koskeviin muistutuksiin, mukaan lukien Pro Tuomarinkylän muistutukseen. Vastauksenaan kirjeeseen kaupunginhallitus yhtyy vuorovaikutusraportissa esitettyihin vastineisiin.

Lausunnot

Yleiskaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä on pyydetty lausunnot MRA 20 §:n mukaisesti. Kaikkien lausuntojen tiivistelmät vastineineen on esitetty kokonaisuudessaan esityslistan liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa. Tähän esityslistan kohtaan on nostettu esiin tiiviisti lausunnoissa esitettyjä keskeisimpiä näkemyksiä.

Yleiskaavan tavoitteita kaupunkirakenteen tiivistämisestä ja raideliikenteen verkostokaupungista pidettiin lausunnoissa pääsääntöisesti hyvinä. Kuitenkin lähes kaikki maankäyttövaraukset saivat osakseen kritiikkiä. Ympäristöministeriötä lukuun ottamatta tämä näkyi usean valtion viranomaisen, kuten Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Liikenneviraston, Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Museoviraston lausunnoissa. Liikenneviranomaiset suhtautuivat epäilyksellä erityisesti kaupunkibulevardeihin. Sekä täydennysrakentamiseen osoitettuja että uusia laajempia aluekokonaisuuksia kritisoitiin museaalisisista ja kulttuuriarvoihin liittyvistä syistä.

Ympäristöministeriön lausunnossa on tunnistettu yleiskaavan strateginen luonne. Lausunnossa on yleisellä tasolla tuettu kaavan sisältöä ja

esitystapaa sekä todettu, että ympäristöministeriö pitää hyvänä yleiskaavakartan yleispiirteisyyttä korostavaa 100m x 100m ruutuihin perustuvaa esitystapaa, joka tuo hyvin esiin yleiskaavan strategisen luonteen. Muita kaavan sisältöä pääosin tukevia lausuntoja on tullut mm. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä, Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitokselta, kiinteistölautakunnalta ja nuorisooasiankeskuksesta. Yhteistyön merkitystä jatkosuunnittelussa on korostettu useissa lausunnoissa.

Valtion liikenneviranomaisten ja ELY-keskuksen lausunnoissa kaupunkibulevardit nousivat keskeisesti esille. Kaupunkibulevardeja koskevia selvityksiä mm. kritisoitiin riittämättömiksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan strategisen luonteen huomioon ottaen selvitykset ovat riittävät. Kaupunkibulevardi-merkintä yleiskaavassa mahdollistaa sen, että alueita voidaan jatkosuunnitella ja -selvittää. Huolimatta siitä, että joissakin vaikutusarvioinneissa oli lähtötietoina HLJ 2015:n lähtöoletuksiin perustuva ajoneuvoliikenteen hinnoittelu, yleiskaavan toteuttaminen ei edellytä tiemaksujen käyttöön ottoa.

Useissa lausunnoissa nousi esiin myös viheralueiden riittävyys ja kulttuuriympäristöt eri puolilla kaupunkia. Erityisesti ELY-keskuksen ja Uudenmaan liiton lausunnossa nostettiin esiin maakuntakaavan mukaisuus Ramsinniemen, Melkin ja Vartiosaaren osalta.

Lisäksi ELY-keskuksen ja Uudenmaan liiton lausunnoissa, samoin kuin joissakin muissa lausunnoissa, nostettiin useita muita teemoja esiin, kuten kauppa, yhdyskuntatekninen huolto, ympäristöhäiriöt, kaavan esitystapa ja kaavan mitoitus. Muita lausunnoissa esiin nousseita teemoja olivat mm. elinkeinot ja kilpailukyky, puolustusvoimien alueet ja satamien toimintaedellytykset.

Yleiskaavan tavoitteita pidettiin monissa kaupungin lauta- ja johtokuntien lausunnoissa kunnianhimoisina, mutta samaan aikaan kannatettavina. Lausunnoissa nostettiin kuitenkin esiin myös haasteita ja riskejä liittyen yleiskaavan toteutukseen, kustannuksiin sekä aluevarauksiin. Yhteistyön merkitystä yleiskaavan toteutuksen suunnittelussa ja ohjelmoinnissa korostettiin. Lausunnoissa nousi erityisesti esille toteutuksen kustannustehokkuus ja tarve kaupungille koituvien investointien määrän tarkemmalle selvittämiselle. Toteutettavuuden varmistamiseksi korostettiin kaupungin investointi- ja käyttötalouden huomioimista jatkosuunnittelussa. Haasteena mainittiin myös kohtuuhintaisen asuntotutannon toteuttaminen tiivistyvän kaupunkirakenteen edellyttämän rakenteellisen pysäköinnin sekä kaupunkibulevardiratkaisujen myötä muodostuvien ympäristöolosuhteiden myötä. Lauta- ja johtokuntien lau-

sunnoissa huolta herätti erityisesti viheralueiden pinta-alan supistuminen ja kasvavan asukasmäärän tuoma virkistysalueiden käyttöpaine. Lausunnoissa todettiin, että viheralueiden toiminnallisuuden ja ekologisen laadun parantamiseen tulee panostaa ja uusien tiiviiden asuinalueiden sisään jäävät puistot on rakennettava laadukkaiksi ja kestäviksi. Keskuspuiston rakentaminen nähtiin osassa lausuntoja haasteellisena ja toivottiin yhtenäisen viheralueen säilyttämistä.

Naapurikaupungit Espoo ja Vantaa nostivat lausunnoissaan esille yleiskaavan suuret vaikutukset seudulliseen liikennejärjestelmään. Lausuntojen mukaan vaikutuksia joukkoliikennejärjestelmän seudulliseen kokonaisuuteen tulee tarkentaa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman 2019 (HLJ 2019) laadinnan yhteydessä. Myös Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunnossa nostettiin esille jatkosuunnittelu osana HLJ 2019 -työtä.

Yleiskaava on kaupungin kehittämistä kokonaisuutena pitkälle tulevaisuuteen luotsaava ja mahdollistava asiakirja ja tarkempaa kaavoitusta tavoittaviin kehityskulkuihin ohjaava instrumentti, jonka on oltava joustava. Lausunnoissa edellytetään paikoin tehtäväksi hyvinkin yksityiskohtaisia selvityksiä ja käytettäväksi tarkkoja kaavamerkintöjä ja kaavamääräyksiä.

Kaupunginhallitus toteaa näkemyksensä, että yleiskaavan tarkkuustaso ja strategisuus huomioiden on tarkoituksenmukaista, että yksityiskohtaisemmat selvitykset teetetään myöhemmän jatkosuunnittelun ja asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin tarkentuvat osaltaan myös kaavamerkinnät- ja määräykset alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän mukaisesti.

Joissakin lausunnoissa edellytetään selvityksiä, jotka kuitenkin on joko tehty yleiskaavaa laadittaessa ja olleet siten kaavan liitteenä tai oheismateriaalina ja jotka ilmenevät kaavaselostuksen liite- ja lähdeluettelosta.

Natura-lausunnot

Uudenmaan ELY-keskus ja Suomen ortodoksien kulttuurikeskuksen säätiö (yhtenä luonnonsuojelun osan hallinnoijana) ovat antaneet luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen lausunnon yleiskaavan Natura-arvioinnista. Lausunto tulee luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan pyytää suunnitelmaa koskevasta arvioinnista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelun alue on.

Huolimatta siitä, että Natura-arviointi toteaa yksiselitteisesti, että yleiskaavan mahdollistamasta rakentamisesta ei aiheudu merkittävää haittaa minkään luontotyypin tai lajin osalta kuin ei myöskään merkittäviä

yhteisvaikutuksia Natura-alueiden eheyteen, ELY-keskuksen Natura-arvioinnista antamassa lausunnossa (ELY 16.2.2016) kuitenkin vedotaan varovaisuusperiaatteeseen ja todetaan, ettei tällaisia vaikutuksia voida poissulkea Vanhankaupunginlahden (FI0100062) Natura-2000 -alueen suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin ruskosuohaukan ja Natura-alueen eheyden osalta.

ELY-keskuksen Natura-lausunto ei käytettävissä olevien tietojen perusteella perustu sellaiseen uuteen selvitykseen, joka olisi laadittu Natura-arvioinnin jälkeen. Kaupunginhallitus katsoo edelleen, että vaikutusten merkittävyuden arviointi pelkän varovaisuusperiaatteen nojalla ei ole perusteltua. Natura-arvioinnissa on Natura-alueen eheyden osalta todettu, että rakentamisen seurauksena Vanhankaupunginlahden ja Viikin peltojen muodostaman ekologisen kokonaisuuden rakenne ja toiminta eivät häiriinny tavalla, joka olisi luonnonsuojelulain tai luontodirektiivin vastaista.

Suomen ortodoksien kulttuurikeskuksen säätiö pitää puolestaan Natura-arvioinnin johtopäätöksiä oikeaan osuvina ja luonnon arvoja edistävinä. Säätiö hallinnoi luonnonsuojelun osaa Vuosaaren Kallahdeniemessä.

Toimenpiteet julkisen nähtävillälöön jälkeen

Muistutuksissa, adresseissa, kirjeissä ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vastineet muistutuksiin, adresseihin, kirjeisiin ja lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen luvussa 6.7.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta yleiskaavan selostuksesta.

Yleiskaavaehdotuksen liitteet

Yleiskaavaehdotuksen liiteaineistoon kuuluvat tämän esityslistan liitteiden lisäksi kaikki kaavaselostuksessa mainitut yleiskaavan aiemmissä käsittelyvaiheissa esitetyt liitteet, jotka ovat nähtävissä www.yleiskaava.fi -sivustolla kohdassa "aineistot". Kaavaluonnoksesta esitettyjä mielipiteitä ja kaavaehdotuksesta tehtyjä muistutuksia voi lukea Helsingin kaupungin kirjaamossa (Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11 - 13, arkisin klo 8:15 - 16). Tämän esityslistan liitteinä on esitetty ainoastaan kaavaehdotusvaiheessa laaditut tai päivitetty liitteet.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.6.2016 tekemän esityksen jälkeen saapuneet kannanotot on lisätty liiteaineistoon.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, että vaikka yleiskaava hyväksytään oikeusvaikutteisena yleiskaavana, ei se kuitenkaan korvaa Jätkäsaaren, Keski-Pasilan, Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan, Kuninkaantammen, Pohjois-Haagan itäosan ja Kruunuvuorenrannan osayleiskaavoja eikä Helsingin maanalaista yleiskaavaa, lukuun ottamatta Katajajarjun tunnelia, Heli-rataa, Merikannontien- Mechelininkadun tunnelia, Kalasataman tunnelia, Maratontien tunnelia, Pitäjänmäenkaaren tunnelia sekä Paciuksenkadun-Nordenskiöldinkadun tunnelia.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan yksimielisesti tekemän esityksen mukainen.

Kaupunginhallitus katsoo, että yleiskaavaehdotukseen tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaupunginhallitus toteaa vielä, että esittäessään Helsingin uuden yleiskaavan ehdotuksen hyväksymistä kaupunginhallitukselle kaupunkisuunnittelulautakunta päätti todeta seuraavaa:

- kaupunkibulevardien rakentaminen ei edellytä tiemaksujen käyttöönottoa,
- kaupunkibulevardien liittymäratkaisut tehdään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Liittymät voivat olla joko eritasoliittymiä tai tasoliittymiä,
- kaupunkibulevardien toteuttamisjärjestyksestä ja mahdollisesta vaiheittaisuudesta tehdään erillinen päätös.

Lisäksi lautakunta päätti esittää jatkovalmistelussa huomioon otettavaksi seuraavaa:

- jatkovalmistelussa varmistettavan, että Haaganpuron arvokas taimenkanta säilyy,
- jatkovalmistelussa varmistettavan, että keskuspuiston ekologinen käytävä säilyy vahvana erityisesti Pirkkolan urheilupuiston ja Maulunan majan alueella,
- jatkovalmistelussa pidettävän huolta siitä, että Keskuspuistossa uurnalehto säilyy hiljentymiseen soveltuvana rauhallisena ympäristönä,
- todeta, että kulttuuriympäristöt (esimerkiksi Rastilan kartano) täydennysrakentamisen alueilla tulee nähdä laajemmin kuin vain suo-

jeltavina tai säilytettävänä rakennuksina. Kulttuuriympäristö käsittää myös piha-aluetta ja muuta ympäristöä,

- että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon Tuomarinkylän ja Kivinkan alueella niiden nykyiset toiminnot,
- todeta, että luonnonmukaisia metsä- ja luontoalueita tulee olla riittävä määrä rakennettujen puistojen lisäksi,
- että riittävät lähivirkistysalueet tulee turvata täydennysrakentamisalueilla,
- että rantojen avoin käyttö ja kulkureitit turvataan alueita rakennettaessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Heikki Salmikivi, yleiskaava-suunnittelija, puhelin: 31037483
heikki.salmikivi(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkistetun yleiskaavaehdotuksen kartta, päivätty 6.10.2015, muutettu 14.6.2016, päivitetty Kslk:n 14.6.2016 päätöksen mukaiseksi
- 2 Yleiskaavaehdotuksen selostus. Kaupunkikaava - Helsingin uusi yleiskaava, päivätty 6.10.2015, muutettu 14.6.2016 Khn versio
- 3 Teemakartta: Virkistys- ja viherverkosto 2050, 14.6.2016
- 4 Teemakartta: Kaupunkiluonto, 14.6.2016
- 5 Teemakartta: Joukkoliikenteen runkoverkko 2050, 14.6.2016
- 6 Teemakartta: Tie-, katu- ja baanaverkko 2050, 14.6.2016
- 7 Teemakartta: Merellinen Helsinki 2050, 14.6.2016
- 8 Teemakartta: Yhdyskuntatekninen huolto, 14.6.2016
- 9 Teemakartta: Kulttuuriympäristöt, 14.6.2016
- 10 Teemakartta: Kantakaupunki, 14.6.2016
- 11 Helsingin keskeisimmät maankäytön muutosalueet, päivitetty 14.6.2016
- 12 Vuorovaikutusraportti 14.6.2016 (2)
- 13 I Viranomaisneuvottelun muistio 28.11.2012
- 14 II Viranomaisneuvottelun muistio 23.3.2016
- 15 Muistutukset, osa 1
- 16 Muistutukset, osa 2
- 17 Muistutukset, osa 3
- 18 Muistutukset_osa4
- 19 Muistutukset, osa 5
- 20 Muistutukset, osa 6
- 21 Muistutukset, osa 7
- 22 Lausunnot (osa päätöshistoriaa)
- 23 Lausunnot Natura-arvioinnista
- 24 Adressi Lauttasaaren vehreyden ja omaleimaisuuden puolesta
- 25 Adressi Keskuspuiston puolesta, osa 1

19.09.2016

- 26 Adressi Keskuspuiston puolesta, osa 2
27 Adressi Keskuspuiston puolesta, osa 3
28 Adressi Keskuspuiston puolesta, osa 4
29 Kirjeet
30 Kirje 7.6.2016
31 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 25 k.)
32 Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.6.2016 esityksen jälkeen saapuneet kannanotot

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Muut kaupungin ulkopuoliset lausunnonantajat

Ne muistutuksen lähettäneet, jotka ovat pyytäneet tietoa päätöksestä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 4

Liite 9

Liite 11

Liite 12

Liite 13

Liite 14

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta (HKL)
Teknisen palvelun lautakunta
Liikuntalautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunginmuseon johtokunta
Eläintarhan johtokunta
Pelastuslautakunta
Taidemuseon johtokunta
Nuorisolautakunta
Asuntotuotantotoimikunta
Tietokeskus
Suomenkielinen työväenopisto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.06.2016 § 216

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Ksv:n hankenumero 3364_1, aiempi diaarinumero HEL 2012-012586

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti

- kaupunginhallitukselle 6.10.2015 päivätyn ja 14.6.2016 muutetun yleiskaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset ilmenevät kaavaselostuksesta.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville,
- antaa esityksestään perusteluineen ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton kaavaehdotuksesta tehtyihin muistutuksiin,
- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet niihin kaavaehdotuksesta annettuihin mielipiteisiin, jotka on esitetty kirjallisesti nähtävilläoloajan ulkopuolella,
- todeta, että kaupunkibulevardien rakentaminen ei edellytä tiemaksujen (vast.) käyttöönottoa,
- todeta, että kaupunkibulevardien liittymäratkaisut tehdään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Liittymät voivat olla joko eritasoliittymiä tai tasoliittymiä,
- todeta, että kaupunkibulevardien toteuttamisjärjestyksestä ja mahdollisesta vaiheittaisuudesta tehdään erillinen päätös,
- jatkovalmistelussa varmistettavan, että Haaganpuron arvokas taimenkanta säilyy,
- jatkovalmistelussa varmistettavan, että keskuspuiston ekologinen käytävä säilyy vahvana erityisesti Pirkkolan urheilupuiston ja Mau-nulan majan alueella,

- jatkovalmistelussa pidettävän huolta siitä, että Keskuspuistossa uurnalehto säilyy hiljentymiseen soveltuvana rauhallisena ympäristönä,
- todeta, että kulttuuriympäristöt (esimerkiksi Rastilan kartano) täydennysrakentamisen alueilla tulee nähdä laajemmin kuin vain suojeltavina tai säilytettävänä rakennuksina. Kulttuuriympäristö käsittää myös piha-alueita ja muuta ympäristöä,
- että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon Tuomarinkylän ja Kivinkon alueella niiden nykyiset toiminnat,
- todeta, että luonnonmukaisia metsä- ja luontoalueita tulee olla riittävä määrä rakennettujen puistojen lisäksi,
- että riittävät lähivirkistysalueet tulee turvata täydennysrakentamisalueilla,
- että rantojen avoin käyttö ja kulkureitit turvataan alueita rakennettaessa.

Käsittely

14.06.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Rikhard Manninen:

Teen yleiskaavaehdotuksen selostukseen muutoksen sivulle 99: Kaavamääräyksen tulkintataulukossa määräyksen "Kaupunkibulevardi" tulkintaohjeessa oleva virke "Kaupunkibulevardin tarkemmat alkupisteet sekä liittymäratkaisut ratkaistaan väyläkohtaisesti." muutetaan muotoon "Kaupunkibulevardin tarkemmat alkupisteet sekä liittymäratkaisut ratkaistaan väyläkohtaisesti yhteistyössä valtion liikenneviranomaisten kanssa."

Vastaehdotus: Risto Rautava:

- Lauttasaari: Nacka- puiston itälaidalta kaksi kantakaupunki-pikseliä pois ja muutetaan osin virkistys- ja viheralueeksi ja osin vesialueeksi, Lauttasaaren koillisosasta Länsiväylän eteläpuolelta poistetaan yksi kantakaupunki-pikseli ja pohjoispuolelta kaksi kantakaupunki-pikseliä ja muutetaan vesialueeksi.
- Hämeenlinnan kaupunkibulevardilta itäreunalta poistetaan toiseksi ja kolmanneksi pohjoisin kantakaupunki-pikseli ja muutetaan virkistys- ja viheralueeksi.
- Metsäläntien pohjoispuolelta poistetaan yhteensä kahdeksan asuntovaltaisen alueen pikseliä ja muutetaan virkistys- ja viheralueeksi (Länneistä itään neljä pohjoisinta ja neljä toiseksi pohjoisinta pikseliä).
- Uutelan kanavan itäpuolelta poistetaan neljä eteläisintä asuntovaltaisen alueen pikseliä ja kahden pohjoisimman pikselin ja kanavan välinen kapea kiila ja muutetaan virkistys- ja viheralueeksi.

Kannattaja: Osmo Soininvaara

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä puheenjohtaja Risto Rautavan tekemän ja jäsen Osmo Soininvaaran kannattaman vastaehdotuksen.

Vastaehdotus: Risto Rautava:

Kohtaan (2) kolmannen luetelmaviivan jälkeen seuraavat tekstimuutokset: Lisäksi lautakunta päättää

- todeta, että kaupunkibulevardien rakentaminen ei edellytä tiemaksujen (vast.) käyttöönottoa.
- todeta, että kaupunkibulevardien liittymäratkaisut tehdään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Liittymät voivat olla joko eritasoliittymiä tai tasoliittymiä.
- todeta, että kaupunkibulevardien toteuttamisjärjestyksestä ja mahdollisesta vaihteellisuudesta tehdään erillinen päätös
- jatkovalmistelussa varmistettavan, että Haaganpuron arvokas taimenkanta säilyy
- jatkovalmistelussa varmistettavan, että keskuspuiston ekologinen käytävä säilyy vahvana erityisesti Pirkkolan urheilupuiston ja Maunulan majan alueella
- jatkovalmistelussa pidettävän huolta siitä, että Keskuspuistossa uurnalehto säilyy hiljentymiseen soveltuvana rauhallisena ympäristönä
- todeta, että kulttuuriympäristöt (esimerkiksi Rastilan kartano) täydennysrakentamisen alueilla tulee nähdä laajemmin kuin vain suojeltavina tai säilytettävänä rakennuksina. Kulttuuriympäristö käsittää myös piha-aluetta ja muuta ympäristöä.
- ,että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon Tuomarinkylän ja Kivinkolan alueella niiden nykyiset toiminnot
- todeta, että luonnonmukaisia metsä- ja luontoalueita tulee olla riittävä määrä rakennettujen puistojen lisäksi
- ,että riittävät lähivirkistysalueet tulee turvata täydennysrakentamisalueilla
- ,että rantojen avoin käyttö ja kulkureitit turvataan alueita rakennettaessa

Kannattaja: Osmo Soininvaara

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä puheenjohtaja Risto Rautavan tekemän ja jäsen Osmo Soininvaaran kannattaman vastaehdotuksen.

07.06.2016 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

19.09.2016

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Anne Karlsson, johtava yleiskaava-suunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Satu Tarula, yleiskaava-suunnittelija, puhelin: 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi
Anna Böhling, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37211
anna.bohling(a)hel.fi
Pihla Melander, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37124
pihla.melander(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi
Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 18.02.2016 § 31

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon Helsingin yleiskaavasta:

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta antaa lausunnon Helsingin yleiskaavan ehdotuksesta, ja toteaa, että laadittu kaavaehdotus on etenkin raideliikenteen kehittämisen kannalta merkittävä. HKL:n mielestä kaavaehdotus on perusteltu ja sen toteutuminen mahdollistaa Helsingin kasvun sekä sen aiheuttaman liikkumisen tarpeiden toteutumisen kustannustehokkaalla ja kaupungin strategiaohjelman valintoja toteuttavalla tavalla. Kaupunkitilan tiivistäminen raideliikenteen solmukohtissa ja bulevardisoinnilla sekä liikkumisen painopisteen siirtäminen entistä vahvemmin joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn suuntaan ovat edellytys Helsingin kestäväälle kasvuille ja liikennejärjestelmän toimivuudelle. Koska kaavaehdotus ei sisällä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toteutuksen näkökulmasta muutoksia suhteessa aiempaan kaavaluonnokseen, on lausunto saman sisältöinen, kuin 26.2.2015 johtokunnan antama lausunto koskien Helsingin yleiskaavaluonnosta (HEL 2012-012586 T 10 03 02 00).

HKL:llä Helsingin metro- ja raitioliikenteen tuottajana sekä asema- ja ratainfrastruktuurin omistajana on merkittävä rooli raideliikenteen ympäristön houkuttelevuuden ja sitä kautta tiivistämisen onnistumisen varmistajana. HKL haluaa myös osaltaan varmistaa kävelyn ja pyöräilyn sekä muiden kestävien liikennemuotojen kehittymisen Helsingissä. Yleiskaavan raideliikenneverkon toteutuminen tarkoittaisi Helsingin raitioliikenneverkon moninkertaistumista nykyiseen verrattuna.

Runkolinjamaisten raitioteiden toteutuminen edellyttää muutosta siihen tapaan, jolla raitioteitä on viime vuosikymmeninä Helsingissä suunniteltu ja toteutettu: Raitioliikenteelle on varattava nykyistä enemmän tilaa katutilassa ja sen toimintaympäristö on muutenkin suunniteltava siten, että se palvelee tavoitettaan nopeana yhteytenä. Tämä aiheuttaa myös vastaavia muutostarpeita nykyiselle raitiotieverkolle. Laajeneva raitiotiejärjestelmä tarvitsee lisäksi uusia varikoita, joiden tarvitsemaan tilaan tulee kaavoituksessa jatkossa varautua.

Johtokunta pitää tärkeänä, että investointien ja kaupungin budjetin suunnittelussa kaupunkiraideliikenteen osalta huomioidaan riittävät ja oikea-aikaiset investoinnit, jotta yleiskaavan rakentamismahdollisuudet toteutuvat odotetulla tavalla. Yleiskaavan toteutuksen ohjelmointi ja asemakaavoituksen vaiheistus on tärkeää, jotta kyetään paremmin ennakoidaan ja suunnittelemaan kaupungin liikenneverkkoa kustannustehokkaasti ja oikea-aikaisesti uusille ja tiivistettävillä alueilla.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 18.02.2016 § 23

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Helsingin uudesta yleiskaavasta seuraavan lausunnon:

Yleiskaava on pitkän aikavälin maankäytön suunnitelma, jolla ohjataan kaupungin yhdyskuntarakenteen, asumisen, liikenteen ja yritystoiminnan kehittämistä. Yleiskaava on luonteeltaan strateginen ja pääpiirteittäinen asiakirja, joka määrittää Helsingin keskeiset muutosalueet. Helsingissä yleiskaava laaditaan noin kymmenen vuoden välein. Nykyinen yleiskaava sai lainvoiman vuonna 2007.

Yleiskaavan johdannossa määritetään, että yleiskaavan tärkeimpänä tehtävänä on mahdollistaa kaupunkilaisille jatkossakin hyvän kaupunkielämän edellytykset ja yrittämiselle vahva perusta tiivistyvän, kestävä, joukkoliikenteeseen tukeutuvan kaupunkirakentamisen keinoin samalla säilyttäen Helsingin erityispiirteet. Yleiskaavan mukaan hyvään kaupunkielämään liittyy riittävä asuntotuotanto, palvelujen saatavuus, palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuus sekä viihtyisä ja turvallinen

kaupunkiympäristö ja riittävät virkistysalueet. Tulevaisuuden Helsinki voidaan myös nähdä hyvin toimivana ja resurssien käytön kannalta tehokkaasti johdettuna kaupunkina, jossa vaikutukset ovat ympäristön kantokyvyn kannalta kohtuulliset ja hyväksyttävät.

Yleiskaava määrittää Helsingin kasvun mahdollistamalla laajan asuntotuotannon ja yritysten toimintaedellytykset. Yleiskaavassa varaudutaan 860 000 asukkaaseen ja 560 000 työpaikkaan vuonna 2050. Tämä tarkoittaa 250 000 uutta asukasta ja noin 180 000 työpaikkaa lisää nykyiseen tilanteeseen. Yleiskaavan visiossa Helsinki nähdään verkostokaupunkina, johon kuuluvat laajentunut kantakaupunki, esikaupunkien keskukset ja niiden väliset raideliikenteen yhteydet. Kaupunkia tiivistetään kaikkialla, erityisesti raideliikenteen asemien, liikenteen solmukohtien, valtavyölylien varsien sekä merkittävien pysäkkien ympäristöissä. Yksi suurimpia uusia rakentamisalueita kaupunkibulevardien varsien lisäksi on Malmin lentokenttäalue.

Helsingin uusi yleiskaava, kaupunkikaava, luo laajan ja pitkän kehityskaaren Helsingin seuraavien vuosikymmenten kehitykselle. Samalla kun kaava määrittelee kaupungin maankäytön, asumisen ja liikenteen suuret ratkaisut, suuntaa se välillisesti palvelujen sijoittumista. Myös nuorisosiainkeskuksen toiminnoille ja toiminnan peruseriaatteille yleiskaava antaa selkeitä suuntia.

Nuorisolautakunnan näkökulmasta yleiskaavan linjaukset ovat myönteisiä. Asumisen ja palvelujen keskittäminen liikenteen solmukohtiin joukkoliikenteen reittien varrelle on nuorisotoimen pitkäaikaisen palveluverkon kehittämisen ja myös kaupungin toiminta- ja tilastrategian mukaista. Kun nuorten toimintoja kohdennetaan sinne, missä nuoret ja muut asukkaat jo liikkuvat ja toimivat, voidaan palvelujen piiriin saada aikaisempaa enemmän nuoria. Samalla nuorille avautuu uusia tilaisuuksia tuottaa toisille nuorille heitä kiinnostavia toimintoja. Palvelujen tuottamiseen voidaan yhdistää myös kumppaneiden voimavaroja. Resurssien yhdistämisellä voidaan saada aikaan entistä monipuolisempaa toimintamahdollisuuksien tarjontaa tehokkaalla tavalla.

Nuorisolautakunta pitää erinomaisena lähtökohtana, että uuden yleiskaavan mukaisesti katuverkolle järjestetään hyvien käytäntöjen mukaiset pyöräilyolosuhteet. Kaiken liikkumisen perustana ovat kävely ja pyöräily, koska ne ovat osa jokaista matkaketjua. Yhtenä käytännön toimenpiteenä tämän toteuttamiseksi rakennetaan lisää laatukäytäviä, baanoja, jotka tarjoavat suoraa ja turvallista yhteyksiä asumisen, työpaikkojen ja oppilaitosten välille. Toisaalta myös pyöräilyn ja jalankulun erottelu on tärkeää, koska tavoitteiden mukainen pyöräilyn lisääntyminen ei saa aiheuttaa kasvavaa turvattomuutta jalankulkijoille.

Kolmas nuorisolautakunnan mielestä merkittävä yleiskaavan periaate tukee nuorten täysivaltaista kansalaisuutta ja laajaa osallistumista. Se on tulevan verkostokaupungin ytimeen kuuluva joukkoliikennejärjestelmä. Se perustuu säteittäiseen raideliikenteeseen, jota tukevat tiheät poikittaiset yhteydet paikallisten keskustojen ja lähikeskusten välillä. Jatkossahan Helsingillä ei ole enää yhtä keskustaa, vaan yleiskaavassa hahmoteltu verkostomainen kymmenen esikaupunkikeskustan kokonaisuus. Joukkoliikenteen merkitys nuorille kaupungissa liikkumisen mahdollistajana korostuu erityisesti talvella, jolloin kevyen liikenteen olosuhteet ovat epäsuotuisia. Nuorten lähiliikkumista yleiskaava tukee vahvasti, kun sillä luodaan turvallista kävely- ja pyöräily-ympäristöä. Näin kodin, koulun, kavereiden ja harrastusten välillä liikkuminen tehdään mahdollisimman luonnolliseksi ja helpoksi.

Myönteisenä valintana nuorisolautakunta pitää asunto- ja muun rakentamisen keskittämistä suurten liikenneväylien, muun muassa kaupunkibulevardien varteen ja aluekeskustoihin, jolloin voidaan säästää mahdollisimman paljon nykyisiä viheralueita. Helsinki on yleiskaavan mukaan viherverkostokaupunki. Kaupungin sisällä säteittäisiä virkistysalueita täydennetään poikittaisilla viheryhteyksillä. Hyvänä tavoitteena nuorisolautakunta näkee, että nuorille tärkeitä luontokokemuksia antavat virkistysalueet, lähivirkistysalueet, meri ja virkistyspalvelut ovat helposti myös heidän saavutettavissa. Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että yleiskaavan jatkovalmistelussa huomioidaan riittävästi kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kaavoittaminen. Kaupunkibulevardien osalta on jatkosuunnittelussa huomioitava terveysriskit (esim. hiukkaspäästöt ja melu), joita asumisen runsas lisääminen vilkkaasti liikennöityjen kaupunkibulevardien lähelle, voi erityisesti lapsille ja nuorille tuoda.

Nuorisolautakunnan näkemyksen mukaan Helsingin uusi yleiskaava tuo kaiken kaikkiaan nuorten ja nuorten aikuisten kannalta hyviä linjauksia kaupungin kehittämiseen. Kaupungin rakenne tiivistyy, kun palvelut monipuolistuvat uusien kaupunginosakeskusten rakentumisen kautta. Tiheä liikenneverkko kytkee asumisen, palvelut, koulutuspaikat, työmahdollisuudet ja harrastamisen yhdeksi kokonaisuudeksi. Samanaikaisesti uuden urbaanin kehityksen kanssa yleiskaavan mukaan huolehditaan riittävästä viher-, virkistys- ja liikunta-alueista ja niiden hyvästä saavutettavuudesta. Nuorisolautakunta pitää lisäksi erittäin tärkeänä, että nuorten osallisuuden monipuoliset mahdollisuudet varmistetaan yleiskaavan jatkotyössä ja käytäntöön viemisen kaikissa vaiheissa.

Käsittely

18.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Lautakunta päätti yksimielisesti Korkkulan ehdotuksesta Ingervon kannattamana lisätä kohdan yhdeksän (9) jälkeen virkkeen: "Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että yleiskaavan jatkovalmistelussa huomioidaan riittävästi kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kaavoittaminen."

Lautakunta päätti yksimielisesti Ingervon ehdotuksesta Korkkulan kannattamana muuttaa kohdassa yhdeksän (9) olevan lauseen seuraavaan muotoon: "Hyvänä tavoitteena nuorisolautakunta näkee, että nuorille tärkeitä luontokokemuksia antavat virkistysalueet, lähivirkistysalueet, meri ja virkistyspalvelut ovat helposti myös heidän saavutettavissa."

Lautakunta päätti yksimielisesti Ingervon ehdotuksesta Korkkulan kannattamana lisätä kohdan yhdeksän (9) loppuun seuraavan virkkeen: "Kaupunkibulevardien osalta on jatkosuunnittelussa huomioitava terveysriskit (esim. hiukkaspäästöt ja melu), joita asumisen runsas lisääminen vilkkaasti liikennöityjen kaupunkibulevardien lähelle, voi erityisesti lapsille ja nuorille tuoda."

Kantolan vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Kantola jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Kohdan (9) jälkeen lisätään virke: Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että yleiskaavan jatkovalmistelussa huomioidaan riittävästi kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kaavoittaminen.

Kannattaja: Sirkku Ingervo

Vastaehdotus:

Helena Kantola: (4) [poistetaan] Yksi suurimpia uusia rakentamisalueita kaupunkibulevardien varsien lisäksi on Malmin lentokenttäalue.

(6) Nuorisolautakunnan näkökulmasta yleiskaavan linjaukset ovat yleisellä tasolla myönteisiä. Asumisen ja palvelujen keskittäminen liikenteen solmukohtiin joukkoliikenteen reittien varrelle on nuorisotoimen pitkäaikaisen palveluverkon kehittämisen ja myös kaupungin toiminta- ja tilastrategian mukaista. Kun nuorten toimintoja kohdennetaan sinne, missä nuoret ja muut asukkaat jo liikkuvat ja toimivat, voidaan palveluista tehdä entistä vetovoimaisempia ja saada toimintaan mukaan aikaisempaa enemmän nuoria ja yhteistyökumppaneita. Resurssien yhdistäminen tehostaa ja monipuolistaa toimintamahdollisuuksia.

(7) Nuorisolautakunta pitää kannatettavana ajatusta siitä, että uuden yleiskaavan mukaisesti katuverkolle järjestetään hyvien käytäntöjen mukaiset pyöräilyolosuhteet. Kävely ja pyöräily ovat julkisen liikenteen

ja yksityisautoilun tavoin osa matkaketjua. Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi on tarpeellista rakentaa lisää laatuikäytäviä, baanoja, jotka tarjoavat suoria ja turvallisia yhteyksiä asumisen, työpaikkojen ja oppilaitosten välille. Yleiskaavan mukaiset turvalliset kävely- ja pyörätiet tukevat vahvasti nuorten lähiliikkumista. Kodin, koulun, kavereiden ja harrastusten välillä liikkuminen tehdään mahdollisimman luonnolliseksi ja helpoksi. Pyöräilyn ja jalankulun lisääntyminen ei kuitenkaan saa aiheuttaa kasvavaa turvattomuutta jalankulkijoille eikä vaaratilanteita muulle liikenteelle. Suunnitelmissa on kiinnitettävä huomiota ympäristössä asuvien turvallisuuteen niin, että uusien reittisuunnitelmien yhteydessä varmistetaan hätä- ja pelastusajoneuvoille esteetön kulku kohteisiinsa.

(8) Yleiskaavan linjaus verkostokaupungin ytimeen kuuluvasta joukko-liikennejärjestelmästä tukee nuorten täysivaltaista kansalaisuutta ja laajaa osallistumista. Paikallisia keskuksia ja lähikeskustoja yhdistävä säteittäin ja poikittain kulkeva raideliikenne mahdollistaa nuorille hyvät liikkumismahdollisuudet erityisesti talvella, jolloin olosuhteet kevyen liikenteen käyttämiseksi ovat haastavat.

(9) Asunto- ja muun rakentamisen keskittäminen suurten liikenneväylien varteen ja aluekeskustoihin säästää mahdollisimman paljon nykyisiä viheralueita. Helsinki on yleiskaavan mukaan viherverkostokaupunki. Kaupungin sisällä säteittäisiä virkistysalueita täydennetään poikittaisilla viheryhteyksillä. Nuorisolautakunta pitää tärkeänä varmistua siitä, että nuorten käytettävissä on myös jatkossa vähintään nykyisessä mitakaavassa tarjottavat luonto-, virkistys ja harrastamahdollisuudet. Nykyistä tarjontaa ei tule rajoittaa tai vaikeuttaa tarpeettomasti.

(10) Helsingin uusi yleiskaavan linjaukset ovat nuorten ja nuorten aikuisten kannalta kaiken kaikkiaan hyviä. Uusien kaupunginosakeskusten sekä tiiviin ja monipuolisen liikenneverkon ansiosta asuminen, palvelut, koulutuspaikat, työmahdollisuudet ja harrastamisen tiivistyy yhdeksi kokonaisuudeksi. Kun yleiskaavassa samanaikaisesti huolehditaan riittävästä viher-, virkistys- ja liikunta-alueista ja niiden hyvästä saatavuudesta, Helsinki tarjoaa nuorten hyvinvoinnille hyvät lähtökohdat. Nuorisolautakunta pitää siitä huolimatta tärkeänä, että nuorten osallisuus mahdollistetaan myös jatkossa yleiskaavan valmistelussa ja sen käytännön toteutuksessa.

Vastaehdotus:

Sirkku Ingervo: (9kpl loppuun) Kaupunkibulevardien osalta on jatko-suunnittelussa huomioitava terveystarve (esim. hiukkaspäästöt ja melu) , joita asumisen runsas lisääminen vilkkaasti liikennöityjen kaupunkibulevardien lähelle, voi erityisesti lapsille ja nuorille tuoda.

19.09.2016

Kaj/1

Kannattaja: Vesa Korkkula

Vastaehdotus:

Sirkku Ingervo: (9) Hyvänä tavoitteena nuorisolautakunta näkee, että nuorille tärkeitä luontokokemuksia antavat virkistysalueet, lähivirkistysalueet, meri ja virkistyspalvelut ovat helposti myös heidän saavutettavissa..

Kannattaja: Vesa Korkkula

Vastaehdotus:

Sirkku Ingervo: (6) Tyttöjen suosimille koira- ja hevosharrastuksille on hyvä kaavoittaa jatkossa riittävästi tilaa ja mahdollisuuksia mm. Tuomarinkylän kartanon alueella.

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: (6) Tyttöjen suosimille koira- ja hevosharrastuksille on hyvä kaavoittaa jatkossa riittävästi tilaa ja mahdollisuuksia mm. Tuomarinkylän kartanon alueella.

Jaa-äännet: 6

Benjamin Ellenberg, Fatbardhe Hetemaj, Olli Isoaho, Timo Kontio, Sanna Lehtinen, Stella Qin

Ei-äännet: 3

Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Vesa Korkkula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 16.02.2016 § 8

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt taidemuseolta lausunnon 15.2.2016 mennessä Helsingin yleiskaavaehdotuksesta.

Taidemuseon johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunkisuunnitteluvirastolle.

Helsingin uusi yleiskaava tähtää mm. kaupungin asuinalueiden tiivistämiseen, virkistysalueiden laadun varmistamiseen ja kaupunkibulevardien toteuttamiseen.

Taidemuseolla on vankka kokemus ja asiantuntijuus julkisen taiteen tuomisesta kaupunkitilaan. Taidemuseo tulee antamaan oman panoksensa yleiskaavan onnistuneelle toteutumiselle siinä vaiheessa, kun suunnittelu siirtyy asemakaavavaiheeseen.

Taidemuseo on yhdessä muiden virastojen kanssa kehittänyt useita toimivia prosesseja joiden avulla uusille ja vanhoille asuinalueille voidaan toteuttaa julkisen taiteen hankkeita.

Taidemuseo voi toteuttaa teoksia taidemuseon julkisen taiteen määrärahalla. Uusia julkisia taideteoksia otetaan myös vastaan lahjoituksina eri toimijoilta. Helsingissä sovelletaan laajasti prosenttirahaperiaatetta, jolloin monissa talonrakennushankkeissa sekä merkittävässä puisto- ja katuhankkeissa voidaan osaa rakennusmäärärahoista käyttää julkiseen taiteeseen. Lisäksi voidaan projektialueilla eli uusilla asuinalueilla soveltaa prosenttiperiaatetta siten, että tonttien ostajat ovat mukana rahoittamassa taiteen hankkimista alueelle.

Kaikissa edellä mainituissa prosesseissa taidemuseolla on keskeinen rooli taiteen asiantuntijana. Näillä eri tavoilla hankitut teokset liitetään yleensä valmistuttuaan taidemuseon kokoelmiin ja hallintaan.

Julkisten taidehankkeiden onnistumisen kannalta on tärkeää, että taidemuseoon ollaan yhteydessä jo suunnittelun varhaisimmassa vaiheessa.

Taidemuseo katsoo, että onnistunut taiteen integroiminen julkiseen tilaan edesauttaa kaupunginosien ja alueiden vahvan oman identiteetin luomista. Julkinen taide on osatekijä alueiden eriarvoistumisen estämisessä. Julkisen taiteen avulla luodaan viihtyisää ja kiinnostavaa kaupunkitilaa.

Lausunto kaupunkisuunnitteluvirastolle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

19.09.2016

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043
elina.leskela(a)hel.fi
Klas Fontell, projektisuunnittelija, puhelin: 310 87047
klas.fontell(a)hel.fi

Tietokeskus 12.2.2016

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Tietokeskuksen lausunto Helsingin yleiskaavasta

Tietokeskuksen asiantuntijat ovat osallistuneet Helsingin uuden yleiskaavan valmisteluun ja työprosesseihin tuottamalla pitkän aikavalin väestöennusteen, tilasto- ja tutkimustietoa sekä antamalla tietopalvelua. Siten tietokeskuksella ei ole erityistä lausuttavaa Helsingin uuden yleiskaavan luonnoksesta

Lisätiedot

Timo Cantell, johtaja, puhelin: 310 73362
timo.cantell(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 11.02.2016 § 24

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle Helsingin yleiskaavaluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Yleiskaavaluonnos visioi kaupungistumisen voimakkaaseen kasvuun samalla painottaen myös viihtyisiä virkistys-, viher- ja ranta-alueita. Tämä luo uudenlaisia haasteita kaupungin liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiselle sekä viher- ja vesialueiden ylläpidolle. Teknisen lautakunnan mielestä yleiskaavaluonnoksen toteutuksessa tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida lautakunnan alaisten toimijoiden asiantuntijuutta, jotta tulevaisuuden Helsingistä myös käytännössä tulee toimiva, turvallinen ja viihtyisä.

Yleiskaavaluonnoksen tausta-aineistoa on kattavasti ja se on ollut helposti saatavilla, silti osa selvityksissä esitetyistä aiemman lausunnon

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

antamisen jälkeen valmistuneista raporteista ei ollut käytettävissä lausuntoa annettaessa.

Yleiskaavaluonnos liikenneväylien talvikunnossa- ja puhtaanapidon kannalta

Kaupunkibulevardeille (nykyisiä monikaistaisia pääkatuja tai teitä) yleiskaavassa pyritään sijoittamaan kaikkien liikennemuotojen päävirrat ja liikennemäärien odotetaan kasvavan nykyisestä, varsinkin aluekeskusten väleillä. Tällöin korostuu näiden väylien ympärivuorokautisen liikenteen sujuvuuden turvaaminen. Koska kaupunkibulevardeille on esitetty joukkoliikenteen pääväyliä ja jokaiselle liikennemuodolle on varattu oma tilansa, tulee nykyisistä väylistä erittäin tiiviitä ja häiriöherkkiä. Kaupunkibulevardien huoltoliikenteeseen ja mahdolliseen pysäköintiin tulee kiinnittää huomiota, jotta esimerkiksi ilmanlaadun hallinta katupölyä vähentämällä onnistuu aiempaa paremmin.

Yleiskaavaselostuksessa on todettu, että kaupunkibulevardit kuuluvat ylläpitokustannuksiltaan korkeimpaan luokkaan ja ylläpitokustannuksia on arvioitu tarkemmin yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arviointiselvityksessä.

Kaupunkibulevardien talvikunnossapito korostuu, mikä tarkoittaa sateen lumen välitöntä auraamista ja poistamista sekä runsasta liukkaudentorjuntaa. Ympäristön kannalta ylläpitotoita tulee tehdä enemmän ruuhka-aikojen ulkopuolella ja varsinkin yöaikana, joka aiheuttaa yöaikaista melua kaupunkibulevardin ympäristöön. Tämä tulisi huomioida asuntorakentamisessa. Nopeutuva lumen poistaminen aiheuttaa painetta lumen loppusijoitukselle tai -käsittelylle. Koska ylläpitotoiden tarve lisääntyy, tulevat ylläpitokustannukset todennäköisesti nousemaan erilaisen kaluston sekä useampien ylläpitokertojen vuoksi. Runsa ja välttämätön liukkaudentorjunta tulee huomioida valittaessa kaupunkibulevardien puita ja muita viherkasveja, jotta ne kestävät liikenneväylillä käytettävät liukkaudentorjunta-aineet. Lisääntyvän citylogistiikan ja joukkoliikenteen ympärivuorokautisen toimivuuden merkitys tulee korostumaan yleiskaavan toteutuksen aikana. Yleiskaavan toteutuessa on selvitettävä, mikä on toimivuuden ja korkean laadun parhaiten takaava ylläpidon tuotantotapa tulevaisuudessa. Stara suosittelee Helsinkiin yhden vastuullisen toimijan mallia, jolloin mm. ylläpidon johtaminen, asiakaspalautteiden käsittely ja reagointi olisi yksinkertaisempaa ja tehokkaampaa. Lisäksi kyseisellä mallilla saadaan kaupungin arvojen mukaisesti hyödynnettyä ja kasvatettua paikallisia pieniä palveluntuottajia.

Katualueilla tapahtuvan pysäköinnin tehostuminen ja pysäköintipaikkojen väheneminen osana pysäköintipolitiikan toteuttamista tulee osaltaan helpottamaan talvikunnossa- ja puhtaanapitoa. Polkupyörien py-

säköinti tulee lisääntymään ja niiden pysäköintiratkaisuihin tulee kiinnittää ylläpitotoimien osalta myös huomiota. Pyörien pysäköinti katualueella on haaste varsinkin talvikunnossapidolle. Teknisen palvelun lautakunta näkee, että tärkeimmällä väylillä kadunvarsipysäköintiä tulee välttää ja pysäköinti olisi pidettävä tonteilla.

Yleiskaavassa tulee huomioida aiempaa tarkemmin myös ilmastonmuutoksen vaikutukset, mikä tarkoittaa Helsingin alueella suurempaa sademäärää ja talviaikana mahdollisesti suurempia, mutta varsinkin vaihtelevampia lumimääriä. Lumen loppusijoituspaikkojen riittävyys on runsaina lumitalvina ollut ongelma ja rakentamispalvelu on joutunut yhdessä rakennusviraston kanssa perustamaan väliaikaisia lumen loppusijoituspaikkoja nopeasti etsittyihin tyhjiin paikkoihin eri puolilla kaupunkia. Tiiviissä kantakaupungissa lumen poistaminen on tärkeää ja onkin selvitettävä miten lumilogistiikka jakautuu tehokkaimmin paikallisiin lumenpoistotekniikoihin ja pysyviin sulattaviin tai varastoiviin lumenvastaanottojärjestelyihin. Teknisen palvelun lautakunta näkee hyvänä, että kantakaupunkia palvelevan Hernesaaren lumen loppusijoituspaikan on esitetty säilyvän yleiskaavaluonnoksessa. Vaikka erilaisia lumen loppukäsittelytapoja on selvitetty, on lumen mereen kaato kokonaistaloudellisesti ja ympäristöllisesti vieläärkevin vaihtoehto.

Tiivistyvä kaupunkirakenne aiheuttaa muutoksia ylläpitokalustossa ja konemateriaalin sopeuttaminen on nykyisellä investointitahdilla hidasta. Tämä huomioidaan Staran kalustostrategiassa ja tulevaisuuden kalustohankinnoissa ja -kilpailutuksissa.

Yleiskaavaluonnos fyysisten rakenteiden kunnossapidon kannalta

Vastaavasti kuten talvikunnossa- ja puhtaanapidossa, myös fyysisten rakenteiden kunnossapidon toimivuuden tärkeys korostuu tiiviissä kaupunkirakenteessa. Fyysiset rakenteet rikkoutuvat ajan myötä ja ne on korjattava, mistä aiheutuu tilapäistä häiriötä liikennejärjestelmään. Ahtaiden pääväylien kunnossapitotöitä joudutaan tulevaisuudessa tekemään enemmän yöaikana, jottei liikkumista häiritä. Tämä aiheuttaa myös kustannusten nousua.

Yleiskaavaluonnos yleisten alueiden rakentamisen kannalta

Yleiskaavaluonnoksessa esitetään runsaasti lisärakentamista olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Rakentaminen aiheuttaa häiriötä liikenteeseen ja rakennuskohteen olemassa olevaan ympäristöön. Edellytykset Helsingin esimerkilliselle toiminnalle rakennetussa ympäristössä perustuvat turvallisiin ja sujuviin liikennejärjestelyihin sekä rakennuskohteiden hyvin suunniteltuun materiaalogistiikkaan. Yhden vastuullisen toimijan malli voisi olla soveltuva ratkaisu tämän toteuttamiseen kokonaistaloudellisesti.

Yleiskaavaaluonnos virkistys- ja viheralueiden ylläpidon kannalta

Yleiskaavaaluonnoksessa korostetaan Helsingin toimivia ja viihtyisiä virkistys- ja viheralueita. Viheralueiden käyttö lisääntyy, mikä kuluttaa niitä ja aiheuttaa todennäköisesti roskaantumista. Tämä mitä todennäköisimmin lisää kustannuksia nykyisestä.

Yleiskaavaehdotus tuo vahvasti esille merellisyyden merkityksen Helsingille. Meri on osa Helsingin imagoa, josta syntyy myönteisiä taloudellisia vaikutuksia. Erityisesti ranta-alueiden virkistyskäyttö korostuu. Tasokkaan merellisyyden ylläpito edellyttää saaristo- ja merialueiden lisääntyvää käyttöä palvelevien merellisen huollon tukikohtien osoittamista.

Staran meri- ja saaristoalueiden työyksikkö huolehtii Helsingin meri- ja saaristoalueen vesistön ja rantojen puhtaanapidosta sekä saariston jätehuollosta. Yksikön työalukset ovat tärkeänä osana kaupungin varautumista öljyntorjuntaan. Yhteistyö eri viranomaisten kanssa on tiivistä, alusten ammattihenkilöstö ja kansimiehistö on koulutettu öljyonnettomuuksien varalle. Työkohteiden saavutettavuuden ja toiminnan kustannustehokkuuden takia olisi pysyvän tukikohdan sijoituspaikka löydyttävä riittävän keskeiseltä sijainnilta, joka ei kuitenkaan kohtuuttomasti häiritse naapuruston asutusta eikä kaupunkikuvaa. Merellisen jätehuollon toiminta vaatii toimiakseen huoltolaituripaikan nostureineen ja maa-liikenneyhteyksineen. Lisäksi tarvitaan tilaa miehistön huoltoon ja öljyntorjunta- sekä jätehuoltokaluston säilytykseen.

Yleiskaavaa tarkentavassa Merellisen Helsingin teemakartassa (KSV 2014:15) on esitettyä huoltopisteitä, eli saaristoa ja merialueita palvelevien huoltotoimintojen, rakennelmien ja ramppien alueita sekä merellisiä tukikohtia, jotka ovat merellisten palvelujen ja meri- ja saaristoalueen yhdyskuntateknistä- ja energiahuoltoa sekä öljyntorjuntaa palvelevien rakennusten ja toimintojen alueita. Mantereen puolelle on Kruunuvuorenrantaan merkitty merellinen tukikohta, luonnoksessa esitetty Santahaminan tukikohta on tukikohdan paikkana poistettu. Jätteidenkäsittelyä sisältävän tukikohdan sijoittaminen Kruunuvuorenrannan asutuksen välittömään läheisyyteen aiheuttaisi hyvin todennäköisesti asukkaiden vastustusta ja kaupunkikuvallisista syistä ylimääräisiä rakentamiskuluja, jotka estävät toiminnan kannattavan harjoittamisen. Staran tarvitseman huoltotukikohdan ympäristöä vähiten häiritsevä sijoittumispaikka olisi jonkin olemassa olevan pientelakkatoiminnan yhteydessä. Tällainen kohde olisi esimerkiksi Mustikkamaan pohjoisrannalla, jonne teemakartassa on merkitty merellinen huoltopiste. Virkistys- ja matkailupalvelujen alueelle sijoittuvana ei merellisen huoltopisteen merkintä ole riittävä takaamaan Staran tarvitseman huoltotukikohdan sijoittumista, vaan tarvittava merkintä olisi merellinen tukikohta.

Yleiskaavaluonnos teknisten huoltoalueiden ja tukikohtien kannalta

Tiivistyvän kaupungin huoltotoimintojen rooli tulee olemaan yhä tärkeämpää. Teknisen palvelun lautakunta kiinnittää huomiota, ettei huoltoalueiden riittävydestä nyt tai tulevaisuudessa ollut esitetty selvitystä tausta-aineistossa. On ymmärrettävää, että vain suurimmat yhdyskuntateknisten alueiden varaukset on esitetty yleiskaavakartassa, mutta tämä saattaa antaa mielikuvan, että nykyisiä yhdyskuntateknisen huollon alueita tai tukikohtia ei tulevaisuudessa tarvita.

Rakentamispalvelu on viime vuoden aikana osallistunut tukikohtaverkoston tarkasteluun, mutta pitää tarkastelua yleiskaavaa toteutettaessa liian suurpiirteisenä. Tämän kaltainen teknistaloudellinenselvitys olisi elintärkeää tehdä ennen yleiskaavan toteuttamista, jotta kaupungista saadaan tulevaisuudessa yleiskaavaluonnoksessa tavoiteltu turvallinen, toimiva ja viihtyisä.

Vastaavasti kuten yleiskaavaluonnoksessa on todettu varikkoalueiden lisätarpeista joukkoliikenteen lisääntyessä, tulisi yleiskaavassa todeta teknisten huoltoalueiden ja varsinkin hajautettujen teknisten tukikohtien lisätarpeista yleisten alueiden ja ylläpitotarpeen lisääntyessä. Ylläpidon tukikohtien perustelut ovat samat kuin varikoiden hajauttamisessa, eli tukikohtien oikeaoppinen hajauttaminen vähentää siirtokustannuksia ja suurten, kaupunkirakennetta katkovie ja ympäristöön vaikuttavien tukikohta-alueiden tarvetta. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa keskitetyistä tukikohdista tapahtuvien siirtoajojen nopeus oletettavasti hidastuu, jolloin työn tuottavuus heikkenee. Tämä osaltaan lisää kunnossapidon kustannuksia.

Yleiskaavaa toteutettaessa onkin selvitettävä, missä mahdolliset ylläpidon pysyvät tukikohdat sijaitsisivat tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Maailmalla maanlaiset tukikohtatilat ovat yleinen ja kustannustehokas ratkaisu ja niihin on viitattu yleiskaavan teknistaloudellisen suunnittelun raportissa, jossa viitataan myös rakennusviraston selvitykseen rakentamisen ja ylläpidon teknisen huollon alueista 2050. Tätä selvitystä ei valitettavasti löytynyt yleiskaavaluonnoksen tausta-aineistosta.

Erityisesti Kyläsaaren mutta myös Atomitien tukikohdat ovat ensimmäisenä jäämässä tiivistyvän kaupunkirakenteen keskelle ja niille olisi pikaisesti aloitettava korvaavien tilojen suunnittelu. Valitettavaa on, ettei tukikohtaverkostoa ole esitetty yleiskaavan yhdyskuntateknisen huollon liitekartassa, vaikka tukikohdat ovat kaupungin liikenteen toiminnan turvaamisen kannalta erittäin olennaisia.

Rakentamispalvelun käytössä olevista tukikohdista mahdollisen poistouhan alla rakentamisen vuoksi ovat jo mm. Tulppakuja Roihupellossa ja Kyläsaari. Kyläsaaren tukikohdasta käsin hoidetaan tiivistä kaupunki-

rakennetta muun muassa Kalliota ja Hakaniemeä. Tulppakujan tukikohdan toiminnot joudutaan siirtämään Vuosaaren itäosaan, eli ylläpidettävän alueen reunalle, mikä ei ole logistisesti järkevä sijainti.

Yleiskaavaluonnoksessa on huomioitava Staran ympäristönhoidon puutarhapalveluiden käytössä olevat kolme kohdetta: Talin taimisto (Ulvilankuja), Kaupunginpuutarhan alue (Hammarskjöldintie) sekä Puisto- ja katupuiden jatkokasvatusalue (Lassilan peltoalue).

Ulvilankujalla sijaitseva Talin taimisto on merkittävä kohde viherrakentamisen kasvimateriaalin, puiden, pensaiden sekä perennoiden osalta sekä toimii keskitettynä vastaanottoaikkana ulkopuolisille toimittajille.

Alueelle on hyvät yhteydet taimitoimittajien toimittaa tuotteet rekkakuormittain ja alue on lähellä kantakaupunginalueen työkohteita. Alue toimii tuotannon tukena ja puskurina. Nyt alue on luonnoksessa merkittynä asuntorakentamiseen ja parempi olisi liittää nykyisessä asemakaavassa ET-alue yhdyskuntateknisen huollon alueeksi. Viherrakentamisen ja kasvimateriaalin hankinnan kannalta sekä järkevän logistisen toiminnan näkökulmasta tuotanto tarvitsee riittävän ja toimivan alueen, joka toimii tukialueena viherrakentamiselle. Kasvilogistiikan tilavaateen merkitys korostuu yleiskaavan toteutuksen yhteydessä paitsi puistorakentamisen, myös erityisesti kaupunkibulevardien katuvihreän ja puuistutusten toteutuksessa.

Kaupunginpuutarhan alue on merkitty luonnoksessa virkistys- ja viheralueeksi. Kaupunginpuutarhan tuotannon ja toiminnan näkökulmasta merkintä on linjassa voimassa olevan merkinnän kanssa. Mikäli Kaupunginpuutarhan toiminta syystä tai toisesta joudutaan siirtämään toisaalle, niin yhtenä mahdollisena vaihtoehtona voisi olla nykyinen Ulvilankujalla sijaitseva Talin taimiston alue. Tämä mahdollisuus tukee Talin taimiston alueen merkitsemistä yhdyskuntateknisen huollon alueeksi.

Lassilan peltoalue Konalassa on tärkeä yksittäisten isojen puisto- ja katupuiden jatkokasvatusalue, jota on kehitetty pitkäjänteisesti. Kaavaehdotuksessa esitettyjen kaupunkibulevardien rakentamisen yhteydessä tulee katupuiden tarve lisääntymään merkittävästi. Siirrettäviä isoja puita ei vapailta markkinoilta ole ostettavissa. Alue toimii myös puskurivara-astona, josta saadaan nostettua isompi puuyksilö nopeasti rakennuskohteeseen tarvittaessa. Alue myös reunustaa Mätäjokea ja sen ympäröimää viheraluetta ja on luonteva osa viheraluetta.

Samalla teknisen palvelun lautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

11.02.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset:

Lisätään kappaleen kymmenen loppuun uusi lause: "Tämä aiheuttaa myös kustannusten nousua."

Lisätään kappaleen kahdeksantoista loppuun uusi lause: "Tämä osaltaan lisää kunnossapidon kustannuksia."

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Hannu Halkola

Lisätiedot

Ville Alatyppö, yksikönjohtaja, puhelin: 310 39943
ville.alatyppo(a)hel.fi
Jouko Laakso, yksikönjohtaja, puhelin: 310 39250
jouko.laakso(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 11.02.2016 § 46

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Helsingin yleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Tiivistelmä

Yleiskaavan tavoitteet ovat sekä kunnianhimoisia että kannatettavia. Tavoitteiden toteuttamiseen liittyy kuitenkin sekä taloudellisia että toteutukseen liittyviä haasteita ja riskejä.

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu uusia rakentamismahdollisuuksia etenkin kaupunkibulevardien varsille ja niiden lähiympäristöön. Kaupunkia tiivistetään tehokkaasti myös esikaupunkialueilla, erityisesti rai-deliikenteen asemien ja solmukohtien ympäristössä. Uutta asuntora-kentamista on kaavassa osoitettu noin 260 000 asukkaalle. Lisäksi eh-dotuksessa esitetään merkittävästi uusia rakentamismahdollisuuksia lii-ke- ja toimitiloille sekä kaupalle. Tämä antaa hyvän mahdollisuuden to-teuttaa tiivistä kantakaupunkimaista rakentamista.

Vaikka tehokas rakentaminen onkin kannatettavaa, niin toteuttamiseen liittyy monia haasteita, jotka saattavat hidastaa alueiden rakentamista. Mikäli yleinen taloussuhdanne ja kaupungin taloudellinen tilanne pysyy jatkossakin heikkona, on vaarana että toteuttamisen edellyttämät inves-toinnit viivästyvät ja heikentävät näin seuraavien vuosien asuntotuotan-

totavoitteita. Myös alueiden toteutuskustannukset nousevat helposti etenkin rakenteellisen pysäköinnin aiheuttamien kustannusten vuoksi.

Yleiskaavan toteuttamishjelmassa on mahdollista luoda edellytykset tavoitteiden suunnitelmalliselle toteutukselle, joten ohjelmassa tulisi kattavasti ja luotettavasti selvittää maankäyttöratkaisujen toteuttamisesta aiheutuvat kaupungin investointitarpeet. Ohjelma tulee myös kytkeä tiiviisti kaupungin investointiohjelmiin, jotta alueiden toteutusjärjestys on realistinen.

Yleiskaavaehdotuksen tavoitteiden toteuttaminen luo haasteita asemakaavoitukselle, kaupungin maanhankinnalle ja -luovutukselle sekä tonttien rakentamiselle ja kaupungin taloudelle.

Lautakunta puoltaa yleiskaavaehdotuksen hyväksymistä jäljempänä esitetyin huomion.

Lautakunta pitää tärkeänä, että investointien ja kaupungin budjetin suunnittelussa muun muassa julkisen liikenteen ja lähipalveluiden osalta huomioidaan riittävät ja oikea-aikaiset investoinnit, jotta yleiskaavan rakentamismahdollisuudet toteutuvat odotetulla tavalla.

Asuntorakentamisen mahdollistaminen

Kaupunkibulevardit ja asuntotuotanto

Yleiskaavaehdotuksessa suuri osa esitetystä asuntorakentamispotentialista sijoittuu moottoritiemäisten sisääntuloväylien tilalle rakennettavien kaupunkibulevardien varsille. Lautakunta pitää po. ratkaisumallia kannatettavana, mutta kaupunkibulevardien toteutumiseen sisältynee kuitenkin merkittäviä teknistaloudellisia haasteita ja riskejä, joiden vuoksi näiden alueiden toteutuminen saattaa pitkittyä.

Lähtökohtaisesti nykylainsäädännön ja -määräysten mukaan asuinrakennukset on rakennettava kokonaisuutena siten, että ihmisten oleskeluvyöhykkeellä saavutetaan tavanomaisissa sääolosuhteissa ja käyttötilanteissa terveellinen, turvallinen ja viihtyisä sisäilmasto. Ilmanlaadulle asetetut raja- ja ohjearvot eivät saa ylittyä myöskään bulevardityyppisillä kaduilla, joihin on suunniteltu jalkakäytäviä tai pyöräteitä. Asuinrakentamisen sekä välittömästi tähän liittyvän oleskelualueen tulee siis muodostaa elinympäristö, jossa ilman epäpuhtaudet eivät kuormita asukkaita.

Kaupunkibulevardin yhteydessä toteutettava asuntotuotanto on suunniteltava sekä pienhiukkasia että liikennemelua vastaan siten, että rakentaminen täyttää asetetut määräykset ja raja-arvot. Kortteleiden, rakennusten ja niiden pihojen tulee olla toimivia, turvallisia ja terveelliseksi

todettuja ilmanlaadun kannalta sekä määräysten mukaisesti suojattuja myös liikennemelun kannalta. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia eri toimintojen sekä kaavoitusvaiheen suunnittelulle että myös asuinkortteleiden ja asuntojen rakennussuunnittelulle. On syytä huomata, että esimerkiksi melun torjunnan kannalta parhaat suunnitteluratkaisut voivat olla ongelmallisia pienhiukkasten torjunnan kannalta ja päinvastoin. Yksittäisten rakennushankkeiden ja koko korttelirakenteen tuleekin todennäköisesti olla hyvin pitkälti suunniteltu jo asemakaavavaiheessa.

Melu- ja ilmanlaatuongelmien torjuminen saattaa edellyttää katuun tai sen läheisyyteen rajoittuvilla tonteilla alimpien kerrosten toteuttamista liike-/toimitilana ja ylempien kerrosten asuntojen toteuttamista läpitalon huoneistoina. Tällaiset vaatimukset heikentävät tonttien taloudellisia toteutusedellytyksiä merkittävästi, mikä saattaa puolestaan heijastua kokonaisten kortteleiden rakentamiseen, mikäli katuun rajoittuvien tonttien on tarkoitus toimia meluesteenä piha-alueille ja muille tonteille/kortteleille. Lisäksi bulevardisoinnin myötä mahdollisesti tapahtuva ruuhkautumisen siirtyminen alemmalle katuverkolle voi kohdistaa ilmanlaatuongelmia myös laajemmalle alueelle.

Yleiskaavan toteutusohjelman yhteydessä tulisikin laajemmin selvittää nykyisen lainsäädännön ja rakentamisen nykymääräysten soveltuvuus bulevardisoinnista johtuvaan korttelirakenteeseen sekä tästä muodostuvaan asuntotypologiaan. Kokonaisuudessa on lisäksi huomioitava sekin, että autoliikenteen päästövaikutukset saattavat vähentyä merkittävästi autoihin, teihin sekä asuntoihin liittyvien teknologisten ratkaisujen kehittyessä. Tulevaisuudessa tapahtuva kehitys helpottanee pitkällä aikavälillä ainakin jonkin verran bulevardisointiin liittyvien ongelmien ratkaisemista. Kannatettavaa olisi, että yleiskaavan toteutusohjelmaa laadittaessa ja sen jälkeen ensimmäisistä bulevardisointihankkeista saatavia kokemuksia kartoitettaisiin, jotta jo toteutettuja ja hyväksi koettuja ratkaisuja voidaan hyödyntää ja kehittää seuraavien alueiden asemakaavoituksessa ja toteutuksessa.

Teknisten haasteiden lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunkibulevardien kustannukset arvioidaan niiden todellisen toteutuskelpoisuuden arvioimiseksi. Tämä arviointi on syytä suorittaa parhaillaan laadittavana olevan yleiskaavan toteutusohjelman yhteydessä, jossa tulisi myös saatujen tietojen perusteella määrittää toteutusjärjestys eri bulevardisointihankkeille. Toteutusjärjestystä arvioitaessa tulee kaupungille tulevien kustannusten ja tulojen lisäksi kiinnittää huomiota muun muassa kunkin alueen toteutusvarmuuteen.

Täydennysrakentaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu runsaasti hyvin tehokasta rakentamista esikaupunkialueiden olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Lisäksi Raidejokeri antaa hyvät mahdollisuudet rohkeaan kantakaupunkimaiseen rakentamiseen.

Vaikka esikaupunkien tehokasta rakentamista voidaan pitää lähtökohteisesti kannatettavana, on syytä huomata, että korkeat tehokkuustavoitteet johtavat todennäköisesti hyvin kalliisiin rakenteellisiin pysäköintiratkaisuihin ja pysäköintipaikkojen uudelleen järjestelyihin, mikä puolestaan nostaa rakentamiskustannuksia merkittävästi. Lisäksi esikaupunkirakenteen tiivistäminen tapahtuu suurelta osin jo luovutettujen tonttien alueilla, joka asettaa merkittäviä haasteita asemakaavoitukselle sekä kaavoitettavien tonttien luovutukselle. Myöskään voimassa oleva lainsäädäntö ei nykyisellään vastaa täydennysrakentamisen haasteisiin.

Useilla esikaupunkialueilla asuntojen markkinahinnat ovat ainakin nykyisellään melko maltillisia, joten korkeat tehokkuustavoitteet ja sen myötä varsin korkeaksi muodostuvat rakentamiskustannukset vaikeuttavat vuokra- ja erityisesti omistusasuntotuotannon toteuttamista näillä alueilla. Lisäksi tehokas rakentaminen saattaa herättää merkittäväkin vastustusta alueen asukkaissa sekä tontteja hallinnoivissa taloyhtiöissä.

Edellä mainittuun viitaten voitaneen todeta, että täydennysrakentamiskaavoitukseen sekä hankkeiden toteutusaikatauluihin liittyy aluerakentamiskohteisiin verrattuna merkittäviä riskitekijöitä, joiden vuoksi hankkeet voivat viivästyä. Täydennysrakentamisalueiden tuleva asemakaavoitus tulisikin mitoittaa siten, ettei yksittäisten kaavojen ja hankkeiden viivästyminen vaaranna kaupungin asuntotuotantotavoitteiden toteutusta. Lisäksi täydennysrakentamiskaavojen toteuttamisen vaatimien alue- ja sopimusjärjestelyiden toteuttaminen tulee asettamaan merkittäviä haasteita kiinteistötoimen maanhankinnan ja tontinluovutuksen resursien riittävyydelle.

Mainituista syistä johtuen voitaneenkin pitää todennäköisenä, että näiden alueiden toteutuminen tulee ainakin lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä olemaan varsin hidasta, mikä puolestaan vaikeuttanee asuntotuotantotavoitteiden saavuttamista seuraavien 5 - 15 vuoden aikana. Täydennysrakentamisen edistämiseksi kaupungin tuleekin lähivuosina kehittää ja sujuvoittaa merkittävästi nykyisiä prosessejaan sekä varata täydennysrakentamisalueiden toteutukseen riittävät henkilöstö- ja muut resurssit. Lisäksi kaupungin tulisi pyrkiä vaikuttamaan myös siihen, että olemassa olevaa lainsäädäntöä kehitetään täydennysrakentamista edistävään suuntaan.

Aluerakentamiskohteet

Lautakunta pitää myönteisenä, että yleiskaava pitää sisällään myös varauksia aluerakentamistyyppiselle asuntorakentamiselle. Nämä alueet, esim. Malmin lentokentän alue sekä Rastilan nykyinen leirintäalue, ovat tulevien vuosien asuntorakentamisen kannalta erittäin tärkeitä ja ne tulisivat yleiskaavan jatkosuunnittelussa säilyttää ja mahdollisuuksien mukaan laajentaa.

Pysäköintiä koskevat kaavamääräykset

Yleiskaavaehdotukseen on sisällytetty keskusta-alueiden tulevaa asemakaavoitusta ohjaavana määräys, jonka mukaan näillä alueilla pysäköinti tulee ensisijaisesti sijoittaa laitoksiin ja kadun varsiin. Määräys on kaupunkirakenteen tiivistämistavoitteen kannalta ymmärrettävä, mutta se saattaa, ainakin tiukasti tulkittuna, vaikeuttaa näiden alueiden asemakaavoitusta ja heikentää talonrakentamishankkeiden toteutusedellytyksiä.

Lautakunnan näkemyksen mukaan tonttien pysäköintiratkaisu tulisi ratkaista vasta asemakaavoitusvaiheessa kunkin alueen ja tontin tekniset ja taloudelliset realiteetit huomioiden. Lisäksi kadun varsille tulee jättää riittävästi auto-paikkoja lyhytaikaista asiointipysäköintiä varten varsinkin alueilla, joille toivotaan runsaasti kivijalkaliiketilaa.

Yleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä voitaisiin lisäksi tutkia mahdollisuutta ottaa yleiskaavaan määräyksiä, jotka mahdollistaisivat vähä-autoisten ja/tai autottomien hankkeiden kaavoittamisen ja toteuttamisen alueille, joilla joukkoliikenteen palvelutaso on tavanomaista korkeampi (esim. aseman seudut). Tämä voisi edistää aseman seutujen asemakaavoitusta ja täydennysrakentamista merkittävästi varsinkin, kun maankäytön tehostaminen näillä alueilla johtaa lähes poikkeuksetta kalliisiin maanalaisiin tai maanpäällisiin pysäköintilaitosratkaisuihin. Vastaavan määräyksen ottamista voitaisiin harkita laajemminkin kanta-kaupungiksi osoitetuilla alueilla.

Palvelutilaverkko kaavoituksessa

Yleiskaavan tavoitteiden mukainen asukasmäärän lisäys edellyttää tulevina vuosina ja vuosikymmeninä merkittäviä investointeja palvelutiloihin ja palvelutilaverkon kehittämiseen. Laadittavana oleva yleiskaavan toteutusohjelma ja sen perusteella tehtävä alueiden kaavoituksen ja toteutuksen priorisointi tulee osaltaan myös ohjaamaan palvelutilojen rakentamisen painopistettä. Uusien alueiden kaavoituksessa ja erityisesti olemassa olevien alueiden tiivistämisessä on syytä hyödyntää olemassa olevia palvelutiloja niitä kehittämällä. Palvelutilaverkkoa tulee suunnitella ja kehittää kokonaisvaltaisesti tarkastellen ja pyrkiä tehostamaan

tilojen käyttöä esim. synergiaetuja hyödyntämällä. Viimeistään asema-kaavoituksen käynnistyessä tulisi poikkihallinnollisessa yhteistyössä selvittää mahdollisuudet olemassa olevan palvelutilaverkon ja infrastruktuurin hyödyntämiseen uusien alueiden suunnittelussa ja täydennysrakentamisessa kokonaistaloudellisen ratkaisun varmistamiseksi kaupungin investointi- ja käyttötaloudessa.

Yritykset

Yleistä yritysalueista

Yleiskaavaehdotus säilyttää pääosin nykyiset yritysalueet. Uusia alueita ei ole kuitenkaan Heikinlaaksoa lukuun ottamatta juuri osoitettu, jota voidaan pitää selvänä puutteena. Tuotantotilojen kysyntä on viime vuosina ollut yllättävän vilkasta, joten uusien yritysalueiden osoittaminen tiivistyvän kaupunkirakenteen alta poistuvien tilalle olisi niin kaupungin strategian kuin elinkeinopolitiikankin näkökulmasta perusteltua. Viime vuosina toimitilatontteja on muutettu asuinkäyttöön vuosittain noin 26 000 k-m². Vastaava trendi näyttää jatkuvan myös tulevana vuosina. Suuntaus on kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden vastainen ja yleiskaavassa tulisikin osoittaa riittävästi uusia houkuttelevia alueita yritystoimintaan entisten käytöstä poistuvien alueiden tilalle.

Toimistoalueet

Viime aikoina on korostunut, että toimistotyöpaikat syntyvät parhaiten raskaan raideliikenteen asemien läheisyyteen mutta että saavutettavuus myös henkilöautolla ja autopaikkojen riittävyys on edelleen tärkeää. Kaupungilla on varsin rajallinen määrä toimistotonttitarjontaa riittävän lähellä raideliikenneasemia. Länsimetro, Kehärata ja Raidejokeri lisäävät tonttikysyntää asemien tuntumassa sekä Helsingin että Espoon puolella.

Helsingin nykyinen yritystonttivaranto ei sijainniltaan ja laadultaan vastaa kaikilta osin käyttäjien ja sijoittajien monipuolista kysyntää. Helsingin kilpailukyvyyn säilyttämisen kannalta olisi tärkeää mahdollistaa yritysten sujuva toiminta ja sen laajentamismahdollisuudet kaupungissa. Helsinki on strategiansa mukaisesti vuonna 2016 Suomen yritysmuon- teisin kaupunki, minkä tulee heijastua myös yritystonttitarjontaan.

Lautakunta pitää hyvänä, että yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan lisärakentamismahdollisuuksia muun muassa Käpylän aseman lähelle.

Liike- ja palvelukeskusten alueella muutoksia toimitiloista asumiseen ei pääsääntöisesti sallita. Pääkaupunkiseudulla on kuitenkin tällä hetkellä yli miljoona neliometriä tyhjää toimistotilaa. Epäkurantin ja vanhentuneen toimistotilan muuttaminen asuinkäyttöön edesauttaa uusien tar-

koitustenmukaisten ja sijainniltaan kiinnostavien toimistotalojen rakentamista Helsingin kaupungin alueelle sekä edistää kaupungin tiivistämistä ja kehittämistä elävämmäksi.

Yritysalueiden laajentaminen

Yleiskaavaluonnoksessa ei ole osoitettu uusia alueita teollisuus- ja palveluyritysten tarpeisiin. Näiden kysyntä on kuitenkin edelleen vilkasta. Tästä syystä yleiskaavan jatkosuunnittelun yhteydessä olisi tarkoituksenmukaista tutkia ainakin seuraavia toimenpiteitä:

Kivikko:

Kivikon yritysalueen liikenneyhteydet parantuvat merkittävästi Kehä 1:n uuden liittymän valmistuessa. Lautakunta esittää Kivikon yritysalueen laajentamista pohjoiseen Porvoonväylän vartta Maratontielle asti, jonne voisi jatkossa suunnitella uuden liittymän, mikä parantaisi merkittävästi yritysalueen liikenneyhteyksiä.

Heikinlaakso:

Heikinlaakson yritysaluetta tulisi laajentaa Lahdenväylän molemmin puolin. Alueen liikenneyhteydet ovat hyvät ja vastaavalla kohdalla Vantaan puolella on vireillä merkittäviä liiketilanhankkeita.

Pihlajamäki-Pukinmäki:

Pihlajamäen yritysaluetta tulisi laajentaa Kehä 1:n varrelle sekä Kehän etelä- että pohjoispuolella Pihlajamäentien ja Malminkaaren välisellä alueella. Asuntovaltaiseksi alueeksi sen kehittäminen on haastavaa, sillä Kehä 1:n liikennemäärä säilynee varsin suurena.

Vuosaari:

Vuosaarella laajoja alueita on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi. Energiaratkaisut saattavat tulevaisuudessa olla entistä hajautempia, joten alueen käyttötarkoitus voisi olla joustavampi yritysalueena, joka sallii myös energiahuollon. Lisäksi yritysaluetta voisi laajentaa Satamakaaren molemmin puolin.

Kivinokka ja Uutelan Skatan tilan alue:

Kivinokan alue on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu virkistys- ja viheralueeksi. Merkintää voitaisiin tutkia muutettavaksi alueen länsi- ja keskiosan osalta merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi. Tämä mahdollistaisi paremmin alueen kehittämisen virkistys- ja matkailualueena ja voisi mahdollistaa esimerkiksi Rastilan nykyisen leirintäalueen toimintojen siirtämisen ainakin osittain Kivinokkaan. Vastaavin perustein

myös Vuosaaren Uutelassa sijaitsevan Skatan tilan alue voitaisiin tutkia osoitettavaksi merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi. Molemmat alueet ovat luonnonläheisiä, merellisiä sekä hyvin saavutettavissa, joten ne voisivat soveltua hyvin käyttötarkoitukseen.

Muita huomiota yleiskaavaehdotuksesta

Pääkaupunkiseudun linnoitteet

Helsingissä muun muassa ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet rajoittavat yhdyskuntarakenteen tiivistämistä varsin monissa paikoissa. Linnoituslaitteet ovat useimmiten huonossa kunnossa ja voivat olla vaarallisia ulkoilijoille. Lautakunta ehdottaa, että Helsinkiin osoitettaisiin erikseen tehtävän kartoituksen perusteella muutamia laajempia museoalueita, joissa linnoituslaitteet voitaisiin kunnostaa yleisölle turvalliseen kuntoon ja joissa voisi olla esimerkiksi infotauluja ja opastusta linnoituslaitteiden historiaa. Muilta osin linnoituslaitteiden alueita voisi huolellisen harkinnan ja dokumentoinnin jälkeen suunnitella myös muuhun käyttötarkoitukseen. Esimerkiksi Kivikon linnoituslaitteet ovat jääneet jo rakennusvaiheessa keskeneräisiksi eivätkä ne ole olleet taistelukäytössä. Linnoitteiden merkitystä tulisi tutkia erityisen huolellisesti alueilla, joissa ne ovat kaupungin kehittymisen esteenä.

Täytöt

Nyt valmistelussa oleva yleiskaava on keskeinen työkalu taloudelliseen louhe- ja maamassojen ohjaukseen. Lautakunnan mielestä kaikki tiedossa olevat alueet, joissa tullaan tarvitsemaan maamassoja, tulisi yleiskaavassa osoittaa alueiksi, joissa voidaan tehdä täyttötöitä ilman asemakaavaa. Esimerkkeinä tällaisista alueista ovat Länsiväylän kupeessa olevat merelliset kohteet, erityisesti Lapinlahden alueeseen liittyvät Iso-Pässin ja Morsiamen niemekkeet sekä Lauttasaaren Lemislahti, jonka täyttöalue voitaisiin samalla osoittaa nykyistä laajempaan. Kaavamerkintä voisi olla vastaava kuin Östersundomin yhteisen yleiskaavan merkintä et3 (Esirakentamisalue).

Lisäksi lautakunnan mielestä yleiskaavan tulisi mahdollistaa Kalasataman Hanasaarta ympäröivien vesialueiden täyttäminen, jotta Hanasaaren voimalaitoksen poistumisen mahdollistama asunto- ja toimitilarakentamisen potentiaali voitaisiin hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Mahdollisten täyttöjen lopullinen laajuus ratkaistaisiin alueen tulevasa asemakaavoituksessa.

Meriläjitysalueet

Väylien ja satamien ylläpidon sekä uusien asuinalueiden rakentamisen vuoksi tarvitaan myös meriläjituskapasiteettia ruoppausten toteuttami-

seksi. Yleiskaavassa tulisi esittää aluevaraukset meriläjäytystoimintaan soveltuvista alueista.

Yleiskaavan aikajänteellä mm. kantakaupunkiin on suunniteltu runsaasti maanalaisia hankkeita, joiden tieltä on irrotettava hyvin runsaasti kiviainesta. Tätä kiviainesta olisi niin taloudellisesti, kuin ympäristöhaittojen pienentämiseksi mielekästä käyttää meritäyttöihin syntypaikan lähellä sen sijaan, että sitä joudutaan kalliisti kuljettamaan kaupungin läpi kymmeniä kilometrejä varastoitavaksi tai käsiteltäväksi. Näinhän jouduttiin tekemään Länsimetron ensimmäisen osan loppuvaiheessa ja ympäristön kannalta haitallista rekkarallia on Länsimetron jatkeen työmaalla jouduttu edelleen jatkamaan.

Jotta kiviainesta voi käyttää täyttöihin, on merenpohja ensin ruopattava. Yleiskaavan täyttöjä salliva määräys helpottaisi vuosien käsittelyajan vaativien ruoppauslupien hakemista niin ajoissa, ettei jouduta Länsimetron tapaiseen tilanteeseen. Moni maanalaisista hankkeista suunnitellaan hyvin pitkälle valmiiksi ennen lopullista toteutuspäätöstä, mutta massiivinen kiven poisto alkaa nopeasti. Siinä vaiheessa on liian myöhäistä hakea tarvittavia ruoppaus- ja täyttölupia. Täyttöhankkeiden ulottuvuuden tarkempi suunnittelu olisi luontevaa tehdä yleiskaavan toteutussuunnitelman osana.

Yleiskaavan toteuttamisohjelma

Yleiskaavan laadinnan yhteydessä tehtävä toteutusohjelma luo edellytykset yleiskaavan suunnitelmalliselle toteuttamiselle. Toteutusohjelman perusteella tehtävät priorisoinnit alueiden välillä tulevat ohjaamaan asemakaavoituksen, maanhankinnan ja tontinluovutuksen tulevien vuosien resurssien käyttöä. Toteutusohjelma tulee kytkeä tiiviisti kaupungin investointiohjelmiin, jotta valittava alueiden toteutusjärjestys on realistinen.

Yleiskaavan toteuttamisohjelman valmistelussa tulisi tutkia ja edistää erityisesti lyhyen ja keskipitkän aikavälin asuntorakentamisen mahdollisuuksia. Toteutusohjelmassa tulisi tutkia tarkemmin asuntorakentamisen vaatimia välittömiä edellytysinvestointeja kaupungin kannalta sekä pyrkiä esittämään selkeitä vaiheittain toteutettavia asuntorakentamisalueita nimenomaisesti lyhyen ja keskipitkän aikavälin asuntotuotannolle. Toteutusohjelmassa tulisi ottaa huomioon kaavatalouden lisäksi asuntorakentamisen toteuttamiskelpoisuus myös tonttitalouden kannalta alustavin taloudellisin laskelmin, jotta alueiden toteutuksen realistisuutta voidaan arvioida.

Toteutusohjelma ja sen perusteella tehtävät priorisoinnit tulevat vaikuttamaan merkittävästi tulevien vuosien maanhankintaan ja edellyttää myös kaupungin harjoittamaan maapolitiikan kehittämistä. Maanhan-

kinnan luonne tulee todennäköisesti muuttumaan merkittävästi aiemmista vuosista, jolloin maanhankinta on keskittynyt pääasiassa suurempiin raakamaahankintoihin. Yleiskaavan toteuttamisen johdosta maanhankinta muuttunee pirstaleisemmaksi ja työläemmäksi. Lisäksi tulee arvioitavaksi, miten kaupunki voi maapoliittisin keinoin kustannustehokkaasti edistää rakentamista yleiskaavan ja toteutusohjelman osoittamilta painopistealueilla, kuten esimerkiksi asemanseuduilla ja täydennysrakentamisalueilla. Käytännössä tämä voi enenevässä määrin tarkoittaa myös rakennettujen kiinteistöjen ja vuokraoikeuksien hankintapainetta.

Lopuksi

Kiinteistölautakunta pitää yleiskaavaehdotuksen tavoitteita siinä esitetyt ratkaisuja pääosin kannatettavana. Yleiskaavan toteuttamiseen tulee kuitenkin liittymään merkittäviä taloudellisia ja muita haasteita, joiden vuoksi vaarana on, että yleiskaavassa osoitettu rakentamispotentiaali toteutuu vain osittain ja/tai ennakoitua huomattavasti hitaammin. Tämä tulee luomaan merkittäviä haasteita esim. tuleville vuosille asetettävien asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiselle ja kaupungin taloudelle.

Käsittely

11.02.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sole Molander: Korvataan kappale Aluerakentamiskohteet seuraavalla:

Lautakunta pitää myönteisenä, että yleiskaava pitää sisällään myös varauksia aluerakentamistyyppiselle asuntorakentamiselle. Tulevien vuosien asuntorakentamisen kannalta löytyy sopivia alueita ilman, että rakennetaan historiallisesti merkittävää ja virkistyskäytössä olevaa Tuomarinkartanon aluetta. Lentoliikenteelle toiminnallista Malmin lentokentän aluetta ei myöskään tule rakentaa.

Kannattaja: Olli Sademies

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kappale Aluerakentamiskohteet seuraavalla:

Lautakunta pitää myönteisenä, että yleiskaava pitää sisällään myös varauksia aluerakentamistyyppiselle asuntorakentamiselle. Tulevien vuosien asuntorakentamisen kannalta löytyy sopivia alueita ilman, että rakennetaan historiallisesti merkittävää ja virkistyskäytössä olevaa Tuo-

marinkartanon aluetta. Lentoliikenteelle toiminnallista Malmin lentokentän aluetta ei myöskään tule rakentaa.

Jaa-äännet: 6

Juha Hakola, Jasmin Hamid, Antti Hytti, Jouni Parkkonen, Erkki Perälä, Kirsi Pihlaja

Ei-äännet: 2

Sole Molander, Olli Sademies

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Timo Tossavainen

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi
Sami Haapanen, osastopäällikkö, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi
Ilkka Vähäaho, osastopäällikkö, puhelin: 310 37811
ilkka.vahaaho(a)hel.fi
Pasi Lehtiö, toimistopäällikkö, puhelin: 310 36448
pasi.lehtio(a)hel.fi
Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi
Pekka Saarinen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 64182
pekka.t.saarinen(a)hel.fi
Ilkka Aaltonen, johtava tonttiasiamies, puhelin: 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi
Miia Pasuri, johtava tonttiasiamies, puhelin: 310 34439
mii.pasuri(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 04.02.2016 § 25

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Lausunto

Liikuntalautakunta antaa seuraavan lausunnon Helsingin yleiskaavaehdotuksesta:

Liikuntalautakunta antoi lausunnon yleiskaavaluonnoksesta 15.3.2015.

Luonnosvaiheen esitykset ovat tämän lausunnon liitteenä.

Yleiskaavassa tulee huomioida, että viher- ja virkistysalueet ovat eheitä ja viheryhteydet jatkuvia. Asuinalueiden yhteyksien viherverkkoon tulee olla sujuvia ja välittömiä. Virkistykselle ja ulkoliikunnan suorituspaikoille sekä tilaa vieville liikuntamuodoille on varattava riittävästi tilaa sekä osoittaa niiden sijaintipaikat. Tilaa vievien liikuntamuotojen yhteyteen tulee liittää julkisia, kaikille avoimia tiloja ja reittejä. Eri kokoisille kenttäalueille on varattava tilaa asuntorakenteen tiivistämistavoitteista huolimatta. Uusien asuinalueiden liikuntapaikkojen rakentaminen on turvattu.

Vihersormet ja viherverkosto

Virkistysreitit kannattaa suunnitella ja toteuttaa katkeamattomiksi. Maankäyttöä muutettaessa mahdollisesti poistuvan tai katkeavan reitin tilalle tulee osoittaa korvaava reitti. Lähivirkistysalueet tulee kytkeä osaksi isompia virkistyskokonaisuuksia esimerkiksi viherväylillä, ulkoilureiteillä ja/ tai kävely- ja pyöräteillä.

Yleiskaavaselostuksessa todetaan viheryhteyksistä, niiden yhtenäisyydestä

ja jatkuvuudesta, että viheralueet tulee liittää luontevasti toisiinsa. Selostuksen mukaan yhteyden luonne voi vaihdella rakennetusta puistomaiseen

ja luonnonmukaiseen – tai tarvittaessa rakennetaan vihersiltoja ja viheralikulkuja. Lautakunta suhtautuu mainittuihin vihersiltoihin ja alikulkuihin epäillen. Niiden kustannukset voivat toteutusvaiheessa nousta niin korkeiksi, että suunniteltu yhteys jää toteuttamatta. Vihersilloilla ja –alikulkuilla ei myöskään saada aina riittävän leveitä ja toimivia viheryhteyksiä, jotta esim. talvisin hiihdon ja kevyen liikenteen yhteydet eivät menisi päällekkäin ja estäisi toisiaan.

Viherverkoston säilytys nykylaajuudessa on tärkeää, jottei lisärakentamisen

aikaansaama kulutuksen kasvu aiheuta jo ennestään runsaasti käytettyille viheralueille liian suurta kulutusta. Vihersormet ja niiden väliset viheryhteydet toimivat merkittävänä virkistys ja liikunta-alueina. Niitä pitkin kulkee pääosa seudullisista ja alueellisista ulkoilu- ja latureiteistä.

Keskuspuisto ja Pirkkola

Hämeenlinnanväylän varresta ja Kehä-I:n varresta, Pirkkolan liikuntapuiston

vierestä, on poistettu kantakaupunki-merkintöjä. Kuitenkin, jos Pirkkolan liikuntapuiston länsireunaa rakennetaan ehdotuksen mukaan, se

kaventaa oleellisesti Pirkkolan viheraluetta ja alueen virkistys- ja liikku-
mismahdollisuuksia.

Huomattava osa Pirkkolan länsireunaa on merkitty kaavamääräyksellä
C2 kantakaupunki. Aluetta kehitetään asumisen, kaupan ja julkisten
palvelujen, toimitilojen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Korttelitehok-
kuus tulee olla pääsääntöisesti yli 1,8. Tilanteessa, jossa pelkästään ta-
lot tulevat keskuspuiston puolelle ja kaupunkibulevardi ei toteudu, niin
alueelle tarvitaan toinen katuverkosto, joka leventää kantakaupunkimai-
sesti rakennettua aluetta ja lohkaisee näin ison osan keskuspuistoa.
Lautakunta ei puolla tällaista ratkaisua.

Keskuspuisto on oleellinen osa Helsingin viher- ja ulkoilualueiden ver-
kostoa. Lautakunta pitää tärkeänä, että Keskuspuistoa ei kavenneta,
eikä viheryhteyksiä katkaista. Pirkkolan kohdalle suunniteltua rakenta-
mista ei voida toteuttaa niin, että alueella voitaisiin säilyttää nykyiset
toiminnot. Esimerkiksi hiihtoladuille ei yleiskaavaehdotuksessa jää riit-
tävästi tilaa.

Liikuntapuistot, lähiliikuntapaikat ja sisäliikuntapaikat

Monilla liikuntaviraston toimialueilla yleiskaava poikkeaa merkittävästi
tuoreista, vastavalmistuneista asemakaavoista. Jotkut liikuntapuistot tai
niiden osat on merkitty asuntovaltaisiksi alueiksi, joita kehitetään ”pää-
asiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähi-
palvelujen käyttöön.” Tämä ei anna selkeää kuvaa liikuntapuistojen tu-
levaisuudesta,
eikä niiden säilyttäminen ei ole taattua. Lähiliikuntapaikat ja liikunta-
puistot tulee säilyttää, sillä niillä on tärkeä rooli sekä omalla alueellaan.
Uusilla asuinalueilla tulee tehdä varauksia ulkoliikunnalle.

Yleiskaavassa liikuntaan tarkoitettut alueet tulisi olla määritelty ja mer-
kitty
omilla merkinnöillään. Määritelmän tulee olla yksiselitteinen siten, että
se ei mahdollista liikuntaan tarkoitettun alueen ”nakertamista” tai muut-
tamista vähitellen muun toiminnon käyttöön.

Asuinalueiden palveluiden riittävyys tulee taata suunnittelussa ja toteu-
tuksessa. Toiminnallisesti monipuolinen elinympäristö pitää sisällään
perusliikuntapaikat, kuten lähiliikuntapaikat ja sisäliikuntatilat esimerkik-
si
koulujen yhteydessä.

Liikuntapalvelujen keskittämistä vain muutama suureen liikuntapuis-
toon
tulee varoa, jotta etäisyydet asuinalueilta palveluihin eivät kasva liian

suuriksi tai asuinalueiden omat palvelut jäävät kokonaan toteutumatta. Lähiliikuntapaikkojen ja liikuntapuistojen merkitys kasvaa entisestään yhdyskuntarakenteen tiivistyessä.

Esimerkiksi 1,6 hehtaarin Kivitorpankentän osoittaminen asuntovaltaisiksi alueeksi A2 sekä kantakaupungiksi C2 antaa sen kuvan, että tällä lähiliikuntakentällä ei ole tulevaisuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa, vaikka kentällä on suuri paikallinen merkitys lähikoulujen liikuntapaikkana. Tällaisten tärkeiksi koettujen lähiliikuntapaikkojen tulevaisuus tulisi turvata jo yleiskaavatasolla.

Lassilan liikuntapuisto (2,6 ha) ja Kannelmäen liikuntapuisto (2,6 ha) ovat molemmat merkitty asuntovaltaisiksi alueeksi A2. Jätkäsaaren liikuntapuisto (4,7 ha) on merkitty kantakaupungiksi C2, samoin Lauttasaaren liikuntapuisto (1,0 ha) ja Arabianrannan liikuntapuisto (2,8 ha). Jakomäen liikuntapuisto (2,8 ha) on yleiskaavassa lähikeskustaa C3. Yleiskaavaa tulisi muuttaa näiltä osin.

Luonnosvaiheen jälkeen on tapahtunut hyvääkin: Talin liikuntapuistossa Talin golf-kentälle on tehty sellaiset muutokset, että on mahdollista säilyttää golf-kenttä 18-reikäisenä ja Talin liikuntapuiston alueelta on muutettu asuntovaltaisen alueen A2-ruutuja 6 kappaletta viher- ja virkistysalueeksi.

Yleiskaavan viher- ja virkistysteemakartassa on esitetty liikuntapuistoverkosto 2050. Liikuntapuistoverkosto on esitetty puutteellisesti. Verkostoon tulisi lisätä ainakin seuraavat: Jätkäsaaren liikuntapuisto, Isonnevan liikuntapuisto, Kruunuvuorenrannan liikuntapuisto, Ison Kallahden liikuntapuisto, Heteniitynkenttä, Ojapuis-ton liikuntapuisto ja Pitäjänmäen urheilukenttä.

Liikuntalautakunta toivoo, että yleiskaavan jatkokehittämistarpeiksi nimetään tulevaan asukasmäärään suhteutettu lähiliikunta, liikuntapuistoja vihervirkistysverkko tarkastelu. Mitä tiiviimmäksi kaupunkirakenne muodostuu, sitä merkittävämpi ovat luonto-, viher- ja virkistysalueet. Olemassa olevien liikuntapalveluiden jatkuvuus tulisi turvata. Näiden palveluiden ja rakenteiden toteutukseen on käytetty merkittäviä taloudellisia panostuksia ja ne ovat monin paikoin kaupungissa muodostuneet

alueelliseksi identiteettitekijöiksi.
Tarvitaan seudullista tarkastelua ja toiminnallisen strategian luomista liikuntapalveluiden turvaamiseksi.

Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa että täydennysrakentamiskaavoissa löydetään tontteja myös sisäliikuntarakentamiselle.

Merelliset alueet ja palvelut

Yleiskaavan Merellinen Helsinki -teemakartassa on esitetty saariston virkistyskäyttömahdollisuuksien kasvu 2050 ja merellisen virkistyskäytön kehittämisen tavoitteet.

Lautakunta esittää Vartiosaaren ja Melkin säilyttämistä virkistysalueina ja näkee Vartiosaarelle luodun asuntovaltaisen osayleiskaavan purkamisen tärkeänä. Yleiskaavassa hahmoteltu asukasmäärältään kasvava kaupunki vaatii tulevaisuudessa useita virkistysaaria käyttöönsä. Merellisen Helsingin virkistysaarien riittävä määrä tulevaisuudessa takaa saarten luonnonarvojen säilymisen kulutuksen tasaantuessa useammille saarille.

Teemakartassa ymmärretään ja huomioidaan ansiokkaasti merialueen huollon tukikohtatarve, joka sekin kasvaa jatkossa huomattavasti saariston käytön lisääntyessä.

Yleissuunnitteluosaston selvityksessä Meri-Helsinki yleiskaavassa, rannikko, saaristo, meri ja satamatoiminnot (2014:15) liikuntavirastoa sivuaviksi jatkokehittämistarpeiksi esitettiin talvisäilytysalueiden seudullinen tarkastelu. Liikuntaviraston tilaama selvitys talvisäilytystarpeista on lähes valmis ja se tulee lähtemään virastoihin lausunnoille kuluvan kevään aikana. Jo nyt tiedetään, että venesatamien yhteyteen liitetty talvisäilytysalue on luonnollisin, toimivin ja tavoiteltavin ratkaisu. Kuitenkaan missään 2000-luvulla tehdyssä kaavassa ei ole päästy siihen, että talvisäilytys olisi ratkaistu kaava-alueella, vaan ratkaisuna on aina ”jonnekin toisaalle” sijoitettava veneiden talvisäilytysalue.

Erilaisten veneilyreitistöjen, satamien ja taukopaikkojen tulee olla sujuvasti saavutettavissa ja niiden määrän tulee olla riittävä. Venesatamavarauksissa kannattaa huomioida myös pysäköinti- ja talvisäilytysalueet.

Rastilan leirintäalue

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Ehdotusvaiheeseen verrattuna Rastilan leirintäalueen luona on kolme asuntovaltaista ruutua muutettu viher- ja virkistysalueeksi. Kuitenkin kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa erikseen, että Rastilan leirintäalueelle tulee selvittää korvaava paikka Helsingistä alueen jatkosuunnittelun yhteydessä. Samalla kaupunkisuunnittelulautakunta myös päätti, että aiemmin korvaavaksi leirintäalueen paikaksi osoitettu merellisen virkistys- ja matkailun alue Uutelan itärannalla muutetaan kokonaan virkistys- ja viheralueeksi.

Rastilan leirintäalue Helsinki on yksi Suomen viidestä leirintäalueesta, joka on luokiteltu viiden tähden leirintäalueeksi. Rastilan leirintäalue on mukailullisesti merkittävä toimija Helsingissä. Se on pääkaupunkiseudun ainoa ympärivuotisesti toimiva alue. Rastilan yöpymisvuorokausien keskiarvo viimeiseltä viideltä vuodelta on 98 000 yöpymistä vuodessa. Kysyntää on myös ympärivuotiselle pitkäaikaismajoitukselle. Rastila ei edes riitä palvelemaan kaikkia halukkaita. Yli 2000 matkailuajoneuvoa käännytetään pois tilanahtauden vuoksi.

Rastilan leirintäalueen ehdoton markkinointi- ja myyntivaltti on sijainti metroaseman välittömässä läheisyydessä. Leirintäalueen nykyinen sijainti on oleellinen toiminnan kannalta. Leirintäalueella yöpyvät jättävät kaupunkiin 8 milj. euroa vuodessa.

Liikuntavirasto on vuosina 2010 – 2014 investoinut noin 3 milj. euroa Rastilan leirintäalueeseen. Investoinnit on käytetty alueen rakentamiseen ja kehittämiseen, palvelutason parantamiseen, rakennusten ja alueiden kunnossapitoon sekä turvallisuuteen. Uuden leirintäalueen infan rakentaminen maksaisi liikuntatoimelle 20 milj.euroa. Liikuntatoimella ei tule olemaan varaa rakentaa uutta leirintäaluetta. 20 milj.euroa tarkoittaisi liikuntatoimen koko kahden vuoden investointibudjetin käyttöä vain ja ainoastaan uuden leirintäalueen rakentamiseen.

Yleiskaavaehdotusta tulisi muuttaa niin, että Rastilan leirintäalue säilyy nykyisessä käytössään ja laajuudessaan.

Tuomarinkylän kartanon alue

Tuomarinkylän kartanon alueen eteläpuolelta on muutettu 4 asuntovaltaisen alueen A3-ruutua virkistys- ja viheralueeksi. Yleiskaavaehdotuksessa on yhä esitetty Tuomarinkylän koirakeskuksen päälle lähikeskusta C3 sekä asuntovaltaista aluetta A2.

Koirakeskuksen nykyinen pinta-ala on yli 6 hehtaaria, eli 6 ruudun kokoinen

alue. Alue tulisi merkitä merkinnällä virkistys- ja viheralue. Yleiskaavaehdotusta tulisi muuttaa niin, että Tuomarinkylän kartanon alueella sijaitsevat koko ulkoilu-, hevos- ja koiraurheilun alue säilyy nykyisessä käytössään ja laajuudessaan.

Tuomarinkylän koirakeskus on ainoa suuret ulkonäyttely- ja vinttikoiratoiminnat mahdollistava keskus pääkaupunkiseudulla. Sitä käyttävät lähes kaikki pääkaupunkiseudun koirayhdistykset (60000 käyntikertaa vuodessa). Yleiskaavan astuessa voimaan tämä koiraurheilulle erittäin tärkeä alue olisi mahdollisesti uhattu. Jatkosuunnittelussa tulisi ratkaista miten radan mahdollinen siirto ja uusi asuminen voidaan tehdä niin, että koiraurheilualan siirto ei jää liikuntatoimen tehtäväksi.

Tuomarinkylän hevosurheilukeskukselle tulisi turvata riittävät tilavau-
raukset,
jotta alueen suunniteltu kehittäminen ei keskeytyisi. Eri selvityksissä Tuomarinkylä on todettu olevan sopivin suurelle hevosurheilukeskittymälle Helsingissä. Östersundomin kaavoitustyön yhteydessä ei ole myöskään löydetty tilaa, joka soveltuisi suurille hevosurheilutapahtumille, vaan on jälleen todettu, että hevosurheilukeskuksen paikka Helsingissä on Tuomarinkylä.

Merkittävä osa Malmin lentokentän alueesta on esitetty asuntovaltaiseksi alueeksi. Jos osa niistä alueista, jotka nyt ovat liikunta- ja virkistyskäytössä rakennetaan, heikentyy liikuntatarjonta merkittävästi ja alueen kokonaisvirkistysellinen taso laskee. On myös huomioitava, että Vantaanjoen tärkeimmän taimenpuron Longinojan latvavedet saavat alkunsa Malmin lentokentän ympäristöstä. Lautakunta on huolissaan, että kenttäalueen rakentaminen muuttaa Longinojan ekologista tasapainoa. Liikuntavirasto on ollut vahvasti mukana puroalueen kunnostustöissä mm. sorastamalla. Kunnostuksen tavoitteena on ollut taimenkan-
nan elvyttäminen ja koillishelsinkiläisten virkistysolosuhteiden parantaminen.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723
Matti Kuusela, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 87783

Liitteet

- 1 Yleiskaavaehdotuksen kartta, päivätty 6.10.2015, päivitetty Kslk:n 10.11.2015 päätöksen mukaiseksi
- 2 Yleiskaavaehdotuksen selostus: Kaupunkikaava - Helsingin uusi yleiskaava, päivätty 6.10.2015, päivitetty Kslk:n 10.11.2015 päätöksen mukaiseksi lisälehdellä
- 3 Teemakartta: Virkistys- ja viherverkosto 2050, 6.10.2015, päivitetty Kslk:n 10.11.2015 päätöksen mukaiseksi
- 4 Teemakartta: Joukkoliikenteen runkoverkko 2050, 6.10.2015
- 5 Teemakartta: Kaupunkiluonto, 6.10.2015
- 6 Teemakartta: Merellinen Helsinki, 6.10.2015, päivitetty Kslk:n 10.11.2015 päätöksen mukaiseksi
- 7 Teemakartta: Kantakaupunki, 6.10.2015

Käsittely

04.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tiina Sandberg: Tilanteessa, jossa pelkästään talot tulevat keskuspuiston puolelle ja kaupunkibulevardi ei toteudu, niin alueelle tarvitaan toinen katuverkosto, joka leventää kantakaupunkimaisesti rakennettua aluetta ja lohkaisee näin ison osan keskuspuistoa. Lautakunta ei puolla tällaista ratkaisua. Keskuspuisto on oleellinen osa Helsingin viher- ja ulkoilualueiden verkostoa. Lautakuntaa pitää tärkeänä, että keskuspuistoa ei kavenneta, eikä viheryhteyksiä katkaista.

Tämä kohtaa muutetaan kuulumaan:

Keskuspuisto on oleellinen osa Helsingin viher- ja ulkoilualueiden verkostoa. Lautakunta pitää tärkeänä, että Keskuspuistoa ei kavenneta, eikä viheryhteyksiä katkaista. Pirkkolan kohdalle suunniteltua rakentamista ei voida toteuttaa niin, että alueella voitaisiin säilyttää nykyiset toiminnot. Esimerkiksi hiihtoladuille ei yleiskaavaehdotuksessa jää riittävästi tilaa.

Kannattaja: Riku Ahola

Vastaehdotus:

Heimo Laaksonen: Merkittävä osa Malmin lentokentän alueesta on esitetty asuntovaltaiseksi alueeksi. Jos osa niistä alueista, jotka nyt ovat liikunta- ja virkistyskäytössä rakennetaan, heikentyy liikuntatarjonta merkittävästi ja alueen kokonaisvirkistysellinen taso laskee. On myös

huomioitava, että Vantaanjoen tärkeimmän taimenpuron Longinojan latvavedet saavat alkunsa Malmin lentokentän ympäristöstä. Lautakunta on huolissaan, että kenttäalueen rakentaminen muuttaa Longinojan ekologista tasapainoa. Liikuntavirasto on ollut vahvasti mukana puroalueen kunnostustöissä mm. sorastamalla. Kunnostuksen tavoitteena on ollut taimenkannan elvyttäminen ja koillishelsinkiläisten virkistysolosuhteiden parantaminen.

Kannattaja: Tiina Sandberg

Vastaehdotus:

Riitta Hämäläinen-Bister: Lausuntoon kirjataan luonnosvaiheessa 15.3. kirjatut asiat. Lisäksi kappale kolme poistetaan.

Vastaehdotus:

Riku Ahola: Lisätään lausuntoon:

Lautakunta esittää Vartiosaaren ja Melkin säilyttämistä virkistysalueina ja näkee Vartiosaarelle luodun asuntovaltaisen osayleiskaavan purkamisen tärkeänä. Yleiskaavassa hahmoteltu asukasmäärältään kasvava kaupunki vaatii tulevaisuudessa useita virkistysaaria käyttöönsä. Merellisen Helsingin virkistysaarien riittävä määrä tulevaisuudessa takaa saarten luonnonarvojen säilymisen kulutuksen tasaantuessa useammille saarille.

Kannattaja: Tiina Sandberg

Vastaehdotus:

Riitta Hämäläinen-Bister:

Lisäksi kappale kaksi ja kolme muotoillaan uudelleen:

Kappale 2: Liikuntalautakunta antoi lausunnon yleiskaavaluonnoksesta 15.3.2015. Luonnosvaiheen esitykset ovat tämän lausunnon liitteenä.

Kappale 3: Yleiskaavassa tulee huomioida, että viher- ja virkistysalueet ovat

eheitä ja viheryhteyksien jatkuvia. Asuinalueiden yhteyksien viherverkkoon

tulee olla sujuvia ja välittömiä. Virkistykselle ja ulkoliikunnan suorituspaikoille sekä tilaa vieville liikuntamuodoille on varattava riittävästi tilaa sekä osoittaa niiden sijaintipaikat. Tilaa vievien liikuntamuotojen

yhteyteen tulee liittää julkisia, kaikille avoimia tiloja ja reittejä.

Eri kokoisille kenttäalueille on varattava tilaa asuntorakenteen tiivistämistavoitteista huolimatta. Uusien asuinalueiden liikuntapaikkojen rakentaminen on turvattava.

Kannattaja: Jukka Järvinen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Tilanteessa, jossa pelkästään talot tulevat keskuspuiston puolelle ja

kaupunkibulevardi ei toteudu, niin alueelle tarvitaan toinen katuverkosto,

joka leventää kantakaupunkimaisesti rakennettua aluetta ja lohkaisee näin ison osan keskuspuistoa. Lautakunta ei puolla tällaista ratkaisua. Keskuspuisto on oleellinen osa Helsingin viher- ja ulkoilualueiden verkostoa. Lautakuntaa pitää tärkeänä, että keskuspuistoa ei kavenneta,

eikä viheryhteyksiä katkaista. Tämä kohtaa muutetaan kuulumaan: Keskuspuisto on oleellinen osa Helsingin viher- ja ulkoilualueiden verkostoa. Lautakunta pitää tärkeänä, että Keskuspuistoa ei kavenneta, eikä viheryhteyksiä katkaista. Pirkkolan kohdalle suunniteltua rakentamista ei voida toteuttaa niin, että alueella voitaisiin säilyttää nykyiset toiminnot. Esimerkiksi hiihtoladuille ei yleiskaavaehdotuksessa jää riittävästi tilaa.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Riku Ahola, Silja Borgarsdottir Sandelin, Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen, Lotta Kortteinen, Heimo Laaksonen, Heidi Ruhala, Tiina Sandberg, Seppo Siika-aho

Tyhjä: 0

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Merkittävä osa Malmin lentokentän alueesta on esitetty asuntovaltaiseksi alueeksi. Jos osa niistä alueista, jotka nyt ovat liikunta- ja virkistyskäytössä rakennetaan, heikentyy liikuntatarjonta merkittävästi ja alueen kokonaisvirkistysellinen taso laskee. On myös huomiotava, että Vantaanjoen tärkeimmän taimenpuron Longinojan latvavedet saavat alkunsa Malmin lentokentän ympäristöstä. Lautakunta on huolissaan, että kenttäalueen rakentaminen muuttaa Longinojan ekologista tasapainoa. Liikuntavirasto on ollut vahvasti mukana puroalueen kunnostustöissä mm. sorastamalla. Kunnostuksen tavoitteena on ollut tai-

menkannan elvyttäminen ja koillishelsinkiläisten virkistysolosuhteiden parantaminen.

Jaa-äännet: 1
Lotta Kortteinen

Ei-äännet: 6
Riku Ahola, Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen, Heimo Laaksonen, Heidi Ruhala, Tiina Sandberg

Tyhjä: 2
Silja Borgarsdottir Sandelin, Seppo Siika-aho

Poissa: 0

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Lisätään lausuntoon: Lautakunta esittää Vartiosaaren ja Melkin säilyttämistä virkistysalueina ja näkee Vartiosaarelle luodun asuntovaltaisen osayleiskaavan purkamisen tärkeänä. Yleiskaavassa hahmoteltu asukasmäärältään kasvava kaupunki vaatii tulevaisuudessa useita virkistysaaria käyttöönsä. Merellisen Helsingin virkistyssaarien riittävä määrä tulevaisuudessa takaa saarten luonnonarvojen säilymisen kulutuksen tasaantuessa useammille saarille.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9
Riku Ahola, Silja Borgarsdottir Sandelin, Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen, Lotta Kortteinen, Heimo Laaksonen, Heidi Ruhala, Tiina Sandberg, Seppo Siika-aho

Tyhjä: 0

Poissa: 0

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus:
Lisäksi kappale kaksi ja kolme muotoillaan uudelleen:
Kappale 2: Liikuntalautakunta antoi lausunnon yleiskaavaluonnoksesta 15.3.2015. Luonnosvaiheen esitykset ovat tämän lausunnon liitteenä.

Kappale 3: Yleiskaavassa tulee huomioida, että viher- ja virkistysalueet ovat eheitä ja viheryhteyksien jatkuvia. Asuinalueiden yhteyksien viherverkkoon tulee olla sujuvia ja välittömiä. Virkistykselle ja ulkoliikunnan suorituspaikoille sekä tilaa vieville liikuntamuodoille on varattava riittävästi tilaa sekä osoittaa niiden sijaintipaikat. Tilaa vievien liikuntamuotojen yhteyteen tulee liittää julkisia, kaikille avoimia tiloja ja reittejä. Eri kokoisille kenttäalueille on varattava tilaa asuntorakenteen tiivistämistavoitteista huolimatta. Uusien asuinalueiden liikuntapaikkojen rakentaminen on turvattava.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Riku Ahola, Silja Borgarsdottir Sandelin, Riitta Hämäläinen-Bister, Jukka Järvinen, Lotta Kortteinen, Heimo Laaksonen, Heidi Ruhala, Tiina Sandberg, Seppo Siika-aho

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723
Matti Kuusela, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 87783

Yleisten töiden lautakunta 02.02.2016 § 48

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Yleiskaavaehdotus on yleispiirteinen ja rohkean visionäärinen esitys tiivistyvän pääkaupungin maankäytön kehittämiseksi pitkällä aikavälillä.

Yleisten töiden lautakunnan lausunto yleiskaavaluonnoksesta on otettu osittain huomioon yleiskaavaehdotuksessa.

Eräiden teemakarttojen painoarvoa on lisätty mainitsemalla ne lainvoimaisen pääkartan kaavamääräyksissä. Teemakarttoja ja kaavamääräyksiä on täydennetty siten, että Kaupunkiluonto- ja Kulttuuriympäristöt -teemakartat ovat osittain oikeusvaikutteisia.

Natura 2000-verkoston kuuluvat alueet, luonnonsuojelualueet ja luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut luontotyypit sekä Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015 - 2024 esitetyt suojeltavaksi tarkoitetut alueet on merkitty Kaupunkiluonto-teemakarttaan oikeusvaikutteisina. Kulttuuriympäristöjä koskeva teemakartta on lisätty uutena kaava-aineistoon. Teemakartta on oikeusvaikutteinen valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY 2009-alueet) ja valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden osalta (Valtioneuvoston periaatepäätös 1995). Yleiskaavan merkinnöissä kuitenkin mainitaan, että kaikille alueille saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita. Luonto- ja kulttuuriympäristöissä tämä tulee toteuttaa ympäristön ehdoilla.

Pääkartan ja teemakarttojen välillä on edelleen joitain ristiriitoja. Yleiskaavan voimassa olon aikana teemakarttoja on syytä päivittää tarvittaessa ja niiden pohjalta kannattaa myös tehdä tarkempaa yleissuunnittelua, jotta katu- ja viherverkosto sekä tekninen huolto pystytään ottamaan johdonmukaisesti huomioon detaljikaavoituksessa.

Yleiskaavatyön rinnalla laaditaan yleiskaavan toteuttamishjelmaa. Rakennusvirasto pitää tärkeänä eri hallintokuntien yhteistyötä toteuttamishjelmatyössä.

Yleiskaavaa varten on tehty laajasti erillisiä ja vaihtelevan tasoisia, erityäin ansiokkaitakin selvityksiä. Kuitenkin eräät niistä, esimerkiksi ”Helsingin keskeisimmät maankäytön muutosalueet” ja kaupunkibulevardiselvitykset ovat osin varsin futuristisia ja paikoin ristiriidassa yleiskaavaehdotuksen tai sen liitekarttojen kanssa.

Kulttuurihistorialliset ympäristöt

Uusi teemakartta kulttuuriympäristöistä täydentää hyvin yleiskaavan pääkarttaa. Suomenlinnan maailmanperintökohde on merkitty yleisten töiden lautakunnan esityksen mukaisesti oikeusvaikutteiseen pääkarttaan. Valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen ympäristöjen ja maisema-alueiden osoittaminen oikeusvaikutteisina on merkittävä parannus yleiskaavaan ja korostaa näiden alueiden merkittävyyttä ja asemaa.

Yleiskaavakartassa esitetyt rakentamisalueet ovat osin ristiriidassa edellä mainittujen aluerajausten kanssa. Oikeusvaikutteisuuden tulkin-
taa joudutaan käymään jatkossa mm. Tuomarinkylän kartanon ja Torp-
parinmäen pohjoisosan viljelyalueiden kaltaisilla kohteilla, joissa säily-
tettävään kulttuuriympäristöön on osoitettu uutta maankäyttöä.

Helsingin keskeisten imagotekijöiden, kuten kulttuurihistoriallisten arvo-
jen suojeleminen, on varmistettava suojeleusmakaavoilla. Alueisiin kohdis-
tuu monenlaista käyttöpainetta, ja kaavaa tarvitaan turvaamaan arvojen
säilyminen. Odoteltaessa toteutusta ohjaavia asemakaavaratkaisuja tu-
levaisuudeltaan epävarmojen alueiden ja toimintojen ylläpito ja kehittä-
minen jäävät pakostakin vähälle rahoitusvajeen vallitessa.

Liikennetkaisu

Joukkoliikenteen runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poi-
kittaisilla yhteyksillä mahdollistaa Helsingin kaupungin väestön sekä lii-
kenteen kapasiteetin kasvun. Toimiva liityntäpysäköinti ja sujuvien
vaihtoyhteyksien kehittäminen lisäävät joukkoliikenteen houkuttelevuut-
ta ja toimivuutta.

Erikoiskuljetusten reitit tulee ottaa suunnittelussa huomioon.

Esitetyssä liikennejärjestelmässä haastavinta on rahoitus. Helsingin st-
rategiaohjelmassa linjattujen taloustavoitteiden ja tällä hetkellä heikon
julkisen talouden näkymien takia moni hanke on vaarassa jäädä suun-
nitteluasteelle. Tehdyt investoinnit tarvitsevat ylläpitoa, joka myös kärsii
rahoitusvajesta.

Kaupunkibulevardit

Yksi yleiskaavan merkittävimmistä muutoskohteista on kantakaupunkiin
ulottuvien maanteiden ja pääväylien muuttaminen kaupunkibulevar-
deiksi. Osa Kehä I:n sisäpuolisista pääväylistä on nyt Liikenneviraston
hallinnassa. Väylien muuttaminen kaupungin omistamiksi kaduiksi ai-
heuttaa suuren haasteen investointi- ja käyttötaloudelle. Väylät ja niihin
liittyvät sillat ja monet muut rakenteet täytyy peruskorjata tai rakentaa
uudestaan katujen laatustandardien ja suunnitteluperiaatteiden mukai-
sesti.

Rakennusoikeuden lisäyksellä voidaan kattaa osa väylien muutosin-
vestoinneista, mutta ylläpitokustannusten kattamiseen sillä ei ole suo-
raa vaikutusta. Kunkin väylän hallinnoinnin muuttamista tulee aina tar-
kastella erikseen.

Kaupunkibulevardien sekä muun kaupungin liikenteellinen toimivuus tu-
lee varmistaa hyvällä suunnittelulla sekä lisäämällä joukkoliikenteen ja

muiden kestävien liikennemuotojen toimivuutta ja houkuttelevuutta. Logistiikan kehittäminen on tärkeää elinkeinoelämälle, jotta talouskasvu elpyisi. Kaupungin liikennejärjestelyiden tulee taata sujuva joukko-, jakelu- ja muu ajoneuvoliikenne, jalankulku, pyöräily sekä toimiva logistiikka ja elinkeinoelämän kuljetukset.

Ilmanlaatu- ja meluhaittojen minimointi tulee olemaan haaste tiivistyvässä ja kasvavassa kaupungissa. Meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun vaikuttaviin asioihin on kiinnitettävä erityistä huomiota jatkosuunnittelussa, asemakaavoituksessa ja tarkemmassa suunnittelussa.

Kaupunkibulevardien rakennetekniset selvitykset on tehty rakennettavuuden näkökulmasta. Selvityksissä ei ole otettu huomioon rakenteiden ylläpidettävyyttä eikä ratkaisua omistajuuteen, vaikka nämä ovat keskeisiä elinkaarikustannuksiin ja kaupunkirakenteen toimintaan vaikuttavia asioita. Rakennerratkaisua tehtäessä pitää määrittää myös omistajuus, jotta taataan ylläpidettävyyttä. Tunnelirakenteiden tullessa peruskorjausikään kohdataan helposti ongelmia, mikäli kannella ja sen yläpuolisella kiinteistöllä on eri omistaja. Kustannusten jako voi olla hankalaa kyseisessä tilanteessa. Myös esimerkiksi vesivuodot aiheuttavat helposti kiistoja ja korvausvaatimuksia.

Yleisten alueiden alle tehtävien rakenteiden suunnitteluohjeet (rakennusvirasto, katu- ja puisto-osasto 2013) on tärkeä ohje rakenteiden suunnittelussa. Ennen tällaisten kohteiden asemakaavoituksen käynnistymistä tulee olla yhteydessä rakennusviraston asiantuntijoihin. Yleisen alueen käytettävyyttä ei saa heikentää sen alle rakennettavilla tiloilla. Myöskään alueen kunnossapito ei saa vaikeutua tai sen kustannukset nousta. Rakentajan ja kaupungin väliset sopimukset vastuista sekä yllä- ja kunnossapitorajoista tulee tehdä ennen luvan myöntämistä yleisen alueen alle rakentamiseen.

Pyöräliikenne ja jalankulku

Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelmassa esitetyn liikennemuotojen priorisoinnin mukaisesti kaupungissa panostetaan ensisijaisesti jalankulun ja pyöräliikenteen edistämiseen, tämän jälkeen joukkoliikenteeseen, kuljetuksiin ja jakeluliikenteeseen ja viimeisenä yksityisautoiluun. Kaikkien liikennemuotojen tulee toimia sujuvasti osana liikennejärjestelmää tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Baanasuunnitelmien lisäksi on tärkeää kiinnittää huomiota pyöräliikenteeseen liittyvän muun infran (mm. väylät, pyöräpysäköinti) tilavarauksiin ja sujuvuuteen, kunnossapitoa unohtamatta.

Kustannuksista

Yleisten alueiden rakentamis- ja ylläpitokustannukset nousevat merkittävästi nykyisestä johtuen muun muassa maanteiden muuttamisesta kaupungin kaduiksi eli kaupunkibulevardeiksi ja tunnelien ja siltojen rakentamisesta sekä uusimisesta. Yleiskaavassa on esitetty kaupunkibulevardeja yhteensä noin 40 km. Nykyisellä kymmenvuotiskaudella vuosittainen katualueiden investointien määräraha on 100 - 140 miljoonaa euroa.

Yleiskaavan mukaisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän toteuttamisen Helsingin kaupungille aiheuttamat kokonaiskustannukset ovat arvioinnin perusteella tarkasteluajanjaksolta (2015 - 2050) 11 miljardia euroa, joista 40 % aiheutuu kaupunkibulevardien toteuttamisesta. Yleiskaavassa esitetyistä hankkeista ei pystytä toteuttamaan nykyisen investointikaton raameissa eikä rakennuttamiseen nyt osoitetun henkilöstön voimin. Myös katujen ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon rahoitus- ja henkilöstötarve kasvaa voimakkaasti.

Yhteishankkeista, joiden kokonaiskustannus on 1,8 miljardia, kaupungin osuus ei ole vielä tiedossa. Rakennusvirastolle tulevia kustannuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida, sillä päätöksiä muun muassa suurista yhteishankkeista, kuten Pisararata, ei ole tehty.

Tekninen huolto, lumilogistiikka

Rakennusvirasto on laatinut kaksi alustavaa tarkastelua yhdyskuntateknisen huollon aluetarpeista yleiskaavan tarkastelujänteellä:

- Helsingin kaupungin rakennusvirasto 16.9.2015. Rakentamisen ja ylläpidon teknisen huollon alueet - massojen kierrätysalueet, lumen varavastaanottoaikat ja varikot 2050.
- Helsingin kaupungin rakennusvirasto 18.8.2015. Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2015.

Nämä selvitykset on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksen liitemateriaalissa. Kaavaehdotuksen jälkeen käynnistyvät jatkosuunnittelu ja lyhyemmän tähtäimen toimenpidesuosituksen tekeminen.

Teknisen huollon verkoston eli massojen kierrätysalueiden, lumen vastaanottoaikkojen ja varikoiden tilavarausten tavoitteena on resurssitehokkuuden parantaminen eli rakentamiseen ja ylläpitoon liittyvien kuljetusten sekä materiaalitehokkuuden tehostaminen.

Maankäytön suunnittelussa on huomioitava esirakentamisprosessi eli kokonaisvaltainen alueiden rakentamiskelpoiseksi saattaminen. Tämä mahdollistaa esirakentamisen aloittamisen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tällä on merkittävä vaikutus niin alueiden taloudelliseen toteuttamiskelpoisuuteen kuin resurssitehokkuuteen.

Hulevesien hallinta ja tulviin varautuminen

Yleiskaavaehdotukseen on aiheellisesti lisätty tulviin varautumista ja hulevesien hallintaa koskeva yleismääräys. Yleiskaavatyössä tulee vielä perusteellisemmin tarkastella ilmastonmuutoksen sopeutustoimia. Keskeiset tulvareittivaraukset tulee selvittää ja varmistaa yleiskaavassa määräyksellä, jotta ne voidaan jatkossa merkitä tarkemmin asemakaavoihin.

Yleiskaavaehdotuksessa esitetään nykyisen kaupunkirakenteen merkittävää tiivistämistä. Hulevesien hallintaan tarvitaan riittävästi katutilaa ja paikallisia viheralueita, jotta hulevesien ja lumen asianmukainen käsittely ja hallinta on mahdollista. Perustettaessa uutta kantakaupunkimaista miljöötä ja erityisesti tiivistettäessä vanhoja alueita, syntyy ongelmia sekä kustannuksia, ellei eri toimintojen tilatarpeita huomioida riittävästi.

Hulevesien hallinnan kannalta on edullisempaa rakentaa korkeampia rakennuksia ja väljempää katutilaa kuin erittäin tiivistä matalaa kaupunkirakennetta kapein kaduin. Katutilan käytöstä kilpailevat jalankulkijat, pyöräilijät, julkinen liikenne, henkilöautot, pysäköintipaikat, hulevesirakenteet, tulvareitit, istutukset ja lumitilaraive. Lisäksi maanalaiset johdot ja viemärit vaikuttavat maanpäällisiin rakenteisiin. Ilmastonmuutoksen tuomat ilmiöt sade- ja lumitilanteissa pitää myös ottaa huomioon.

Riittävän leveään katutilaan mahtuu myös puustoa ja viherkaistale, johon voi tarvittaessa rakentaa hulevesiä hidastavia ja vettä puhdistavia biosuodatuspainanteita. Puiden väliin sijoitettavat pysäköintipaikat voidaan rakentaa vettä läpäisevästä materiaalista. Riittävä väljyys mahdollistaa myös kustannustehokkaan huollon.

Asuntovaltaisten alueiden kaavamerkinnoissä on mainittu puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden kehittäminen näiden alueiden sisällä. Paikalliset pienet viheralueet toimivat hyvin hulevesien hallinnassa. Pienten valuma-alueiden hulevedet voitaisiin tarvittaessa ohjata ja käsitellä hallitusti ja maisemaa rikastuttavasti näillä alueilla, jos muuta tulvareittiä alueella ei ole. Tällaisten alueiden puute tai katoaminen lisää hulevesitulvariskejä.

Yleiskaavassa on esitetty rakentamista myös tulvavaara-alueille. Esimerkkinä voidaan mainita Viikintien pohjois- ja eteläpuolelle sijoittuvat asuntovaltaiset alueet. Erityisesti tien eteläpuolelle sijoittuva rakentaminen on tulvavaara-alueella. Alue on myös Vanhankaupunginlandan Natura-alueen puskurialuetta ja osa kansainvälisesti arvokkaaksi luokiteltua lintualueita (IBA). Rakentamisesta on tältä osin syytä luopua.

Virkistys- ja viheralueista

Viheralueverkostosta yleistä

Viheralueverkosto on esitetty yleiskaavaehdotuksen pääkartassa kahdella aluemerkinällä: virkistys- ja viheralue, merellisen virkistykseen ja matkailun alue. Lisäksi tärkeitä viheryhteyksiä on osoitettu vihreällä katkoviivalla.

Virkistys- ja viherverkosto 2050 -teemakartalla on esitetty tärkeimmät virkistysalueet ja niiden väliset yhteydet. Kaupunkiluonto-teemakarttaan on merkitty metsäverkoston ohella luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät niittyverkosto ja pienvesien muodostama siniverkosto. Metsäverkoston ydinalueet ja merkittävimmät yhteydet on osoitettu, mutta niitty- ja siniverkostosta ne puuttuvat. Yleiskaava jättää pitkälti jatkosuunnittelussa ratkottavaksi kuinka Helsingin virkistykselliset ja ekologiset arvot turvataan tulevaisuudessa.

Virkistys- ja viheralueiden kaavamääräyksiä on täydennetty onnistuneesti metsäisten viheralueiden osalta. Täydennetyin kaavamääräyksen mukaan virkistys- ja viheralueiden kehittämisessä tulee ottaa huomioon yleiskaavan teemakartalla esitetty metsäverkosto ja säilyttää verkoston metsäinen luonne. Kaavamääräys korostaa Helsingin monimuotoisten ja virkistyskäyttöarvoltaan ainutlaatuisien kaupunkimetsien merkitystä viheralueverkoston osana.

Luonnonsuojelualueiden, Natura-alueiden ja Helsingin uudessa luonnonsuojeluohjelmassa 2015 - 2024 esitettyjen alueiden esittämien oikeusvaikutteisina Kaupunkiluonto-teemakartassa turvaa näiden alueiden arvojen säilymistä.

Yleiskaavakarttaan merkityt viheryhteydet ja rantaraitti sekä Virkistys- ja viherverkosto 2050 -liitekarttaan merkityt poikittaiset viherlinjat ja sisälahtia kiertävät rantareitit ovat erittäin tärkeitä yhteyksiä viheralueverkostossa. Sisälahtia kiertävät rantareitit on mainittu vain liitekartan merkinnöissä. Ne tulee ottaa yleiskaava-aineistossa ponnekkaammin esille ja niiden yhteydet yleiskaavaan merkitylle rantaraitille on turvattava. Viherlinjat tulee merkitä yleiskaavan pääkarttaan vastaavasti kuin baanaverkko, jotta niiden toteutuminen varmistetaan. Samalla tulee tarkistaa liitekartan viherlinjojen ja yleiskaavaan merkittyjen viheryhteyksien suhde. Ne on nyt esitetty osittain yhtenevinä ja paikoin eri kohdissa. Eroja on muun muassa Pasilassa ja Kuninkaantammen alueella.

Viherlinjoista ja -yhteyksistä, rantaraitista sekä sisälahtia kiertävistä ulkoilureiteistä kannattaa jatkossa tehdä yleissuunnitelmia otettavaksi huomioon asemakaavojen laadinnassa ja yleisten alueiden suunnittelussa. Viheralueverkoston jatkuvuudesta ja laadusta on huolehdittava, sillä kapenevien vihersormien ja pienempienkin viheralueiden sekä vi-

heryhteyksien merkitys virkistysalueina kasvaa, ja ne joutuvat kestä-
mään suurta käyttöä.

Viheralueiden toteutustarve ja kustannukset

Yleiskaavan vaikutusta viherrakentamistarpeeseen voidaan arvioida
vain yleispiirteisesti. Uuden kaupunginosapuiston tarve on esitetty tee-
makartassa Pohjois-Pasilaan, Tuomarinkylään ja Malmin lentokentän
alueelle.

Täydennysrakentamisen yhteydessä vanhoilla alueilla pyritään paran-
tamaan yleisten alueiden laatua. Uusien tiiviiden asuinalueiden sisään
jäävät puistot on rakennettava laadukkaiksi ja kestäviksi. Kasvavassa
kaupungissa toiminnallisten virkistysalueiden tarve kasvaa. Osa täy-
dennysrakentamisesta sijoittuu nykyisille rakennetuille viheralueille, joi-
den toiminnot usein siirtyvät toisaalle. Hulevesijärjestelyt muuttavat joi-
takin luonnonmukaisia viheralueita, mutta samalla saadaan mahdolli-
suus kehittää monimuotoisia pienvesiympäristöjä.

Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnissa puistojen ja virkisty-
saluuden rakentamiskustannuksiksi vuosina 2015 - 2050 on arvioitu
kaupunkibulevardien vaikutusalueilla 90 miljoonaa euroa, Malmin lento-
kenttäalueella 40 miljoonaa euroa ja täydennysrakennettavilla ja muilla
alueilla 85 miljoonaa euroa; yhteensä 215 miljoonaa euroa. Ylläpitokus-
tannuksiksi on arvioitu kaupunkibulevardien vaikutusalueella 245 mil-
joonaa euroa. Laskelmien osuvuutta on vaikea arvioida yleiskaavan
suurpiirteisyyden vuoksi. Toteutusohjelmaa laadittaessa kustannusar-
viot tulee vielä tarkistaa ottaen huomioon se, että kaupungin tiivisty-
essä kestäviksi rakennettavien ja intensiivisesti hoidettavien viheralueiden
osuus kasvaa. Myös luonnonmukaisilla alueilla kustannukset kasvavat
ulkoilukäytön kasvun myötä.

Nykyisellä kymmenvuotiskaudella rakennusvirastolla on käytettävissä
viheralueiden investointeihin vuosittain 8 - 11 miljoonaa euroa. Lukuun
sisältyvät myös nykyisten aluerakentamiskohteiden viherrakentamisen
kustannukset.

Viheralueverkoston ekologinen aspekti ja luonnon monimuotoisuus

Yleiskaavaehdotuksessa esitetyt vihersormet turvaavat pääosin kau-
punkiluonnon ekologisen kytkeytyneisyyden. Luonnon monimuotoisuu-
den turvaamisen kannalta keskeiset viheryhteydet sijoittuvat Keskus-
puiston, Vantaanjoen varren, Viikki-Kivikon ja Uutela-Vuosaaren alueil-
le. Nykyiset yhteydet heikkenevät merkittävästi niin kutsutun Länsisor-
men ja Itä-Helsingin kulttuuripuiston vihersormien osalta. Vartiokylän-
lahden yhteys Vartiosaaren kautta Jollakseen heikkenee tai jopa katke-
aa, jos Vartiosaari rakentuu. Erityisen ongelmalliseksi tässä suhteessa

todettu Vartiosaari on poistettu yleiskaavatarkastelusta tekeillä olevan osayleiskaavan perusteella. Lisäksi osa muista ekologisista yhteyksistä kapeutuu, ja rakennetun ympäristön reunavaikutus ja lisääntyvä ulkoilukäyttö heikentävät luonnonympäristön olosuhteita. Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä.

Ekologista kytkeytyneisyyttä voidaan turvata säilyttämällä luonnonmuokaista kasvillisuutta, kosteikkoja ja muita luonnonbiotooppeja sekä kehittämällä ja uudistamalla niitä niin, että eliöiden elinympäristöt ja leviämisreitit säilyvät.

Täydennysrakentamisen ja uusien joukkoliikennereittien vaikutukset kaupunkiluontoon tulevat olemaan paikallisesti suuria. Rakentaminen ja lisääntyvä virkistyskäyttö vähentävät alkuperäisten elinympäristötyyppien pinta-alaa. Haitallisia vaikutuksia kohdistuu muun muassa Ramsinniemeen, Vartiosaareen, Mustavuoreen, Vartiokylänlahden ympäristöön, Malmin lentokentän viheralueisiin sekä Viikin pelloille ja niityille.

Saaristo on Helsingin alkuperäisen lajiston kannalta merkittävintä aluetta. Kaavan toteutuminen saaristossa saattaa muuttaa herkimpien lajien elinoloja merkittävästi. Rakentamisella voi kuitenkin olla myös positiivinen vaikutus saariston kulttuurisidonnaisten elinympäristöjen umpeenkasvun pysäyttämisessä, mikäli saaristoluonnon hoitoon voidaan osoittaa riittävät resurssit.

Luonnonsuojelualueet ja metsäverkosto

Luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 mukaisesti yleiskaavaehdotuksessa esitetään oikeusvaikutteisella kaavamerkinnällä suojeltavaksi 47 luonnonsuojelualueutta. Ohjelman toteutuessa luonnonsuojelualueiden pinta-ala kaksinkertaistuu 666 hehtaarista 1318 hehtaariin. Erityisesti uusien metsäisten suojelualueiden määrä kasvaa.

Metsäiset luonnonsuojelualueet ovat osa metsäverkostoa. Luonnonsuojeluohjelman yhteydessä laadittiin metsäverkostaselvitys tärkeimmistä metsällisistä yhteyksistä eli kytkeytyneistä metsäalueista ja metsäisistä ydinalueista. Nämä on kuvattu yleiskaavaehdotuksen Kaupunkiluonto-teemakarttaan.

Tärkeimmät metsäverkoston yhteydet sijoittuvat vihersormien alueille. Metsäverkoston reuna-alueiden rakentuminen ja lisääntyvä käyttö tulevat heikentämään metsäalueiden luonnon monimuotoisuutta, kuntoa ja kestävyyttä. Haittoja voidaan vähentää hoitamalla metsäalueita kaupunginhallituksen vuonna 2010 hyväksymien Luonnonhoidon linjaustavoitteiden mukaisesti. Viher- ja virkistysalueiden kehittäminen virkistys-

ulkoilu-, liikunta-, luonto-, ja kulttuurialueina edellyttää myös metsien laadusta ja käytöturvallisuudesta huolehtimista.

Kaupunkiluonto-teemakartan nykyiset ja kehitettävät metsäverkostoyhteydet sekä kaupunkiekologiset yhteydet sijoittuvat osin samoihin kohtiin. Kuitenkin tällaisia tärkeitä yhteyksiä on merkitty yleiskaavaan heikosti, sijainniltaan ohjeellisina viheryhteyksinä voimakkaasti täydennysrakennettavilla alueilla. Esimerkkeinä voi mainita viheryhteydet Kaarelan Hakuninmaanpuistossa, Maunulan ja Oulunkylän välisessä Krämerinpuistossa ja Suursuonpuistossa sekä Viikin ja Myllypuron välisellä metsäisellä alueella. Metsäverkoston luonne tulee turvata viheralueverkoston jatkosuunnittelussa eikä näitä ekologisesti tärkeitä alueita pidä muuttaa rakennetuiksi puistoiksi.

Keskuspuisto ja Helsinkipuisto

Teemakarttaa ”virkistys ja viherverkosto” on täydennetty luonnosvaiheen jälkeen merkitsemällä siihen Keskuspuisto ja Helsinkipuisto ja toteamalla, että niiden yhtenäisyys turvataan.

Keskuspuisto on Helsingin tärkein ja laajin virkistys- ja viheralue ja keskeinen osa metsäverkostoa. Se täytti toissa vuonna 100 vuotta ja sen rakentamiselta on pidättäytytty tähän saakka voimassa olevien asemakaavojen sekä vuonna 2006 laadittujen Keskuspuiston suunnitteluperiaatteiden mukaisesti. Keskuspuisto on myös Uudenmaan kulttuuriympäristöselvityksessä 2012 osoitettu merkittävä kulttuuriympäristökohde.

Esitetyt kaupunkibulevardiin liittyvät korttelit Hämeenlinnanväylän varressa kaventavat Keskuspuiston länsireunan metsä- ja niittyalueita Pirkkolan, Maunulan ja Kivihaan kohdalla, ja metsäalueen ekologinen arvo heikkenee. Kapeneva metsäinen yhteys ei enää tarjoa luonnonvaraiselle metsäkasvillisuudelle ja -linnustolle ja muulle eläimistölle turvaa. Suuri haitta rakentamisesta aiheutuu Maunulan uurnalehdon länsipuolella luonnonmukaisen metsäisen pohjois-eteläsuuntainen yhteyden kavetessa alle puoleen nykyisestään. Kyseisessä kohdassa virtaa ekologisesti tärkeä Maunulanpuro. Tilannetta hankaloittaa se, että samassa maastokäytävässä tulee säilyttää tai toteuttaa myös ulkoilureitit. Yhtä haitallisesti kapenee yhteys Pirkkolan uimahallin länsipuolisessa metsässä, jossa risteää runsas ulkoilureitistö. Keskuspuiston viheryhteys itään kapenee Metsäläntien pohjoispuolelle esitetyn rakentamisen takia. Pasilan ja Kivihaan kohdalla Keskuspuistonraittiin rajautuva rakentaminen säilyttää raitin sekä pieneläinten hautausmaan, mutta kaventaa jo muutenkin kapeaa Keskuspuiston metsää. Yleiskaavan luonnosvaiheen jälkeen kyseisistä kohdista poistettiin yksittäisiä rakentamispikseleitä, mutta kaavaehdotus ei ole Keskuspuiston ulkoiluympä-

ristön arvojen, metsäverkoston ja ekologisen yhteyden suhteen juuri-
kaan parempi.

Laakson kohdalla oleva pikaraitiotievaraus katkaisee maantasossa kul-
kiessaan viheryhteyden.

Keskuspuiston rakentamisesta tulee luopua ja säilyttää se edelleen vir-
kistys- ja viheralueena. Keskuspuiston reunan rakentamista on perus-
teltu sillä, että se suojaisi ulkoilualuetta melulta. Sama suojavaikutus
saadaan kriittisiin kohtiin sijoitetuilla melusteilla.

Helsingipuiston muuttamisesta kansalliseksi kaupunkipuistoksi on tehty
useita aloitteita, mutta Helsingin kaupunki on halunnut kehittää puistoa
kaavoituksen keinoin vastaamaan kansallisen kaupunkipuiston kritee-
rejä. Helsingipuiston kehittäminen ja resursointi tarvitsee pikaisesti
tuekseen tarkempaa maankäytön suunnittelua, jottei alue taantuisi
maankäytön päätöksiä odoteltaessa.

Kaupungin kannattaa panostaa erityisesti Vanhankaupunginlahden ym-
päristön kehittämiseen. Alueella on maisemallisesti, ekologisesti ja kult-
tuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja sen merkitys virkistysalueena
kasvaa. Lahden ympäristöön on rakennettu ja rakennetaan paljon uutta
asutusta.

Helsingipuiston yleissuunnitelmassa Vantaanjoen länsipuolista ranta-
aluetta on esitetty kehitettäväksi rauhallisena, puutarhamaisia kohteita
yhdistävänä reittinä. Vielä rakentamattomana säilyneet Oulunkylän kar-
tanon maat Itsenäisyydenpuiston kohdalla ovat maisemallisesti ja kult-
tuurihistoriallisesti arvokkaita ja niitä voidaan kehittää merkittävänä
puistokohteena. Yleiskaavassa alueelle on kuitenkin merkitty erittäin
paljon rakentamista. Rakentamisen määrää tulee vielä tarkistaa ja su-
pistaa niin, että maisemallisesti arvokas alue paremmin säilyy osana
keskeistä viheralueverkostoa.

Merellinen Helsinki

Saaristo ja Helsingin merellisyys virkistys- ja matkailupalveluineen on
nostettu yleiskaavassa omaksi teemakseen. Erityisen hyvin on osoitet-
tu tarve kehittää saaristoa monipuolisesti muun muassa virkistysaluee-
na, matkailullisena nähtävyytenä, loma-asutusalueena ja jopa pysyvän
asutuksen kehittämiseksi saariston ainutlaatuista luontoa unohta-
matta.

Melkin saari on arvokas virkistysalueena. Sitä ei tule osoittaa rakenta-
miseen.

Saaristoliikenteen lisääminen ja yhteydet eri saariin ovat matkailun ja virkistykseen kannalta tarpeellisia. Pikaraitiotie, niin sanottu saaristoratikka on suuri tulevaisuuden hanke. Mikäli pikaraitiotie rakentuu, muuttaa se ratkaisevasti Vartiosaaren ja Ramsinniemen alueita. Nykyiset pääosin virkistys- ja loma-asutuskäytössä olevat alueet muuttuvat asuin- ja työpaikkavaltaisiksi alueiksi.

Helsingin sisäsaariston vyöhykkeen keskeiset lahdet Iso-Huopalahti, Vanhankaupunginlahti ja Vartiokylänlahti muodostavat kukin omaleimaisen virkistysympäristönsä, joihin Helsingin vihersormet päättyvät. Sisälahtien kehittäminen toiminnallisina ja visuaalisina kokonaisuuksina on kannatettava ajatus. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon merellisten julkisivujen näkymisen lisäksi kunkin lahden ominaispiirteet sekä luonto- ja maisemalliset arvot.

Helsingin kaupungin omistamaa Varsasaarta (Espoon saaristossa) ja osia Granön saaresta (Sipoon saaristossa) ei ole merkitty merelliseen teemakarttaan muualla sijaitsevana virkistysaarena.

Teemakartan selityksiin tulee lisätä huomio arvokkaista saariston kulttuuriympäristöistä esimerkiksi viittaamalla uuteen Kulttuuriympäristöteemakarttaan samaan tapaan kuin luonnonsuojelualueista ja Natura 2000-verkoston kuuluvista alueista Kaupunkiluonto-teemakartalla tehdään.

Santahaminan saari on merkitty puolustusvoimien alueeksi. Määräyksessä todetaan että, jos puolustusvoimien toiminta siirtyy alueelta pois, osoitetaan alue asumisen, kaupan, julkisten palvelujen, toimitilojen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen käyttöön. Santahaminassa on merkittäviä luonto- ja kulttuuriarvoja, joten kaavamerkintään tulee lisätä myös säilytettävät luonnonsuojelu- ja kulttuuriympäristöalueet.

Ranta-alueiden rakentamisen vuoksi kaupungista poistuu useita veneiden talvisäilytysalueita. Niiden korvaamista on syytä tarkastella yleiskaavatasolla.

Käsittely

02.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pörrö Sahlberg: Lisätään kappaleen (30) "syntyy ongelmia" perään "sekä lisäkustannuksia"

Lisätään kappaleen (34) loppuun seuraava lause:

- "Alue on myös Vanhankaupunginlanden Natura-alueen puskurialuetta ja osa kansainvälisesti arvokkaaksi luokiteltua lintualuetta (IBA). Rakentamisesta on tältä osin syytä luopua."

Lisätään kappaleen (45) loppuun lause:

- "Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä."

Lisätään kappaleeseen (57) kolmanneksi sanaksi "tulee".

Eriävät mielipiteet

Maria Landén: Katson, että yleiskaavaehdotus tulisi muuttaa Malmin lentokentälle kaavaillun asuinrakentamisen osalta. Mielestäni yleiskaavan suunnittelussa ei ole otettu tarpeeksi huomioon Malmin lentokentän taustoja sekä lentokentän lakkauttamisen merkitystä. En täten yleisten töiden lautakunnan jäsenenä kannata asuinrakentamista Malmin lentokentälle.

Katson myös, että suunnitelma muuttaa Malmin lentokenttä uudeksi asuinalueeksi, on vastoin ison osan niin kaupunkilaisten, kuin muuallakin Suomessa asuvien kansalaisten tahtoa.

"Kaavatyössä on huomioitava, että Malmin lentotoiminnan jatkamista vaatii jo lähes 71 000 kansalaista adressillaan, ja että 6.10.2015 Helsingin kaupungille toimitettu ilmailukäytön jatkoa vaativa kuntalaisaloite oli yli 13 000 helsinkiläisen allekirjoittamana osallistujamäärältään Suomen historian ylivoimaisesti suurin."

Yleiskaavaa suunniteltaessa tulisikin huomioida myös kansalaisten mielipiteet ja toiveet.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Kaisu Ilonen, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 38638
kaisu.ilonen(a)hel.fi

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

Tiina Saukkonen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38508
tiina.saukkonen(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Helena Ström, projektinjohtaja, puhelin: 310 38571
helena.strom(a)hel.fi

19.09.2016

Mikko Suominen, projektinjohtaja, puhelin: 310 39232
mikko.suominen(a)hel.fi
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 02.02.2016 § 38

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Yleiskaavaehdotuksen mukainen kaupunkirakenteen tiivistäminen ja täydentäminen, raideliikenteen verkostomainen rakenne, kestävien liikemistapojen korostaminen ja pyrkimys laajojen yhtenäisten viheralueiden säilymiseen tarjoaa hyvän lähtökohdan kestäväälle kaupunkikehitykselle.

Ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta yleiskaavaehdotus tukee hyvin seudullista maankäyttöä ja mahdollistaa liikennejärjestelmän kehittämisen vähäpäästöisempään suuntaan. Yleiskaavaehdotuksen mahdollistaman ilmastomyönteisyyden tulee näkyä myös yleiskaavan jälkeisissä suunnitteluratkaisuissa. Kaikilla uusilla rakentamisalueilla tulee tähdätä mahdollisimman suureen energiaomavaraisuuteen ja hiileneutraalisuuteen. Yleiskaavan mahdollistama huomattava täydennysrakentaminen luo edellytyksiä alueellisille energiasaneeraustoimenpiteille ja kaupungin onkin vahvasti tuettava energiatehokkuuden parantamista.

Yleiskaavaehdotus tukee pääosin laajojen yhtenäisten viheralueiden säilymistä, vihersormien ylläpitämistä ja viheryhteyksien vahvistamista. Kuitenkin mukana on myös viheralueille rakentamista. Helsingin viheraluerakenne perustuu pääosin pitkittäisten vihersormien varaan ja siksi erityisesti poikittaisten yhteyksien vahvistaminen on keskeistä. Kaupungin tiivistyessä lähiluonnon ja -virkistysalueiden merkitys korostuu. Näiden turvaaminen jatkosuunnittelussa on tärkeää. Tehdyistä muutoksista huolimatta yleiskaavaehdotus supistaa yhtenäistä Keskuspuistoa ja heikentää sen virkistyskäyttömahdollisuuksia. Rakentaminen siirtäisi virkistyskäytön painopistettä idemmäs luonnoltaan herkemille alueille. Asukasmäärän voimakas kasvu myös lisää virkistyskäyttöpainetta. Pienemmän pinta-alan tulisi mahdollistaa virkistyskäytön lisääntyminen ja samalla säilyttää tärkeimmät luontoarvot. Ympäristölautakunnan mielestä Keskuspuistoon rakentamisesta tulee luopua.

Kaupungin kasvusta aiheutuvan liikennemäärän lisääntymisen hallinta tulee olemaan haasteellista, vaikka kaavaehdotuksen mukainen liikenne-

nejärjestelmä on kannatettava. Kaupunkibulevardien toteuttaminen tulee edellyttämään joukkoliikenteen tehostustoimien lisäksi voimakkaiden henkilöautoliikennettä vähentävien toimien toteuttamista sekä liikenteellisistä että ympäristöllisistä syistä. Katubulevardien ympäristö-, terveys- ja viihtyisyysvaikutuksista tulee tehdä kattava kokonaisselvitys suunnitteluohjeistusta varten.

Yleiskaavan aikajänne ylittää vuoteen 2050 saakka. Tämä on vaikeuttanut monien vaikutusarviointien tekemistä. Osa keskeisistä ympäristövaikutuksiin ja ympäristön laatuun liittyvistä asioista jää ratkaistavaksi tarkemmassa suunnittelussa. Näitä ovat mm. lähivirkistysalueet ja niiden saavutettavuus ja riittävyys, liikenteen haitat ja ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumiseen liittyvät ratkaisut. Yleiskaavan toteuttamisohjelman rooli tulee olemaan merkittävä. Ympäristönäkökulman tulee olla yhtenä keskeisenä tekijänä toteutusohjelmaa laadittaessa. Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että toteuttamisohjelma ja sen yhteydessä tehtävät vaikutusten arvioinnit valmisteltaisiin yhteistyössä hallintokuntien kanssa. Ympäristökeskuksen asiantuntemus on kaupunkisuunnitteluviraston käytettävissä tässä työssä. Kaupungin tulee sallia nykyistä korkeampi kaupunkimainen rakentamisen sekä selvittää uusien merellisten asuinalueiden muodostamisen mahdollisuus. Näin voidaan turvata mahdollisimman paljon ympäröiviä viher- ja virkistysalueita kaupunkiympäristössä sekä luoda uusia viihtyisiä ja houkuttelevia asuinalueita, joilla palvelut, energiatehokkuus ja ympäristöarvot voidaan ottaa huomioon.

Luonto ja virkistys

Yleiskaavan päälinjaukset ovat kannatettavia: ne painottavat jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista ja pääväylien bulevardisointia. Vihersormia pyritään ylläpitämään ja niiden välisiä viheryhteyksiä vahvistamaan. Erityisesti vihersormien väliset poikittaisyhteydet ovat nykyiselläänkin hyvin kapeita ja katkeavat helposti.

Kaavakartan virkistys- ja viheraluemääräykseen on lisätty lause: "Virkistys- ja viheralueiden kehittämisessä huomioidaan yleiskaavan teemakartalla esitetty metsäverkosto. Lähtökohtana on säilyttää verkoston metsäinen luonne." Ympäristölautakunta pitää lisäystä hyvänä. Lisäksi yleiskaavaan liittyvää Kaupunkiluonto-teemakarttaa on täydennetty metsäverkostomerkinnöillä ja suunnitteluohjeilla.

Helsingin metsäverkoston tärkeimmät metsäiset ydinalueet kuten Haltia, Santahamina sekä osa Uutelasta ja Mustavuoren virkistys- ja viheralueista on säilytetty yleiskaavaehdotuksessa.

Helsingin viheraluerakenne perustuu pääosin pitkäikäisten vihersormien varaan ja siksi erityisesti poikittaisten yhteyksien vahvistaminen on kes-

keistä. Monet kehitettävistä metsäyhteyksistä ovat nykyisin hyvin katkonaisia ja koostuvat vaihtelevista ympäristötyypeistä. Kaavaehdotuksen mukaan yksi tällainen metsäyhteys sijoittuu esim. Maunula-Oulunkylä välille.

Ympäristölautakunta ehdottaa, että jatkosuunnittelua varten tehtäisiin eri hallintokuntien yhteistyönä suunnitelma siitä, miten metsäverkoston verkostomainen rakenne voidaan turvata. Metsäverkostoa tulisi siinä tarkastella suhteessa yleiskaavan mukaiseen maankäytön muutokseen. Tämän pohjalta voitaisiin tunnistaa tärkeimmät jatkosuunnittelua vaativat yhteydet. Kaava-aineistoon tulisi liittää ympäristölautakunnan 20.9.2015 hyväksymä Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2015–2024 ja metsäverkostaselvitys, joka sisältää täydentävää tietoa jatkosuunnittelua varten.

Kaava-aineiston pohjalta on vaikea hahmottaa viher- ja virkistysalueilla tapahtuvia muutoksia. Kaupungin tiivistyessä lähiluonnon ja -virkistysalueiden merkitys korostuu. Yleiskaavaehdotuksen kerrotaan mahdollistavan lähiviheralueiden säilymisen, mutta kaavan esitystavan yleispiirteisyyden vuoksi merkittävät ratkaisut siirtyvät alemmalle kaavatasolle.

Kaavakarttaan tulee merkitä nykyiset suojelualueet, uudet suojelualuevaraukset sekä muut luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet, kuten tärkeät lintualueet.

Houkuttelevat ja helposti saavutettavat lähivirkistysalueet lisäävät ihmisten lähiliikkumista ja hyvinvointia. Näyttö viheralueiden terveyshyödyistä kasvaa jatkuvasti. Lähivirkistysalueiden saavuttavuudelle tulee asettaa tavoitteita, esimerkiksi 300 metrin etäisyys tai enintään 5–10 minuutin kävelymatka. Lähiviheralueiden riittävyttä suhteessa kasvaavan asukasmäärään ja lisääntyvään virkistyskäyttöpaineeseen on tarpeen arvioida jatkossa ja varmistaa niiden riittävyys.

Kun asukastiheys kasvaa merkittävästi, viherala pienenee ja myös pinnoitetun pinnan osuus kasvaa, tulee kehittää ja rakentaa täydentäviä viherympäristöjä. Viheralueille rakentamista voidaan kompensoida parantamalla viheralueiden toiminnallisuutta ja ekologista laatua, ennallistamalla luontokohteita ja / tai luomalla uusia lähiviherympäristöjä. Kasvillisuuden peittämää pinta-alaa voidaan lisätä mm. erilaisin viherkansi-, viherkatto- ja viherseinäratkaisuin. Keinotekoisien ”kaupunkiluonnon” tuottaminen ei laadullisesti korvaa luonto- ja virkistysarvoltaan tärkeiden alueiden supistumista, mutta sen avulla voidaan kuitenkin eräänlaisena kompensationsa lisätä kaupunkivihreän osuutta. Ilmastonmuutoksen vuoksi näiden toimien merkitys kasvaa. Kasvillisuus mm. sitoo hiili-dioksidia, tasaa lämpötiloja helteillä ja toimii osana luonnonmukaista hulevesien hallintaa.

Rakentaminen viheralueille

Yleiskaavaehdotuksen mukaiset Hämeenlinnanväylän kaupunkibulevardiin liittyvät rakentamisalueet kaventavat Keskuspuistoa tehdyistä muutoksista huolimatta. Keskuspuistossa on monien luontoarvojen tihentymiä, mutta Hämeenlinnanväylän tuntumassa metsä on tavanomaisempaa virkistysmetsää. Koko alueen, myös melun rasittaman länsireunan virkistyskäyttö on erittäin runsasta. Vaikutukset Keskuspuistoon ulottuvat rakentamisalueita laajemmalle reunavaikutuksen vuoksi. Rakentamisen takia virkistyskäytön painopiste siirtyisi idemmäs luonnoltaan herkemille alueille. Asukasmäärän voimakas kasvu myös lisää virkistyskäyttöpainetta. Pienemmän pinta-alan tulisi mahdollistaa virkistyskäytön lisääntyminen ja samalla säilyttää tärkeimmät luontoarvot. Ympäristölautakunnan mielestä Keskuspuiston rakentamisesta Hämeenlinnanväylän varrella tulee luopua.

Laakson kohdalla Keskuspuiston läpi on kaavaehdotuksessa osoitettu pikaraitiovaraus. Tätä joukkoliikenteen runkoyhteyttä ei tulisi linjata Keskuspuiston läpi maanpintatasossa, jolloin se katkaisisi keskeisen viheryhdyden.

Talin liikuntapuisto ja siihen liittyvät metsäalueet muodostavat ison virkistysaluekokonaisuuden, joka jatkuu Iso Huopalahden länsirannalle Espoon puolella. Ulvilantien pohjoispuolella on keskimääräistä laajemmaksi rajattu liito-oravareviiri, mikä perustuu lajille sopivan metsäalueen suureen kokoon. Liito-oravat ja niiden tarvitsemat yhteydet eivät ole esteenä monipuoliselle virkistyskäytölle, mutta sopivat huonosti yhteen metsää pirstovan asuntorakentamisen kanssa. Kaksi edelleen metsäalueelle sijoitettavaa asuntovaltaisen alueen ruuturiviä tulee poistaa, jotta alue säilyy sekä virkistyskäytön että ekologisten yhteyksien kannalta yhtenäisenä.

Koillinen vihersormi alueella Vartiosaari-Ramsinniemi-Meri-Rastila tulisi säilyttää pääosin rakentamattomana. Metsäinen yhteys Laajasalosta Meri-Rastilaan ylläpitää vihersormeaa. Laajat metsäalueet tulisi pyrkiä säilyttämään rakentamattomina alueina. Tämä on tärkeää myös, koska virkistyspaine itäisillä virkistysalueilla on jo nyt kova ja tiivistymisen myötä se kasvaa entisestään. Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, mahdollinen rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle raitiotieverkon toteutuksen aikataulussa. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Malmin lentokentän ja Tattarisuon pienteollisuusalueen väliin sijoittuva arvokas Tattarisuon metsäalue tulee säilyttää yhtenäisenä ja rakentamattomana. Metsässä on Helsingin oloissa poikkeuksellisen paljon mo-

nipuolista lehtipuustoa ja sen sisäiset maisemalliset ovat arvot merkittävät. Lisäksi säilyvän metsäalueen pohjoiseen ja etelään suuntautuvat yleiskaavaluonnoksessa olleet viheryhteysmerkinnät on syytä palauttaa yleiskaavaehdotukseen.

Melkin rakentamisen ja siihen liittyvien meritäyttöjen haitat meriluonnolle ja maisemalle ovat saavutettaviin hyötyihin nähden suuria. Melkki tulee varata virkistyskäyttöön.

Tuomarinkylän kartanoa ympäröivälle RKY-alueelle ja Siliuksenmäkeen ehdotettu tehokas asuntorakentaminen ja raideliikenne eivät ole sopu-soinnussa ja yhteensovittavissa alueen valtakunnallisestikin merkittävien kulttuuri-, maisema- ja luontoarvojen kanssa. Ehdotus ei turvaa ratsastus- ja koiratoiminnan jatkumista kuten kaupunginvaltuusto on 12.12.2012 edellyttänyt. Myös alueen virkistyskäyttö heikkenisi.

Rakentamisvaraukset Vanhankaupunginlahden ympäristöstä tulisi poistaa. Erityisen ongelmallista on Viikintien etelä- ja pohjoispuolella sijaitsevien peltojen rakentaminen. Viikin pellot ovat tärkeitä muuttolintujen ruokailu- ja levähdyspaikkoja ja tukevat siten oleellisesti Natura-alueen arvoja. Lisäksi pellot sijaitsevat kansainvälisesti tärkeän IBA-lintualueen (Important Bird Area) rajauksen sisäpuolella. Kaavan Natura-arvioinnin mukaan peltoala vähenisi kaavan myötä 17 prosenttia.

Myös Pornaistenniemeen, Herttoniemen ja Hallainvuoren metsiin on osoitettu rakentamista, mikä toteutuessaan kaventaisi kahden ensiksi mainitun osalta Natura-alueen puskurivyöhykettä sekä Hallainvuoren osalta tärkeää vihersormeaa.

Ilmasto

Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Yleiskaavan tulee mahdollistaa tavoitteen saavuttaminen niiden teemojen osalta, joihin yleiskaavalla voidaan vaikuttaa.

Yleiskaavaehdotuksen mukainen tiivistyvä ja täydentyvä kestäviin liik-kumistapoihin tukeutuva verkostomainen kaupunkirakenne on hyvä. Yleiskaavaehdotus ei kuitenkaan suoraan ota kantaa kaupungin energijärjestelmän kehittämiseen tai rakentamisen energiatehokkuuteen. Sen kuitenkin kerrotaan mahdollistavan monipuoliset ratkaisut energijärjestelmän kehittämisessä.

Uusilla rakentamisalueilla tulee tähdätä mahdollisimman suureen energiaomavaraisuuteen ja hiilineutraalisuuteen. Jatkosuunnittelussa uusille alueille tulisi laatia aluetason energiataseselvitykset, joissa kartoitetaan ne rakentamisen sekä energiantuotannon ja -käytön ratkaisut, joilla alu-

een energiankulutusta voidaan vähentää ja energiantuotannon päästöt minimoida hiilineutraalisuustavoitteen mukaisesti.

Uudisrakentamisen vuosittainen osuus rakentamisesta on hyvin pieni, joten kaupungin olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on keskeistä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Yleiskaavan mahdollistama huomattava täydennysrakentaminen luo edellytyksiä alueellisille energiasaneeraustoimenpiteille. Jatkossa tulisi kin tunnistaa lupaavimmat alueet energiatehokkuuden parantamiselle, jotta kaupunki voisi aktivoida alueiden kiinteistöjen omistajia ja asukkaita energiatehokkuuden parantamiseen. Myös aluekohtaisten yhteispe-ruskorjaushankkeiden käynnistäminen olisi tärkeää.

Yleiskaavaehdotukseen on lisätty kaavamääräys tulviin varautumisesta ja hulevesien hallinnasta. Kaupunkivihreän merkitys korostuu erityisesti tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Rakennettaessa tehokkaasti, tulee kortteleihin jättää riittävästi viherpinta-alaa esimerkiksi hulevesien imeyttämiseksi ja viivyttämiseksi sekä tulvavesien ohjaukselle. Tiivistämisen yhteydessä on mahdollista lisätä kasvillisuuden peittämää pinta-alaa mm. erilaisin viherkansi-, viherkatto- ja viherseinäratkaisuin. Kasvillisuus sitoo hiilidioksidia, tasaa lämpötiloja helteillä ja hoitaa luonnonmukaisesti hulevesien hallintaa. Ympäristökeskuksen johdolla yhteistyössä keskeisten virastojen kanssa tullaan vuonna 2016 valmistelemaan ilmastomuutoksen sopeutumisen toimintasuunnitelma, jossa sopeutumiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan myös kaa-voituksen näkökulma huomioiden.

Toteuttamisohjelman valmistelu

Yleiskaavaehdotus ja sen vaikutusten arviointi eivät täysin vastaa siihen, kuinka hyvät edellytykset suunnitelma luo päästöjen vähentämiseen, ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja kaupungin omien ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Ilmastovaikutusten arviointi ja ilmastotietoisten suunnitteluratkaisujen tekeminen siirtyy monilta osin jatko-suunnittelu- ja toteuttamisohjelmavaiheeseen. Toteuttamisohjelman keskeinen sisältö tulee olemaan yleiskaavan sisältämän uuden rakentamispotentiaalin ja liikennehankkeiden toteutumisen ajoittaminen. Tässä työssä ilmastonäkökulma tulee ottaa vahvasti huomioon. Suunniteltavalle kaupunkirakenteelle tuleekin strategiaohjelman mukaisesti asettaa energiatehokkuustavoite.

Ympäristötoimen tehtävänä on johtosäännön mukaan koordinoita energiatehokkuuteen sekä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvää ohjausta, neuvontaa ja tiedotusta. Luontevia osa-alueita, joissa ympäristökeskus voi tarjota asiantuntija-apua, ovat mm. energia-

tehokkaan kaupunkirakenteen määrittely ja tavoitteen asettelu sekä sen seurannan kehittäminen.

Vuonna 2015 valmistui Helsingin ilmastotiekartta, jossa tarkastellaan Helsingin tietä kohti hiilineutraalia ja ilmastokestävää kaupunkia vuoteen 2050 mennessä. Yleiskaava ja sen toteuttamishjelman linjaukset tullaan ottamaan huomioon ilmastotiekarttaa päivitettäessä.

Liikennejärjestelmä ja liikenteen haitat

Yleiskaavaehdotuksen mukainen raideliikenneverkosto ja siihen tukeutuva tiivistyvä ja täydentyvä kaupunkirakenne on erittäin kunnianhimoinen ja kannatettava kokonaisuus. Kaupungin kasvusta aiheutuvan liikennemäärän lisääntymisen hallinta tulee kuitenkin olemaan haasteellista. On huolehdittava siitä, että kokonaismatkamäärän kasvu ohjataan kokonaisuudessaan kestäviin liikennemuotoihin eikä autoliikenteen matkasuorite kasva. Kaupunkibulevardien toteuttaminen tulee edellyttämään joukkoliikenteen tehostustoimien lisäksi voimakkaita henkilöauto-liikennettä vähentäviä toimia.

Yleiskaavaehdotus ja vaikutusten arvioinnit pohjautuvat oletukseen, että ajoneuvoliikenteen hinnoittelu on otettu käyttöön. Selostuksen mukaan liikennemäärää voidaan vähentää myös kehittämällä liityntäpysäköintiä ja pysäköintipolitiikkaa. Näiden toimien tulisi olla toteutettuina ennen bulevardisoinnin aloittamista. Toimien merkitystä korostetaan myös valmisteilla olevassa kaupungin ilmansuojelusuunnitelmassa.

Yleiskaavaehdotuksen mukaiset julkisen sektorin kalleimmat investoinnit liittyvät liikenteeseen. Tämän vuoksi sekä ehdotuksen mukainen pikaraitiotieverkko että sitä tukeva liityntäpysäköinti ja -liikenne tulisi sisällyttää seuraavaan HLJ-suunnitelmaan. Tällöin bulevardisoinnin ja sitä tukevan pikaraitiotieverkoston toteuttamisedellytysten varmistaminen ja myös muuttuvan liikennejärjestelmän seudulliset vaikutukset voisivat tulla paremmin huomioon otetuksi. Kaupungin taloudellisten resurssien riittävyys sekä HLJ 2015:n vaatimiin investointeihin että kaupungin omaan raitiotieverkkoon herättää suurta huolta. HLJ:n toteutus perustuu ajoneuvoliikenteen hinnoittelun käyttöönottoon ja siihen, että saata- vat varat ohjataan liikennejärjestelmän kehittämiseen.

Bussiliikenteen vähentäminen kantakaupungin alueella on hyvä tavoite. Ympäristöystävällisenä, mutta joustavampana ja edullisempänä joukkoliikennevaihtoehtona sähköbussit lienevät varteenotettava vaihtoehto ainakin pikaraitiotieverkoston väliaikaisratkaisuna.

Yleiskaavaehdotuksen mukaan jalankulku ja pyöräily priorisoidaan ennen kaikkia muita kulkumuotoja, mikä on kannatettavaa. Tämä näkyy ehdotuksessa mm. siten, että baanaverkko on merkitty kaavakartalle.

Baanaverkoston kehittämisen lisäksi on tärkeää kiinnittää huomiota myös muun pyöräilyinfran ja pyörätieverkoston kehittämiseen. Pyörätieverkostoa suunniteltaessa tulisi kuitenkin huomioida pyöräilijöiden altistuminen ilmansaasteille ja melulle siten, että pyöräilylle järjestettäisiin baanayhteyksien lisäksi myös vaihtoehtoisia reittejä kauempana vilkkaimmista liikenneväylistä.

Satamien lisääntyvä liikenne kuormittaa kantakaupungin liikenneverkkoa ja aiheuttaa monenlaisia ympäristöhaittoja. Tavaraliikenne tulisi ohjata mahdollisuuksien mukaan kulkeväksi Vuosaaren sataman kautta. Kaupunkibulevardien ja muun katuverkon jatkosuunnittelussa tulee satamaliikenteeseen ja sen aiheuttamiin haittoihin kiinnittää erityistä huomiota. Citylogistiikan kehittämiseen tulee panostaa, jotta liikenteen ruuhkautuminen ja sen aiheuttamat haitat vähenisivät laajenevan kantakaupungin alueella.

Ilmanlaatu ja melu

Vaikutusten arvioinnin perusteella jää avoimeksi, miten ilmanlaadun ja melun kannalta terveellinen ja turvallinen asuminen ja elinympäristö pystytään varmistamaan tulevien bulevardien varsilla. Kun toteutusohjelman valmistelun yhteydessä arvioidaan bulevardisoinnin toteutusjärjestystä ja aikataulutusta, tulee muiden näkökulmien ohella ottaa huomioon ilmanlaatu ja melu.

Autoliikenteen aiheuttamat ilmanlaatuhaitat ovat vähentyneet ennakoitua hitaammin ja autojen pakokaasujen ominaispäästöt ovat vähentyneet melko hitaasti, joten lähitulevaisuudessa bulevardit eivät ole toteuttamiskelpoisia ilman voimakkaita liikennemääriä vähentäviä toimenpiteitä.

Lähtökohtana sekä ilmanlaatu- että meluhaittojen torjumiselle tulee olla liikennemäärien vähentämiseen ja liikenteen sujuvuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet ja niiden pikainen toteuttaminen.

Yleiskaavan strategisen luonteen vuoksi tarkempi vaikutusten arviointi on monilta osin jätetty jatkosuunnittelussa tehtäväksi. Haittojen arviointi pitkälle tulevaisuuteen on erittäin haastavaa monien liikennejärjestelmän sekä ajoneuvojen ja niiden päästöjen kehittymiseen liittyvien epävarmuustekijöiden vuoksi. On hyvin vaikea ennustaa, mikä vaikutus liikenteeseen ja päästöihin on esim. älykkäillä liikennejärjestelmillä, polttokenno- ja sähköautoilla, itseohjautuvilla ajoneuvoilla, yhteiskäyttöautoilla ja taloustilanteen kehittymisellä sekä toisaalta liikkumistottumusten muutoksilla ja sitä kautta kulkumuotojakaumalla.

Pitkän aikavälin aiheuttamien epävarmuuksien vuoksi haittojen arviointi edellyttää välietappien asettamista esim. vuoteen 2030, jolle kuvataan

liikennejärjestelmän tavoitevaihe ja siihen liittyvät liikennemääräennusteet. Tämän perusteella voidaan arvioida tarkemmin liikenteen haittoja ja kaupunkibulevardien toteutuskelpoisuutta.

Ehdotusvaiheessa tehdyissä kaupunkibulevardiselvityksissä on alustavasti arvioitu bulevardien lisäävän alemman katuverkon liikennettä erityäin merkittävästi sekä lisääntyvän maankäytön että bulevardeilta siirtyvän liikenteen vuoksi. Jatkosuunnittelussa tämän alemmalle katuverkolle ohjautuvan liikenteen määrää tulee pyrkiä hillitsemään. Ilmanlaatu- ja meluvaikutusten arviointi ja haittojen vähentämismahdollisuudet on siten tarpeen tarkastella huolellisesti myös alemmalla katuverkolla, kun liikenteeseen liittyviä arviointeja tehdään.

Ympäristöhäiriöitä aiheuttavat toiminnot

Yleiskaavaehdotuksen mukaan uusia toimintoja ja asumista suunnitellaan ympäristöhäiriöitä aiheuttavien laitosten ja toimintojen läheisyyteen mm. Konalassa ja Viikinrannassa. Kohteiden selvittäminen ja haittojen arviointi on jätetty jatkosuunnittelun varaan. Ympäristövaikutusten arviointi tulee jatkossa tehdä kullakin muutosalueella mahdollisimman aikaisessa jatkosuunnittelun vaiheessa, jotta haittojen ennaltaehkäisy ja vähentäminen voidaan ottaa huomioon suunnitteluratkaisuissa.

Ehdotuksen mukainen kaupunkirakenteen tiivistäminen ja täydentäminen tekee entistä haastavammaksi löytää tilaa mm. erilaisille rakentamista palveleville massojen välivarastointi-, käsittely-, läjitys- ja hyötykäyttöalueille sekä huoltoalueille. Näistäkin toiminnoista aiheutuu ympäristöhäiriöitä, ja tiivistyvässä rakenteessa niitä on vaikea sovittaa ympäröivään maankäyttöön. Yleiskaavakaudella tarvittavista tilavarauksista tarvitaan kokonaissuunnitelma.

Kaupungin strategiana on tapahtumamyönteisyyden lisääminen. Suurten ulkoilmatapahtumien toimintaedellytykset ovat kuitenkin kaventu-massa jo lähivuosina kaupungin tiivistyessä mm. Suvilahdessa ja Kyläsaassa. Tapahtumakäyttöön soveltuvista alueista olisi tarpeen laatia suunnitelma yhteistyössä tapahtuma-alueita hallinnoivien hallintokuntien kanssa.

Merialuesuunnittelu

Merellinen teema on keskeinen yleiskaavaehdotuksessa ja sitä tukee mm. erillinen Merellinen Helsinki -teemakartta. Jatkossa tarvitaan kokonaisvaltainen tarkastelu Helsingin merialueen nykyisistä ja tulevista toiminnoista mukaan lukien myös mm. laivareitit, läjitystoiminta, jäteveden purkupaikat, kaapelit ja putket sekä vedenalaisen luonnon suojelu. Se on tarkemman merialuesuunnittelun ja toimintojen yhteensovittamisen edellytys. Yleiskaavaehdotuksesta tällainen tarkastelu puuttuu.

Tietopohjan parantaminen vedenalaisen luonnon merkittävistä luon-
toarvoista on myös edellytys merialueiden kehittämiseksi. Vuonna 2016
julkaistaan Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventoin-
tiohjelman (VELMU) tulokset VELMU-karttapalvelussa. Inventointiohjel-
man tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa myös Helsingin merialueiden
suunnittelussa. Arvokkaimmat alueet suojelemalla ja käyttöpaineita oh-
jaamalla voidaan turvata vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden säi-
lyminen.

Käsittely

02.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Päivi Kippo-Edlund: Kpl 9: Lisätään "Mustavuori" jälkeen "pääosin,"

Päivi Kippo-Edlund: Uusi kappale kappaleen 17 jälkeen: Malmin lento-
kentän ja Tattarisuon pienteollisuusalueen väliin sijoittuva arvokas Tat-
tarisuon metsäalue tulee säilyttää yhtenäisenä ja rakentamattomana.
Metsässä on Helsingin oloissa poikkeuksellisen paljon monipuolista
lehtipuustoa ja sen sisäiset maisemalliset arvot merkittävät. Lisäk-
si säilyvän metsäalueen pohjoiseen ja etelään suuntautuvat yleiskaava-
luonnoksessa olleet viheryhteysmerkinnät on syytä palauttaa yleiskaava-
ehdotukseen.

Ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutoksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Timo Latikka: Lisätään kohtaan (4):

"Malmin lentokenttäalueen kehittäminen nykyisten toimintojen pohjalta
on kaavaehdotusta parempi ratkaisu monimuotoisen kaupungin, ympä-
ristö- ja terveysarvojen, kulttuuri- ja viihtyisyysarvojen ja yhtenäisten
virkistys- ja viheralueiden säilymisen kannalta."

Kannattaja: Sirpa Norvio

Vastaehdotus:

Timo Latikka: Lisätään kohdan (5) loppuun:

"Katubulevardit tulevat lisäämään liikenteen typpi- ja pienhiukkaspääs-
töjen turvalliset raja-arvot ylittävillä alueilla asuvien määrää Helsingissä
merkittävästi, huolimatta joukkoliikenteen tehostustoimista ja voimak-
kaista henkilöautoliikennettä vähentävistä toimista. Lisäksi katubulevar-
dit tuovat liikenteen melun lähemmäs asuntoja. Katubulevardien ympä-
ristö-, terveys- ja viihtyisyysvaikutuksista tulee tehdä kattava kokonais-
selvitys ennen katubulevardisuunnittelun jatkamista."

Kannattaja: Hanna Lähteenmäki

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Lisätään kohdan (5) loppuun:

Katubulevardien ympäristö-, terveysty- ja viihtyisyysvaikutuksista tulee tehdä kattava kokonaisselvitys suunnitteluohjeistusta varten.

Kannattaja: Joonas Haavisto

Vastaehdotus:

Timo Latikka: Lisätään kohdan (6) jälkeen:

"Kaupungin tulee sallia nykyistä korkeampi kaupunkimainen rakentamisen sekä selvittää uusien merellisten asuinalueiden muodostamisen mahdollisuus. Näin voidaan turvata mahdollisimman paljon ympäröiviä viher- ja virkistysalueita kaupunkiympäristössä sekä luoda uusia viihtyisiä ja houkuttelevia asuinalueita, joilla palvelut, energiatehokkuus ja ympäristöarvot voidaan ottaa huomioon."

Kannattaja: Hanna Lähteenmäki

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Kohta (kappaleen 9 alussa):

"Helsingin metsäverkoston tärkeimmät metsäiset ydinalueet kuten Haltiala, Uutela, Mustavuori Santahamina ja Villinki on säilytetty yleiskaavaehdotuksessa virkistys- ja viheralueina."

Muotoon:

Helsingin metsäverkoston tärkeimmät metsäiset ydinalueet kuten Haltiala, Santahamina sekä osa Uutelasta ja Mustavuoren virkistys- ja viheralueista on säilytetty yleiskaavaehdotuksessa.

Kannattaja: Anita Vihervaara

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Luonto- ja virkistys –osion kolmanneksi viimeiseksi (kpl 11 jälkeen) kappaleeksi:

"Kaavakarttaan tulee merkitä nykyiset suojelualueet, uudet suojelualuevaraukset sekä muut luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet, kuten tärkeät lintualueet."

Kannattaja: Anita Vihervaara

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 12 kolmas virke muutetaan seuraavaan muotoon:

"Lähivirkistysalueiden saavutettavuudelle tulee asettaa tavoitteita, esimerkiksi 300 metrin etäisyys tai enintään 5–10 minuutin kävelymatka."

Kannattaja: Tuula Palaste-Eerola

Vastaehdotus:

Tuula Palaste-Eerola: Kappaleen 15 toisesta lauseesta otetaan pois "ainakaan".

Kannattaja: Timo Pyhälähti

Vastaehdotus:

Anita Vihervaara: Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä vastaehdotuksen esityslistan kohtaan 18: Melkki tulee varata virkistyskäyttöön.

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Rakentaminen viheralueille osion loppuun omaksi kappaleeksi (kappaleen 18 jälkeen) seuraava lisäys:

"Tuomarinkylän kartanoa ympäröivälle RKY-alueelle ja Siliuksenmäkeen ehdotettu tehokas asuntorakentaminen ja raideliikenne eivät ole sopusoinnussa ja yhteensovittavissa alueen valtakunnallisestikin merkittävien kulttuuri-, maisema- ja luontoarvojen kanssa. Ehdotus ei turvaa ratsastus- ja koiratoiminnan jatkumista kuten kaupunginvaltuusto on 12.12.2012 edellyttänyt. Myös alueen virkistyskäyttö heikkenisi."

Kannattaja: Anita Vihervaara

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Rakentaminen viheralueille osion loppuun omaksi kappaleeksi (kappaleen 18 jälkeen) seuraava lisäys:

"Rakentamisvaraukset Vanhankaupunginlahden ympäristöstä tulisi poistaa. Erityisen ongelmallista on Viikintien etelä- ja pohjoispuolella sijaitsevien peltojen rakentaminen. Viikin pellot ovat tärkeitä muuttolintujen ruokailu- ja levähdyspaikkoja ja tukevat siten oleellisesti Natura-alueen arvoja. Lisäksi pellot sijaitsevat kansainvälisesti tärkeän IBA-lintualueen (Important Bird Area) rajauksen sisäpuolella. Kaavan Natura-arvioinnin mukaan peltoala vähenisi kaavan myötä 17 prosenttia."

Kannattaja: Anita Vihervaara

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Rakentaminen viheralueille osion loppuun omaksi kappaleeksi (kappaleen 18 jälkeen) seuraava lisäys:

"Myös Pornaistenniemeen, Herttoniemen ja Hallainvuoren metsiin on osoitettu rakentamista, mikä toteutuessaan kaventaisi kahden ensiksi mainitun osalta Natura-alueen puskurivyöhykettä sekä Hallainvuoren osalta tärkeää vihersormea."

Kannattaja: Anita Vihervaara

Vastaehdotus:

Tuula Palaste-Eerola: Kappaleeseen 32 lisätään ensimmäisen lauseen jälkeen "Tavaraliikenne tulisi ohjata mahdollisuuksien mukaan kulke-
vaksi Vuosaaren sataman kautta."

Kannattaja: Timo Pyhälähti

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kohtaan (4):

"Malmin lentokenttäalueen kehittäminen nykyisten toimintojen pohjalta on kaavaehdotusta parempi ratkaisu monimuotoisen kaupungin, ympäristö- ja terveysarvojen, kulttuuri- ja viihtyisyysarvojen ja yhtenäisten virkistys- ja viheralueiden säilymisen kannalta."

Jaa-äännet: 5

Joona Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Timo Pyhälähti, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Timo Latikka, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola

Tyhjä: 1

Leo Stranius

2 äänestys

JAA-ehdotus: Lisätään kohdan (5) loppuun:

Katubulevardien ympäristö-, terveys- ja viihtyisyysvaikutuksista tulee tehdä kattava kokonaisselvitys suunnitteluohjeistusta varten.

Ei-ehdotus: Lisätään kohdan (5) loppuun:

"Katubulevardit tulevat lisäämään liikenteen typpi- ja pienhiukkaspäästöjen turvalliset raja-arvot ylittävillä alueilla asuvien määrää Helsingissä merkittävästi, huolimatta joukkoliikenteen tehostustoimista ja voimakkaista henkilöautoliikennettä vähentävistä toimista. Lisäksi katubulevardit tuovat liikenteen melun lähemmäs asuntoja. Katubulevardien ympäristö-, terveys- ja viihtyisyysvaikutuksista tulee tehdä kattava kokonaisselvitys ennen katubulevardisuunnittelun jatkamista."

Jaa-äännet: 7

Joona Haavisto, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 2

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Lisätään kohdan (5) loppuun:
Katubulevardien ympäristö-, terveys- ja viihtyisyysvaikutuksista tulee tehdä kattava kokonaisselvitys suunnitteluohjeistusta varten.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Lisätään kohdan (6) jälkeen:
"Kaupungin tulee sallia nykyistä korkeampi kaupunkimainen rakentamisen sekä selvittää uusien merellisten asuinalueiden muodostamisen mahdollisuus. Näin voidaan turvata mahdollisimman paljon ympäröiviä viher- ja virkistysalueita kaupunkiympäristössä sekä luoda uusia viihtyisiä ja houkuttelevia asuinalueita, joilla palvelut, energiatehokkuus ja ympäristöarvot voidaan ottaa huomioon."

Jaa-äännet: 1

Matti Niemi

Ei-äännet: 7

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Tyhjä: 1

Sirpa Norvio

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Kohta (kappaleen 9 alussa):
"Helsingin metsäverkoston tärkeimmät metsäiset ydinalueet kuten Haltiala, Uutela, Mustavuori Santahamina ja Villinki on säilytetty yleiskaavaehdotuksessa virkistys- ja viheralueina." Muotoon:
Helsingin metsäverkoston tärkeimmät metsäiset ydinalueet kuten Haltiala, Santahamina sekä osa Uutelasta ja Mustavuoren virkistys- ja viheralueista on säilytetty yleiskaavaehdotuksessa.

Jaa-äännet: 3

Joona Haavisto, Matti Niemi, Sirpa Norvio

Ei-äännet: 6

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Luonto- ja virkistys –osion kolmanneksi viimeiseksi (kpl 11 jälkeen) kappaleeksi: ”Kaavakarttaan tulee merkitä nykyiset suojelualueet, uudet suojelualuevaraukset sekä muut luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet, kuten tärkeät lintualueet.”

Jaa-äännet: 3

Joona Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi

Ei-äännet: 5

Timo Latikka, Sirpa Norvio, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Tyhjä: 1

Tuula Palaste-Eerola

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 12 kolmas virke muutetaan seuraavaan muotoon:

”Lähivirkistysalueiden saavutettavuudelle tulee asettaa tavoitteita, esimerkiksi 300 metrin etäisyys tai enintään 5–10 minuutin kävelymatka.”

Jaa-äännet: 3

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki

Ei-äännet: 6

Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 15 toisesta lauseesta otetaan pois ”ainakaan”.

Jaa-äännet: 1

Joona Haavisto

Ei-äännet: 8

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Rakentaminen viheralueille osion loppuun omaksi kappaleeksi (kappaleen 18 jälkeen) seuraava lisäys: "Tuomarinkylän kartanoa ympäröivälle RKY-alueelle ja Siliuksenmäkeen ehdotettu tehokas asuntorakentaminen ja raideliikenne eivät ole sopusoinnussa ja yhteensovitettavissa alueen valtakunnallisestikin merkittävien kulttuuri-, maisema- ja luontoarvojen kanssa. Ehdotus ei turvaa ratsastus- ja koiratoiminnan jatkumista kuten kaupunginvaltuusto on 12.12.2012 edellyttänyt. Myös alueen virkistyskäyttö heikkenisi."

Jaa-äännet: 3

Joona Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi

Ei-äännet: 6

Timo Latikka, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Rakentaminen viheralueille osion loppuun omaksi kappaleeksi (kappaleen 18 jälkeen) seuraava lisäys: "Rakentamisvaraukset Vanhankaupunginlahden ympäristöstä tulisi poistaa. Erityisen ongelmallista on Viikintien etelä- ja pohjoispuolella sijaitsevien peltojen rakentaminen. Viikin pellot ovat tärkeitä muuttolintujen ruokailu- ja levähdyspaikkoja ja tukevat siten oleellisesti Natura-alueen arvoja. Lisäksi pellot sijaitsevat kansainvälisesti tärkeän IBA-lintualueen (Important Bird Area) rajauksen sisäpuolella. Kaavan Natura-arvioinnin mukaan peltoala vähenisi kaavan myötä 17 prosenttia."

Jaa-äännet: 3

Joona Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi

Ei-äännet: 4

Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Tyhjä: 2

Timo Latikka, Sirpa Norvio

11 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Rakentaminen viheralueille osion loppuun omaksi kappaleeksi (kappaleen 18 jälkeen) seuraava lisäys: "Myös Pornaistenniemeen, Herttoniemen ja Hallainvuoren metsiin on osoitettu rakentamista, mikä toteutuessaan kaventaisi kahden ensiksi mainitun osalta Natu-

ra-alueen puskurivyöhykettä sekä Hallainvuoren osalta tärkeää viher-
sormea.”

Jaa-äännet: 4

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi

Ei-äännet: 5

Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita
Vihervaara

12 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleeseen 32 lisätään ensimmäisen lauseen jälkeen
"Tavaraliikenne tulisi ohjata mahdollisuuksien mukaan kulkevaksi Vuosaaren sataman kautta."

Jaa-äännet: 3

Joona Haavisto, Matti Niemi, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 6

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola,
Timo Pyhälähti, Leo Stranius

12.01.2016 Pöydälle

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja (luonto ja virkistys), puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 27.01.2016 § 5

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle
seuraavan lausunnon:

Asuntotuotantotoimikunta on lausunut Helsingin yleiskaavaluonnokses-
ta 4.3.2015. Lausunnossa pidettiin hyvänä sitä, että uuden yleiskaavan
tavoitteena on aiempaa vahvempi strategisuus sekä pyrkimys ottaa
kaavamääräyksiin vain strategisten tavoitteiden kannalta oleellisia

asioita. Helsingin asukasmäärän voimakkaaseen kasvuun varautumista pidettiin kannatettavana ja kunnianhimoisena tavoitteena.

Nyt käsitellyssä olevassa yleiskaavaehdotuksessa tavoitteita on täsmennetty. Ehdotuksessa varaudutaan Helsingin kasvuun noin 865 000 asukkaan kaupungiksi vuoteen 2050 mennessä.

Yleiskaavan tarkoituksena on varmistaa edellytykset riittävälle asuntotuotannolle sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksille. Asuntotuotantotoimikunta pitää tämän tavoitteen turvaamista tärkeänä, sekä myös sitä, että kaupungin nykyisille ja uusille asukkaille turvataan mahdollisuudet saavuttaa helposti viheralueet, meri ja virkistyspalvelut.

Tulevasta rakentamisesta noin kolmasosa on kaupunkibulevardien varrelle rakentamista, noin kolmasosa täydennysrakentamista ja noin kolmasosa uusien rakentamisalueiden rakentamista. Näitä osa-alueita on kommentoitu tarkemmin jo luonnosvaiheessa.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa kantanaan, että yleiskaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotukseen ei ole tehty merkittäviä muutoksia, vaan joitakin yksityiskohtia koskevia täsmennyksiä.

Asuntotuotantotoimikunta on lausunut yleiskaavaluonnoksesta 4.3.2015 seuraavaa:

"Kaupunkibulevardien varrelle rakentaminen

Suuri osa uudesta asuntorakentamisesta mahdollistuisi kaupungin suurten sisäänajoväylien varsien rakentamisella. Väylien varrella on runsaasti nykyisin rakentamatonta maata, jonka ottaminen asuinkäyttöön osaltaan toisi uutta rakennusmaata Helsinkiin. Väylien varrelle tulisi olla mahdollista tuottaa myös kohtuuhintaista asuntotuotantoa, mikä aiheuttaa haasteita ympäristöstä johtuvien vaatimusten kasvaessa.

Kaupunkibulevardien varrella asumista koskevat samat määräykset kuin muutakin asumista mm. melun, pienhiukkasten ja tärinän osalta. Käytännössä vaikutukset voivat aiheuttaa lisää kustannuksia asuntorakentamisessa ja heikentää etenkin lähimpänä katua sijaitsevien hankkeiden toteutumisedellytyksiä. Tällä olisi taas vaikutusta myös kortteleissa sisemmällä sijaitsevien asuntohankkeiden rakentamiseen.

Lisäkustannuksia voi aiheutua esimerkiksi rajoituksista asuntojen suuntaamisesta tai alimpien kerrosten osoittamisesta muille toiminnoille kuin asumiselle, mikäli aitoa kysyntää esimerkiksi liike- ja toimitiloille ei ole. Asuntoja ei yleensä voida avata yksinomaan kadulle, mikä ohjaa suuriin läpitalon huoneistoihin tai sivukäytäväratkaisuihin, lisäksi parvekkeiden rakentaminen ei ole normaalirakentein mahdollista kadun suun-

taan. Asuntojen avautumiseen katujen varsilla vaikuttavat tällöin ensisijaisesti ympäristön häiriöt eivätkä esimerkiksi asumisen kannalta optimaaliset ilmansuunnat.

Väylien kattaminen tai vieminen tunneleihin on asumisen kannalta kaupunkibulevardiajatuksista miellyttävämpi vaihtoehto mutta erittäin kallista.

Kaupunkirakenteen tiivistäminen

Asuntorakentamisen lisääminen kaupunkirakennetta tiivistämällä on toinen yleiskaava-alueen tavoite. Asuntotuotantotoimiston kokemuksen mukaan täydennysrakentamisessa suurin yksittäinen hankaluus on usein pysäköintipaikkojen järjestäminen. Ympäristön tiivistäminen vähentää esikaupunkialueilla mahdollisuuksia edulliseen maantopysäköintiin. Täydennysrakentamisessa usein joudutaan rakenteelliseen pysäköintiin, joka koskee sekä uusia että jo aiemmin rakennettuja asuntoja.

Esikaupunkialueilla hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä olevilla täydennysrakentamiskohteilla tulisi tutkia ennakkoluulottomasti mahdollisuuksia laskea oleellisesti nykyisiä vaatimuksia pysäköintipaikkojen määrästä täydennysrakentamisen vauhdittamiseksi. Pienissä hankkeissa (uudet kaavat max noin 1350 km², vanhat kaavat max 1200 km²) voitaisiin harkita mallia, jossa tavanomaisia pysäköintipaikkanoimia ei veloitettaisi ollenkaan noudatettavaksi, vaan paikkojen järjestäminen voitaisiin aina tutkia ja esittää tapauskohtaisesti. Hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueilla tulevaisuuden asukkailla ei välttämättä ole edes suunnitelmassa oman auton hankinta. Rakenteellinen pysäköinti on pitkäkestoinen ja kallis investointi autoiluun.

Lisäksi voitaisiin tutkia mallia, jossa tiiviillä alueilla pysäköintiä voitaisiin keskittää jälkepäin yhteiseen pysäköintilaitokseen. Ainakin kaupungin omistamissa olemassa olevissa asuintaloissa pysäköintiä lienee mahdollista järjestellä jossakin määrin uudelleen, mutta rahoituksen osalta pitää tällöin selvittää kokonaisuus järjestelyyn osallistuvien tahojen ja Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen kanssa. Pysäköintilaitoksissa haittapuolena on korkea hintataso ja pysäköinnin kustannusten nousu myös vanhoille taloille. Lisäksi etäisyydet yhteiseen laitokseen voivat muodostua epämiellyttäväksi käyttäjille ja suuret laitoskokoisuudet voivat olla alttiita häiriöille.

Uusia alueita rakentamiseen

Tehokkain tapa lisätä asuntotuotantoa on kokonaan uusien vähintään kohtalaisen laajojen asuinalueiden kaavoittaminen. Etenkin esikaupunkialueilla rakentamiseen tulisi löytyä houkuttelevia paikkoja ainakin, jos samalla halutaan tuoda alueelle myös uutta omistusasumista. Houkut-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

televuutta lisäävät hyvät liikenneyhteydet, palvelujen ja virkistysalueiden hyvä saavutettavuus sekä mahdollisten rantojen läheisyys. Uusien alueiden kaavoituksessa kohdataan usein nykyisten asukkaiden vastustusta.

Rakentaminen tarvitsee kaupungilta koordinoitua infran ja rakennuskelpoisuuden valmistumiseksi oikea-aikaisesti. Suuremmissa kokonaisuuksissa se on tehokkaampaa kuin yksittäisissä täydennysrakentamishankkeissa."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Seidi Kivisyryjä, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32331
seidi.kivisyryja(a)att.hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 26.01.2016 § 4

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 20.11.2015

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Yleiskaavan keskeiset tavoitteet:

Yleiskaavaehdotus toteuttaa visiota Helsingistä raideliikenteen verkostokaupunkina, jolla on vahva laajentunut pääkeskus, kantakaupunki.

Kaupunkibulevardien lisäksi yleiskaavaehdotuksessa osoitetaan merkittäviä maankäyttövarauksia Malmin lentokentälle ja sen nykyiselle lentomelualueelle. Malmin kentän vaikutusalueella varaudutaan noin 25 000 asukkaaseen. Kaupunkia tiivistetään kaikkialla, erityisesti raideliikenteen asemien ja solmukohtien sekä merkittävien pysäkkien ympäristöissä. Kantakaupungin lisäksi esikaupunkien keskustoja kehitetään toiminnoiltaan sekoittuneina, tiiviinä palvelujen, työpaikkojen ja asumisen keskittyminä. Raideliikenteellä hyvin saavutettavat keskustat muodostavat keskenään verkoston ja mahdollistavat siten palvelujen hyvän saavutettavuuden.

Luonnosvaiheen jälkeen joitakin asuntovaltaisia alueita on vähennetty ja samalla on voitu laajentaa viher- ja virkistysaluetta. Toisaalta joillakin alueilla maankäyttöä on vastaavasti tehostettu. Merkittävää on, että luonnosvaiheen jälkeen Mäntymäen, Stadionin ja jäähallin vi-

her- ja virkistysalueen osia on muutettu keskusta-alueeksi sen tehokkaan kehittämisen mahdollistamiseksi.

Kulttuuriympäristöjen huomioon ottaminen yleiskaavaehdotuksessa:

Kaupunginmuseo esitti luonnosvaiheessa, että valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristöt on nostettava yleiskaavassa paremmin esiin. Kaavaehdotuksen liiteaineistoon onkin liitetty mukaan Kulttuuriympäristöt -teemakartta. Kaupunginmuseon johtokunta pitää myönteisenä, että em. teemakartta on oikeusvaikutteinen. Kuitenkin edelleen kulttuuriympäristöt jäävät varsinaisella kaavakartalla näkymättömiin, mikä saattaa heikentää niiden tunnistamista.

Kaavamääräyksellä ”Valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristöt on otettava huomioon oikeusvaikutteisina kulttuuriympäristöt -teemakartalta” on pyritty varmistamaan, että asemakaavoitettaessa nämä arvot otetaan huomioon. Lisäksi koko kaava-alueella määrätään, että suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Koko kaava-aluetta koskee määräys: ”Yleiskaava-alue suunnitellaan kaikkialla toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys sekä terveellisyys ja turvallisuus, asumisen ja elinkeinoelämän tarpeet sekä palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen käyttäen hyväksi olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.” Tähän tulee kaupunginmuseon johtokunnan mielestä lisätä myös ”ympäristön arvot ja ominaispiirteet”, MRL:n hengen ja kirjaimen mukaisesti.

Yleiskaavaehdotuksessa Tuomarinkylän kartanon uutta pellolle osoitettua rakennusala on vähennetty luonnosvaiheesta. Kartanoalueen eteläpuolelta asuntovaltaista aluetta on pienennetty ja muutettu virkistys- ja viheralueeksi. Peltoalue säilyy laajempaan, mutta rakennettavalle alueelle tulisi luonnosvaihetta tehokkaampaa rakentamista. Tuomarinkartanon rakennusperinnön ja arvokkaan maisema-alueen keskeisten arvojen säilyminen on siten edelleenkin uhattuna. Kaupunginmuseon johtokunta edellyttää, että RKY-alueeseen liittyvässä suunnittelussa mitoitusta arvioidaan uudelleen niin, että alueen kulttuurihistorialliset arvot otetaan paremmin huomioon.

Yleiskaavaehdotus mahdollistaa Vartiosaaren tehokkaan rakentamisen, mikä on ristiriidassa valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön säilyttämisen kanssa. Yleiskaavaehdotuksessa Vartiosaaren osalta näkökulmana on ollut, että rakentamisesta huolimatta kulttuuriympäristön arvoja voidaan säästää. Kaupunginmuseon johtokunta ei

puolla Vartiosaaren tehokasta rakentamista vaan korostaa, että alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden piirteiden ja maisemallisten arvojen vaalimisen tulisi ohjata suunnittelua saarella. Vartiosaaren rannan huvilavyöhyke on mahdollista säilyttää, mutta sen yhteys luonnonympäristöön katkeaa peruuttamattomalla tavalla, jos saaren keskiosa rakennetaan tehokkaasti. Huvilarakennukset pihapiireineen jäävät erilliseksi saarekkeeksi saaren mittavan uudisrakentamisen myötä. Samalla menetetään maisemallisesti ja virkistyksellisesti tärkeä alue, joka tarjoaisi mahdollisuudet kokea yhtäaikaisesti saariston huvilakulttuuria ja luonnonympäristöä. Museovirasto on tehnyt Vartiosaaresta rakennussuojeluesityksen.

Malmin lentokenttäalueen jatkosuunnittelussa huomioidaan lentokentälle tyypillisten piirteiden säilyminen osana uutta kaupunkirakennetta. Kaupunginmuseon antamassa lausunnossa Malmin lentokenttäalueen kaavarungosta korostettiin, että suunnittelussa tulee ottaa huomioon lentokenttärakennusten lisäksi kiitoteiden merkitys osana merkittävää kulttuuriympäristöä. Malmin lentokentän rakentamistehokkuus tulee olla sellainen, että kentän historiallinen todistusvoima rakennuksineen ja kiitoratoinen voidaan säilyttää. Malmin lentokentästä on tehty rakennussuojeluesitys.

Eläintarhan urheilupuisto, Mäntymäki ja -kenttä mukaan lukien on voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 merkitty kaupunkipuistoksi. Eläintarhan alueella on pitkä, edelleen aktiivinen historia kaupunkilaisten liikunta- ja virkistysalueena. Alue kuuluu Olympiarakennusten (Olympiastadion, Uimastadion ja Kisahalli) muodostamaan RKY-alueeseen. Myös Mäntymäen kenttä sisältyy RKY-rajaukseen. Eläintarhan alue yhdistää viheralueena Keskuspuiston Töölönlahden puistokokonaisuuteen. Yleiskaavaehdotuksessa on alueelle Nordenskiöldinkadun ja Mannerheimintien varteen sekä Mäntymäenkentän kohdalle lisätty kantakaupunkimerkintää. Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että alueiden pääkäyttötarkoituksen tulee edelleen olla kokonaisuudessaan virkistys- ja viheralue, sillä mm. asuminen ei ole kuulunut historiallisesti alueen kehittämissuunnitelmaan (urheilullinen kansanpuisto). Tästä huolimatta alueelle voidaan sijoittaa uutta urheilu- ja liikuntapaikkarakentamista.

Arkeologinen perintö

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu runsaasti lisärakentamista muinaismuistolain suojelemien muinaisjäännösten kohdille.

Kulttuuriympäristöt teemakartalla näkyvät ainoastaan RKY 2009 liittyvät alueet ja asemakaavoissa suojellut alueet, muut muinaismuistolain suojaamat kohteet siitä puuttuvat. Niiden ulkopuolella olevien 1. maailmansodan linnoitteiden kohdalla viitataan niitä koskevaan yleiskaavan

yhteydessä tehtyyn raporttiin ja sen kohdeluetteloon ja muiden muinaisjäännöstyyppien osalta Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin. Pääkartan kaavamääräyksen mukaan ne tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Muinaisjäännösrekisterin tietoja tulee tarkentaa tarkemmassa kavasuunnittelussa. Teemakartassa määrätään että muinaismuistoja koskevassa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on neuvoteltava museoviranomaisten kanssa.

Kaupunginmuseon johtokunta korostaa, että muinaisjäännökset ovat automaattisesti muinaismuistolain suojeltavia kohteita, mikä on otettava huomioon maankäyttöä suunniteltaessa.

Yleiskaavan tehokkuus

Edellä mainittujen yksittäisten kulttuuriympäristöjen lisäksi yleiskaavan tehokkuus keskustoissa ja niiden läheisyydessä tulee olemaan uhka kulttuuriympäristön säilymiselle. Rakennettu ympäristö tulisi paremmin huomioon otetuksi, jos määräyksiä täydennetään seuraavasti: Keskusta-alueiden C1-C3 osalta on määrätty, että käyttötarkoituksen muutoksen osalta tulee suorittaa ”alueellinen tarkastelu”. Kaupunginmuseon johtokunta pitää tärkeänä, että tämä tarkastelu laajennetaan myös koskemaan täydennysrakentamishakkeita, ei ainoastaan käyttötarkoituksen muutoksia.

Kulttuuriympäristönäkökulmasta on myös tärkeää, että A1-A4 alueiden piirissä huomioidaan paikallisten viheralueiden merkitys yhdyskuntarakenteessa ja kaupunkikuvassa.

Kantakaupunki-teemakartalla on kahden tasoisia merkintöjä kantakaupungin puistoille. On hyvä, että kantakaupungin historialliset puistot säilyvät, mutta samalla muiden arvokkaiden puistoalueiden säilyminen on uhattuna. Merkintä ”Historiallisen keskustan kulttuurihistoriallisesti merkittävät puistot, joiden arvo ja ominaispiirteet säilytetään” vastaa suojelutavoitteita. Sen sijaan merkintä: ”Kantakaupungin muut arvokkaat, ajalleen tyypilliset puistot, urheilu- ja liikuntapuistot, kansanpuistot, kartano- ja huvilapuistot, siirtolapuutarhat ja julkisten rakennusten ympäristöt, hautausmaat sekä muut kulttuurihistoriallisesti ja maisemakulttuurin kannalta erityiset aluekokonaisuudet, joiden arvo ja ominaispiirteet otetaan huomioon asemakaavoituksessa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa” ei takaa puistojen säilymistä. Jos merkintä säilytetään näin, tulee historiallisen keskustan merkittävien puistojen joukkoon ottaa ainakin Lapinlahden sairaalan puisto, Hietaniemen hautausmaa ja Hesperian Esplanadi kokonaisuudessaan. On myös perusteltava, miksi esimerkiksi nuoremmat puistoalueet eivät ole yhtä merkittäviä tai miksi niille voidaan sallia uudisrakentamista. Helsingin kantakaupungin vihe-

ralueet ovat eri-ikäisiä, ja niillä on siten eri aikakausina ollut omat suunnittelulähtökohtansa ja -tavoitteensa.

Kaupunginmuseon johtokunta korostaa, että alueiden ja ympäristöjen tiivistäminen täydennysrakentamalla kohdentuu olemassa olevaan kerrokselliseen ympäristöön. Jotta olemassa olevat keskustat, aluekeskukset ja asuinalueet säilyisivät tunnistettavina ja viihtyisinä kaupunkiympäristöinä, yleiskaavan tehokkuustavoitteita tulee madaltaa siten, että yhteensovittaminen on mahdollista. Pikselimäinen tehokkuuksien merkitseminen ei selkeällä tavalla kerro täydennysrakentamisen määrää ja sen kohdentumista, joten maankäyttötavoitteet jäävät laadullisten tekijöiden ja täydennysrakentamismallien osalta epäselviksi. Kaupunginmuseon johtokunta pitää esitystapaa epämääräisenä ja vaikeaselkoisena.

Yleiskaavaehdotuksen mukainen maankäytön suunnittelu asettaa huomattavia lisäpaineita asemakaavoitukselle, kun ristiriitaisia arvoja ja tavoitteita pyritään sovittamaan yhteen. Tässä sovittamisessa kulttuuriympäristöjen huomioon ottaminen voi jäädä marginaaliseksi. Kaupunginmuseon johtokunnan mielestä uhkana voi myös olla asemakaavaprosessin liiallinen sujuvoittaminen, jotta tehokkuustavoitteisiin päästäisiin. Tuolloin muut arvot voivat jäädä huomioimatta.

Kaupunginmuseon johtokunnalla ei ole muuta huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Eläintarhan johtokunta 21.01.2016 § 11

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Eläintarhan johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Korkeasaari on merkittävä matkailu- ja virkistyskohde Helsingin edustan saarella. Korkeasaari jää uudessa yleiskaavassa virkistys- ja viheralueeksi keskelle kaupunkirakennetta. Tämä on hyvin huomioitu kaavamerkinnöissä. Korkeasaari on kaupunkikaavassa merkitty merellisen virkistykseen ja matkailun alueeksi, mikä sopii hyvin Korkeasaaren toimintoihin. Samalla merkinnällä on varustettu myös Korkeasaaren vie-

reinen Hylkysaari. Hylkysaari sijaitsee aivan Korkeasaaren vieressä ja reitti Hylkysaareen kulkee Korkeasaaren kautta. Hylkysaaren tuleva käyttö virkistys- ja matkailualueena tulee sovittaa yhteen Korkeasaaren toimintojen kanssa ja yhdessä saaret voivat muodostaa entistä houkuttelevamman kohteen.

Pikaraitiotien runkoverkon varaus kulkee Korkeasaaren ali. Toteutusaan tällä voi olla vaikutuksia Korkeasaaren rakentamiseen. Mikäli suunnitelmaa lähdetään toteuttamaan, niin Korkeasaaren toiminnot tulee huomioida. Korkeasaarella ei ole tarvetta uusille liikenneyhteyksille Kruunusiltojen toteutuessa, mutta Korkeasaari ei vastusta runkoverkon reititystä Korkeasaaren ali, kunhan suunnitellussa huomioidaan Korkeasaaren toimintaedellytykset.

Merellinen Helsinki -teemakartassa Korkeasaaren eläintarhan alueeseen kuuluva Palosaari on merkitty virkistys- ja loma-asumiseen. Alueella on eläintarhan luonnonvaraisten eläinten hoitola ja siihen liittyvät ulkotarhat. Koko alue kuuluu eläintarhan alueeseen, jonne on maksullinen sisäänpääsy. Aluetta käytetään tarvittaessa eläintarhan eläinten karanteenialueena, koska se on toiminnallisesti erillinen alue muusta eläintarhasta ja se on rajattu pois yleisöalueesta. Kruunusiltojen suunnittelussa raitovaunureitti kulkee Palosaaren pohjoisreunalla ja kevyen liikenteen reitti kulkee sillan ali ja nousee sillalle Palosaaren kärjessä. Julkinen tila Palosaaren pohjoispuolella ja saaren kärjessä on erotettu aidalla eläintarhan alueesta. Toiminnallisesti ei ole mahdollista sijoittaa alueelle loma-asumista ja kaavamerkintä olisi syytä muuttaa virkistys- ja matkailupalveluiden alueeksi.

Vesiliikenteen yhteyspiste Korkeasaareissa on Merellinen Helsinki -teemakartassa sijoitettu nykyisen vesiliikennesataman kohdalle. Kruunusiltojen toteutuessa vesiliikennesatama saattaa siirtyä Korkeasaaren pohjoisrantaan yleiselle alueelle Mustikkamaan sillan ja tulevan raitioväyryyden läheisyyteen. Tällä hetkellä Korkeasaareen kulkeva vesiliikenne on tarkoitettu eläintarhan vierailijoille, mutta Kruunusiltojen myötä Korkeasaaren pohjoisranta tulee olemaan yleistä virkistysaluetta, joten laajemman reittiliikenteen pysähdyspaikka olisi tervetullut ja sellainen sopisi hyvin merellisen Helsingin kehittämiseen. Yleisen vesiliikenteen yhteyspisteen tulee tässä tapauksessa sijaita yleisellä alueella, eikä eläintarhan alueella.

Korkeasaari on kaupunkiluontokartassa merkitty osaksi vihersormea, jolla on merkittäviä luonto-, kulttuuri ja maisema-arvoja. Tämä vastaa hyvin Korkeasaaren tilannetta ja tulevaisuuden suunnitelmia. Korkeasaareissa on mm. useita suojeltuja ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia useilta eri aikakausilta ja hieno luontoympäristö.

Korkeasaaren tulevaisuuden suunnittelussa on luonnollista huomioida kulttuurihistorialliset ja ympäristölliset arvot. Korkeasaaren uudistumisen kannalta on kuitenkin oleellista, että Korkeasaarella voidaan tulevaisuudessakin toteuttaa uusia rakennushankkeita.

Esittelijä

eläintarhan johtaja
Sanna Hellström

Lisätiedot

Kirsi Pynnönen-Oudman, intendentti, puhelin: 310 37882
kirsi.pynnonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 19.01.2016 § 9

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Helsingin uudesta yleiskaavaehdotuksesta:

Yleiskaavaehdotuksen jatkosuunnittelussa tulee uusia maankäyttövarauksia asuntorakentamiseen osoittaessa moottoritiemäisten alueiden ympäristöstä ja katettujen kaupunkibulevardien päälle, huomioida pelastusajoneuvojen liikkumismahdollisuudet ja pelastustoiminnan edellytykset.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Kari Virtanen

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232
esko.rantanen(a)hel.fi

HEL 2015-012598 T 10 03 02 00

Helsingin työväenopisto antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavaan lausunnon:

Yleiskaava on pitkän aikavälin maankäytön suunnitelma. Kaavalla ohjataan kaupungin yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Tätä ehdotusta aiempi yleiskaava sai lainvoiman vuonna 2007.

Yleiskaavan luonnoksen johdannossa määritetään, että yleiskaavan tärkeimpänä tehtävänä on mahdollistaa kaupunkilaisille jatkossakin hy-

vän kaupunkielämän edellytykset ja yrittämiselle vahva perusta. Kaa-
vaehdotuksen mukaan kaupunkirakennetta tiivistetään, tukeudutaan
joukkoliikenteeseen ja halutaan säilyttää Helsingin erityispiirteet. Hy-
vään kaupunkielämään liittyy riittävä asuntotuotanto, palvelujen saata-
vuus, palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuus sekä viihtyisä ja turval-
linen kaupunkiympäristö ja riittävät virkistysalueet.

Yleiskaava määrittää Helsingin kasvun mahdollistamalla laajan asunto-
tuotannon ja yritysten toimintaedellytykset. Yleiskaavaluonnoksessa
varaudutaan 860 000 asukkaaseen ja 560 000 työpaikkaan vuonna
2050. Tämä tarkoittaa 250 000 uutta asukasta ja noin 180 000 työpaik-
kaa lisää. Yleiskaavan visiossa Helsinki nähdään verkostokaupunkina,
johon kuuluvat laajentunut kantakaupunki, esikaupunkien keskustat ja
niiden väliset raideliikenteen yhteydet. Kaupunkia tiivistetään kaikkialla,
erityisesti raideliikenteen asemien, liikenteen solmukohtien, valtaväy-
lien varsien sekä merkittävien pysäkkien ympäristöissä. Yksi suurimpia
uusia rakentamisalueita kaupunkibulevardien varsien lisäksi on Malmin
lentokenttäalue.

Yhteiskunnan koheesion kannalta monipuolinen ja moni rahoitukselli-
nen asuntotuotanto on ensiarvoisen tärkeää. Erityisesti turvapaikanha-
kijoiden oleskeluluvan saaneiden ja maahanmuuttajien kannalta moni-
muotoinen asuminen kantaväestön joukossa on tärkeää, jotta polarisoi-
tuminen voidaan estää arjen keinoin.

Työväenopiston näkökulmasta tiivis rakentaminen on mielekästä, sillä
edellytyksellä, että osakeskusten väliin ja sisään jää riittävästi luontoa
ja muuta virkistysalueita sekä niin, että koko kaupunkiin ulottuu joukko-
liikenne, jolla on riittävän tiheet aikataulut myös iltaisin. Joukkoliikenne
voi olla raide- tai muuta joukkoliikennettä. Työväenopiston kurssitarjon-
nan tavoitteena on olla lähellä asukkaita eri puolilla Helsinkiä niin, että
joukkoliikenne tarjoaa kulkemismahdollisuuden. Osa kaupunkilaisista
tulee pitkänkin matkan päästä kursseille, osalle on tärkeää saada ope-
tusta lähialueellaan, mm. ikäihmiset ja pienten lasten vanhemmat.

Opiston palveluverkkosuunnitelma päivitetään keväällä 2016. Palvelu-
verkkosuunnitelman lähtökohtana on se, että uusille alueille opisto ei
suunnittele uusia omia tiloja.

Opisto toimii yhteistyössä eri hallintokuntien ja mahdollisten muiden yh-
teistyökumppaneiden kanssa niin, että opetustarjontaa on saatavilla
uusilla asuntoalueilla kustannustehokkaasti yhteiskäytöllä muun muas-
sa koulujen tiloissa. Opiston tarpeet voitaneen ottaa huomioon suunnit-
teluvaiheessa.

Työväenopiston toimiminen ja näkyminen esikaupungeissa pitää asuk-
kaita ja alueita elinvoimaisina, turvallisina ja vireinä myös ilta-aikana.

Opisto luo omalta osaltaan yhteisöllisyyttä ja antaa mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen koko kaupungin alueella.

Opisto toivoo, että kouluja rakennettaessa opisto ja muut iltakäyttäjät ja niiden tarpeet otettaisiin huomioon tiloja suunniteltaessa. Opisto toivoo myös, että kouluja rakennettaessa uusille asuinalueille voitaisiin luoda suunnittelumalli, jossa otetaan huomioon iltakäytön tarpeet ja rahoitusmahdollisuudet.

Lisätiedot

Hannele Koli-Siiteri, asiakaspalveluosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88521
hannele.koli-siiteri(a)hel.fi

§ 812

V 28.9.2016, Kaupunkiympäristön toimialan yhteinen tilahanke, hankesuunnitelman hyväksyminen

HEL 2016-006626 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 8.6.2016 päivätyn kaupunkiympäristön toimialan yhteisen tilahankkeen hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 46 140 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 95 400 000 euroa ilman paikoituksen kustannusta ja 113 000 000 euroa paikoituksen kustannus mukaan lukien maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tekvi hankesuunnitelma 8.6.2016
- 2 Tekvi Hankesuunnitelma liitteet 10 ja 11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kaupungin teknisen alan virastot eli asuntotuotantotoimisto, kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö-, rakennusvalvonta- ja rakennusvirasto siirtyvät yhteisiin tiloihin osoitteeseen Työpajankatu 8 rakennettavaan uudisrakennukseen. Virastojen palvelut tulevat valmistella olevassa kaupungin uudessa johtamisjärjestelmässä muodostamaan pääosan kaupunkiympäristön toimialaa.

Virastot ovat yhteistyönään laatineet 8.6.2016 päivätyn hankesuunnitelman toimitilarakennuksen toteuttamisesta.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1. Hankesuunnitelman kustannusarvio ja tekniset selostukset on koottu erillisiin liitteisiin, jotka ovat nähtävänä tilakeskuksessa.

Esittelijän perustelut

Hankesuunnitelma perustuu virastojen laatimaan, 28.2.2013 päivättyyn ja kaupunginhallituksen 16.12.2013 (1360 §) käsittelemään tarveselvitykseen sekä kaupunginhallituksen tilahankkeesta 18.5.2015 (549 §) tekemään päätökseen ehtoineen.

Uudisrakennus sijoittuu Kalasataman keskuksen läheisyyteen, Tukku-torin ja Hermannin Rantatien välissä sijaitsevan korttelin 10575 tonteille 3 ja 27 osoitteessa Työpajankatu 8.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt alueen asemakaavan muutosprosessin. Laajasta, tällä hetkellä suurelta osin rakentamattomana olevasta alueesta kehitetään monipuolinen toimitila-, liike- ja asuinrakennuskortteleiden muodostama kokonaisuus perinteisen Tukku-torin ja uuden Kalasataman kaupunginosan yhteyteen. Uusi asemakaava valmistuu tilahankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa.

Helsingin kaupungin viiden teknisen alan viraston toimipisteet sijaitsevat yhdessätoista (tilanne 4/2016) ja keväästä 2017 alkaen kahdeksassa kiinteistössä eri puolilla kaupunkia. Hajalleen sijoittuminen ei tue tulevan kaupunkiympäristön toimialan toiminnan eikä asiakaspalvelun kehittämisen ja saavutettavuuden tavoitteita. Eri puolilla kaupunkia sijaitsevista tiloista aiheutuu ylimääräisiä toiminta-, käyttö- ja kiinteistöpalveluiden kustannuksia.

Tarveselvitysvaiheessa todettiin, että nykyisistä tiloista kiireellisimmän peruskorjauksen ja tilamuutosten tarpeessa oli rakennusviraston käytössä ollut rakennus osoitteessa Kasarmikatu 21. Lähivuosina peruskorjaus- ja tilamuutostarve todettiin olevan myös muissa kaupungin omistamissa ja teknisten virastojen käytössä olevissa kiinteistöissä. Tarveselvityksen valmistumisen jälkeen on rakennusvirasto jo muuttanut väliaikaisesti tiloihin osoitteeseen Elimäenkatu 5 kaupungin päätettyä myydä Kasarmikadun kiinteistön. Kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto siirtyy syksyyn 2016 mennessä ja muut kiinteistöviraston osastot asunto-osastoa lukuun ottamatta vuoden 2017 aikana väliaikaisesti vuokratiloihin, tilakeskuksen kanssa samaan rakennukseen, osoitteeseen Sörnäistenkatu 1.

Yhteisen tilahankkeen keskeiset tavoitteet ovat toiminnan yhteisten palvelu- ja tuotantoprosessien kehittäminen, työnteon uudet tavat sekä tila- ja kustannustehokkuus sekä tilojen muuntojoustavuus ja mahdollisimman korkea käyttöaste. Samanaikaisesti uudisrakennuksen suun-

nittelun ja toteutuksen kanssa kehitetään ja valmistaudutaan ottamaan käyttöön myös uusia työtapoja, tilojen monipuolisia käyttötapoja sekä uusien teknisten työvälineiden ja ict-ratkaisujen hyödyntäminen.

Uudessa organisaatiomallissa tullaan toiminta järjestämään palvelukonaisuuksiksi. Kaupunkiympäristön toimialan ydintehtäviä ovat suunnittelu- ja muut asiantuntija-, projektinjohto- sekä erilaiset lupa- ja valvontatehtävät. Toiminnan luonteeseen kuuluvat yhteistyö suunnittelija- ja muiden asiantuntijakonsulttien sekä kaupungin eri toimialojen edustajien tai muiden julkisten toimijoiden kanssa, käynnit eri puolilla kaupunkia sijaitsevilla työkohteilla sekä suunnittelu-, lupa- ja valvontaluoteilla. Koko toimialan sijoittuminen yhteisiin tiloihin tukee parhaalla mahdollisella tavalla uudelle organisaatiomallille asetettuja tavoitteita.

Työympäristökonsepti

Hankesuunnitelman mukainen toimitilaratkaisu perustuu monipaikkaisen työn malliin, ja tilat toteutetaan monitilatyöympäristön periaatteen mukaisina.

Hankesuunnitelma sisältää virastojen yhteisesti laatiman työympäristökonseptin. Se perustuu virastoissa tehtyihin kartoituksiin, virastojen yhteisten asiakaspalvelu-, ict-, työhyvinvointi- ja tukipalvelutyöryhmien laatimiin selvityksiin, henkilöstökyselyihin, käyttöastemittauksiin ja helmikuussa 2016 toteutetuista, henkilöstölle suunnatuista pop up -tilaisuuksista saatuun palautteeseen sekä tulosten pohjalta tehtyyn analyysiin. Hankesuunnittelun aikana on työn etenemistä esitelty myös henkilöstön edustajista kootussa seurantaryhmässä.

Työympäristökonseptissa kuvataan työntekijöiden työtehtävien mukaiseen liikkuvuuteen perustuva työprofilointi, tarvittavat työtilat ja eri työpistetyypit sekä niiden mitoitus, monitilatyöympäristö ja monipaikkainen työ. Työympäristökonseptissa on kuvattu myös teknisten virastojen asiakaspalvelu, asiakaspalvelun tilat ja palvelumuotoilu uusissa yhteisissä tiloissa.

Toimitilakonseptista laadittua laajaa selvitystä on perusteltua hyödyntää myös muissa mahdollisissa kaupungin tulevissa toimitilahankkeissa.

Kaupunkilaiset tulevat teknisen alan virastoihin ostamaan ja vuokraamaan asuntoja tai toimitiloja, neuvottelemaan rakennusluvista ja kaava-asioista, hankkimaan karttoja, piirustuksia, asukaspysäköintitunnuksia, alueidenkäyttölupia tai tietoja maaperätutkimuksista, suorittamaan tonttijakoja jne. Virastot tiedottavat ja julkaisevat suunnitelmia ja järjestävät näyttelyitä, työpajoja ja asiakastilaisuuksia eri kohderyhmille.

Tilamitoitus

Virastojen yhteenlaskettu huoneistoala oli lähtötilanteessa vuonna 2013 noin 41 000 htm² eli noin 30 htm²/hlö. Rakennusviraston muutettua väliaikaisesti vuokratiloihin on yhteenlaskettu huoneistoala huhtikuussa 2016 34 500 htm² eli 25,5 htm²/henkilö. Uudisrakennuksen huoneistoala on noin 27 185 htm² eli noin 19,8 htm²/hlö, kun huomioidaan myös tilaohjelmassa esitetyt yhteiset asiakaspalvelu-, ravintola-, näyttely-, auditorio-, arkisto- ja henkilökunnan tilat. Varsinaisten työtilojen tilatehokkuus oheistiloineen on 14,1 htm²/henkilö. Huoneistoala pienenee lähtötilanteeseen verrattuna noin 33 %.

Hankesuunnitelmaa laadittaessa ei ole ollut tietoa tulevan kaupunkiympäristön toimialan henkilöstön määrästä. Tilatarve tarkistetaan jatkosuunnittelun aikana. Uudet tilat suunnitellaan muuntojoustaviksi niin, että osasta tiloja voidaan tarvittaessa luopua tai tilankäyttöä tehostaa jakamalla työpisteet useamman työntekijän kesken kaupunkiympäristön toimialan tilatarpeen poiketessa tässä hankesuunnitelmassa esitetystä, viiden teknisen alan viraston nykyisen henkilöstömäärän perusteella määritellystä tarpeesta.

Pysäköinti

Autopaikoituksen tilat rakennetaan työtehtävissä tarvittaville autoille alueen kaavanormin mukaisesti 194 autopaikkaa, ja ne sijoittuvat rakennuksen neljään kellarikerrokseen. Tällä hetkellä virastojen käytössä on yhteensä 335 autopaikkaa. Viitesuunnitelma ja sen perusteella laskettu kustannusarvio on sisältänyt lisäksi samaan pysäköintikellariin sijoitettavaksi tulevat, nykyisin maantasolla ja tulevan asemakaavan mukaisella kevyen liikenteen katualueella sijaitsevat, viereisen ns. Makkaratehtaan tontin 64 autopaikkaa ja enintään 8 muuta alueen yhteiskäytöstä paikkaa eli yhteensä 266 autopaikkaa.

Polkupyöräpaikkoja varataan alueen kaavanormin mukaisesti noin 580 kpl, joista pääosa on suunnitelmassa esitetty sijoitettaviksi ylimpään pysäköintikerrokseen ja loput katutasolle. Ajoluiska pysäköintikellariin toteutetaan asemakaavaluonnoksen mukaisesti Vanhalta talvitieltä osana hanketta

Jatkosuunnittelussa varmistetaan vielä auto- ja polkupyöräpaikkojen tarve sekä sijoittuminen kustannustehokkaimman vaihtoehdon löytämiseksi, ja selvitetään myös vuorottaiskäytön mahdollisuudet naapurikiinteistöjen kanssa.

Ympäristötavoitteet

Energiatehokkuuden osalta noudatetaan lähes nollaenergiarakentamisen tasoa, mutta suunnittelua ohjataan rakennuksen todellisen energiankulutuksen perusteella. Kohde tullaan sertifoimaan BREEAM-ympäristöluokituksen (BREEAM International New Construction 2016) mukaisesti vähintään luokkaan Very Good. Osa rakennuksen vesikatosta on esitetty istutettuna Helsingin kaupungin viherkattostrategian mukaisesti. Hanke sisältää myös aurinkopaneelien sijoittamisen vesikatolle.

Hankkeen laajuus

Hankkeen hyötyala on 20 131 h² (ilman teknisiä tiloja) ja huoneistoala 27 185 h². Ulkopuoliselle toimijalle vuokrattavaksi tulevan ravintolan ja keittiön osuus pinta-alasta on noin 1 100 h².

Kokonaisala ilman paikoituksen alaa on 36 803 br² ja viitesuunnitelman mukaiset paikoituksen tilat mukaan lukien yhteensä 48 531 br². Ilman naapurikiinteistön autopaikkoja, kun viitesuunnitelmassa esitetty alin kellaritaso jää pois, on hankkeen kokonaisala yhteensä 46 140 br².

Kustannukset

Kiinteistöviraston tilakeskuksen laatima hankesuunnitteluvaiheen (HKA) kustannusarvio ilman maanalaisen paikoituksen kustannusta on 95 400 000 euroa arvonlisäverottomana maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Arvio viitesuunnitelman mukaisen paikoituksen kustannuksesta on 20 600 000 euroa arvonlisäverottomana maaliskuun 2016 kustannustasossa. Tämä kustannus sisältää maanalaisten paikoitustilojen rakentamisen 266 autopaikalle arvonlisäverottomana 19 000 000 euroa eli 71 400 euroa/ap ja 455 pyöräpaikalle arvonlisäverottomana 1 600 000 euroa eli 3 517 euroa/pp. Teknisen alan virastot tulevat vuokraamaan käyttöönsä näistä yhteensä vähintään 194 ja enintään 202 autopaikkaa sekä kaikki polkupyöräpaikat. Kaikki rakentamiskustannukset pysäköintitilat mukaan lukien ovat arvonlisäverottomina yhteensä 116 000 000 euroa maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Jos hanke toteutetaan ilman naapurikiinteistölle varattavaa paikoitustilaa, on hankkeen kokonaiskustannus yhteensä 113 000 000 euroa maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Vuokravaikutus

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Helsingin kaupunki suunnittelee ja toteuttaa tilat sijoittajaomistukseen; kaupunki sitoutuu tilaan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

Tilakustannuksesta aiheutuva pääomavuokra tulee olemaan noin 18,30 euroa/htm²/kk sisältäen tontin vuokran 2,70 euroa/htm². Ylläpito- vuokra on noin 3,50 euroa/htm²/kk ja vuokraan sisällytettävä käyttäjä- palvelumaksu 0,50 euroa/htm²/kk. Tilakustannus on yhteensä noin 22,30 euroa/htm²/kk, noin 607 000 euroa/kk ja noin 7 280 000 euroa vuodessa maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Kaupungin käyttöön toteutettavien kellarin auto- ja pyöräpaikkojen kokonaisvuokrameno on noin 75 000 euroa/kk ja noin 900 000 euroa vuodessa maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Kokonaisvuokraksi maanalainen auto- ja pyöräpaikoitus mukaan lukien tulee noin 676 000 euroa/kk ja noin 8 184 000 euroa vuodessa maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Lisäksi vuokraan vaikuttaa tontin hinta, joka vastaavasti kartuttaa kaupungin maanmyyntituloja.

Lopullinen vuokrataso selviää sijoittajakilpailutuksen tuloksena.

Muut kustannukset

Arvio uudishankintana tarvittavasta kalustuksesta ja varustuksesta on noin 10,0 milj. euroa sisältäen ict-laitteiden kustannukset 5,5 milj. euroa sekä kalusteiden ja varusteiden kustannukset 4,5 milj. euroa kustannustasossa maaliskuu 2016.

Arvio muuttokustannuksista on 480 000 euroa eli noin 350 euroa/henkilö.

Arvio pilaantuneiden maiden kustannuksesta yhteensä 1,2 milj. euroa ei sisälly hankkeen enimmäishintaan.

Väistötilakustannus

Virastoilla ei ole väistötilatarvetta.

Aikataulu ja toteutus

Ehdotus-, yleis- ja toteutussuunnittelu 9/2016 - 9/2018

Sijoittajan kilpailutus ja valinta 4/2017 - 6/2017

Maanrakennustöiden aloitus 6/2017

Talonrakennustyöt 11/2017 - 11/2019

Kiinteistöviraston tilakeskus vastaa hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta. Kiinteistön ylläpidosta vastaa kiinteistöyhtiö. Kaupunki maksaa

omakustannushintaan perustuvan korvauksen ylläpidosta erikseen so-
vittavan vastuunjakotaulukon mukaisesti.

Rahoitus

Kaupunginhallituksen päätti 18.5.2015 (549 §), että uudisrakennushan-
ke toteutetaan kaupungin suunnittelemana ja rakennuttamana vuokrati-
lana sijoittajaomistukseen. Kiinteistövirasto vastaa hankkeen toteutuk-
sesta. Kaupunki sitoutuu tilaan pitkäaikaisella, 20 vuoden vuokrasopi-
muksella.

Sijoittajakilpailutus käynnistetään hankesuunnitelman hyväksymisen
jälkeen. Kaupunki kilpailuttaa hankkeelle halvimman ja parhaan tar-
jouksen. Vaihtoehdot ovat kilpailutus vuokratasolla niin, että kohteen
hinta on kiinteä, tai kilpailutus hinnalla eli kiinteällä vuokratasolla ja kor-
keimmalla saatavalla hinnalla. Sijoittajakilpailutus pidetään ja sijoittaja
päätetään ennen rakennustöiden aloittamista. Mahdollisen sijoittajan
valinta viedään päätettäväksi kaupunginhallitukseen.

Viime kädessä mallin valinta tarkentuu kokonaisedullisuuden perusteel-
la sellaisten vielä selvitettävien vaihtoehtojen toteutusmallien välillä,
joissa hanketta ei tehdä kaupungin omaan taseeseen. Yhtenä vaih-
toehtona on kaupungin kiinteistöyhtiömalli.

Kaupunki järjestää hankkeen rakentamisaikaisen rahoituksen.

Kiinteistövirasto luopuu kaupungin omistuksessa olevista teknisen alan
virastojen käytössä olevista nykyisistä tiloista.

Täytäntöönpanopäätös

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotetun hankesuunnitelman,
kaupunginhallitus tulee täytäntöönpanopäätöksessään oikeuttamaan
kiinteistöviraston järjestämään sijoittajakilpailutuksen hankkeen rahoit-
tamiseksi. Kilpailun tulos tulee saattaa kaupunginhallituksen päätettä-
väksi.

Kaupunginhallitus tulee edelleen täytäntöönpanopäätöksessään hyväk-
symään hankesuunnitelman liitteenä olevan toimialan tilahankkeita oh-
jaavan työympäristökonseptin, ja päättää samalla, että konsepti ote-
taan soveltuvin osin käytettäväksi myös kaupungin muissa tulevilla
toimitilahankkeissa.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen lukuun ottamatta
naapurikiinteistön autopaikkoja koskevaa osaa viitesuunnitelmasta.

19.09.2016

Kaj/2

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tekvi hankesuunnitelma 8.6.2016
- 2 Tekvi Hankesuunnitelma liitteet 10 ja 11

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Asuntotuotantotoimikunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 30.06.2016 § 294

HEL 2016-006626 T 10 06 00

Kiinteistökartta 75/675 498, Työpajankatu 8

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 8.6.2016 päivätyn kaupunkiympäristön toimialan yhteisen tilahankkeen hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 48 500 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 95 400 000 euroa ilman auto- ja pyöräpaikoituksen kustannusta ja 116 000 000 euroa paikoituksen kustannus mukaan lukien maaliskuun 2016 kustannustasossa. Kokonaiskustannus sisältää naapurikiinteistön 64 autopaikkaa.

Kiinteistölautakunta esitti, että kaupunginhallitus hyväksyy hankesuunnitelman liitteenä 10 olevan toimialan tilahankkeita ohjaavan työympäristökonseptin. Lisäksi kiinteistölautakunta esittää työympäristökonseptia käytettäväksi soveltaen myös kaupungin muissa toimitilahankkeissa.

19.09.2016

Kiinteistölautakunta esitti, että kaupunginhallitus oikeuttaa kiinteistöviraston järjestämään sijoittajakilpailutuksen hankkeen rahoittamiseksi.

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

16.06.2016 Pöydälle

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Erja Erra, projektinjohtaja, puhelin: 310 39997
erja.erra(a)hel.fi

19.09.2016

Stj/1

§ 813

V 28.9.2016, Valtuutettu Thomas Wallgrénin ja Veronika Honkasalon aloite hätämajoituksen järjestämisessä noudatettavasta ohjeistuksesta

HEL 2016-003258 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle siten, että asia tuodaan käsittelyyn oikeusasiamiehen annettua asiassa lausuntonsa, kuitenkin viimeistään 31.10.2016.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Veronika Honkasalo:

Jätetään asia pöydälle siten, että tuodaan asia käsittelyyn oikeusasiamiehen annettua lausuntonsa, kuitenkin viimeistään 31.10.2016. Pyydetään oikeusasiamiestä kiirehtimään lausuntoaan.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon pöydällepanoehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää katsoa valtuutettujen Thomas Wallgrénin ja Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutetut Thomas Wallgrén ja Veronika Honkasalo sekä 32 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan hätämajoituksen järjestämisessä noudatettavan ohjeistuksen täsmentämistä ja hätämajoituksen riittävän tarjonnan varmistamista.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan antamaan lausuntoon ja toteaa, että Helsingin kaupungin toimintaa ohjaa voimassa oleva lainsäädäntö ja virastojen omat sisäiset ohjeet. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston sisäistä toiminnan ohjetta ”Oleskeluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtä jaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta ja joilla ei ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen. Hätmajoituksella tarkoitetaan Helsingin kaupungin sisäisessä ohjeessa viimesijaista ratkaisua asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa.

Suomen perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksessä on kyse ihmisarvoisen elämän vähimmäistasosta, johon kuuluu mm. terveyden ja elinikänsä säilyttämisen kannalta välttämättömän asumisen järjestäminen jokaiselle. Säännös koskee kaikkia Suomessa oleskelevia henkilöitä. Yksittäisissä tapauksissa säännöksen tarkoittaman avun saamisedellytykset on selvitettävä yksilöllisellä tarvehankinnalla.

Tilapäisen majoituksen tarve arvioidaan pääsääntöisesti yksilöllisen tarveharkinnan perusteella sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai -ohjauksen toimipisteissä. Sosiaalipäivystyksessä arvioidaan kaikkien sinne saapuvien tilanne niin hyvin kuin se on päivystyksellisesti mahdollista.

Omana toimintana sosiaali- ja terveysvirasto järjestää asuntoa vailla oleville henkilöille tilapäismajoitusta Hietaniemenkadun palvelukeskuksen asumispäivystyksessä. Se on matalan kynnyksen palveluyksikkö, jossa on paikkoja 52 henkilölle. Paikkamäärä voidaan tilapäisesti ylittää noin kymmenellä hengellä Pelastuslaitoksen luvalla.

Oman toiminnan lisäksi Helsingin kaupunki ostaa asunnottomuuteen liittyvää tilapäis- ja kriisimajoitusta yksityisiltä palveluntuottajilta. Sosiaali- ja terveysvirasto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.9.2015 (§ 276) valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi neljä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata tarpeeseen myös lyhytaikaisesti ja nopeasti. Oman ja ostopalvelutoiminnan lisäksi järjestöt

seurakunnat ja muut kolmannen sektorin toimijat järjestävät erilaista tukea ja avustustoimintaa asuntoa vailla oleville henkilöille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tukee kolmannen sektorin toimijoita myöntämällä avustuksia helsinkiläisille järjestöille, yhdistyksille ja säätiöille, joiden toiminta tukee ja täydentää sosiaali- ja terveystieteiden palveluja. Esimerkiksi Helsingin Diakonissalaitoksen ylläpitämä, liikkuvalla väestöosalle tarkoitettu päiväkeskus tarjoaa peseytymis- ja pyykinpesumahdollisuudet, ruokailua ja opastusta ja ohjausta asiakkaiden omalla kielellä sekä pienet sairaanhoitomahdollisuudet. Kaupunki tukee tätä toimintaa järjestöavustuksella. Sosiaali- ja terveyslautakunnan järjestöavustusten hakuaika vuodelle 2017 on 1.–30.9.2016.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnasta saadun tiedon mukaan Helsingissä valmistellaan eri toimijoiden yhteistä hanketta, jonka yhtenä toimenpiteenä on hätämajoituksen järjestäminen Helsingissä ilman oleskelulupaa oleville henkilöille tulevan talven aikana. Hanke mahdollisesti hakee sosiaali- ja terveyslautakunnan järjestöavustusta. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta suhtautuu hankkeen valmisteluun myönteisesti.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle jätettyjen kantelujen johdosta kaupunginhallitus on antanut lausunnon 25.4.2016 § 401. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan ohjeistusta kriisimajoitukseen muutetaan tarvittaessa, kun apulaisoikeusasiamiehen antama päätös asiasta on saatu ja jos se päätöksen mukaan on aiheellista.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettujen Thomas Wallgrén ja Veronika Honkasalo aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2016 § 787

HEL 2016-003258 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Osku Pajamäen ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.05.2016 § 115

HEL 2016-003258 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Hätämajoituksen järjestämiseen on Helsingin kaupungilla olemassa oma sisäinen ohjeistus. Helsingin kaupungin toimintaa ohjaa lisäksi voimassa oleva lainsäädäntö. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden sisäistä toiminnan ohjetta "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtä jaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta ja joilla ei ole vielä oikeutta pysyvään oleskeluun osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen.

Hätämajoituksella tarkoitetaan Helsingin kaupungin sisäisessä ohjeessa viimesijaista ratkaisua asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa.

Suomen perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksessä on kyse ihmisarvoisen elämän vähimmäistasosta, johon kuuluu mm. terveyden ja elinkyvyn säilyttämisen kannalta välttämättömän asumisen järjestäminen jokaiselle. Säännös koskee kaikkia Suomessa oleskelevia henkilöi-

tä. Yksittäisissä tapauksissa säännöksen tarkoittaman avun saamisedellytykset on selvitettävä yksilöllisellä tarvehankinnalla.

Sosiaali- ja terveystieteiden viraston järjestämässä hätämajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 4 §:n mukaan kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon alaan kuuluvat tehtävät hoitamalla toiminnan itse, sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa, olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä, hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta sekä antamalla palvelunkäyttäjälle palvelusetelin.

Helsingin kaupunki ostaa asunnottomuuteen liittyvää tilapäismajoitusta oman toiminnan lisäksi yksityisiltä palveluntuottajilta. Sosiaali- ja terveystieteiden virasto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden virasto käynnisti kriisi- ja tilapäismajoituksen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa päätöksellään 12.5.2015 (§ 161) sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan hyväksytyä hankinnan periaatteet ja ehdot. Tarjouspyynnössä ja sen palvelukuvauksessa asetettujen laadullisten vähimmäisvaatimusten nähtiin takaavan hankittavalle palvelulle riittävän laatutason, joten tarjousvertailussa vertailuperusteena oli halvin hinta. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päätti 15.9.2015 (§ 276) valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi neljä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata tarpeeseen myös lyhytaikaisesti ja nopeasti. Kilpailutettu kriisimajoitus ei kuitenkaan vastaa akuutin hätämajoituksen tarpeeseen. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta suosittelee, että tulevaisuudessa kilpailutuksissa huolehditaan mahdollisuudesta tarvittaessa saada lisämajoituskapasiteettia nopeasti käyttöön.

Järjestöjen edustajilta saadun tiedon mukaan kaikille hätämajoitusta tarvitseville ei ole järjestynyt hätämajoituspaikkoja. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta ilmaisee huolensa tämänhetkisten hätämajoituspaikkojen riittäväydestä.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta edellyttää, että hätämajoitusta koskevaa ohjeistusta muutetaan eduskunnan oikeusasiamiehen annettua lausuntonsa, kuitenkin ennen ensi talvea, siten, että henkeä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa välttämätön majoitus järjestetään kaikille Helsingissä oleskeleville kansalaisuudesta riippumatta. Oikeus hätämajoitukseen ei saa poistua, vaikka henkilö päättäisi olla poistumatta maasta. Lautakunta pitää tärkeänä, että hätämajoituksen toteuttamiseksi löydetään toimiva ratkaisu ennen seuraavaa talvea.

Helsingin kaupunki kouluttaa ja tiedottaa henkilöstöään säännöllisesti. Säännöllisen koulutuksen ja tiedottamisen kautta varmistetaan henkilöstön osaamisesta myös hätämajoituksen järjestämisen osalta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunki järjestää hätämajoitusta lainsäädännön mukaisesti. Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Kolmannen maan kansalaisille sekä EU/ETA kansalaisille, jotka ovat oleskelleet yhtäjaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta ja joilla ei ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen, järjestetty hätämajoitus ei vaikuta helsinkiläisten asunottomien mahdollisuuteen saada tarvitsemaansa hätämajoitusta."

Käsittely

17.05.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 5 muotoon "Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen järjestämässä hätämajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa."

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään kappaleen 7 loppuun teksti "Kilpailutettu kriisimajoitus ei kuitenkaan vastaa akuutin hätämajoituksen tarpeeseen. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen suosittelee, että tulevissa kilpailutuksissa huolehditaan mahdollisuudesta tarvittaessa saada lisämajoituskapasiteettia nopeasti käyttöön."

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 8 muotoon "Järjestöjen edustajilta saadun tiedon mukaan kaikille hätämajoitusta tarvitseville ei ole järjestynyt hätämajoituspaikkoja. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ilmaisee huolensa tämänhetkisten hätämajoituspaikkojen riittävydestä."

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 9 muotoon "Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen suosittelee, että tulevissa kilpailutuksissa huolehditaan mahdollisuudesta tarvittaessa saada lisämajoituskapasiteettia nopeasti käyttöön."

takunta edellyttää, että hätmajoitusta koskevaa ohjeistusta muutetaan eduskunnan oikeusasiamiehen annettua lausuntonsa, kuitenkin ennen ensi talvea, siten, että henkeä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa välttämätön majoitus järjestetään kaikille Helsingissä oleskeleville kansalaisuudesta riippumatta. Oikeus hätmajoitukseen ei saa poistua, vaikka henkilö päättäisi olla poistumatta maasta. Lautakunta pitää tärkeänä, että hätmajoituksen toteuttamiseksi löydetään toimiva ratkaisu ennen seuraavaa talvea.”

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappaleen 12 viimeinen virke. ("Hätmajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätmajoitusta tarvitseville.")

Kannattaja: Laura Nordström

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kappale 5 muotoon "Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen järjestämässä hätmajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa.”

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen 7 loppuun teksti "Kilpailutettu kriisima-

joitus ei kuitenkaan vastaa akuutin hätmajoituksen tarpeeseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että tulevissa kilpailutuksissa huolehditaan mahdollisuudesta tarvittaessa saada lisämajoituskapasiteettia nopeasti käyttöön.”

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Muutetaan kappale 8 muotoon ”Järjestöjen edustajilta saadun tiedon mukaan kaikille hätmajoitusta tarvitseville ei ole järjestynyt hätmajoituspaikkoja. Sosiaali- ja terveyslautakunta ilmaisee huolensa tämänhetkisten hätmajoituspaikkojen riittäväydestä.”

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Gunvor Brettschneider

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (1 tyhjää).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kappale 9 muotoon ”Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että hätämajoitusta koskevaa ohjeistusta muutetaan eduskunnan oikeusasiamiehen annettua lausuntonsa, kuitenkin ennen ensi talvea, siten, että henkeä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa välttämätön majoitus järjestetään kaikille Helsingissä oleskeleville kansalaisuudesta riippumatta. Oikeus hätämajoitukseen ei saa poistua, vaikka henkilö päättäisi olla poistumatta maasta. Lautakunta pitää tärkeänä, että hätämajoituksen toteuttamiseksi löydetään toimiva ratkaisu ennen seuraavaa talvea.”

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappaleen 12 viimeinen virke. ("Hätämajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätämajoitusta tarvitseville.")

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

19.09.2016

Stj/1

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Esittelijä Juha Jolkkonen jätti asiasta seuraavan eriävän mielipiteen: "Kaupunginhallitus on 25.4.2016 antanut eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle lausuntonsa hätmajoituksen järjestämistä koskevien kantelujen johdosta. Ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa toimintakäytäntöjä tai -ohjeita ainakaan ennen kuin tiedetään, antaako eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu siihen aihetta."

03.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marianne Lindqvist, lakimies, puhelin: 310 46302
marianne.lindqvist(a)hel.fi

19.09.2016

Kj/3
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 23 k.

§ 814
Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 23 k.)

§ 815

Helsingin kaupungin linjaus kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton täsmentämiseksi ja alaikäisten ilman huoltajaa saapuneiden turvapaikanhakijoiden kuntapaikkakiintiöksi

HEL 2016-009812 T 00 01 06

Päätös

Helsingin kaupunginhallitus päätti muuttaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa tekemäänsä Helsingin kaupungin ja valtion välistä kuntaan osoittamista koskevaa avointa sopimusta (Khs 16.6.2014, § 698) siten, että sopimukseen lisätään 75 kuntapaikan kiintiö alaikäisille ilman huoltajaa saapuneille turvapaikanhakijoille.

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginkanslian tekemään sopimuksen valtion kanssa sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystieteiden tekemään sopimukset valittujen palveluntuottajien kanssa edellä mainitun sopimuksen pohjalta.

Kiintiöpakolaisten sekä haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden osalta kaupunginhallitus päättää jatkaa mainittua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Helsingin kaupungin välistä avointa sopimusta, jossa kaupunki laskuttaa kotouttamispalveluista koituvat kulut jälkikäteen valtiolta oleskeluluvan saaneiden ja Helsinkiin muuttaneiden reaalisen toteuman mukaisesti.

Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa tuomaan kaupunginhallituksen päättäväksi Helsingin linjauksiksi kansainvälistä suojelua saavien kunta- paikoista vuoden loppuun mennessä.

Käsittely

Vastaehdotus:
Sanna Vesikansa:

Lisätään päätösehdotukseen kohta (4) seuraavasti:

Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa tuomaan kaupunginhallituksen päättäväksi Helsingin linjauksiksi kansainvälistä suojelua saavien kunta- paikoista vuoden loppuun mennessä.

Kannattaja: Pilvi Torsti

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 1
Mika Raatikainen

Ei-äännet: 13
Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Antti Koskela,
Lasse Männistö, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu
Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka, Sanna Vesi-
kansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Silvia Modig

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Sanna Vesikansan vastaehdotuksen
äänin 1 - 13 (1 poissa).

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Anna-Maija Aalto, palvelupäällikkö, puhelin: 310 36369
annamaija.aalto(a)hel.fi

Liitteet

1 Uudenmaan Ely-keskuksen ja Helsingin kaupungin sopimus kuntaan
osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä 2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Uudenmaan Ely-keskus

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Helsingin kaupunginhallitus päättää muuttaa Uudenmaan elinkeino-, lii-
kenne- ja ympäristökeskuksen kanssa tekemäänsä Helsingin kaupun-
gin ja valtion välistä kuntaan osoittamista koskevaa avointa sopimusta

(Khs 16.6.2014, § 698) siten, että sopimukseen lisätään 75 kuntapaikan kiintiö alaikäisille ilman huoltajaa saapuneille turvapaikanhakijoille.

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginkanslian tekemään sopimuksen valtion kanssa sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystieteiden tekemään sopimukset valittujen palveluntuottajien kanssa edellä mainitun sopimuksen pohjalta.

Kiintiöpakolaisten sekä haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden osalta kaupunginhallitus päättää jatkaa mainittua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Helsingin kaupungin välistä avointa sopimusta, jossa kaupunki laskuttaa kotouttamispalveluista koituvat kulut jälkikäteen valtiolta oleskeluluvan saaneiden ja Helsinkiin muuttaneiden reaalisen toteuman mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungilla ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (ELY) on toistaiseksi voimassa oleva ja avoin sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Sopimus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 16.6.2014 (Khs 16.6.2014, § 698). Sopimus on avoin ja siinä ei ole määritelty vastaanotettavien pakolaisten tai turvapaikanhakijoiden määrää suuren, muista vastaanottokeskuksista Helsinkiin kohdistuvan itsenäisen muuton vuoksi. Uudenmaan ELY-keskus on esittänyt Helsingille mallia, jossa Helsingin kaupunki jatkaisi nykyisin käytössä olevaa avointa sopimusta, sekä osoittaisi alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille turvapaikanhakijoille sekä kiintiöpakolaisille kuntapaikkakiintiön.

Muutto muista kunnista pääkaupunkiseudulle ja erityisesti Helsinkiin tulee jatkossakin todennäköisesti olemaan vilkasta, kiintiöpakolaisten ja turvapaikanhakijoiden osalta tulee jatkaa toistaiseksi avointa sopimusta ELY-keskuksen kanssa. Avoin sopimus tarkoittaa, että Helsinki ei sitoudu määrälliseen kuntakiintiöön, vaan kotouttamispalveluista koituvat kulut laskutetaan jälkikäteen valtiolta oleskeluluvan saaneiden ja Helsinkiin muuttaneiden reaalisen toteuman mukaisesti.

Alaikäisten ilman huoltajaa maahan tulleiden turvapaikanhakijoiden kohdalla päätetään asettaa 75 kuntapaikan kiintiö. Määrä perustuu Helsingissä nyt olevien lasten määrään. Kuntapaikan tarjoamalla Helsinki voi tarjota ilman huoltajaa saapuneille alaikäisille turvapaikanhakijoille sopivan asumismuodon ja tarvittavat jälkihuollon palvelut alueella, jonne he ovat maahan saapumisensa jälkeen ehtineet kiinnittyä. Huhtikuusta 2016 lähtien on Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden sijoittanut Toivolanmäen 35-paikkaiseen perheryhmäkotiin alaikäisenä Helsinkiin

ilman huoltajaa tulleita oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita voimassa olevan avoimen sopimuksen pohjalta ja tehnyt erillisen sopimuksen ELY-keskuksen kanssa.

Ilman huoltajaa alaikäisenä saapuneet lapset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa oleva ryhmä, jonka kuntapaikkojen myöntämisessä on huomioitava, että heidät pyritään aina sijoittamaan ensisijaisesti perheryhmäkotiin. Siltä osin, jos kaikkia vuosina 2015 ja 2016 ilman huoltajaa alaikäisenä saapuneita lapsia ei voida sijoittaa perheryhmäkotiin, Helsingin kaupunki sitoutuu tarvittaessa hankkimaan vastaanoton sekä jälkihuollon tarpeenmukaisten palvelujen järjestämiseksi asumis- ja muita sosiaalipalveluja yksityisiltä palveluntuottajilta. Valtio korvaa näiden toimintojen kustannukset täysimääräisesti.

Osana kuntapaikkaa Helsingin kaupunki voi tuottaa kuntapaikan saaneille lapsille jälkihuollon palveluja 21 ikävuoteen asti, sillä tällä ohjataan nuoren siirtymää aikuisuuteen tuetusti. Sopimalla jälkihuollon palvelujen järjestämisestä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa ELY-keskus korvaa Helsingille jälkihuoltoon osoitetun henkilöstöresurssin ja erityisestä tarpeesta järjestettyjen palvelujen kustannukset.

Esityksen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset Helsingin kaupungille

Kunnille maksettavista valtion korvauksista säädetään laissa kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) ja valtioneuvoston asetuksessa kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan kustannusten korvaamisesta valtion varoista (VNA 571/2011). Valtio korvaa kuntien kotouttamisesta aiheutuvia kustannuksia siten, että alle 7-vuotiaasta maksetaan 6 845 euroa vuodessa ja 7 vuotta täyttäneestä henkilöstä 2 300 euroa vuodessa. Korvauksia maksetaan kunnille kiintiöpakolaisista neljän vuoden ajan ja muiden henkilöiden osalta kolmen vuoden ajan. Laskennallisilla korvauksilla kunta voi hallinnollisissa järjestelyissään varautua tulijoihin ja heidän asioittensa käsittelyssä tarvittaviin työntekijöihin ja palveluihin. Laskennallisten korvausten lisäksi voidaan korvata erityiskustannuskorvauksina muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollosta ja lisäksi korvataan todellisten kulujen mukaan, tulkkaus- ja käännöspalveluja ja toimeentulotukikustannuksia. Kaupunki laskuttaa kotouttamispalveluita koituvat kulut valtiolta oleskeluluvan saaneiden ja Helsinkiin muuttaneiden reaalisen toteuman mukaisesti.

Ilman huoltajaa olevan alaikäisen sijoittamisesta 28 §:n mukaiseen perheryhmäkotiin tai muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle korvataan aiheutuneet kustannukset siihen saakka kunnes nuori täyttää 21 vuotta. Kotoutumislain mukaan nuori voi olla tukitoimien piirissä, kunnes hän täyttää 21 vuotta tai kunnes hä-

nen huoltajansa saapuu Suomeen. Alaikäisenä Suomeen muuttaneiden turvapaikanhakijoiden osalta myös toimeentulotuki korvataan kunnes rinnastettavien tukitoimenpiteiden piirissä oleva nuori täyttää 21 vuotta. Kaupunki voi lisäksi hakea kiintiössä kuntapaikan saaneista kiintiöpakolaisista ja turvapaikanhakijoista EU:n pakolaisrahaston rahoittamaa ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnoimaa SYLVIA-lisätukea, jota maksetaan kaikista kiintiössä kuntapaikan saaneista ja muuten korvausehdot täyttävistä henkilöistä.

Uudenmaan ELY-keskus korvaa Toivolanmäen perheryhmäkodin ylläpidosta aiheutuneet kulut täysimääräisenä. Lisäksi kunnalle maksetaan laskennallista korvausta perheryhmäkodissa asuvista lapsista ja nuorista huolimatta siitä, ylläpitääkö perheryhmäkotia kunta vai yksityinen palveluntuottaja sekä erityiskustannusten ja tulkkaus- ja käänöspalvelujen korvausta kuten aikuistenkin kohdalla.

Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa voidaan lisäksi sopia siitä, että Helsingin kaupungille korvataan täysimääräisenä ilman huoltajaa Suomeen tulleiden nuorten jälkihuollon palveluina järjestetyt palvelut sekä henkilöstön palkkaamisesta aiheutuneet menot 21 ikävuoteen asti. Alustavaksi henkilöstötarpeeksi on arvioitu yhden sosiaalityöntekijän, sosiaaliohjaajan ja psykologin tarve (noin 50 nuorelle) nykyisen 18–21-vuotiaiden alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden nuorten määrän perusteella.

Taustoitusta kuntapaikka- ja maahanmuuttotilanteeseen

Suomeen saapui viime vuonna 32 500 turvapaikanhakijaa. Vuoden lopussa vastaanottopalveluiden piirissä oli 29 800 henkilöä. Turvapaikanhakijoita oli Uudellamaalla 1.7.2016 aikuisyksikössä majoittuneena 4708 ja ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten yksikössä 547 lasta. Heistä Helsingin kaupungin ylläpitämissä vastaanottokeskuksissa oli 2 000 turvapaikanhakijaa (heistä yksityismajoituksessa asuvia 1400). Yhteensä Helsingin alueen kaikissa täysi-ikäisille palveluja antavassa vastaanottokeskuksessa oli 2400 turvapaikanhakijaa.

Vuonna 2015 Helsinkiin ensimmäisenä kuntana muuttaneita kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä vastaanotettiin yhteensä 469 henkilöä. Kuntapaikkoja myönnettiin yhteensä 28 henkilölle. Ajalla 1.1.–31.7.2016 Helsinki on vastaanottanut ensimmäisenä kuntana 571 kansainvälistä suojelua saavaa henkilöä, joista etukäteen sovituille kuntapaikoille 49. Alaikäisiä ilman huoltajaa olevia heistä on 20. Lisäksi Helsinkiin muuttaa muista kunnista kuntapaikan saaneita henkilöitä useita satoja vuodessa. Osa heistä kuuluu muuttoajankohtana edelleen joko kotoutumisajan laskennallisten tai 10 vuoden ajan maksettavien erityiskorvausten piiriin.

Alaikäisiä ilman huoltajaa maahan tulleita turvapaikanhakijoita tuli Suomeen viime vuonna 3000. Helsingissä on tällä hetkellä 71 alaikäistä ilman huoltajaa tullutta turvapaikanhakijaa. Kiintiö 75 alaikäisen ilman huoltajaa saapuneen turvapaikanhakijan kuntapaikasta on asetettu tämän mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Anna-Maija Aalto, palvelupäällikkö, puhelin: 310 36369
annamaija.aalto(a)hel.fi

Liitteet

1 Uudenmaan Ely-keskuksen ja Helsingin kaupungin sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä 2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan Ely-keskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystoimisto

§ 816

**Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen
4.-5.10.2016 Espoossa**

HEL 2016-009426 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti nimetä Espoossa 4.-5.10.2016 pidettävään kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen seuraavat edustajat:

- Ulla-Marja Urho
- Lasse Männistö (4.10.2016)
- Harry Bogomoloff
- Arja Karhuvaara (4.10.2016)
- Gunvor Brettschneider
- Kaarin Taipale
- Mirka Vainikka
- Otso Kivekäs
- Hannu Oskala (4.10.2016)
- Sanna Vesikansa
- Terhi Peltokorpi
- Laura Kolbe
- Sami Muttilainen
- Harri Lindell

Käsittely

Vastaehdotus:

Laura Rissanen:

- Ulla-Marja Urho
- Lasse Männistö (4.10.2016)
- Harry Bogomoloff
- Arja Karhuvaara (4.10.2016)

Vastaehdotus:

Marcus Rantala:

- Gunvor Brettschneider

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti:

- Kaarin Taipale

19.09.2016

Kj/5

- Mirka Vainikka

Vastaehdotus:
Sanna Vesikansa:

- Otso Kivekäs
- Hannu Oskala (4.10.2016)
- Sanna Vesikansa

Vastaehdotus:
Terhi Peltokorpi:

- Terhi Peltokorpi
- Laura Kolbe

Vastaehdotus:
Veronika Honkasalo:

- Sami Muttilainen

Vastaehdotus:
Mika Raatikainen:

- Harri Lindell

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kutsu kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-

19.09.2016

Kj/5

hallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää nimetä Espoossa 4.-5.10.2016 pidettävään kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen seuraavat edustajat:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Esittelijä

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen järjestetään 4.-5.10.2016 Espoossa.

Espoon tapaamisessa keskustellaan ajankohtaisista Suomen suurimpia kaupunkeja koskevista asioista ja kaupunkien välisestä yhteistyöstä. Tapaamisen tarkempi ohjelma jaetaan osallistujille erikseen.

Tapaamiseen osallistuville luottamushenkilöille maksetaan mahdolliset korvaukset luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kutsu kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

19.09.2016

Kj/5

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2016 § 789

HEL 2016-009426 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pilvi Tors-
tin ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

§ 817

Kaupunginvaltuuston 14.9.2016 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 14.9.2016 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

1-3 Ei toimenpidettä.

4 Kaupunginhallitus päätti kehottaa opetuslautakuntaa ja sen suomenkielistä jaostoa toimittamaan Taloushallintopalveluliikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi opetuslautakunnalle ja sen suomenkieliselle jaostolle sekä Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

5 Kaupunginhallitus päätti kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa toimittamaan Taloushallintopalveluliikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

6 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille ja Helsingin käräjäoikeudelle.

7 Kaupunginhallitus päätti myöntää kiinteistölautakunnalle vuoden 2016 talousarvion kohdasta 8 01 01 Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, kaupunginhallituksen käytettäväksi 6 400 000 euroa Herttoniemenrannassa, Lauttasaarella ja Kruunuvuorenrannassa sijaitsevien kiinteistöjen vaihtoon.

Tiedoksi kiinteistövirastolle.

Rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

12-13 Aloitteet rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

14 Aloite sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

8 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle, opetuslautakunnalle sekä talous- ja suunnitteluosastolle.

9 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle.

10 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Aurora Kaasunjakelu Oy:lle sekä hakijalle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, ympäristökeskukselle, pelastuslautakunnalle ja kaupunkisuunnitteluvirastolle.

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

11 Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä sosiaali- ja terveysvirastolle.

15 Aloite sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

19.09.2016

Kj/6

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Kj/7

§ 818

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni 12.9.2016

- johtamisen

- tietotekniikka 12.9.2016

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 14.9.2016

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- sivistystointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö

- elinkeinojohtaja

- hallintojohtaja

- henkilöstöjohtaja

- kaupunginlakimies

- rahoitusjohtaja

- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja

- tietotekniikkapäällikkö

- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

19.09.2016

Kj/7

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Kj/8

§ 819

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Ryj/1

§ 820

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta telekaapelin, vesijohdon ja paineviemärin asentamisesta mereen Hernesaaren ja Pihlajasaaren väliin

HEL 2016-008925 T 11 01 01

ESAVI/6688/2016

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta telekaapelin, vesijohdon ja paineviemärin asentamisesta mereen Hernesaaren ja Pihlajasaaren väliin seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 30.8.2016 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon telekaapelin, vesijohdon ja paineviemärin asentamisesta mereen Hernesaaren ja Pihlajasaaren väliin.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä ympäristölautakunnan lausunnon mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö Helsingin kaupungille
- 2 Hakemusasiakirjat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa liikuntaviraston hakemuksesta telekaapelin, vesijohdon ja paineviemärin asentamisesta mereen Hernesaaren ja Pihlajasaaren välille. Lausuntoa on pyydetty 15.9.2016 mennessä. Lausunnon antamiselle on myönnetty lisääaikaa 4.10.2016 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Länsisataman aluerakentamisen yhteydessä uusitaan Hernesaaresta Pihlajasaareen johtavat sähkö- ja telekaapelit sekä vesi- ja viemärijohtot.

Liikuntaviraston hakemus koskee telekaapelin, vesijohdon ja paineviemärin rakentamista, rakentamisen vaatimia ranta-alueiden kaivuita sekä edellä mainittujen rakenteiden sijoittamista merialueelle. Lisäksi haetaan valmistelulupaa töiden aloittamiselle ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista. Rakennettavat kaapelit ja johdot tulevat korvaamaan Hernesaaren ja Pihlajasaaren välissä tällä hetkellä kulkevat rakenteet. Rakennettavavien kaapeleiden ja johtojen on tarkoitus korvata Hernesaaren ja Pihlajasaaren välissä tällä hetkellä kulkevat rakenteet. Hanke toteutetaan osana Länsisataman aluerakentamisen edellyttämiä järjestelyjä. Kaapelit ja johdot palvelevat liikuntaviraston hallinnoimaa Pihlajasaaren virkistyskäyttöaluetta sekä liikenneviraston alusliikennepalvelun (VTS) tutka- ja kameralaitteita. Hanke toteutetaan osana Länsisataman aluerakentamisen edellyttämiä järjestelyjä.

Merialueella vesijohto ja paineviemäri asennetaan pohjaan painotettuna. Kaapelit ja johdot kaivetaan suojaputkessa rantaluiskaan. Kaivumassoista rakentamiseen kelpaavat kitkamaat käytetään kaapeleiden ja johtojen peittämiseen ja rakentamiseen kelpaamattomat koheesio- maat kuljetetaan maa-alueelle, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maita. Vesi- ja viemärijohton Hernesaaren puoleisen rantautumispisteen läheisyydestä otetusta sedimenttinäytteestä on analysoitu tason 1B ylittäviä pitoisuuksia PAH- ja PCB-yhdisteistä.

Kaapeleiden ja johtojen rantaluiskiin kaivun yhteydessä sekä merenpohjan tason alapuolelle peiton yhteydessä vesialue toimenpiteen läheisyydessä samenee hetkellisesti. Hankkeen vaikutukset veden samentumiseen ja veden laatuun ovat lyhytkestoisia ja paikallisia. Samentumisen seurauksena kalat saattavat kuitenkin karttaa kaivu- ja

peittoaluetta. Kaivun ja peiton seurauksena pohjaeläimistö tuhoutuu ja kaivu- tai täyttömassaa leviää pieniä määriä ruoppausalueen läheisyyteen peittäen pohjaeläimistöä. Hernesaassa merenpohjan pintakerros sisältää jonkin verran haitta-aineita ja kaivu- ja peittotyön yhteydessä haitta-ainepitoista sedimenttiä voi levitä lähiympäristöön pieniä määriä veteen suspendoituvassa massassa. Kaivu- ja peittotöiden päätyttyä palautuu pohjaeläimistö ruoppausalueen ympäristössä suhteellisen nopeasti ennalleen.

Suunnittelun läheisyydessä ei sijaitse Natura-alueita. Lähin luonnonsuojelualue on Läntisen Pihlajasaaren lehto, joka sijaitsee noin 500 m etäisyydellä suunnittelun eteläpuolella. Läntisen Pihlajasaaren itärannalla sijaitsee luontotyyppinä suojeltu merenrantaniitty. Noin 1,5 km etäisyydellä suojelualueesta länteen sijaitsevat Vattuniemen ja Melkin luonnonsuojelun mukaisesti suojellut merenrantaniityt. Suunnittelun läheisyydessä sijaitsee useita linnustollisesti arvokkaita luotoja ja saaria, näistä lähimmät ovat suunnittelun molemmin puolin sijaitsevat Lasimestarinletto Läntisen Pihlajasaaren pohjoispuolella sekä Itäinen Pihlajasaari. Lähimmät arvokkaat kasvillisuuskohteet sijaitsevat Lauttasaaren eteläosissa, noin 1,5 km etäisyydellä suunnittelun alueesta. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia suunnittelun läheisyydessä oleviin luonnonsuojelukohteisiin.

Suunnittelun alue on noin 200 m etäisyydellä Pyhän Birgitan puiston uimarannasta sekä sauna- ja ravintolakompleksi "Löylyn" rannasta. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia uimarannan tai rakennuksien käytölle. Pihlajasaaren rannassa hankkeen aikainen kaapeleiden ja johtojen rantaluiskaan kaivuu ja peittäminen rajoittavat rannan käyttöä. Työ on kuitenkin lyhytaikainen ja tehdään saarta hallinnoivan liikuntaviraston sekä heidän asiakkaittensa tarpeisiin, joten hankkeesta saatava pitkäaikainen hyöty katsotaan lyhytaikaista käyttörajoitusta merkittävästi suuremmaksi.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että asiassa on saatu ympäristölautakunnan lausunto. Ympäristölautakunta toteaa yksimielisessä lausunnossaan ettei, samentumista aiheuttavia työvaiheita tule merialueella tehdä silakan kutsuina touko-kesäkuussa. Työt tulee lisäksi ajoittaa niin, ettei lintujen pesintä hankealueen läheisillä luodoilla häiriinny. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee kaksi uimarantaa sekä saunapalveluita tarjoava yritystoimintaa. Tämän vuoksi olisi suositeltavaa, että rantojen kaivuutöitä suoritettaisiin uimakauden 1.6. - 31.9. ulkopuolella, jotta haitat virkistyskäytölle ovat mahdollisimman vähäiset. Ympäristölautakunta puoltaa valmistelun myöntämistä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiasta.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö Helsingin kaupungille
- 2 Hakemusasiakirjat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 30.08.2016 § 281

HEL 2016-008925 T 11 01 01

ESAVI/6688/2016

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon.

Pihlajasaaren ympäristössä on silakan kutualueita. Kaapelin, johtojen ja viemärin asennustöiden aiheuttama veden samentuminen voi vaikuttaa haitallisesti silakan kutuun. Luvan lupamääräyksissä tulee ottaa huomioon, että samentumista aiheuttavia työvaiheita ei tule merialueella tehdä silakan kutuaikana touko-kesäkuussa. Työt tulee lisäksi ajoittaa niin, ettei lintujen pesintä hankealueen läheisillä luodoilla häiriinny.

19.09.2016

Ryj/1

Hankealueen läheisyydessä sijaitsee kaksi uimarantaa sekä saunapalveluita tarjoavaa yritystoimintaa. Tästä syystä olisi suositeltavaa, että rantojen kaivuutyöt ja muut sementumista aiheuttavat työvaiheet suoritettaisiin uimakauden 1.6.-31.8. ulkopuolella, jotta haitat rantojen virkistyskäytölle olisivat mahdollisimman vähäiset

Johtojen ja viemärin Hernesaaren puoleisen rantautumiskohdan läheisyydessä on sedimenttitutkimuksissa havaittu ympäristöministeriön ruoppausohjeen tason 1B ylitys (PCB- ja PAH-yhdisteet). Pilaantuneisuuden vaikutusta työn tarkempaan toteutukseen ei hakemuksessa ole esitetty. Hakemuksessa todetaan yhteenvedona, että hankkeen vaikutukset veden sementumiseen ja veden laatuun ovat lyhytkestoisia ja paikallisia.

Kaapelin ja johtojen asennustöiden mahdollisten vaikutusten tarkkailu voitaneen sisällyttää Jätkäsaaren edustan merialueen yhteistarkkailuohjelmaan.

Pienimuotoisen asennushankkeen ympäristövaikutukset ovat ennalta arvioiden niin maltillisia, että ympäristölautakunta puoltaa töiden valmisteluluvan myöntämistä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Ville Hahkala, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
ville.hahkala(a)hel.fi

19.09.2016

Ryj/2

§ 821

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle toimenpide-esityksestä Meilahden jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisiksi luontotyypeiksi

HEL 2016-006457 T 11 01 04

UUDELY/5865/2016

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Hannu Osalan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin toimenpide-esityksestä Meilahden huvila-alueen arvokkaimpien jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisina luontotyypeinä seuraavan lausunnon:

Yleistä

Kaupunginhallitus toteaa, että kummankin suojeltavaksi ehdotetun alueen kaavamerkintä vuodesta 1955 lähtien (alueen vanhin kaava 3735 on vahvistettu vuonna 1955) on ollut P (puisto) ja vuodesta 1984 lähtien Sy (kulttuurihistoriallinen ympäristönsuojelualue, jolla ovat sr-1- ja sr-2-merkinnällä merkityt rakennukset ja rakennelmat sekä luonnonympäristö muodostavat arvokkaan ympäristökokonaisuuden). Suojeltavaksi esitettyjen alueiden 1 ja 2 Sy-alueilla on ollut lisämääräys slp (tontin tai alueen osa, jolla luonnonympäristö on säilytettävä. Alueella sallitaan vaan ympäristön hoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet). Alueen

metsiä on siis hoidettu kymmeniä vuosia puistometsinä ja luonnonmetsät ovat kehittyneet vasta vuoden 1984 asemakaavan vahvistumisen jälkeen. Lisäksi luontotyypin rajaamisesta todetaan, että aivan pihapiirissä sijaitsevia osia voidaan rajata mukaan vain erityisen perustellusta syystä.

Kaupunginhallitus toteaa, että jokaista jalopuuston määrällistä luontotyyppikriteerejä täyttävää kohdetta ei ole tarpeen rauhoittaa varsinkaan vaahteran osalta, koska se on Helsingin alueella erittäin yleinen ja entistäänkin yleistyvä puulaji. Meilahden huvila-alueella on esitettyjen kohteiden lisäksi muitakin edustavia jalopuumetsiköitä. Jalopuita ja niiden taimia esiintyy lisäksi erittäin runsaasti puisto-, piha- ja kadunvarsi-puina sekä vaihtelevana sekapuustona kaikkialla alueen metsiköissä lukuun ottamatta aivan karumpia kalliomäkiä. Etupäässä alueella esiintyy vaahteraa, mutta siellä kasvaa myös tammia ja muitakin jalopuulajeja sekä yksittäisiä pähkinäpensaita.

Meilahden suojeltavaksi esitettyjen alueiden sukkessio on alkanut 70-luvun puolella, jolloin nykyinen metsikkö on ikärakenteeltaan melko nuorta. Alueiden vanhimmat puut ovat suojeltavaksi esitetyllä alue 1:llä alkuperäisen puutarhan istutettua puustoa ja alue 2:lla kauppapuutarhan viljelyalueen puustoa, eli puuston vanhin kerrostuma ei ole luontaisesti syntynyttä.

Asemakaavan muutosehdotus

Kaupunginhallitus toteaa, että Meilahden huvila-alueesta laaditun parhaillaan vireillä olevan asemakaavan muutosehdotuksen (nro 12372) 19.1.2016 nro tavoitteena on:

- turvata kulttuurihistoriallisesti merkittävän alueen arvot
- kehittää aluetta entistä paremmin yleistä virkistyskäyttöä palvelevaksi mahdollistamalla monipuolinen kulttuuri- ja kahvilakäyttö keskeisillä paikoilla olevissa huviloissa sekä parantamalla kävely- ja pyöräilytielverkostoa ja liikuntapuiston palveluita
- ajanmukaistaa ja tarkentaa huvila-alueen sekä luontoarvojen suojelumerkintöjä ja -määräyksiä
- säilyttää huvilat asuinkäytössä sekä ohjata asuinkäytön laajentamista siten, että muutokset eivät tarvele alueen arvoja tai estä alueen virkistyskäyttöä.

Voimassa olevassa asemakaavassa osoitetut virkistysalueet, puistot, huvila-alueet ja muille käyttötarkoituksille osoitetut alueet säilyvät asemakaavan muutosehdotuksessa laajuudeltaan ja sijainniltaan lähes entisillään. Huvila-alueet (VLA/s, kulttuurihistoriallisesti ja puutarhataiteellisesti merkittävä lähivirkistys- ja asuinalue) tulevat edelleen olemaan

väljästi rakennettuja alueita, joilla on sekä huviloiden aidattuja vuokraaloja että niiden väliin jääviä luonnonmukaisia virkistysalueita. Kaava-alueella on nykyisin 31 huvilapihapiiriä, joilla on n. 40 asuinkäytössä olevaa huvilaa.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on alueelle osoitettu kuusi uutta rakennusala, johon voi siirtää arvokkaan huvilan. Uudet rakennusalat on osoitettu purettujen rakennusten paikoille tai alueille, jolla on tai on aikaisemmin ollut asuinrakennuksia ja niihin liittyviä pihapiirejä. Lisäksi ehdotuksen mukaan saa rakentaa talousrakennuksen olemassa oleville ja uusille vuokra-aloille. Ehdotuksessa ei siis laajenneta rakentamislueita, vaan palataan aikaisemman vaiheen historialliseen tilanteeseen, jolloin huviloita on ollut enemmän.

Asemakaavan muutosehdotuksen uudet kävely- ja pyöräilyreitit sekä kulttuuri- ja kahvilatoiminnan salliminen alueen keskeisille paikoille parantavat alueen virkistyskäyttöä. VL- ja VLA/s-alueiden uudet reitit ja alueen historiaan perustuva rantarakentaminen ohjaavat alueen virkistyskäyttöä rajatuille alueille, jolloin ympäröiviä luontoalueita rauhoitetaan. Kaava-alueella tulee säilymään laajoja luontoalueita, joita edellytetään ylläpidettäväksi luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden. Osa luontoalueista voidaan säilyttää luonnontilaisina metsä- ja ranta-alueina ja osalle voidaan palauttaa historian mukaista avoimempaa maisemaa ja rakentamista.

Asemakaavan muutosehdotuksen lähivirkistysalueen määräystä "VL Lähivirkistysalue, alueet tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina" muutetaan lausunto- ja muistutusvaiheessa HKR:n lausunnon (19.4.2016) ehdotuksen mukaiseksi "VL Lähivirkistysalue, alueet tulee ylläpitää luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden". Korjattu VL-alueiden määräys sekä VP- ja VLA/s-määräykset ovat riittävät suojelemaan luonnonympäristöä. Alueiden sisäisiä rajauksia ja hoitoa määritellään tarkemmin mm. HKR:n valmisteilla olevassa julkaisussa "Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelma".

Inventoinnit ja luontoarvot

Meilahden huvila-alue on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY-alue). Helsingin luontotietojärjestelmän mukaan alueella on arvokkaita kasvi-, metsä-, lintu-, lepakko- ja liito-oravakohteita.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus on inventoinut mahdollisia luontotyyppien kriteerit täyttäviä kohteita vuosina 1998 ja 1999. Meilahden huvila-alueen metsät eivät tuolloin sisältyneet inventointiin, koska luonnonsuojelulain mukaisesti korostettiin puiden luontaisen alkuperän tärkeyttä, mistä ei voi Meilahden huvila-alueella saada varmuutta.

Asemakaavan valmistelutyön lähtötietona on ollut mm. Maisemasuunnittelu Hemgårdin ympäristöhistoriallinen selvitys (Meilahden huvila-alue, ympäristöhistoriallinen selvitys, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2014:1) ja Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, joka sisältää mm. alueen Metso-kartoituksen (Helsingin metsien luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävien kohteiden inventointi vuodelta 2013).

Meilahden huvila-alueella on 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa ollut nykyistä vilkkaampaa huvila-asutusta ja viljelyksiä. Viljelyalan su-pistuessa metsä on vallannut menetettyä kasvualaa takaisin. Todennä-köisesti osa alueella nykyään kasvavista puista on alueen alkuperäistä kantaa ja osa mahdollisesti istutettuja yksilöitä tai niiden jälkeläisiä.

Rauhoitettavaksi ehdotettu alue 1:

Alue 1 sijaitsee Meilahden huvila-alueen itäosassa, rajautuen Seura-saarentiehen ja kallioselänteeseen. Alue on perinteistä huvila- ja puu-tarhakulttuurin aluetta. Ehdotettu raja-alue on kooltaan n. 6800 m², josta n. 2990 m², eli melkein puolet on nykyisen Villa Bergvikin yksityistä pi-hapiiriä. Alueen poikki kulkee myös julkinen virkistysreitti.

Helsingin luontotietojärjestelmässä alue 1 kuuluu osittain Meilahden ar-vokkaisiin metsäkohteisiin. Raja-alue perustuu Metso-inventointiin, jonka mukaan alue 1:llä oli kaksi metsäkriteeriä täyttävää metsäkuviota (118 / Lehtomaiset ja tuoreet kankaat /Runsaslahopuustoiset kangasmetsät, 134 / Lehdot), mutta ne ovat rajaukseltaan pienempiä kuin suojeltavak-si esitetty alue 1. Ainoastaan pienemmästä kuviosta 118, todetaan Met-so-inventoinnin kohdekuvauslomakkeessa, että se täyttäneen jalopuu-metsän kriteerit koskien luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä. Kuvio 118 on vain n. 400 m² kokoinen, ollen vain mur-to-osa nyt esitetystä 0,68 hehtaarin rajauksesta. Metsäkuvio 118 jää asemakaavan muutosehdotuksessa rakennettavaksi esitetyn VLA/s-alueen ulkopuolelle.

Alue 1 sijaitsee kokonaan entisen huvilan, Villa Bergvikin (Lilla Fiskarvi-ken), piha-alueella. Päärakennus on purettu 1966-67, joten alueen met-sä on kehittynyt entiseen pihapiiriin sen jälkeen. Ilmakuvatarkastelussa vuosilta 1932 / -43 / -50 / -64 alueella on ollut huvila laajan puutarhan ympäröimänä. Puutarha on ollut hoidettu, eikä luonnontilainen. Ilmaku-vatarkastelu vuosilta -69 / -76 / -88 osoittaa, että piha-alueen metsitty-minen alkoi päärakennuksen purkamisen jälkeen 70-luvun puolella. Alue 1 voidaan nähdä piha-alue -kohteena, joka ei edusta luonnonti-laista metsäaluetta.

Asemakaavaehdotuksessa alueelle 1 esitetään kaksi rakennus-alaa, jol-le saa sijoittaa siirtämällä säilytettävän, kulttuurihistoriallisesti merkittä-

vän, alueen arvoon ja ominaispiirteisiin soveltuvan huvilarakennuksen. Uudet rakennusalat sijoittuvat vanhan päärakennuksen ja sen puutarhan kohdalle. Kahden rakennuksen rakennusalat ja kooltaan pienemmät vuokra-alat ovat alueen viime vuosien täydennysrakentamisen linjauksen mukaisia, mm. osoitteessa Heikinniementie 4b on siirretty huvila ja pienehkö vuokra-ala.

Lisäksi asemakaavaehdotuksessa esitetään Seurasaarentien mutkan loiventamista, joka liittyy koko kaupungin rantareittiin ja siitä puuttuvan osan rakentamiseen Merikannontieltä Mäntyniemeen. Seurasaarentie on vanha tie ja mitoitukseltaan niin kapea, että sillä on jalankulkuväylä ko. kohdassa vain Villa Bergvikin sivulla, eikä tilaa tulevan rantareitin rakentamiseen ole louhimatta Seurasaarentien varressa olevaa komeaa kalliota. Kallion säästämiseksi Seurasaarentien linjausta muutetaan, koska linjaus alun perinkin perustui vanhan Villa Bergvikin määrääalan muotoon muodostaen tiehen jyrkän ja tarpeettoman mutkan.

Huvilakulttuurin palauttaminen ja kehittäminen sekä Seurasaarentien muutos ja toimivan rantareitin kehittäminen on tässä kohdassa perusteltua. Ehdotettu Seurasaarentien mutkan oikaisu ei vaikuta luontotyypin arvoon.

Rauhoitettavaksi ehdotettu alue 2

Alue 2 sijaitsee Meilahden huvila-alueen länsiosassa rajautuen Meilahdentiehen, Seurasaarentiehen sekä huviloiden pihapiireihin. Suojeluehdoituksen ehdotettu rajaus on kooltaan hieman yli hehtaarin.

Metsoinventoinnissa alue 2 ei saanut mitään metsoluokitusta. Alue 2 ei myöskään kuulu Helsingin luontotietojärjestelmän arvokkaiisiin kasvillisuuskohteisiin tai metsäkohteisiin. Ilmakuvatarkastelussa vuosilta 1932 / -43 / -50 / -64 ja -69 alue on ollut viljelyssä tai luonteeltaan avointa. Vasta vuoden 1976 ilmakuvasa näkyy alkavaa vesakoitumista, joka on johtanut nykytilanteeseen eli alueen metsittymiseen. Nykyinen metsikkö on siis ikärakenteeltaan melko nuorta ja on kyseenalaista, täyttykö jalopuumetsän -kriteeri, koska kookkaita valtajalopuita ei ole runsaasti, eivätkä ne ole luontaisia, vaan perua kaupapuutarhan ajoilta.

Meilahden huvila-alueen ympäristöhistoriallisessa selvityksen toimenpidesuosituksena esitetään, että alueen vanhaa kulttuurimaisemaa voidaan palauttaa entiseen, avoimempaan tilaan. Viljelykäytön jälkeen umpeen kasvaneiden alueiden uusiin luontotyyppeihin liittyviä arvoja ei ole tutkittu ympäristöhistoriaselvityksen puitteissa.

Alueen 2 ainut muutos verrattuna nykytilanteeseen on kahden ohjeellisen virkistysyhteyden esittäminen alueen poikki. Reitit on merkitty jo voimassa olevaan asemakaavaan vuodelta 1984, joka osoittaa, että

alue on silloinkin katsottu olevan sopiva kaikkien kuntalaisten virkistyskäyttöön. Reittejä ei ole toteutettu ja nykyisen vaikeakulkuisen pensaikkoisuuden ja maaston kosteuden takia alueen virkistysarvo on jäänyt pieneksi. Metsäalue on jäänyt kadun varrella olevien yksityisten huviloitten taakse ja koko laaja alue koetaan nykyään yksityisalueena.

Koko aluetta 2 koskeva määräys (VLA/s, kulttuurihistoriallisesti ja puutarhataiteellisesti merkittävä lähivirkistys- ja asuinalue). VLA/s-huvila-alueiden suojelumerkinnällä merkityt huvilat, rakennukset, rakennelmat, puutarhakulttuurin jäänteet sekä luonnonympäristö muodostavat arvokkaan ympäristökokonaisuuden. Huvilapuutarhakulttuuri, pihapiirien arvokkaat ominaispiirteet sekä maisemalliset arvot tulee säilyttää mahdollistaa sekä luonnonmetsäalueiden säilyttämistä (esimerkiksi HKR:n 21.6.2016 lausunnon liitteen suppeamman luontotyyppirajauksen mukaisesti) että perinteisen avoimemman maiseman palauttamista alueen länsireunaan. Kävelyreittien määräys (ut, ohjeellinen ulkoilutie, jota pääsääntöisesti ei saa asfaltoida) mahdollistaa reittien linjausten tarkentamista toteutusvaiheessa sekä reittien toteuttamista luonnonympäristöä huomioivina kapeina kivituhkapintaisina reiteinä.

Alue 2 on ollut avointa viljelymaisemaa. Vesakoituminen, joka on alkanut vasta 1970-luvulla, on johtanut alueen metsittymiseen. Nykyinen metsikkö on ikärakenteeltaan melko nuorta. Kookkaita valtajalopuita ei ole runsaasti, eivätkä ne ole luontaisia, vaan perua kauppapuutarhan ajoilta. Ohjeelliset virkistysreitit eivät heikennä alueen 2 arvoa kulttuuri-vaikutteisena luonnonalueena

Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin rajausesitykseen sisältyy sellaisia osa-alueita, jotka eivät tietyiltä osin tai lainkaan täytä luontotyyppin kriteereitä tai ne eivät muuten luonteeltaan, sijainniltaan, edustavuudeltaan tai alueen käytön kannalta sovellu rauhoitettavaksi luonnonsuojelulain luontotyyppinä. Ehdotetun rajauksen pinta-ala on noin 1 hehtaari, kun luonnonhoidon suunnitelman mukaan mahdollisesti luontotyyppiä soveltuva osuus olisi noin 0,5 ha karttaliitteen mukaisesti.

Luontotyyppirajaukseen soveltumattomat osat alueella 2:

Luonnonhoidon suunnitelman kuvion 31 länsiosa eli Tamminiementie 5 edusta aina tontinrajan suuntaiseen ojaan saakka on aikanaan ojitettua kulttuurilehtoa, jota on pitkään ylläpidetty puistomaisen väljänä vaahterametsikkönä. Alikasvustoa tällä osalla on niukasti ja sitä on pidetty kurissa säännöllisesti raivaamalla. Syynä hoidolle ovat Tamminiementien reunamaisemat, kuvion poikki kulkevan pihaanajotien ja piha-alueen turvallisuus sekä risteysalueen liikenteen näkemäsektorien ylläpito.

Tätä osaa kuviosta on jatkossakin ylläpidettävä puistomaisena ja kookkaamman puuston alta avarana. Näin ollen esimerkiksi heikentyvien

puiden, jalopuuston muodostaman lahopuun ja maisemaa peittävän nuoremman jalopuuston tai lehtopensaikon säästäminen ei tule kysymykseen.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 32:

Kuvio sijaitsee kadunvarressa, ja sen on kallion kupeessa, pihan jatkeeksi aikanaan istutettu ryhmä nuorehkoja tammia. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 35:

Kuvio on kulttuuritaustainen, avoin niittyaukio, jolla kasvaa vain muutama yksittäinen lehtipuu. Kuvion reunoilla vesakkoa ja pensaikkoa muun muassa kanukkaa (*Cornus* sp.). Kanukka on vieraslaji, jota pidetään kurissa myös naapurikuvioiden alueella. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 36:

Kuvio on ojitettua kulttuuritaustaista aluetta. Puustona on lähes yksinomaan väljää tai ryhmittäistä, vanhaa ja järeää hieskoivikkoa. Tontin kupeessa on pari monihaaraista vaahteraa. Puuston lomaan on levinnyt kanukkakasvustoa, jonka seassa jonkin verran on vaahteran ja muiden lehtipuiden taimia. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 39:

Tämäkin kuvio on ojitettua, kulttuuritaustaista aluetta. Se on huvilapihojen välistä avointa aluetta, joka lienee entistä pihaa, niittyä tai viljelysmaata. Alue on sittemmin villiintynyt, ja sen reunoilta päin leviää kanukkakasvustoa. Kuviolla on muutamia yksittäisiä lehtipuita, jotka liittyvät lähinnä naapurikuvioihin. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvioiden 43 ja 46 välinen nurkka:

Kuvio on avaraa kalliota. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Lopuksi

Edellä esitetyn perusteella kaupunginhallitus ei puolla ehdotettujen alueiden 1 ja 2 luontotyyppien suojelemista luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla. Alueiden metsiköt eivät ole syntyneet säännöksen edellyttämällä tavoin luontaisesti vaan istuttamalla. Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkisuunnittelulautakunnan valmisteilla olevassa asemakaavassa on otettu huomioon alueen luonnon monimuotoisuus ja muiden luonnonarvojen säilyminen sekä kulttuuriarvojen vaaliminen. Alueen rikkaus on sen monikerroksellisuudessa, luonnonmukaisuudessa ja jonkinas-

teisessa epäjärjestelmällisyydessä. Kaavaehdotuksella pyritään säilyttämään näitä sattumalta syntyneitä ja vaikeasti mitattavia arvoja. Luonnonympäristön ja maisemallisten arvojen säilyminen on kulttuuriarvojen lisäksi kaavamuutoksen keskeinen tavoite. Kaavaehdotus on luonteeltaan hyvin säilyttävä eivätkö luontotyyppien suojelutavoitteet vaarannu.

Kaupunginhallitus katsoo, että jatkossa on syytä määritellä yhdessä eri viranomaisten kanssa Helsingille selkeät luontotyyppien rauhoittamiskäytännöt asianmukaisten ja ajantasaisten selvitysten ja kohdevertailujen pohjalta, jottei periaatteellisia ratkaisuja tarvitsisi enää tehdä tapaus ja kohde kerrallaan.

Helsingin kaupungin viheralueiden osana olevien luontotyyppien rauhoituspäätöksiin on jatkossa suotavaa aina sisällyttää lyhyt kuvaus siitä, mihin suuntaan kohteen halutaan kehittyvän osana kaupunkiluontoa ja millaista hoitoa kohteet vaativat. Rauhoituspäätösten yhteydessä tulisi määritellä, minkälaista ylläpitoa Helsingin kaupunki voi tehdä näissä kohteissa kysymättä aina erikseen ELY-keskuksen kantaa ja lupaa.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Suomen luonnonsuojeluliiton toimenpide-esitykseen Meilahden huvila-alueen arvokkaimpien jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisina luontotyyppinä. Lausuntoa on pyydetty 15.8.2016 mennessä. Lausunnon antamiselle on annettu lisäaikaa 27.9.2016.

Toimenpide-esitys

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri esittää, että Uudenmaan ELY-keskus tekee Meilahden huvila-alueen asemakaava-alueen edustavimpien jalopuumetsiköiden osalta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiset luonnontyyppirajaukset. Esityksen tekijän mukaan rajauspäätöstä tarvitaan ennen kuin hyväksytään kaava, joka heikentää olennaisesti mahdollisuuksia kyseisten arvokohteiden ominaispiirteiden säilyttämiseen.

Esityksen tekijän mukaan kaava-aluetta voidaan pitää jopa valtakunnallisesti arvokkaana puustorakenteeltaan luonnontilaisten kaltaisten vaahteralehtojen suojelulle. Luontotyyppinä vaahteralehdot on arvioitu valtakunnallisesti erittäin uhanalaisiksi ja niiden kokonaispinta-alaksi koko Suomessa on arvioitu vain 220-500 ha.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on kaavaprosessin aikana toistuvasti nostanut esille sen, että kaava-alueella on useita arvokkaita, luonnonsuojelulain mukaisia jalopuumetsiköitä, jotka tulee säilyttää muuttuvan maankäytön ulkopuolelle.

Asemakaavan muutosehdotuksen tavoitteet

Suurin osa asemakaavan muutosehdotuksen alueesta on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY 2009, Meilahden huvila-alue. (Liite 1, RKY-alueen rajaus).

Kaupunginsuunnittelulautakunnan hyväksymän asemakaavan muutosehdotuksen tavoitteena on:

- turvata kulttuurihistoriallisesti merkittävän alueen arvot
- kehittää aluetta entistä paremmin yleistä virkistyskäyttöä palvelevaksi mahdollistamalla monipuolinen kulttuuri- ja kahvilakäyttö keskeisillä paikoilla olevissa huviloissa sekä parantamalla kävely- ja pyöräilyti verkostoa ja liikuntapuiston palveluita
- ajanmukaistaa ja tarkentaa huvila-alueen sekä luontoarvojen suojelumerkintöjä ja -määräyksiä
- säilyttää huvilat asuinkäytössä sekä ohjata asuinkäytön laajentamista siten, että muutokset eivät tarvele alueen arvoja tai estä alueen virkistyskäyttöä.

Asemakaavan muutosehdotus on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja kaupungin strategisten tavoitteiden mukainen. Asemakaavan muutostyötä ovat ohjanneet asemakaava-alueetta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä kaupungin strategiset tavoitteet

- RKY-alueen arvojen säilyttäminen
- jalankulku- ja pyöräilyverkon kehittäminen
- virkistyskäytön kannalta merkittävien ja yhtenäisten luontoalueiden huomioon ottaminen
- merellisen Helsingin vahvistaminen
- riittävän tilan varaaminen kulttuuritoiminnalle ja taiteelle
- riittävän tilan varaaminen virkistysalueille, liikuntaan sekä jatkuville ja hyvin saavutettaville virkistysreiteille ja viherverkostoille.

Asemakaavan valmistelutyön lähtötietona on ollut mm. Maisemasuunnittelu Hemgårdin ympäristöhistoriallinen selvitys (Meilahden huvila-alue, ympäristöhistoriallinen selvitys, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2014:1) ja Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, joka sisältää mm. alueen Metso-kartoituksen (Helsingin metsien luon-

non monimuotoisuuden kannalta merkittävien kohteiden inventointi vuodelta 2013).

Asemakaavan muutosehdotuksen rakennettuun ympäristöön liittyvät muutokset

Asemakaavan muutosehdotus ottaa huomioon alueen historiaan liittyvät kolme tärkeätä asiaa - huvila- ja puutarhakulttuuri, virkistyskäyttö sekä luontoarvot - ja sovittaa näitä osittain ristiriitaisia tavoitteita yhteen. Voimassa oleva asemakaava vuodelta 1984 ei mahdollista enempää lisärakentamista. Alueella on kuitenkin jatkuva paine laajentaa ja rakentaa uusia asuinrakennuksia. Alueen kokonaistarkastelu ja asemakaavan muutos on tarpeen, jotta arvokas huvila- ja puutarhakulttuuri säilyisi alueella.

Voimassa olevassa asemakaavassa osoitetut virkistysalueet, puistot, huvila-alueet ja muille käyttötarkoituksille osoitetut alueet säilyvät asemakaavan muutosehdotuksessa laajuudeltaan ja sijainniltaan lähes entisillään. Huvila-alueet (VLA/s, kulttuurihistoriallisesti ja puutarhataiteellisesti merkittävä lähivirkistys- ja asuinalue) tulevat edelleen olemaan väljästi rakennettuja alueita, joilla on sekä huviloiden aidattuja vuokraaloja että niiden väliin jääviä luonnonmukaisia virkistysalueita. Kaava-alueella on nykyisin 31 huvilapihapiiriä, joilla on n. 40 asuinkäytössä olevaa huvilaa.

Meilahden huvila-alue on laajan alueen tärkeä virkistysalue sekä tärkeä turismikohte, yksinomaan Seurasaarella on nykyisin 600 000 kävijää vuosittain. Virkistyskäyttöpaineet ovat siis suuret koko Meilahden huvila-alueella. Asemakaavan muutosehdotuksen uudet reitit liittyvät virkistyskäytön kehittämiseen. Uudet reitit jakavat koko alueen kävijävirtaa tasaisemmin ja ohjaaminen suunnitelluille reiteille rauhoittavat ympäröiviä luontoalueita.

Asemakaavan muutosehdotuksen lähivirkistysalueen määräystä "VL Lähivirkistysalue, alueet tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina" muutetaan lausunto- ja muistutusvaiheessa HKR:n lausunnon (19.4.2016) ehdotuksen mukaiseksi "VL Lähivirkistysalue, alueet tulee ylläpitää luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden". Korjattu VL-alueiden määräys sekä VP- ja VLA/s-määräykset ovat riittävät suojelemaan luonnonympäristöä. Alueiden sisäisiä rajauksia ja hoitoa määritellään tarkemmin mm. HKR:n valmisteilla olevassa julkaisussa "Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelma". Kaupunkisuunnitteluvirasto on yhtynyt HKR:n näkemykseen, jonka mukaan Helsingin luontotyypin rauhoittamiskäytännöt tulisi jatkossa selkeyttää ja määrittellä eri viranomaisten kesken. Suojelupäätöksiä ei tulisi tehdä tapaus ja kohde kerralla.

Saadut lausunnot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Esittelijä toteaa, että asiasta on saatu kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, rakennusviraston ja ympäristökeskuksen lausunnot.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ei puolla ehdotettujen alueiden 1 ja 2 luontotyyppien suojelemista luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla. Valmisteilla olevassa asemakaavassa on otettu huomioon alueen luonnon monimuotoisuus ja muiden luonnonarvojen säilyminen sekä kulttuuriarvojen vaaliminen.

Rakennusvirasto puoltaa ehdotettujen luontotyyppienkohteiden rauhoitusta edellyttäen, että mahdollisia rauhoituspäätöksiä tehtäessä kohteiden rajauksia tarkastetaan ottaen huomioon muun muassa seuraavat seikat:

Rauhoitettavaksi esitettyyn alueeseen kaksi sisältyy luonnonmukaisen kaltaisen jalopuulehdon lisäksi sellaisia osa-alueita, jotka eivät täytä tietyiltä osin tai lainkaan luontotyyppin kriteereitä tai ne eivät muuten luonteeltaan, sijainniltaan, edustettavuudeltaan tai alueen käytön kannalta sovellu rauhoitettavaksi luonnonsuojelulain luontotyyppinä. Ehdotetun rajauksen pinta-ala on noin 1 hehtaari kuin luonnonhoidon suunnitelman mukaan mahdollisesti luontotyyppiksi soveltuva osuus olisi noin 0,5 hehtaaria.

Meilahden mahdollisia luontotyyppirauhoituksia pohdittaessa on jalopuuston esiintymistä tarkasteltava vähintään koko huvila-alueella. Vertailupohjaksi tarkastelu on hyvä laajentaa koko kaupungin mittakaavaan. Helsingin sijainti jalopuiden luontaisella levinneisyysalueella, jalopuuston paikallinen ja alueellinen esiintymistiheys, soveltuvien kasvupaikkojen runsaus, ilmastonmuutoksen myönteinen vaikutus, alueiden käyttöhistoria, jalopuuston alkuperä sekä niiden pitkäaikainen suosiminen taajamametsien ja puistojen hoidossa on syytä ottaa huomioon. Meilahden huvila-alueella on nyt esitettyjen kohteiden lisäksi muitakin edustavia jalopuumetsiköitä. Jalopuita ja niiden taimia esiintyy lisäksi erittäin runsaasti puisto-, piha- ja kadunvarsipuina sekä vaihtelevana sekapuustona kaikkialla alueen metsiköissä lukuun ottamatta aivan karumpia kalliomäkiä. Etupäässä alueella esiintyy vaahteraa, mutta siellä kasvaa myös tammia ja muitakin jalopuulajeja sekä yksittäisiä pähkinäpensaita.

Rakennusviraston näkemyksen mukaan jokaista jalopuuston määrällisiä luontotyyppikriteerejä täyttävää kohdetta ei ole tarpeen rauhoittaa varsinkaan vaahteran osalta, koska se on Helsingin alueella erittäin yleinen ja entisestään yleistyvä puulaji. Kaupungin mailta ELY-keskuskelle luontotyyppinä rauhoitettaviksi esitettävien kohteiden selvittäminen ja niiden alueellisen edustavuuden arviointi kuuluu Helsingin kaupungin virastojen työnjaon mukaan ensisijaisesti ympäristökeskukselle.

Rakennusvirasto esittää, että jatkoa varten määritellään yhdessä eri viranomaisten kanssa Helsingille selkeät luontotyyppien rauhoittamiskäytännöt asianmukaisten ja ajantasaisten selvitysten ja kohdevertailujen pohjalta, jottei periaatteellisia ratkaisuja tarvitsisi enää tehdä tapaus ja kohde kerrallaan.

Mahdollisia luontotyyppikohteita löytyy muun muassa rakennusviraston luonnonhoitoa ohjaavista suunnitelmista. Niissä erilaiset, arvokkaat elinympäristökohteet rajataan omiksi luontoarvokuvioikseen. Kohteen luonteesta riippuen ne joko jätetään luonnontilaan tai tarvittaessa niille osoitetaan arvokkaita ominaispiirteitä ylläpitäviä tai parantavia toimenpiteitä. Mikäli alue maankäytöllisesti säilyy luontoalueena, sen luontoarvot eivät heikkene luonnonhoidon myötä. Kuviot rajataan maastoinventoinneissa hyvin tarkasti muun muassa kantan kartta-aineistoa, vääräväri-ilmakuvia, maanomistus- ja maankäyttörajoja sekä monia muita tausta-aineistoja hyödyntäen. Luontoarvokuvioiden tiedoissa mainitaan myös, mitä arvokriteerejä ne täyttävät. Suunnitelmadokumentit ovat julkisia ollen internetistäkin poimittavissa. Kuviorajaukset tietoineen saadaan suunnittelujärjestelmästä tarvittaessa myös digitaalisina.

Ympäristökeskus toteaa lausunnossaan inventoineensa mahdollisia luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia luontotyyppien kriteerit täyttäviä kohteita vuosina 1998 ja 1999. Meilahden huvila-alueen metsä eivät tuolloin sisältyneet inventointiin, koska korostettiin puiden luontaisen alkuperän tärkeyttä ja tästä ei Meilahden huvila-alueella saada varmuutta. Ympäristökeskus puoltaa Meilahden huvila-alueen arvokkaimpien jalopuumetsien rajaamista luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisina luontotyyppinä Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin Uudenmaan ELY-keskukselle tekemän esityksen mukaisesti.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Meilahden suojeltaviksi esitettyjen alueiden metsiköt ovat ikärakenteeltaan melko nuorta eikä alueiden vanhin puusto näytä olevan luontaisesti syntynyttä vaan istutettua puustoa. Näin ollen rajattavaksi esitetyt alueet eivät täysin täytä luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltujen luontotyyppien kriteerejä. Lisäksi asemakaavan muutosehdotuksessa on otettu huomioon luonnon monimuotoisuus ja muiden luonnonarvojen säilyminen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö_Meilahden_huvila_alue 30.5.2016
- 2 RKY-alueen raja
- 3 Seurasaarentien linjaus ja nykyisen vuokra-alan raja
- 4 Alue 1:n vaiheet
- 5 Alue 2:n vaiheet
- 6 2016_06_Alue 1_HKRn LH-suunnitelmakuviot
- 7 2016_06_Alue 2_HKRn näkemys luontotyyppien rajauksesta
- 8 Ympäristökeskuksen lausunto 21.6.2016 Meilahden huvila-alueen jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §n nojalla.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 25.8.2016

HEL 2016-006457 T 11 01 04

Lausuntopyyntö

Uudenmaan ELY-keskus pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Meilahden huvila-alueen arvokkaimpien jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisina luontotyyppeinä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri on 4.5.2016 tehnyt Uudenmaan ELY-keskukselle toimenpide-esityksen Meilahden huvila-alueen arvokkaimpien jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisina luontotyyppeinä.

Tausta

Asemakaavan muutosehdotuksen tavoitteet

Suurin osa asemakaavan muutosehdotuksen alueesta on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY 2009, Meilahden huvila-alue. (Liite 1, RKY-alueen raja).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginsuunnittelulautakunnan hyväksymän asemakaavan muutossehdotuksen (kslk:n päätöksellä ollut nähtävillä) tavoitteena on

- turvata kulttuurihistoriallisesti merkittävän alueen arvot
- kehittää aluetta entistä paremmin yleistä virkistyskäyttöä palvelevaksi mahdollistamalla monipuolinen kulttuuri- ja kahvilakäyttö keskeisillä paikoilla olevissa huviloissa sekä parantamalla kävely- ja pyöräilytielverkosto ja liikuntapuiston palveluita
- ajanmukaistaa ja tarkentaa huvila-alueen sekä luontoarvojen suojelumerkintöjä ja -määräyksiä
- säilyttää huvilat asuinkäytössä sekä ohjata asuinkäytön laajentamista siten, että muutokset eivät tarvele alueen arvoja tai estä alueen virkistyskäyttöä.

Asemakaavan muutossehdotus on valtakunnallisten alueidenkäyttöta-voitteiden ja kaupungin strategisten tavoitteiden mukainen. Asemakaavan muutostyötä ovat ohjanneet asemakaava-alueetta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä kaupungin strategiset tavoitteet

- RKY-alueen arvojen säilyttäminen
- jalankulku- ja pyöräilyverkoston kehittäminen
- virkistyskäytön kannalta merkittävien ja yhtenäisten luontoalueiden huomioon ottaminen
- merellisen Helsingin vahvistaminen
- riittävän tilan varaaminen kulttuuritoiminnalle ja taiteelle
- riittävän tilan varaaminen virkistysalueille, liikuntaan sekä jatkuville ja hyvin saavutettaville virkistysreiteille ja viherverkostoille.

Asemakaavan valmistelutyön lähtötietona on ollut mm. Maisemasuunnittelu Hemgårdin ympäristöhistoriallinen selvitys (Meilahden huvila-alue, ympäristöhistoriallinen selvitys, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2014:1) ja Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, joka sisältää mm. alueen Metsokartoituksen (Helsingin metsien luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävien kohteiden inventointi vuodelta 2013).

Ympäristöhistoriallisessa selvityksessä esitetään maiseman historia, yleisten alueiden kehittymisen vaiheet, kehittämistavoitteet ja suositukset sekä huvilatonttien inventoinnit rakennuksineen ja puutarhoineen. Asemakaava-alueen huvilat pihapiireineen ovat pääosin säilyneet, mutta osa huvila-alueen alkuperäisistä huviloista on purettu ja osa hoide- tuista pihapiireistä on hävinnyt. Meilahden kallioselänteiden välissä olevat laaksot olivat viljelyksessä vuosisatoja ja viljely on jatkunut huvila- kaudella 1950-luvulle asti. Maisema on sen jälkeen merkittävästi muut- tunut peltoalueiden metsittymisen myötä.

Meilahdessa suoritettiin Helsingin metsien luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävien kohteiden inventointi vuonna 2013. Metsokartoituksen mukaan Meilahden huvila-alueella on arvokas metsäkohde, jonka pinta-ala on 14,5 hehtaaria. Kohde on jakaantunut useampaan, toisistaan erillään olevaan osaan, jotka ovat arvoltaan metsoluokituksen II – III luokan metsiä.

Meilahden inventoinnin kohdelomakkeessa todetaan luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisien suojeltujen luontotyyppien osalta, että kuviot 76 ja 118 täyttänevät jalopuumetsän kriteerit. Kummallekaan kuviolle ei ole haettu rajauspäätöstä.

Asemakaavan muutosehdotuksen rakennettuun ympäristöön liittyvät muutokset

Asemakaavan muutosehdotus ottaa huomioon alueen historiaan liittyvät kolme tärkeätä asiaa - huvila- ja puutarhakulttuuri, virkistyskäyttö sekä luontoarvot - ja sovittaa näitä osittain ristiriitaisia tavoitteita yhteen. Voimassa oleva asemakaava vuodelta 1984 ei mahdollista enempää lisärakentamista. Alueella on kuitenkin jatkuva paine laajentaa ja rakentaa uusia asuinrakennuksia. Alueen kokonaistarkastelu ja asemakaavan muutos on tarpeen, jotta arvokas huvila- ja puutarhakulttuuri säilyisi alueella.

Voimassa olevassa asemakaavassa osoitetut virkistysalueet, puistot, huvila-alueet ja muille käyttötarkoituksille osoitetut alueet säilyvät asemakaavan muutosehdotuksessa laajuudeltaan ja sijainniltaan lähes entisillään. Huvila-alueet (VLA/s, kulttuurihistoriallisesti ja puutarhataiteellisesti merkittävä lähivirkistys- ja asuinalue) tulevat edelleen olemaan väljästi rakennettuja alueita, joilla on sekä huviloiden aidattuja vuokraaloja että niiden väliin jääviä luonnonmukaisia virkistysalueita. Kaava-alueella on nykyisin 31 huvilapihapiiriä, joilla on n. 40 asuinkäytössä olevaa huvilaa.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on alueelle osoitettu kuusi uutta rakennusala, johon voi siirtää arvokkaan huvilan. Uudet rakennusalat on osoitettu purettujen rakennusten paikoille tai alueille, jolla on tai on aikaisemmin ollut asuinrakennuksia ja niihin liittyviä pihapiirejä. Lisäksi ehdotuksen mukaan saa rakentaa talousrakennuksen olemassa oleville ja uusille vuokra-aloille. Ehdotuksessa ei siis laajenneta rakentamisalueita, vaan palataan aikaisemman vaiheen historialliseen tilanteeseen, jolloin huviloita on ollut enemmän.

Meilahden huvila-alue on laajan alueen tärkeä virkistysalue sekä tärkeä turismikohde, yksinomaan Seurasaarella on nykyisin 600 000 kävijää vuosittain. Virkistyskäyttöpaineet ovat siis suuret koko Meilahden huvila-alueella. Asemakaavan muutosehdotuksen uudet reitit liittyvät virkistyskäytön kehittämiseen. Uudet reitit jakavat koko alueen kävijävirtaa

tasaisemmin ja ohjaaminen suunnitelluille reiteille rauhoittavat ympäröiviä luontoalueita.

Asemakaavan muutosehdotuksen uudet kävely- ja pyöräilyreitit sekä kulttuuri- ja kahvilatoiminnan salliminen alueen keskeisille paikoille parantavat alueen virkistyskäyttöä. VL- ja VLA/s-alueiden uudet reitit ja alueen historiaan perustuva rantarakentaminen ohjaavat alueen virkistyskäyttöä rajatuille alueille, jolloin ympäröiviä luontoalueita rauhoitetaan. Kaava-alueella tulee säilymään laajoja luontoalueita, joita edellytetään ylläpidettäväksi luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden. Osa luontoalueista voidaan säilyttää luonnontilaisina metsä- ja ranta-alueina ja osalle voidaan palauttaa historian mukaista avoimempaa maisemaa ja rakentamista.

Asemakaavan muutosehdotuksen lähivirkistysalueen määräystä "VL Lähivirkistysalue, alueet tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina" muutetaan lausunto- ja muistutusvaiheessa HKR:n lausunnon (19.4.2016) ehdotuksen mukaiseksi "VL Lähivirkistysalue, alueet tulee ylläpitää luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden". Korjattu VL-alueiden määräys sekä VP- ja VLA/s-määräykset ovat riittävät suojelemaan luonnonympäristöä. Alueiden sisäisiä rajauksia ja hoitoa määritellään tarkemmin mm. HKR:n valmisteilla olevassa julkaisussa "Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelma". Kaupunkisuunnitteluvirasto yhtyy HKR:n näkemykseen, jonka mukaan Helsingin luontotyyppien rauhoittamiskäytännöt tulisi jatkossa selkeyttää ja määritellä eri viranomaisten kesken. Suojelupäätöksiä ei tulisi tehdä tapaus ja kohde kerralla.

Toimenpide-ehdotuksen suojeltavaksi esitetyt alueet

Alue 1

Alue 1 sijaitsee Meilahden huvila-alueen itäosassa, rajautuen Seura-saarentiehen ja kallioselänteeseen. Ehdotettu rajaus on kooltaan n. 6800 m² (0,68 ha), josta n. 2990 m², eli melkein puolet on nykyisen Villa Bergvikin yksityistä pihapiiriä. Alueen poikki kulkee myös julkinen virkistysreitti. (Liite 2, Seurasaarentien linjaus ja nykyisen vuokra-alan raja).

Helsingin luontotietojärjestelmässä alue 1 kuuluu osittain Meilahden arvokkaihin metsäkohteisiin. Rajaus perustuu Metso-inventointiin, jonka mukaan alue 1:llä oli kaksi metsäkriteerit täyttävää metsäkuviota (118 / Lehtomaiset ja tuoreet kankaat /Runsaslahopuustoiset kangasmetsät, 134 / Lehdot), mutta ne ovat rajaukseltaan pienempiä kuin suojeltavaksi esitetty alue 1. Ainoastaan pienemmästä kuviosta 118, todetaan Metso-inventoinnin kohdekuvauslomakkeessa, että se täyttäneen jalopuumetsän kriteerit koskien luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja

luontotyyppejä. Kuvio 118 on vain n. 400 m² kokoinen, ollen vain murto-osa nyt esitetystä 0,68 hehtaarin rajauksesta. Metsäkuvio 118 jää asemakaavan muutosehdotuksessa rakennettavaksi esitetyn VLA/s-alueen ulkopuolelle.

Alue 1 sijaitsee kokonaan entisen huvilan, Villa Bergvikin (Lilla Fiskarviken), piha-alueella. Päärakennus on purettu 1966-67, joten alueen metsä on kehittynyt entiseen pihapiiriin sen jälkeen. Ilmakuvatarkastelussa vuosilta 1932 / -43 / -50 / -64 alueella on ollut huvila laajan puutarhan ympäröimänä. Puutarha on ollut hoidettu, eikä luonnontilainen. Ilmakuvatarkastelu vuosilta -69 / -76 / -88 osoittaa, että piha-alueen metsittyminen alkoi päärakennuksen purkamisen jälkeen 70-luvun puolella. Alue 1 voidaan nähdä piha-alue -kohteena, joka ei edusta luonnontilaista metsäaluetta, kuten liitteessä 3 olevista kuvista voi todeta. (Liite 3, alue 1:n vaiheet)

Asemakaavaehdotuksessa alueelle 1 esitetään kaksi rakennusala, jolle saa sijoittaa siirtämällä säilytettävän, kulttuurihistoriallisesti merkittävän, alueen arvoon ja ominaispiirteisiin soveltuvan huvilarakennuksen. Uudet rakennusalat sijoittuvat vanhan päärakennuksen ja sen puutarhan kohdalle. Kahden rakennuksen rakennusalat ja kooltaan pienemmät vuokra-alat ovat alueen viime vuosien täydennysrakentamisen linjauksen mukaisia, mm. osoitteessa Heikinniementie 4b on siirretty huvila ja pienehkö vuokra-ala.

Lisäksi asemakaavaehdotuksessa esitetään Seurasaarentien mutkan loiventamista, joka liittyy koko kaupungin rantareittiin ja siitä puuttuvan osan rakentamiseen Merikannontieltä Mäntyniemeeseen. Seurasaarentie on vanha tie ja mitoitukseltaan niin kapea, että sillä on jalankulkuväylä ko. kohdassa vain Villa Bergvikin sivulla, eikä tilaa tulevan rantareitin rakentamiseen ole louhimatta Seurasaarentien varressa olevaa komeaa kalliota. Kallion säästämiseksi Seurasaarentien linjausta muutetaan, koska linjaus alun perinkin perustui vanhan Villa Bergvikin määrääalan muotoon muodostaen tiehen jyrkän ja tarpeettoman mutkan.

Alue 2

Alue 2 sijaitsee Meilahden huvila-alueen länsiosassa rajautuen Meilahdentiehen, Seurasaarentiehen sekä huviloiden pihapiireihin. Suojelueesityksen ehdotettu rajaus on kooltaan hieman yli hehtaarin.

Metsoinventoinnissa alue 2 ei saanut mitään metsoluokitusta. Alue 2 ei myöskään kuulu Helsingin luontotietojärjestelmän arvokkaisiin kasvillisuuskohteisiin tai metsäkohteisiin. Ilmakuvatarkastelussa vuosilta 1932 / -43 / -50 / -64 ja -69 alue on ollut viljelyssä tai luonteeltaan avointa. Vasta vuoden 1976 ilmakuvassa näkyy alkavaa vesakoitumista, joka on johtanut nykytilanteeseen eli alueen metsittymiseen. Nykyinen met-

sikkö on siis ikärakenteeltaan melko nuorta ja on kyseenalaista, täyttykö jalopuumetsän -kriteeri, koska kookkaita valtajalopuita ei ole runsaasti, eivätkä ne ole luontaisia, vaan perua kaupapuutarhan ajoilta. (Liite 4, alue 2:n vaiheet)

Meilahden huvila-alueen ympäristöhistoriallisessa selvityksen toimenpidesuosituksena esitetään, että alueen vanhaa kulttuurimaisemaa voidaan palauttaa entiseen, avoimempaan tilaan. Viljelykäytön jälkeen umpeen kasvaneiden alueiden uusiin luontotyypeihin liittyviä arvoja ei ole tutkittu ympäristöhistoriaselvityksen puitteissa.

Alueen 2 ainut muutos verrattuna nykytilanteeseen on kahden ohjeellisen virkistysyhteyden esittäminen alueen poikki. Reitit on merkitty jo voimassa olevaan asemakaavaan vuodelta 1984, joka osoittaa, että alue on silloinkin katsottu olevan sopiva kaikkien kuntalaisten virkistyskäyttöön. Reittejä ei ole toteutettu ja nykyisen vaikeakulkuisen pensaikkoisuuden ja maaston kosteuden takia alueen virkistysarvo on jäänyt pieneksi. Metsäalue on jäänyt kadun varrella olevien yksityisten huviloitten taakse ja koko laaja alue koetaan nykyään yksityisalueena.

Koko aluetta 2 koskeva määräys (VLA/s, kulttuurihistoriallisesti ja puutarhataiteellisesti merkittävä lähivirkistys- ja asuinalue. VLA/s-huvila-alueiden suojelumerkinnällä merkityt huvilat, rakennukset, rakennelmat, puutarhakulttuurin jäänteet sekä luonnonympäristö muodostavat arvokkaan ympäristökokonaisuuden. Huvilapuutarhakulttuuri, pihapiirien arvokkaat ominaispiirteet sekä maisemalliset arvot tulee säilyttää) mahdollistaa sekä luonnontilaisten metsäalueiden säilyttämistä (esimerkiksi HKR:n 21.6.2016 lausunnon liitteen suppeamman luontotyyppirajauksen mukaisesti) että perinteisen avoimemman maiseman palauttamista alueen länsireunaan. Kävelyreittien määräys (ut, ohjeellinen ulkoilutie, jota pääsääntöisesti ei saa asfaltoida) mahdollistaa reittien linjausten tarkentamista toteutusvaiheessa sekä reittien toteuttamista luonnonympäristöä huomioivina kapeina kivituhkapintaisina reiteinä.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto ei puolla ehdotettujen alueiden 1 ja 2 luontotyyppien suojelemista luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla. Valmisteilla olevassa asemakaavassa on otettu huomioon alueen luonnon monimuotoisuus ja muiden luonnonarvojen säilyminen sekä kulttuuriarvojen vaaliminen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri esittää Meilahden jalopuumetsien rajaamista luonnonsuojelulain 29 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiseen luontotyyppiin: "Luontaisesti syntyneet, merkittävilta osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt".

Hallituksen esityksessä Eduskunnalle luonnonsuojelulainsäädännön uudistamiseksi (HE 79/1996) on säännöksen perusteluissa todettu, että 29 §:llä suojeltaisiin vain jalopuumetsiköt, jotka ovat syntyneet luontaisesti. Se ei koskisi istuttamalla syntyneitä metsiköitä. Lisäksi säännöksen perusteluissa on todettu, että säännöksen nojalla suojellun metsikön tulisi koostua "merkittäviltä osin" jalopuista. Tällaiseksi metsiköksi katsottaisiin maastossa rajattavissa oleva yhtenäinen alue, jossa jalopuita kasvaa asetuksella säädettävä vähimmäismäärä.

Luonnonsuojeluasetuksen 4 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan luonnonsuojelulain 29 §:ssä mainitulla luontotyypillä tarkoitetaan luontaisesti syntyneitä, merkittäviltä osin jaloista lehtipuista koostuvia metsikköjä, joissa jaloja lehtipuita kasvaa runkomaisina puina vähintään 20 kappaletta hehtaarilla yhtenä tai useampana lähekkäisenä ryhmänä rajattavissa olevalla yhtenäisellä alueella. Jaloja lehtipuita ovat tammi, metsälehmus, vaahtera, saarni, kynäjalava ja vuorijalava. Runkomaiseksi puuksi katsotaan puu, jonka läpimitta on 1,3 metrin korkeudella yli seitsemän senttimetriä. Runkomaisen tammen läpimitta on kuitenkin sanotulla korkeudella vähintään 20 senttimetriä.

Meilahden suojeltavaksi esitettyjen alueiden sukkessio on alkanut 70-luvun puolella, jolloin nykyinen metsikkö on ikärakenteeltaan melko nuorta. Alueiden vanhimmat puut ovat alue 1:llä alkuperäisen puutarhan istutettua puustoa ja alue 2:lla kauppapuutarhan viljelyalueen puustoa, eli puuston vanhin kerrostuma ei ole luontaisesti syntynyttä.

Kummankin suojeltavaksi ehdotetun alueen kaavamerkintä vuodesta 1955 lähtien (alueen vanhin kaava 3735 on vahvistettu vuonna 1955) on ollut P (puisto) ja vuodesta 1984 lähtien Sy (kulttuurihistoriallinen ympäristönsuojelualue, jolla ovat sr-1- ja sr-2-merkinnällä merkityt rakennukset ja rakennelmat sekä luonnonympäristö muodostavat arvokkaan ympäristökokonaisuuden). Suojeltavaksi esitettyjen alueiden 1 ja 2 Sy-alueilla on ollut lisämääräys slp (tontin tai alueen osa, jolla luonnonympäristö on säilytettävä. Alueella sallitaan vaan ympäristön hoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet). Alueen metsiä on siis hoidettu kymmeniä vuosia puistometsinä ja luonnonsuojelun metsät ovat kehittyneet vasta vuoden 1984 asemakaavan vahvistumisen jälkeen. Lisäksi luontotyypin rajaamisesta todetaan, että aivan pihapiirissä sijaitsevia osia voidaan rajata mukaan vain erityisen perustellusta syystä.

Helsingissä ja myös Meilahden huvila-alueella on nykyään runsaasti vaahteraa, eivätkä Meilahden metsiköt ole ainutkertaisia Helsingin mitakaavassa. Meilahden huvila-alueen asemakaavaehdotus on luonteeltaan myös hyvin säilyttävä, joten voidaan katsoa, että luontotyypin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu.

19.09.2016

Alue 1 on perinteistä huvila- ja puutarhakulttuurin aluetta, jolla edelleen sijaitsee Villa Bergvikin asuinrakennukseksi muutettu talousrakennus pihapiireineen. Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että huvilakulttuurin palauttaminen ja kehittäminen sekä Seurasaarentien muutos ja toimivan rantareitin kehittäminen on tässä kohdassa perusteltua.

Alue 2 on ollut avointa viljelymaisemaa. Vesakoituminen, joka on alkanut vasta 1970-luvulla, on johtanut alueen metsittymiseen. Nykyinen metsikkö on ikärakenteeltaan melko nuorta. Kookkaita valtajalopuita ei ole runsaasti, eivätkä ne ole luontaisia, vaan perua kaupapuutarhan ajoilta. Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että ohjeelliset virkistysreitit eivät heikennä alueen 2 arvoa kulttuurivaikutteisena luonnonalueena.

Lisätiedot

Marina Fogdell, arkkitehti, puhelin: 310 64271

marina.fogdell(a)hel.fi

Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37458

niina.strengell(a)hel.fi

Rakennusvirasto 21.6.2016

HEL 2016-006457 T 11 01 04

Kaupunginhallitus pyytää rakennusviraston lausuntoa ELY:n lausunto-pyyntöä luonnonsuojeluliiton toimenpide-esityksestä Meilahden jalopuumetsien rajaamisesta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisina luontotyypeinä 21.6.2016 mennessä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri esittää luontotyypeinä suojeltaviksi kahta aluetta Meilahden huvila-alueelta. Kohteet on valittu alueen asemakaavaehdotuksen rajausten ja merkintöjen pohjalta. Rahoitusta esittävien mukaan asemakaavan toteutuminen muuttaisi kyseisten jalopuumetsiköiden ominaispiirteitä ja toisessa tapauksessa jopa hävittäisi metsikön lähes kokonaan.

Rakennusvirasto puoltaa ehdotettujen luontotyyppikohteiden rauhoitusta edellyttäen, että mahdollisia rauhoituspäätöksiä tehtäessä kohteiden rajauksia tarkistetaan ottaen huomioon seuraavat seikat:

Rauhoitettavaksi ehdotettu alue 1:

Ehdotetusta luontotyyppirajauksesta noin 0,25 hehtaaria on maankäytöllisesti vuokrattua tonttia, jonka osalta rakennusvirasto ei ota kantaa. Asia kuuluu tältä osin tontin haltijalle ja kiinteistövirastolle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Rakennusviraston luonnonhoidon suunnitelmaluonnoksen (jatkossa luonnonhoidon suunnitelma) kuvio numero 118, joka sijaitsee kallionrinneessä, vuokratontin reunalla, täyttää luonnonsuojelulain jalopuumetsäluontotyyppin kriteerit. Kuvio 134 puolestaan on tuoretta-kosteaa lehtoa, jossa kookkaamman lehtipuuston lomaan on kehittynyt muun muassa vaihtelevan kokoista vaahterikkoa ja lehtopensaikkoa. Kuviolla on myös huvilakauden jäänteinä ryhmittäin muutamia vanhempia jalopuita. Kuvio täyttäneen monilta osin jalopuumetsäluontotyyppin määrälliset kriteerit. Kuvio on myös muutoin arvokas elinympäristö jalopuita kasvavana lehtona metsälain, metsäsertifioinnin ja METSO-ohjelman hengessä. Toisaalta taas kuvion halki kulkee rakennettu puistokäytävä ja alueella on selkeä kulttuuritausta paikalla sijainneen Villa Bergvikin entisenä puutarhana. Molemmat kuviot (118 ja 134) on rajattu luontoarvokuvioiksi kaupungin luonnonhoidon suunnittelussa.

Alueelle kaavaehdotuksessa esitetyt rakennukset pihapiireineen käytännössä hävittäisivät jalopuumetsikön lähes kokonaan. Sen sijaan ehdotettua Seurasaaarentien mutkan oikaisemista tulee selvittää tarkemmin erikseen. Tien linjauksen muutos ei välttämättä kovin oleellisesti vaikuttaisi luontotyyppin arvoon.

Rauhoitettavaksi ehdotettu alue 2:

LH-suunnitelman kuviot 34, 40 ja 46 sekä kalliokuvion 43 pohjoispää täyttänevät luonnonsuojelulain jalopuumetsäluontotyyppin kriteerit ollen samalla myös arvokkaita elinympäristöjä luonnonmukaisen kaltaisina lehtoina metsälain, metsäsertifioinnin ja METSO-ohjelman hengessä. Luontoarvot on huomioitu ja kohteet rajattu luontoarvokuvioiksi kaupungin luonnonhoidon suunnittelussa. Kuvio 34 puuttuu Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin rajausesityksestä.

Tähän rajausesitykseen sisältyy kuitenkin luonnonmukaisen kaltaisen jalopuulehdon lisäksi sellaisia osa-alueita, jotka eivät tietyiltä osin tai lainkaan täytä luontotyyppin kriteereitä tai ne eivät muuten luonteeltaan, sijainniltaan, edustavuudeltaan tai alueen käytön kannalta sovellu rauhoitettavaksi luonnonsuojelulain luontotyyppinä. Ehdotetun rajauksen pinta-ala on noin 1 hehtaari, kun luonnonhoidon suunnitelman mukaan mahdollisesti luontotyyppiksi soveltuva osuus olisi noin 0,5 ha. (Rakennusviraston oma rajausehdotus karttaliitteenä).

Luontotyyppirajaukseen soveltumattomat osat alueella 2:

Luonnonhoidon suunnitelman kuvion 31 länsiosa eli Tamminiementie 5 edusta aina tontinrajan suuntaiseen ojaan saakka on aikanaan ojitettua kulttuurilehtoa, jota on pitkään ylläpidetty puistomaisen väljänä vaahterametsikkönä. Alikasvosta tällä osalla on niukasti ja sitä on pidetty kurissa säännöllisesti raivaamalla. Syynä hoidolle ovat Tamminiementien

reunamaisemat, kuvion poikki kulkevan pihaanajotien ja piha-alueen turvallisuus sekä risteysalueen liikenteen näkemäsektorien ylläpito.

Tätä osaa kuviosta on jatkossakin ylläpidettävä puistomaisena ja kookkaamman puuston alta avarana. Näin ollen esimerkiksi heikentyvien puiden, jalopuuston muodostaman lahopuun ja maisemaa peittävän nuoremman jalopuuston tai lehtopensaikon säästäminen ei tule kysymykseen.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 32:

Kuvio sijaitsee kadunvarressa, ja sen on kallion kupeessa, pihan jatkeeksi aikanaan istutettu ryhmä nuorehkoja tammia. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 35:

Kuvio on kulttuuritaustainen, avoin niittyaukio, jolla kasvaa vain muutama yksittäinen lehtipuu. Kuvion reunoilla vesakkoa ja pensaikkaa muun muassa kanukkaa (*Cornus* sp.). Kanukka on vieraslaji, jota pidetään kurissa myös naapurikuvioiden alueella. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 36:

Kuvio on ojitettua kulttuuritaustaista aluetta. Puustona on lähes yksinomaan väljää tai ryhmittäistä, vanhaa ja järeää hieskoivikkoa. Tontin kupeessa on pari monihaaraista vaahteraa. Puuston lomaan on levinnyt kanukkakasvustoa, jonka seassa jonkin verran on vaahteranja muiden lehtipuiden taimia. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvio 39:

Tämäkin kuvio on ojitettua, kulttuuritaustaista aluetta. Se on huvilapihojen välistä avointa aluetta, joka lienee entistä pihaa, niittyä tai viljelysmaata. Alue on sittemmin villiintynyt, ja sen reunoilta päin leviää kanukkakasvustoa. Kuviolla on muutamia yksittäisiä lehtipuita, jotka liittyvät lähinnä naapurikuvioihin. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Luonnonhoidon suunnitelman kuvioiden 43 ja 46 välinen nurkka:

Kuvio on avaraa kalliota. Tämä kuvio ei täytä luontotyypin kriteerejä.

Muut luontotyyppikriteerejä täyttävät kohteet Meilahdessa ja muualla Helsingin kaupungin alueella

Meilahden mahdollisia luontotyyppirauhoituksia pohdittaessa on jalopuuston esiintymistä tarkasteltava vähintään koko huvila-alueella. Vertailupohjaksi tarkastelu on hyvä laajentaa koko kaupungin mittakaa-

vaan. Helsingin sijainti jalopuiden luontaisella levinneisyysalueella, jalopuuston paikallinen ja alueellinen esiintymistiheys, soveltuvien kasvupaikkojen runsaus, ilmastomuutoksen myönteinen vaikutus, alueiden käyttöhistoria, jalopuuston alkuperä sekä niiden pitkäaikainen suosiminen taajamametsien ja puistojen hoidossa on syytä ottaa huomioon. Meilahden huvila-alueella on nyt esitettyjen kohteiden lisäksi muitakin edustavia jalopuumetsiköitä. Jalopuita ja niiden taimia esiintyy lisäksi erittäin runsaasti puisto-, piha- ja kadunvarsipuina sekä vaihtelevana sekapuustona kaikkialla alueen metsiköissä lukuun ottamatta aivan karumpia kalliomäkiä. Etupäässä alueella esiintyy vaahteraa, mutta siellä kasvaa myös tammia ja muitakin jalopuulajeja sekä yksittäisiä pähkinäpensaita.

Rakennusviraston näkemyksen mukaan jokaista jalopuuston määrällisiä luontotyyppikriteerejä täyttävää kohdetta ei ole tarpeen rauhoittaa varsinkaan vaahteran osalta, koska se on Helsingin alueella erittäin yleinen ja entisestään yleistyvä puulaji. Kaupungin mailta ELY-keskuskelle luontotyyppinä rauhoitettaviksi esitettävien kohteiden selvittäminen ja niiden alueellisen edustavuuden arviointi kuuluu Helsingin kaupungin virastojen työnjaon mukaan ensisijaisesti ympäristökeskukselle. Rakennusvirasto esittää, että jatkoa varten määritellään yhdessä eri viranomaisten kanssa Helsingille selkeät luontotyyppien rauhoittamiskäytännöt asianmukaisten ja ajantasaisten selvitysten ja kohdevertailujen pohjalta, jottei periaatteellisia ratkaisuja tarvitsisi enää tehdä tapaus ja kohde kerrallaan.

Mahdollisia luontotyyppikohteita löytyy muun muassa rakennusviraston luonnonhoitoa ohjaavista suunnitelmista. Niissä erilaiset, arvokkaat elinympäristökohteet rajataan omiksi luontoarvokuvioikseen. Kohteen luonteesta riippuen ne joko jätetään luonnontilaan tai tarvittaessa niille osoitetaan arvokkaita ominaispiirteitä ylläpitäviä tai parantavia toimenpiteitä. Mikäli alue maankäytöllisesti säilyy luontoalueena, sen luontoarvot eivät heikkene luonnonhoidon myötä. Kuviot rajataan maastoinventoinneissa hyvin tarkasti muun muassa kantakartta-aineistoa, vääräväri-ilmakuvia, maanomistus- ja maankäyttörajoja sekä monia muita tausta-aineistoja hyödyntäen. Luontoarvokuvioiden tiedoissa mainitaan myös, mitä arvokriteerejä ne täyttävät. Suunnitelmadokumentit ovat julkisia ollen internetistäkin poimittavissa. Kuviorajaukset tietoineen saadaan suunnittelujärjestelmästä tarvittaessa myös digitaalisina.

Helsingin kaupungin viheralueiden osana olevien luontotyyppien rauhoituspäätöksiin on jatkossa suotavaa aina sisällyttää lyhyt kuvaus siitä, mihin suuntaan kohteen halutaan kehittyvän osana kaupunkiluontoa ja millaista hoitoa kohteet vaativat. Samoin rakennusvirasto esittää, että rauhoituspäätöksen yhteydessä määritellään, minkälaista ylläpitoa

Helsingin kaupunki voi tehdä näissä kohteissa kysymättä aina erikseen ELY-keskuksen kantaa ja lupaa.

Lisätiedot

Markus Holstein, metsäsuunnittelija, puhelin: 310 64829
markus.holstein(a)hel.fi
Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 21.6.2016

HEL 2016-006457 T 11 01 04

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry esittää, että Uudenmaan ELY-keskus rajaa Meilahden huvila-alueella kaksi metsäaluetta luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisiksi luontotyyppikohteiksi. Eesityksen mukaan suojelun kohteena olisivat luontaisesti syntyneet, merkittävilta osin vaahteroista ja muista jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt. Luonnonsuojeluliitto korostaa, että rajauspäätös tarvitaan ennen kuin Helsingin kaupunki hyväksyy huvila-alueen uuden vireillä olevan asemakaavan muutoksen (nro 12372), koska toteutuessaan kaavaehdotus heikentäisi olennaisesti mahdollisuuksia kyseisten arvokohteiden ominaispiirteiden säilyttämiseen.

Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin esittämät kaksi suojelualuetta on rajattu liiton hankkimassa asiantuntijalausunnossa ilmakuville. Alueet sijaitsevat Helsingin kaupungin omistamalla maalla. Asemakaavaehdotuksessa itäisemmälle jalopuumetsäalueella on sijoitettu kaksi uutta rakennuspaikkaa muualta siirrettäville huviloille. Läntiselle jalopuumetsäalueelle on piirretty ohjeellinen ulkoilureitti.

Meilahden huvila-alueen suunnitteluperiaatteiden (KSLK 3.6.2014) mukaisesti mm. alueen osittain kadonneita maisemallisia ominaispiirteitä ja puutarhakulttuuria pyritään palauttamaan ja kävely- ja pyöräilyreitit lisätään. Molemmilla ehdotetuilla jalopuumetsäalueilla on ollut rakennuksia vielä 1960-luvulla. Itäisellä metsäalueella kaksi uutta rakennuspaikkaa muuttaisivat jalopuumetsän nykytilaa, mutta alue olisi kuitenkin huomattavasti metsäisempi kuin 1960-luvulla. Osittain läntiselle metsäalueelle linjattu ohjeellinen ulkoilureitti pystytetään sijoittamaan ja ylläpitämään niin, että jalopuumetsän tila ei oleellisesti muutu.

Kiinteistövirasto on Meilahden huvila-alueen kaavoitustyön edetessä keskustellut asemakaavan muutoksesta kaupunkisuunnitteluviraston kanssa ja antanut kaavaehdotuksesta lausunnon 18.4.2016. Lausunnossaan kiinteistövirasto toteaa, että lisärakentamista pitäisi olla huo-

19.09.2016

Ryj/2

mattavasti enemmän ja, että asemakaavan muutoksen yhteydessä myös jo vuokratuille määräaloille olisi hyvä määritellä asemakaavassa nykyisiä sopimuksia pienemmät pihapiirit. Jos itäiselle jalopuumetsä-alueelle ei voida sijoittaa uutta rakentamista, vaihtoehtoisia rakennuspaikkoja tulee selvittää muilta alueilta.

Lisätiedot

Jaana Yli-Paunu, kiinteistöasiamies, puhelin: 310 31805
jaana.yli-paunu(a)hel.fi

19.09.2016

Ryj/3

§ 822

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

yleisten töiden lautakunta

13.9.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Sj/1

§ 823

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta 13.9.2016
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta 15.9.2016
nuorisolautakunta
opetuslautakunta 13.9.2016
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 13.9.2016
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja
Työterveys Helsinki

19.09.2016

Sj/1

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Kaj/1

§ 824

Rakennuskiellon määrääminen Vartiokylän Itäkeskuksen tontille 45173/5 (nro 12411)

HEL 2016-007540 T 10 03 05

Esitys

Kaupunginhallitus päätti, että Vartiokylän Itäkeskuksen korttelin 45173 tontti 5 asetetaan rakennuskieltoon kahdeksi (2) vuodeksi asemakaavan muuttamiseksi maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 1 momentin perusteella (piirustus nro 12411, päivätty 16.8.2016).

Samalla kaupunginhallitus päätti todeta, että maankäyttö - ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että se on kuulutettava.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12411/16.8.2016

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennuskiellon asettaminen koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45173 tonttia 5.

Tontti on yksityisomistuksessa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Tontilla on voimassa asemakaava nro 8874 (5.10.1984). Asemakaavassa tontti on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Tontilla sijaitsee vuonna 1984 valmistunut Itäkeskuksen kauppakeskuksen rakennusosa.

Rakennustaiteen seura on tehnyt Itäkeskuksen kauppakeskuksen rakennusosasta osittaisen suojeluesityksen rakennusperinnön suojelemiseksi annetun lain säännösten nojalla Uudenmaan elinkeino, liikenne ja ympäristökeskukselle. Suojeluesitys koskee pohjoisluoteeseen Tallinnanaukiolle antavaa julkisivua ja länsilounaaseen metroaseman ja bussterminaalin suuntaan antavaa julkisivua. Suojeluesityksestä antamassaan lausunnossa Museovirasto on todennut, että edellä mainittujen julkisivujen lisäksi suojelussa tulee ottaa huomioon julkisivu kaakkoon sekä sisätiloista pasaasikäytävä ja kaakkoisjulkisivun lasinen porrastorni.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on antanut kaupunginhallitukselle lausunnon (päiväty 27.6.2016) suojeluesityksestä sekä Museoviraston lausunnosta.

Voimassa oleva asemakaava on suojelun osalta vanhentunut eikä sillä pystytä turvaamaan rakennuksen rakennushistoriallisesti merkittäviä arvoja.

Rakennuskielto on tarpeellinen, jotta kaavoitusprosessin aikana voitaisiin turvata rakennuksen suojeluarvojen säilyminen. Rakennuskiellosta voidaan myöntää poikkeaminen toimenpiteelle, joka ei vaaranna rakennuksen suojeluarvoja.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut rakennuskieltoalueesta 16.8.2016 päivätyin piirustuksen nro 12411.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12411/16.8.2016

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2016 § 800

HEL 2016-007540 T 10 03 05

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.08.2016 § 251

HEL 2016-007540 T 10 03 05

Ksv 5464_1

Esitys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

19.09.2016

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45173 tontti 5 asetetaan rakennuskieltoon kahdeksi (2) vuodeksi asemakaavan muuttamiseksi maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 1 momentin perusteella (piirustus nro 12411, päivätty 16.8.2016).

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Mikko Näveri, arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi

§ 825

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen suojelua koskevasta rakennussuojeluesityksestä

HEL 2015-011820 T 10 03 10

UUDELY6528/2015

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen suojelua koskevasta rakennussuojeluesityksestä:

Rakennussuojeluesitys

Rakennustaiteen seura ry. esittää 6.10.2015, että rakennusperinnön suojelemista annetun lain (4.6.2010/498) nojalla suojeltaisiin vuonna 1984 valmistuneen Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivuja pohjoisluoteeseen Tallinnanaukiolle suuntautuvan julkisivun sekä länsilounaaseen metroaseman ja sen liityntäterminaalin suuntaan avautuvan julkisivun osalta.

Seura katsoo, että on tarpeen turvata kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen suojelemalla sen jäljempänä eritellyt ominaispiirteet Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (4.6.2010/498) nojalla, sillä kohdetta ei ole suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa tai millään muulla tavalla, joka estäisi kohdetta turmelevat muutokset.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on lausunnossaan 28.4.2016 Uudenmaan ELY-keskukselle todennut mm., että Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhan osan valtakunnallinen merkitys sekä ulkoarkkitehtuurin ja keskeisten tilojen säilyneisyys perustelevat rakennuksen suojelun. Lausunto sisältyy kokonaisuudessaan esityslistan liitteeseen nro 1.

Voimassa oleva asemakaava

Tontilla on voimassa asemakaava nro 8874 (5.10.1984). Asemakaavassa tontti on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Tontilla sijaitsee vuonna 1984 valmistunut Itäkeskuksen kauppakeskuksen rakennusosa.

Saadut lausunnot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunginhallitus toteaa, että kohteen suojelusta rakennusperintölain nojalla on saatu kaupunkisuunnitteluviraston, kaupunginmuseon ja rakennusvalvontaviraston lausunnot. Asianomaisilla virastoilla ei ole erityistä huomautettavaa suojeluesityksestä eikä Museoviraston lausunnossaan esittämistä suojelumääräyksistä.

Kaupunginmuseon arvion mukaan Itäkeskuksen kauppakeskus osana Itäkeskuksen laajempaa aluekeskusta on rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde, jonka säilyminen tulee turvata. Kaupunginmuseo yhtyy Museoviraston arvioon Itäkeskuksen kauppakeskuksen julkisivujen ja keskeisten sisätilojen rakennus- ja kulttuurihistoriallisesta arvosta. Näiden arvojen turvaaminen edellyttää asianmukaisia ja yksityiskohtaisia suojelumääräyksiä sekä rakennussuunnittelussa modernin arkkitehtuurin restauroinnin erityisasiantuntemusta. Kaupunginmuseo puoltaa rakennustaiteen seuran rakennussuojeluesitystä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää rakennussuojeluesitystä perusteltuna ja katsoo Museoviraston lausuntoon viitaten, että suojelua arvioitaessa on syytä ottaa huomioon suojeluesityksessä mainittujen luoteis- ja lounaisjulkisivujen lisäksi myös julkisivu kaakkoon sekä vanhimman osan sisätiloja kuten pasaasikäytävä ja lasinen porrastorni.

Rakennusvalvontavirasto toteaa, että rakennuslautakunta on myöntänyt kauppakeskus Itäkeskus Oy:n liikerakennuksen julkisivun muutosta koskevalle toimenpiteelle rakennusluvan 29.9.2015 § 317.

Kannanotto suojeluesitykseen

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että koska rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (rakennusperintölain) tarkoituksena on, että rakennusperinnön suojeleminen asemakaava-alueella ja asemakaavoitukseksi päätetyillä alueilla järjestetään pääsääntöisesti ja ensisijaisesti kaavoituksella, on kaupunginhallitus esityslistan edellisessä asiankohdassa päättänyt rakennuskiellon asettamisesta 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45173 tontille 5 (nro 12411, Itäkeskuksen kortteli) kahdeksi vuodeksi.

Rakennuskiellon asettamisen perusteena on, että voimassa oleva asemakaava on suojelun osalta vanhentunut eikä sillä pystytä turvaamaan rakennuksen rakennushistoriallisesti merkittäviä arvoja. Rakennuskielto on tarpeellinen, jotta kaavoitusprosessin aikana voitaisiin turvata rakennuksen suojeluarvojen säilyminen. Rakennuskiellosta voidaan myöntää poikkeaminen toimenpiteelle, joka ei vaaranna rakennuksen suojeluarvoja.

Kaupunginhallitus katsoo, että Itäkeskuksen kauppakeskuksen kaupallisen kehittämisen tarpeet tulee pyrkiä yhteensovittamaan mahdolli-

suuksien mukaan vireillä olevien kaavoitus- ja suojeluprosessien aikana kuitenkin rakennuksen arvo ja ominaispiirteet huomioon ottaen.

Kaupunginhallitus korostaa, että asemakaavaprosessi tulee viedä läpi tiiviissä aikataulussa ja hyvässä yhteistyössä rakennuksen omistajan kanssa, jotta suojelun tarpeet ja kaupallisen kehittämisen näkökohdat tulevat parhaalla mahdollisella tavalla yhteensovitetuksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Laura Rissanen:

Lisätään päätösehdotukseen seuraava:

Kaupunginhallitus korostaa, että asemakaavaprosessi tulee viedä läpi tiiviissä aikataulussa ja hyvässä yhteistyössä rakennuksen omistajan kanssa, jotta suojelun tarpeet ja kaupallisen kehittämisen näkökohdat tulevat parhaalla mahdollisella tavalla yhteensovitetuksi.

Kannattaja: Antti Koskela

Vastaehdotus:

Laura Rissanen:

Poistetaan kappale 10.

Kannattaja: Tatu Rauhamäki

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Laura Rissanen ensimmäisen vastaehdotuksen (lisäys päätösehdotukseen) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 1

Veronika Honkasalo

Ei-äännet: 13

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Antti Koskela, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Silvia Modig

Kaupunginhallitus hyväksyi Laura Rissasen vastaehdotuksen äänin 1 - 13 (1 poissa).

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Laura Rissasen toisen vastaehdotuksen (kappale 10) mukaan muutettuna

Jaa-äänet: 3
Veronika Honkasalo, Pilvi Torsti, Sanna Vesikansa

Ei-äänet: 11
Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Antti Koskela, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhämäki, Laura Rissanen, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Silvia Modig

Kaupunginhallitus hyväksyi Laura Rissasen vastaehdotuksen äänin 3 - 11 (1 poissa).

Kaupunginhallitus hyväksyi äänestysten jälkeen Laura Rissasen vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 11.5.2016 rakennussuojeluesityksestä ja Museoviraston lausunto 2.4.2016, Internet -versio
- 2 Rakennustaiteen seuran suojeluesitys 5.10.2015, Internet -versio
- 3 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaarantamiskieltopäätös 12.10.2015, Internet -versio
- 4 Sijaintikartta

- 5 Asemapiirros
6 Valokuva kohteesta
7 Rakennusvalvontaviraston lausunto 3.6.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen suojelua koskevasta rakennus-suojeluesityksestä:

Rakennussuojeluesitys

Rakennustaiteen seura ry. esittää 6.10.2015, että rakennusperinnön suojelemista annetun lain (4.6.2010/498) nojalla suojeltaisiin vuonna 1984 valmistuneen Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivuja pohjoisluoteeseen Tallinnanaukiolle suuntautuvan julkisivun sekä länsilounaaseen metroaseman ja sen liityntäterminaalin suuntaan avautuvan julkisivun osalta.

Seura katsoo, että on tarpeen turvata kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen suojelemalla sen jäljempänä eritellyt ominaispiirteet Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (4.6.2010/498) nojalla, sillä kohdetta ei ole suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa tai millään muulla tavalla, joka estäisi kohdetta turmelevat muutokset.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on lausunnossaan 28.4.2016 Uudenmaan ELY-keskukselle todennut mm., että Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhan osan valtakunnallinen merkitys sekä ulkoarkkitehtuurin ja keskeisten tilojen säilyneisyys perustelevat rakennuksen suojelun. Lausunto sisältyy kokonaisuudessaan esityslistan liitteeseen nro 1.

Voimassa oleva asemakaava

Tontilla on voimassa asemakaava nro 8874 (5.10.1984). Asemakaavassa tontti on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Tontilla sijaitsee vuonna 1984 valmistunut Itäkeskuksen kauppakeskuk-
sen rakennusosa.

Saadut lausunnot

Kaupunginhallitus toteaa, että kohteen suojelusta rakennusperintölain
nojalla on saatu kaupunkisuunnitteluviraston, kaupunginmuseon ja ra-
kennusvalvontaviraston lausunnot. Asianomaisilla virastoilla ei ole eri-
tyistä huomautettavaa suojeluesityksestä eikä Museoviraston lausun-
nossaan esittämistä suojelumääräyksistä.

Kaupunginmuseon arvion mukaan Itäkeskuksen kauppakeskus osana
Itäkeskuksen laajempaa aluekeskusta on rakennus- ja kulttuurihistorial-
lisesti arvokas kohde, jonka säilyminen tulee turvata. Kaupunginmuseo
yhtyy Museoviraston arvioon Itäkeskuksen kauppakeskuksen julkisivu-
jen ja keskeisten sisätilojen rakennus- ja kulttuurihistoriallisesta arvos-
ta. Näiden arvojen turvaaminen edellyttää asianmukaisia ja yksityiskoh-
taisia suojelumääräyksiä sekä rakennussuunnittelussa modernin arkkii-
tehtuurin restauroinnin erityisasiantuntemusta. Kaupunginmuseo puol-
taa rakennustaiteen seuran rakennussuojeluesitystä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää rakennussuojeluesitystä perusteltuna
ja katsoo Museoviraston lausuntoon viitaten, että suojelua arvioitaessa
on syytä ottaa huomioon suojeluesityksessä mainittujen luoteis- ja lou-
naisjulkisivujen lisäksi myös julkisivu kaakkoon sekä vanhimman osan
sisätiloja kuten pasaasikäytävä ja lasinen porrastorni.

Rakennusvalvontavirasto toteaa, että rakennuslautakunta on myöntä-
nyt kauppakeskus Itäkeskus Oy:n liikerakennuksen julkisivun muutosta
koskevalle toimenpiteelle rakennusluvan 29.9.2015 § 317.

Kannanotto suojeluesitykseen

Kaupunginhallitus puoltaa Rakennustaiteen seura ry:n esitystä kauppa-
keskuksen vanhimman osan julkisivujen osittaisesta suojelemisesta ra-
kennusperinnön suojelemisesta annetun lain säännösten nojalla. Suo-
jelun perusteet ja edellytykset on todettu kattavasti suojeluesityksen li-
säksi Museoviraston lausunnossa.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että koska rakennusperinnön suoje-
lemisesta annetun lain (rakennusperintölain) tarkoituksena on, että ra-
kennusperinnön suojeleminen asemakaava-alueella ja asemakaavoite-
tuksi päätetyillä alueilla järjestetään pääsääntöisesti ja ensisijaisesti
kaavoituksella, on kaupunginhallitus esityslistan edellisessä asiankoh-
dassa päättänyt rakennuskiellon asettamisesta 45. kaupunginosan
(Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45173 tontille 5 (nro 12411, Itäkeskuk-
sen kortteli) kahdeksi vuodeksi.

Rakennuskiellon asettamisen perusteena on, että voimassa oleva asemakaava on suojelun osalta vanhentunut eikä sillä pystytä turvaamaan rakennuksen rakennushistoriallisesti merkittäviä arvoja. Rakennuskielto on tarpeellinen, jotta kaavoitusprosessin aikana voitaisiin turvata rakennuksen suojeluarvojen säilyminen. Rakennuskiellosta voidaan myöntää poikkeaminen toimenpiteelle, joka ei vaaranna rakennuksen suojeluarvoja.

Kaupunginhallitus katsoo, että Itäkeskuksen kauppakeskuksen kaupallisen kehittämisen tarpeet tulee pyrkiä yhteensovittamaan mahdollisuuksien mukaan vireillä olevien kaavoitus- ja suojeluprosessien aikana kuitenkin rakennuksen arvo ja ominaispiirteet huomioon ottaen.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää 11.5.2016 Helsingin kaupungin lausuntoa Rakennustaiteen seura ry:n 5.10.2015 tekemästä Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen osittaisesta rakennussuojeluesityksestä sekä asiaa koskevasta Museoviraston lausunnosta. Kaupungin lausunnot on saatu lisääaikaa 14.9.2016 asti.

Uudenmaan ELY-keskus on 12.10.2015 asettanut rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (rakennusperintölaki 498/2010) nojalla väliaikaisen vaarantamiskiellon kauppakeskuksen vanhimille julkisivuille. Kielto on voimassa kunnes suojelua koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu, kuitenkin enintään kaksi vuotta. Vaarantamiskiellon aikana on rakennus ympäristöineen pidettävä sellaisessa kunnossa, että se täyttää terveellisuuden ja turvallisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä.

Itäkeskuksen kauppakeskuksen kaupallisen kehittämisen tarpeet tulee pyrkiä yhteensovittamaan mahdollisuuksien mukaan vireillä olevien kaavoitus- ja suojeluprosessien aikana kuitenkin rakennuksen arvo ja ominaispiirteet huomioon ottaen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 11.5.2016 rakennussuojeluesityksestä ja Museoviraston lausunto 2.4.2016, Internet -versio
- 2 Rakennustaiteen seuran suojeluesitys 5.10.2015, Internet -versio

- 3 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaarantamis-
kieltopäätös 12.10.2015, Internet -versio
4 Sijaintikartta
5 Asemapiirros
6 Valokuva kohteesta
7 Rakennusvalvontaviraston lausunto 3.6.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Rakennusvalvontavirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2016 § 801

HEL 2015-011820 T 10 03 10

UUDELY6528/2015

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura
Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteerin, puhelin: 31036683

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 10.8.2016

HEL 2015-011820 T 10 03 10

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 11.5.2016

Kaupunginhallitus on esittänyt lausuntopyynnön koskien Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen osittaista suojeluesitystä sekä Museoviraston lausuntoa. Kaupunginmuseo on katselmoinut paikalla, tutustunut kauppakeskuksen uudistussuunnitelmiin sekä Museoviraston lausuntoon 28.4.2016. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Kaupunginmuseon arvion mukaan Itäkeskuksen kauppakeskus osana Itäkeskuksen laajempaa aluekeskusta on rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde, jonka säilyminen tulee turvata. Kaupunginmuseo yhtyy Museoviraston arvioon Itäkeskuksen kauppakeskuksen julkisivujen ja keskeisten sisätilojen rakennus- ja kulttuurihistoriallisesta arvosta. Näiden arvojen turvaaminen edellyttää asianmukaisia ja yksityiskohdaisia suojelumääräyksiä sekä rakennussuunnittelussa modernin arkkitehtuurin restauroinnin erityisasiantuntemusta. Kaupunginmuseo puoltaa rakennustaiteen seuran rakennussuojeluesitystä.

Itäkeskuksen aluekeskuksen rakennushistoria

Itäkeskuksen kauppakeskuksen rakentaminen liittyy osaksi laajempaa aluekokonaisuutta, jonka suunnittelu alkoi 1970-luvulla. Helsingin kasvussa näkyi tuolloin voimakas rakentamispaine itään päin ja Itäkeskus oli yksi uusista Helsingin keskustoista, joita suunniteltiin 1970-luvun alussa Kampin ja Pasilan lisäksi. Itäkeskuksen rakentaminen poikkesi muusta lähiörakentamisesta siinä mielessä, että painopiste siellä oli pääkaupunkiseudun alueellisen keskuksen rakentamisessa. Itäkeskus olikin osa nk. cityn tukineliötä, johon kuuluvat myös Malmi, Leppävaara ja Tapiolan aluekeskus. Suur-Puotilan eli Puotinharjun aluekeskuksesta,

sittemmin Itäkeskuksena tunnetusta keskukselta suunniteltiin alun piitään pääkaupungin mittavinta ostoskeskusta, joka koossaan olisi vetänyt vertoja Tukholman kokoojakeskuksille Vällingbylle ja Farstalle. Itäisen aluekeskuksen tutkimisessa päädyttiin vuonna 1971 lopulliseen paikkaan entisen Porvoontien molemmin puolin. Lännessä alue rajautui Marjaniemen siirtolapuutarhaan, etelässä Marjaniemen asuntoalue-

seen, pohjoisessa Puotinharjuun ja idässä Puotilan 1960-luvulla rakennettuun lähiöön. Itäkeskuksen paikalla oli tuolloin peltoa. Yleiskaavaa varten laadittu esikaupunkiratasuunnitelma korvautui metrolinjalla. Metro aloitti toimintansa 1982 ja Itäkeskus oli metrolinjan päätepysäkki idässä vuoteen 1986 saakka.

Itäkeskuksen osayleiskaavan kaavarunkosuunnittelu alkoi 1972 ja kaava hyväksyttiin vuonna 1974. Aluekeskuksen ydin oli pohjois-eteläsuuntainen kolmen aukion sarja ja niitä yhdistävä kävelyakseli jalankulkusiltoineen Itäväylän ja Turunlinnantien yli. Itäkeskus jaettiin suunnitelmassa selvästi työpaikka- ja asuinalueisiin. Alueen keskustarakenteen monipuolistamiseksi sinne suunniteltiin myös kulttuuripalveluja. Itäkeskuksen suunnittelussa haluttiin tarkoituksella korjata itäisen Helsingin tilannetta niin, että asuntojen rinnalle tulisi myös työpaikkoja ja palveluja. Modernin kaupunkisuunnittelun idea alueiden toiminnallisesta eriyttämisestä, jossa esimerkiksi asuminen, työpaikat, teollisuus ja liikenne pyrittiin sijoittamaan kukin tietylle alueelle kaupungissa, ei ollut osoittautunut aina toimivaksi ja johti kasvavassa kaupungissa liikennemuutoksiin ja esimerkiksi uusien lähiöiden lähipalveluiden puutteeseen. Itäkeskuksen asuntorakentaminen aloitettiin vuonna 1975 ja monelle lähiölle tyypilliseen tapaan palvelut saatiin sinne myöhemmin.

Itäkeskuksen kauppakeskus

Suomessa ostoskeskusten rakentaminen alkoi 1960-luvulla ja kauppakeskusten rakentaminen 1960-luvun lopulta alkaen. Helsingin kaupungin museo on inventoinut Helsingin ostoskeskukset (2004), jossa olivat mukana ennen 1970-lukua rakennetut ostoskeskukset. Ne liittyivät lähiöiden rakentamiseen. Suomessa liikekeskuksia kutsutaan joko ostoskeskuksiksi tai kauppakeskuksiksi. Puotinharjun ostoskeskus valmistui vuonna 1964. Sen rakentamisessa ennakoitiin tulevaa aluekeskuksen rakentamista, ja jo ensimmäisessä vaiheessa ostoskeskus suunniteltiin muita ostoskeskuksia suuremmaksi. Itäkeskuksen kauppakeskuksen valmistumisen jälkeen ostoskeskusta laajennettiin ja se liittyi toiminnallisesti enemmän Itäkeskukseen liittyväksi.

Itäkeskuksen kauppakeskuksen suunnittelu aloitettiin vuonna 1980, rakennussuunnittelu vuotta myöhemmin ja kauppakeskus valmistui vuonna 1984. Itäkeskuksen arkkitehtuuria pidettiin kaupunkisuunnittelijoiden näkemyksissä hyvin tärkeänä: sen avulla luotaisiin omaperäisyyttä ja virikkeinen ympäristö. Rakennusten suunnittelusta järjestettiin kaksi suunnittelukilpailua: monitoimitalon ja seurakuntakeskuksen kilpailu 1976–77 ja Rakennuskunta Hakan järjestämä kutsukilpailu (1977–78) Itäkeskuksen maamerkestä. Muidenkin rakennusten suunnittelijoiksi tuli nimekkäitä arkkitehteja.

Itäkeskuksen kauppakeskuksen vuonna 1984 valmistunut ensimmäinen vaihe käsitti kahdesta kiinteistöstä koostuvan kokonaisuuden, joka rakentui asemakaavan osoittamana Tallinnanaukion, metroaseman, Itäväylän ja Turunlinnantien ja metroraitteiden rajaamalle alueelle. Metroasema oli tuolloin jo valmiiksi rakennettu, samoin oli valmiiksi suunniteltu Hansasilta, joka liitti kauppakeskuksen Itäväylän yli. Itäväylän pohjoispuolella sijaitseva varsinainen kauppakeskus koostui liiketilasta, jonka päihin sijoitettiin ensimmäisessä kerroksessa suuret tavaratalot. Näiden välissä kulki lasikattoinen pasaasi. Sisäkadun varrella ja muissa kerroksissa sijaitsi pienempiä liikkeitä. Liiketiloja oli sijoitettu pääosin neljään kerrokseen. Kauppakeskuksen pohjoispuolella sijaitsi Tallinnanaukio, jota rajasi idässä Suomen Yhdyspankin rakennuttama kiinteistö. Nämä kaksi rakennusta suunniteltiin yhtenäisiksi eikä niitä ollut tarkoitus hahmottaa erillisinä taloina. Rakennusten arkkitehtisuunnittelusta vastasi arkkitehti Erkki Kairamo arkkitehtitoimisto Gullichsen – Kairamo – Vormala Arkkitehdit Ky:stä. Rakennusten runkorakenteet, liikkumisen suunnat ja eri tasot näkyvät rakennuksen julkisivujäsentelyssä ja rakennusten systemaattinen rakenne viittaa teollisuusrakennuksiin, joita arkkitehti Erkki Kairamo (1936–1994) suunnitteli useita. Itäkeskuksen kauppakeskuksen julkisivuissa Tallinnanaukion suuntaan on kylmänä teräsrakenteena toteutettu vyöhyke – katoksia, portaikkoja, terasseja ja mainostelineitä – joka on arkkitehtuuriltaan hyvin tyypillinen Kairamon suunnittelulle. Kauppakeskuksen mainosten yleissuunnitelma (1983) huomioi arkkitehtuurin ottamalla valomainokset osaksi sitä, mutta samalla myös kaupallisuuden. Suunnitelma käsittää periaatteet mainosten sijoittamisesta ja niiden korkeuksista sekä erilliset kirjalliset ohjeet.

Itäkeskuksen kauppakeskuksen sisätiloissa näkyivät sekä 1800-luvun alussa syntynyt eurooppalainen pasaasi eli katettu kauppakuja ja tavaratalot, jotka yhdessä johtivat kauppakeskuksen syntyyn, että kauppahallirakentamisen perinne: lasikattoinen sisäkatu. Kauppakeskuksen erisuuntaisten julkisivujen erilaiset mittakaavat ja julkisivut näkyvät niiden materiaaleissa ja värityksessä: julkisivut Tallinnanaukion suuntaan ovat lasia, lasitiiltä ja klinkkeriä, kun taas Itäväylän suuntaan näkyvät julkisivut ovat punatiiliset ja julkisivun yläosa on lasinen. Lasinen yläosa on selkeä horisontaalinen aihe, joka muodosti kontrastin hieman myöhemmin valmistuneen Itäkeskuksen maamerkin ja sen korkean valaistun porras- ja mainostornin kanssa. Pimeään aikaan ne muodostavat valaistun ristin kaukomaisemassa.

Itäkeskuksen Maamerkki valmistui vuonna 1987. Kokonaisuus käsitti toimistotiloja sisältävän tornitalon ja laajan, matalan jalustaosan, johon sijoittui kaupungin itäinen sosiaalikeskus ja liiketilaa. Se sijaitsee kauppakeskuksen eteläisenä päätepisteenä ja oli myös arkkitehti Erkki Kairamon suunnittelema. Kairamo suunnitteli paljon teollisuudelle, yhtenä tärkeimmistä kohteista mm. Varkauden paperitehtaan (1975–77). Kai-

ramon suunnittelutyössä korostui erityisesti konstruktivismi, käsitys dynamiikasta ja arkkitehtuurin korostettu rakenteellisuus sekä tekniikan merkitys. Teollisuuslaitosten suunnittelussa prosessi huomioitiin niin, että esimerkiksi Hyrylän lämpökeskuksessa tuotiin koko prosessilinja näkyville julkisivun läpi. Erkki Kairamon ja Jorma Pankakosken suunnittelema Hyrylän varuskunnan lämpökeskus valmistui 1968, ja se edusti puhdasta aikakauden konstruktivismia. Jalostetut ajatukset näkyivät selkeinä myöhemmin mm. Espoon Niittykummun paloaseman suunnittelussa (1985–1991).

Itäkeskuksen kauppakeskuksen täydennysrakentaminen aloitettiin pian sen valmistumisen jälkeen. Kauppakeskuksen laajennusosa Itäväylän suuntaisena massana valmistui vuonna 1992. Esisuunnitelman laati arkkitehtitoimisto Hyvämäki – Karhunen – Parkkinen, ja asemakaava vahvistettiin 1992. Eri kiinteistöjen muodostaman Bulevardi-nimisen kokonaisuuden suunnitteluun osallistuivat mm. Hyvämäki – Karhunen – Parkkinen, Arkkitehtitoimisto Helin & Siitonen ja arkkitehti Juhani Palasmaa, jonka suunnitelmien mukaan rakennettiin keskeinen lasikattainen sisäkatu. 2. vaiheen laajennuksen jatkeeksi kauppakeskusta laajennettiin 2000-luvulla, jolloin valmistui kauppakeskuksen itäiseksi päätteenä Piazza-niminen osa ja sen ympärille pyöreä parkkilaitos. Suunnittelusta vastasi arkkitehti Jukka Karhunen 2001. Samana vuonna kauppakeskuksen omistanut kiinteistösijoitusyhtiö Sponda myi rakennuksen hollantilaiselle kiinteistösijoitusyhtiölle. Itäkeskuksen viimeisin uudistusprojekti aloitettiin 2011. Uudistuksen myötä vaihtui myös nimi: kauppakeskus on nykyään nimeltään Itis.

Itäkeskuksen kauppakeskuksen arvot

Itäkeskus oli Helsingin ensimmäinen suurkauppakeskus ja samalla aluekeskus, jonne sijoitettiin asumista, palveluja ja työpaikkoja. 1980-luvun alun ilmiönä kauppakeskusten arkkitehtuurissa näkyi uudenlainen kaupallisuus ja kuluttaminen elämäntapana. Taloudellinen hyvinvointi näkyi muutenkin kaupunkikuvassa ja rakentamisessa. Urbaania tunnelmaa haettiin keskustan ulkopuolelta juuri kauppakeskuksista, joista tuli uusia ajanviettopaikkoja. Tuolloin valmistuivat mm. Forum (1985), Tampereen Koskikeskus (1988), Turkuun

Hansakortteli (1985) ja Poriin kauppakeskus BePOP (1989).

Itäkeskuksen kauppakeskuksen ensimmäinen vaihe on 1980-luvun yhtenä arkkitehtuurin suuntauksena olleen konstruktivistisen arkkitehtuurin korkeatasoinen edustaja. Suuntauksen arkkitehtoniset esikuvat ovat venäläisessä avantgardistisessa arkkitehtuurissa (mm. Vladimir Tatlin). Arkkitehti Erkki Kairamoa voidaan luonnehtia aikansa konstruktivistisimmaksi arkkitehdiksi Suomessa, esimerkiksi verraten samanaikai-

seen nk. Oulun koulukuntaan tai toisaalta samanaikaisesti, postmodernismia edustaneisiin kohteisiin.

Itäkeskuksen kauppakeskuksen ensimmäisen vaiheen julkisivut Tallinnanaukion suuntaan edustavat juuri 1980-luvun arkkitehtuurin konstruktivistisen suuntauksen kärkeä yhdessä Itäkeskuksen Maamerkin kanssa. Ne ovat Itäkeskuksen identiteettiä luova kokonaisuus ja alkuperäisinä säilynyt kerrostuma kauppakeskuksen ensimmäisestä vaiheesta.

Itäkeskuksen kauppakeskus esiteltiin heti sen valmistuttua Arkkitehti-lehdessä (6-7/1985). Kohde nostettiin esille jo aikalaisarvioissa (ARS Suomen taide 6, 1990) ja Suomen arkkitehtuuria esittelevät yleisteokset ovat 2000-luvulla tuoneet edelleen Itäkeskuksen kauppakeskuksen esiin merkittävänä arkkitehtuurikohteena (mm. julkaisussa 20th Century Architecture: Finland, 2000 ja Standertskjöld, Elina: Arkkitehtuurimme vuosikymmenet 1960–1980, 2011).

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 27.6.2016

HEL 2015-011820 T 10 03 10

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa Rakennustaiteen seuran tekemästä Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen osittaisesta suojeluesityksestä sekä Museoviraston lausunnosta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tutustunut suojeluesitykseen liitteineen sekä Museoviraston lausuntoon. Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että Rakennustaiteen seura ry:n esitys kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen osittaisesta suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain säännösten nojalla on perusteltua. Suojelun perusteet ja edellytykset on todettu kattavasti suojeluesityksen lisäksi Museoviraston lausunnossa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo lisäksi Museoviraston lausuntoon viitaten, että suojelua arvioitaessa huomioon on otettava suojelu-esityksessä mainittujen luoteis- ja lounaisjulkisivujen lisäksi myös julkisivu kaakkoon sekä vanhimman osan sisätiloja kuten pasaasikäytävä ja lasinen porrastorni.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (rakennusperintölain) tarkoituksena on, että rakennusperinnön suojeleminen asema-kaava-alueella ja asemakaavoitetuksi päätetyillä alueilla järjestetään pääsääntöisesti ja ensisijaisesti kaavoituksella.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmistelemassa suojeluarvojen turvaamiseksi asemakaavan muutosta ja rakennuskieltoa alueella, jota suoje-luesitys koskee.

Lisätiedot

Mikko Näveri, arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi

19.09.2016

Kaj/3

§ 826

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 36 ja 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunkisuunnittelulautakunta	13.9.2016
kiinteistölautakunta	8.9.2016
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	14.9.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

Stj/1

§ 827

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta	13.9.2016
- toinen jaosto	15.9.2016

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 815, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 825, 826 ja 827 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 814 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki verotusmenettelystä 88 § 6 mom.

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 816 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen

19.09.2016

katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

19.09.2016

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

4 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 824 §.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Nähtäville asettamispäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä päivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

19.09.2016

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: 09 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13701

19.09.2016

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

19.09.2016

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Sanna Vesikansa

Mika Raatikainen

Arja Karhuvaara

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaimossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 27.09.2016.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566